

"Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің жобасы туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 30 қыркүйектегі № 721 қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

"Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің жобасы Қазақстан Республикасының Парламенті Мәжілісінің қарауына енгізілсін.

*Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі*

А. Мамин

ЖОБА

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОДЕКСІ Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы

МАЗМҰНЫ

1-БӨЛІМ. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1-тарау. Негізгі ережелер

1-бап. Осы Кодексте пайдаланылатын негізгі ұғымдар

2-бап. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасы

3-бап. Осы Кодексте реттелетін қатынастар

4-бап. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасының мақсаты мен міндеттері

5-бап. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасының қағидаттары

2-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік реттеу және басқару

6-бап. Қазақстан Республикасы Үкіметінің құзыреті

7-бап. Уәкілетті органның құзыреті

8-бап. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік органның құзыреті

9-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның құзыреті

10-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік органның құзыреті

11-бап. Әскери-медициналық (медициналық) бөлімшелері бар орталық атқарушы органдар мен өзге де орталық мемлекеттік органдардың құзыреті

12-бап. Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жергілікті уәкілетті және атқарушы органдарының құзыреті

13-бап. Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдарының құзыреті

14-бап. Денсаулық сақтау саласындағы ұлттық оператордың өкілеттілігі

15-бап. Медициналық көрсетілетін қызметтердің сапасы жөніндегі бірлескен комиссия

16-бап. Денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік органдар мен қоғамдық ұйымдардың ведомствоаралық өзара іс-қимылы

3-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы рұқсаттар мен хабарламалар

1-параграф. Денсаулық сақтау саласындағы лицензиялау

17-бап. Денсаулық сақтау саласындағы қызметті лицензиялау

18-бап. Адамның ағзаларын және тіндерін, қан және оның компоненттерін Еуразиялық экономикалық одақтың мүшелері болып табылмайтын мемлекеттерден Қазақстан Республикасының аумағына әкелуді және Қазақстан Республикасының аумағынан осы елдерге әкетуді лицензиялау

2-параграф. Денсаулық сақтау саласындағы рұқсат беру рәсімдері мен хабарлама тәртібі

19-бап. Денсаулық сақтау саласындағы рұқсаттар

20-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру

21-бап. Патогендігі I-IV топтағы микроорганизмдермен және гельминттермен жұмыс істеуге рұқсат беру

22-бап. Өнімді мемлекеттік тіркеу туралы куәлік беру

23-бап. Дәрілік зат пен медициналық бұйымға тіркеу куәлігін беру

24-бап. Денсаулық сақтау саласындағы хабарламалар

4-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы аккредиттеу, аттестаттау және сертификаттау

25-бап. Денсаулық сақтау саласындағы аккредиттеу

26-бап. Денсаулық сақтау саласындағы мамандарды кәсіптік құзыреттілігіне аттестаттау

27-бап. Денсаулық сақтау саласындағы мамандар мен менеджерлерді сертификаттау

5-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік бақылау және қадағалау

28-бап. Денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік бақылау және қадағалау туралы жалпы ережелер

29-бап. Апелляциялық комиссияның шағымды қарау тәртібі

1-параграф. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылау

30-бап. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылау

31-бап. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар

32-бап. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру кезіндегі лауазымды адамдардың құқықтары

33-бап. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылауды жүргізудің ерекше тәртібі

34-бап. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы жоспардан тыс тексерулер түріндегі мемлекеттік бақылау

35-бап. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бара отырып, медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау

36-бап. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау

37-бап. Медициналық көрсетілетін қызметтер (көмек) сапасын сараптау

2-параграф. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау және қадағалау

38-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау және қадағалау

39-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар

40-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауды және қадағалауды жүзеге асыру кезіндегі лауазымды адамдардың құқықтары

41-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауды және қадағалауды жүзеге асыру кезінде тексерулер жүргізудің ерекше тәртібі

42-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы жоспардан тыс тексерулер түріндегі мемлекеттік бақылау және қадағалау

43-бап. Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бара отырып халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау және қадағалау

44-бап. Өнімді іріктеу және санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу

45-бап. Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау және қадағалау

46-бап. Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылаудың және қадағалаудың түрлері

47-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық сараптама

48-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық зертханалық зерттеулер жүргізу тәртібі

49-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит

50-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласында қызметті жүзеге асыратын аудиторларға қойылатын талаптар

51-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит рәсімі

52-бап. Өндірістік бақылау

3-параграф. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылау

53-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылау

54-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар

55-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру кезіндегі лауазымды адамдардың құқықтары

56-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы жоспардан тыс тексерулер түріндегі мемлекеттік бақылау

57-бап. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бара отырып, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау

58-бап. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау

6-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы жарнама

59-бап. Денсаулық сақтау саласындағы жарнама

7-тарау. Цифрлық денсаулық сақтау

60-бап. Цифрлық денсаулық сақтаудың негізін қалаушы қағидаттар

61-бап. Цифрлық денсаулық сақтау саласындағы қызмет

62-бап. Цифрлық денсаулық сақтау саласындағы объектілер мен субъектілердің өзара іс-қимылы

63-бап. Цифрлық денсаулық сақтау субъектілерінің жауапкершілігі

64-бап. Жеке тұлғалардың (пациенттердің) дербес деректерін қорғауды қамтамасыз ету

8-тарау. Денсаулық сақтау жүйесінің құрылымы

65-бап. Денсаулық сақтау субъектілері

66-бап. Медициналық қызметтердің түрлері

67-бап. Денсаулық сақтау инфрақұрылымын дамыту

68-бап. Денсаулық сақтаудағы мемлекеттік-жекешелік әріптестік

9-тарау. Денсаулық сақтау жүйесін қаржылық қамтамасыз ету

69-бап. Денсаулық сақтау жүйесін қаржылық қамтамасыз ету көздері

70-бап. Медициналық көмектің көлемдерін қаржыландыру

71-бап. Денсаулық сақтау жүйесін қаржылық қамтамасыз ету көздерін пайдалану

72-бап. Ұлттық денсаулық сақтау шоттары

10-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастық

73-бап. Денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастық

74-бап. Денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастықтың басым бағыттары

75-бап. Денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастықтың экономикалық және құқықтық негіздері

2-БӨЛІМ. ҚОҒАМДЫҚ ДЕНСАУЛЫҚТЫ САҚТАУ

11-тарау. Қоғамдық денсаулықты сақтаудың жалпы ережелері

76-бап. Қоғамдық денсаулықты сақтаудың негізгі қағидаттары

77-бап. Қоғамдық денсаулықты сақтаудың басым бағыттары

78-бап. Қоғамдық денсаулықты сақтау саласындағы статистикалық байқау

12-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы адамдардың құқықтары мен міндеттері

79-бап. Денсаулық сақтау саласындағы құқықтарды қамтамасыз ету кепілі

80-бап. Қазақстан Республикасы азаматтарының құқықтары

81-бап. Балалардың құқықтары

82-бап. Ұрпақты болу құқықтарын қорғау саласындағы Қазақстан Республикасының азаматтары мен отбасыларының құқықтары

83-бап. Қазақстан Республикасы азаматтарының міндеттері

84-бап. Денсаулық сақтау саласында жүкті әйелдер мен аналардың құқықтары мен міндеттері

85-бап. Дара кәсіпкерлер мен заңды тұлғалардың қызметкерлердің денсаулығын сақтау жөніндегі міндеттері

86-бап. Оралмандардың, шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдардың және өзге де адамдардың құқықтары мен міндеттері

87-бап. Денсаулығының жай-күйі және денсаулыққа әсер ететін факторлар туралы ақпаратқа құқығы

13-тарау. Қоғамдық денсаулық сақтауды ұйымдастыру ерекшеліктері

88-бап. Аурулардың профилактикасы және салауатты өмір салтын қалыптастыру

89-бап. Профилактикалық егуді жүргізу

90-бап. Медициналық қарап-тексеру

91-бап. Скринингтік зерттеулер

92-бап. Динамикалық байқау

93-бап. Еңбекке уақытша жарамсыздық сараптамасы

94-бап. Алғашқы көмек

95-бап. Мектепке дейінгі және мектеп медицинасы

96-бап. Жасөспірімдер мен жастардың ұрпақты болу және психикалық денсаулығын сақтау бойынша көрсетілетін қызметтерді ұсыну ерекшеліктері

14-тарау. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызмет

97-бап. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қызмет жүйесі

98-бап. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық нормалау

99-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

15-тарау. Инфекциялық және инфекциялық емес аурулардың профилактикасы

1-параграф. Инфекциялық аурулардың профилактикасы

100-бап. Халықты гигиеналық оқыту

101-бап. Гигиеналық оқыту бойынша қызметті жүзеге асыратын адамдарға қойылатын талаптар

102-бап. Туберкулез профилактикасы

103-бап. АИТВ инфекциясының профилактикасы

104-бап. Медициналық қалдықтардың айналысы

105-бап. Медициналық қалдықтарды жинау, тасымалдау, сақтау, залалсыздандыру, көму және (немесе) пайдалану жөніндегі қызметтерді жүзеге асыратын адамдарға қойылатын талаптар

106-бап. Санитариялық-эпидемияға қарсы, санитариялық-профилактикалық іс-шаралар

107-бап. Қазақстан Республикасының аумақтарын санитариялық қорғау

108-бап. Инфекциялық аурулар эпидемиясының туындау қаупі жағдайда шектеу іс-шараларын, оның ішінде карантинді жүзеге асыру тәртібі

109-бап. Инфекциялық, паразиттік және (немесе) улану жағдайларын тіркеу және тексеру

110-бап. Кәсіптік аурулар және (немесе) улану оқиғаларын тіркеу және тексеру

111-бап. Дезинфекциялық, дезинсекциялық және дератизациялық іс-шаралар

2-параграф. Инфекциялық емес аурулардың профилактикасы

112-бап. Инфекциялық емес аурулар, оның ішінде кәсіптік аурулар мен жарақаттану профилактикасы

113-бап. Дұрыс тамақтану саясатын қалыптастыру

114-бап. Психикаға белсенді әсер ететін заттарға тәуелділіктің профилактикасы

115-бап. Темекі бұйымдары мен алкогольді тұтыну профилактикасы және оны шектеу

116-бап. Темір тапшылығы жай-күйінің профилактикасы

117-бап. Йод тапшылығы ауруларының профилактикасы

118-бап. Халықтың денсаулығы және қоршаған орта

119-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг

16-тарау. Ұлттық алдын алу тетігі

120-бап. Ұлттық алдын алу тетігі

121-бап. Үйлестіру кеңесі

122-бап. Ұлттық алдын алу тетігінің қатысушыларына қойылатын талаптар

123-бап. Ұлттық алдын алу тетігі қатысушысының құқықтары

124-бап. Ұлттық алдын алу тетігі қатысушысының міндеттері

125-бап. Ұлттық алдын алу тетігі қатысушысының өкілеттіктерін тоқтату

126-бап. Алдын ала болудың түрлері мен кезеңділігі

127-бап. Алдын ала болу тәртібі

128-бап. Ұлттық алдын алу тетігі қатысушыларының жыл сайынғы жинақталған баяндамасы

129-бап. Құпиялылық

130-бап. Уәкілетті мемлекеттік органдардың ұлттық алдын алу тетігінің қатысушыларымен өзара іс-қимылы

3-БӨЛІМ. МЕДИЦИНАЛЫҚ КӨМЕКТІ КӨРСЕТУДІ ҰЙЫМДАСТЫРУ

17-тарау. Медициналық көмекті көрсетудің жалпы ержелері

131-бап. Медициналық көмекті ұйымдастыру

132-бап. Медициналық көмек көрсету деңгейлері

133-бап. Медициналық көмек нысандары

134-бап. Медициналық көмек көрсету шарттары

135-бап. Ауылдық денсаулық сақтау деңгейінде медициналық көмекті ұйымдастыру ерекшеліктері

136-бап. Медициналық көмектің түрлері

137-бап. Жедел медициналық көмек

138-бап. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек

139-бап. Медициналық-санитариялық алғашқы көмек

140-бап. Мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялық медициналық көмек

141-бап. Медициналық оңалту

142-бап. Паллиативтік медициналық көмек

143-бап. Мейіргерлік қызмет

144-бап. Медициналық көмек көрсетудің интеграцияланған моделі

145-бап. Қашықтан медициналық қызметтер көрсетудің ерекшеліктері

146-бап. Зертханалық диагностика

147-бап. Патологиялық-анатомиялық диагностика

148-бап. Дәстүрлі медицина, халық медицинасы (емшілік)

149-бап. Денсаулық сақтау технологияларын бағалау

150-бап. Пациенттердің құқықтары

151-бап. Пациенттердің міндеттері

152-бап. Медициналық көмектен бас тарту құқығы

153-бап. Пациенттің келісімінсіз медициналық көмек көрсету

154-бап. Медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарттарын әзірлеуге қойылатын талаптар

18-тарау. Ведомстволық медицина

155-бап. Әскери қызметшілерді, ғарышкерлікке кандидаттарды, ғарышкерлерді, арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарының қызметкерлерін, олардың отбасы мүшелерін, құқық қорғау органдарының зейнеткерлерін, сондай-ақ әскери қызметтен, арнаулы мемлекеттік органдар қызметінен босатылған азаматтарды әскери-медициналық (медициналық) қамтамасыз ету

156-бап. Әскери-дәрігерлік сараптама

157-бап. Сот-медициналық, сот-психиатриялық және сот-наркологиялық сараптама

158-бап. Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметшілері мен азаматтарының жекелеген санаттарына медициналық көмек көрсету

159-бап. Бас бостандығы шектелген, соттың үкімі бойынша бас бостандығынан айыру орындарында жазасын өтеп жүрген, ұсталған, қамауға алынған және арнаулы мекемелерге орналастырылған адамдарға медициналық көмек көрсету

160-бап. Спортшылар мен жаттықтырушыларға медициналық көмек көрсету

19-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы жекелеген қатынастарды реттеу

161-бап. Хирургиялық араласу, қанды, оның компоненттерін құю және диагностиканың инвазиялық әдістерін қолдану тәртібі

162-бап. Ұрпақты болудың қосалқы әдістері мен технологиялары

163-бап. Клондау

164-бап. Суррогат ана болу кезіндегі медициналық көмек

165-бап. Жыныстық жасушалардың, ұрпақты болу ағзалары тінінің донорлығы

166-бап. Контрацепцияны пайдалану

167-бап. Жүктілікті жасанды түрде үзу

168-бап. Хирургиялық стерилизациялау

169-бап. Химиялық кастрациялау

170-бап. Биологиялық өлімді анықтау. Мәйіт ағзаларының өмір тіршілігін қолдау жөніндегі жасанды шараларды тоқтату немесе жалғастыру жағдайлары

171-бап. Эвтаназия

172-бап. Анатомиялық сый

173-бап. Жыныстық тиістілігін өзгерту

20-тарау. Негізгі инфекциялық аурулар кезінде медициналық көмек көрсету

1-параграф. Туберкулезбен ауыратын науқастарға медициналық-әлеуметтік көмек көрсету

174-бап. Туберкулезбен ауыратын науқастарға медициналық көмек көрсету

175-бап. Туберкулезбен ауыратын адамдарды мәжбүрлеп емдеуге жіберудің негізі мен тәртібі

176-бап. Туберкулезбен ауыратын және туберкулезбен ауырған адамдарды әлеуметтік және құқықтық қорғау

2-параграф. АИТВ жұқтырған адамдарға медициналық-әлеуметтік көмек көрсету

177-бап. АИТВ жұқтырған адамдарға медициналық көмек көрсету

178-бап. АИТВ жұқтырған адамдарды әлеуметтік және құқықтық қорғау

179-бап. АИТВ-ға зерттеліп-қаралу

21-тарау. Негізгі инфекциялық емес аурулар кезінде медициналық көмек көрсету

1-параграф. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсету

180-бап. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдардың құқықтары

181-бап. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдардың құқықтары мен мүдделерін қорғау

182-бап. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға психиатриялық көмекті ұйымдастыру

183-бап. Психиатриялық куәландыру

184-бап. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға медициналық көмек көрсету

185-бап. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымның стационарына емдеуге жатқызу

186-бап. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымның стационарынан шығару

187-бап. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға қатысты медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары

188-бап. Психикаға белсенді ететін заттарды тұтынуға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға қатысты медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары

189-бап. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды тұтынуға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарды мәжбүрлеп емдеуге ресімдеу

190-бап. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды тұтынуға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарды мәжбүрлеп емдеуді ұйымдастыру

191-бап. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды тұтынуға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарды мәжбүрлеп емдеуге арналған ұйымнан шығару

192-бап. Психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсету кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету шаралары

193-бап. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарды динамикалық байқау

2-параграф. Орфандық аурулар кезінде медициналық көмек көрсету

194-бап. Орфандық аурулар кезінде медициналық көмек көрсету

22-тарау. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтары

195-бап. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтары

196-бап. Тұлғаларды уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарына орналастыру негіздері

197-бап. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарына орналастырылған адамдарды қабылдау және тіркеу

198-бап. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарында ұстау режимі

199-бап. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарына орналастырылған адамдардың құқықтары мен міндеттері

200-бап. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарына орналастырылған адамдарды босату

23-тарау. Медициналық көмектің көлемдері

201-бап. Медициналық көмек көлемдері

202-бап. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі

203-бап. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін қалыптастыру қағидаттары

204-бап. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің шеңберінде медициналық көмек көрсету мақсаттары

205-бап. Денсаулық сақтау саласындағы ең төменгі әлеуметтік стандарттар

206-бап. Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмек

207-бап. Ерікті медициналық сақтандыру шеңберіндегі медициналық көмек

208-бап. Ақылы қызметтерді көрсету және өзге де көздер есебінен ұсынылатын медициналық көмек

24-тарау. Донорлық және транспланттау

1-параграф. Қан және оның компоненттерінің донорлығы

209-бап. Донорлық, қан, оның компоненттерін дайындау және қан препараттарын өндіру

210-бап. Донорлық, қанды, оның компоненттерін дайындау және қан препараттарын өндіру саласындағы қызметті жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымдары мен өзге де ұйымдар

211-бап. Донорлық қанның, оның компоненттерінің және препараттарының қауіпсіздігі мен сапасын қамтамасыз ету

212-бап. Донорлардың құқықтары мен міндеттері

213-бап. Донорды медициналық зерттеп-қарау

214-бап. Донорға берілетін кепілдіктер, жұмыс берушілер мен қан және оның компоненттерінің донорлығын дамыту жөніндегі ұйымдардың құқықтары мен міндеттері

2-параграф. Ағзаларды (ағзалардың бөлігін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөлігін) транспланттау

215-бап. Ағзаларды (ағзалардың бөлігін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөлігін) транспланттау және оларды алу шарттары

216-бап. Ағзаларды (ағзалардың бөлігін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөлігін) транспланттау тәртібі

217-бап. Ағзалардың (ағзалардың бөлігін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөлігін) транспланттауды үйлестіру және сүйемелдеу

218-бап. Ағзалар (ағзалардың бөлігі) және (немесе) тіндер (тіннің бөлігі) донорының және реципиентінің құқықтары

219-бап. Жұмыс берушілер мен ұйымдар басшыларының ағзалардың (ағзалардың бөлігі) және (немесе) тіндердің (тіннің бөлігі) донорлығын дамытуды қамтамасыз ететін жағдайлар жасау бойынша міндеттері

220-бап. Гемопозддік дің жасушалары (сүйек кемігі) донорларының тіркелімі

221-бап. Жасанды ағзаларды (ағзалардың бөлігін) және (немесе) тіндердің (тіннің бөлігін) транспланттау

3-параграф. Адамның ағзаларын және тіндерін, гемопозддік дің жасушаларын (сүйек кемігін), қан және оның компоненттерін, адамның жасушаларының, тіндерінің, биологиялық сұйықтықтары мен сөлдерінің үлгілерін әкелу, әкету

222-бап. Адамның ағзаларын және тіндерін, гемопозддік дің жасушаларын (сүйек кемігін), донорлық лимфоциттерін, жыныстық жасушаларын, эмбриондарын әкелу, әкету үшін негіздер

223-бап. Адамның қанын және оның компоненттерін, биологиялық материалдарын әкелу, әкету үшін негіздер

224-бап. Адамның ағзаларын және тіндерін, қан және оның компоненттерін әкелу, әкету тәртібі

4-БӨЛІМ. ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ САЛАСЫНДАҒЫ БІЛІМ БЕРУ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМИ ҚЫЗМЕТ

25-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметі

225-бап. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметінің субъектілері және оны жүзеге асыру жағдайлары

226-бап. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметінің ерекшеліктері

227-бап. Резидентура

228-бап. Медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушыларды және түлектерді бағалау

229-бап. Қазақстан Республикасы медицина қызметкерінің кәсіби анты

26-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы ғылыми қызмет

230-бап. Ғылыми қызметтің субъектілері

231-бап. Ғылыми қызметті басқару

232-бап. Биомедициналық зерттеулер

233-бап. Биоэтика жөніндегі комиссиялар

234-бап. Биобанктер

5-БӨЛІМ. ФАРМАЦЕВТИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ, ДӘРІЛІК ЗАТТАР МЕН МЕДИЦИНАЛЫҚ БҰЙЫМДАРДЫҢ АЙНАЛЫСЫ

27-тарау. Фармацевтикалық қызмет

235-бап. Фармацевтикалық қызметтің түрлері

236-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың өндірісі

237-бап. Дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды дайындау

238-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды көтерме және бөлшек саудада өткізу

28-тарау. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы

239-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласының жүйесі

240-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды дайындау

241-бап. Дәрілік заттарды клиникаға дейінгі (клиникалық емес) зерттеулер және медициналық бұйымдардың биологиялық әсерін бағалауға зерттеулер (сынаулар)

242-бап. Медициналық бұйымдарды техникалық жағынан сынау

243-бап. Тірі организмнен тыс диагностика үшін дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды клиникалық зерттеулер және клиникалық-зертханалық сынаулар (in vitro)

244-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сараптау

245-бап. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопеясы

246-бап. Қазақстан Республикасында тіркелген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың сапасын бағалау

247-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды таңбалау

248-бап. Үздік терапиялық дәрілік заттарды қолдану

249-бап. Тиісті фармацевтикалық практикалар бойынша фармацевтикалық инспекторат

250-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарға бағаларды мемлекеттік реттеу

251-бап. Медициналық көмектің ең төмен, базалық және қосымша көлемдерін көрсетуге арналған дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу

252-бап. Бірыңғай дистрибьютор

253-бап. Бірыңғай дистрибьютордың дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу қағидаттары

254-бап. Бірыңғай оператордың өкілеттілігі

255-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сақтау, тасымалдау және жою

256-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды Қазақстан Республикасының аумағына әкелу тәртібі

257-бап. Дәрілік заттарды және медициналық бұйымдарды Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге рұқсат етілген адамдар

258-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды, сондай-ақ клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық зерттеулердің биологиялық материалын, фармацевтикалық субстанциялардың (активті фармацевтикалық субстанциялардың) және олардың қоспаларының стандартты үлгілерін жеке пайдалану және өзге коммерциялық мақсаттар үшін Қазақстан Республикасының аумағына әкелу

259-бап. Уәкілетті орган мен кеден ісі саласындағы уәкілетті органның өзара іс-қимылы

260-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды, сондай-ақ клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық зерттеулердің биологиялық материалын, фармацевтикалық субстанциялардың (активті фармацевтикалық субстанциялардың) және олардың қоспаларының стандартты үлгілерін Қазақстан Республикасының аумағынан әкету тәртібі

261-бап. Медициналық бұйымдарды монтаждау, жөндеу, оларға техникалық және метрологиялық қызмет көрсету

262-бап. Медициналық бұйымдардың тиімділігіне, қауіпсіздігі мен сапасына қойылатын жалпы талаптар

263-бап. Қолданудың ықтимал қатерінің дәрежесіне қарай медициналық бұйымдардың қауіпсіздігін сыныптау және қауіпсіздігін қайта сыныптау

264-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды қолдануды тоқтата тұру, оған тыйым салу немесе айналыстан алып қою не олардың қолданылуын шектеу

265-бап. Жалған, контрафактілік дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар

266-бап. Фармакологиялық қадағалау және медициналық бұйымдардың қауіпсіздігін, сапасы мен тиімділігін мониторингтеу

267-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар туралы ақпарат

268-бап. Қазақстандық ұлттық дәрілік формуляр

269-бап. Дәрілік заттарды ұтымды пайдалану

270-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды этикалық тұрғыдан ілгерілету

6-БӨЛІМ. ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ САЛАСЫНДАҒЫ КАДРЛЫҚ САЯСАТ

29-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы кадрлық ресурстар

271-бап. Денсаулық сақтау саласындағы кадрлық ресурстарды ұлттық есепке алу жүйесі

272-бап. Денсаулық сақтау саласындағы біліктіліктің салалық жүйесінің ерекшеліктері

273-бап. Денсаулық сақтау саласындағы кадрлық саясатты іске асыру қағидаттары

274-бап. Денсаулық сақтау қызметкерлерін үздіксіз кәсіптік дамыту

30-тарау. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің мәртебесі

275-бап. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің мәртебесі және олардың құқықтары

276-бап. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің міндеттері

277-бап. Әлеуметтік кепілдіктер. Медицина және фармацевтика қызметкерлерін әлеуметтік қорғау

278-бап. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің еңбек қатынастары

279-бап. Медицина қызметкерінің құпиясы

280-бап. Қазақстан Республикасының медицина және фармацевтика қызметкерлерінің Ар-намыс кодексі

7-БӨЛІМ. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

281-бап. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасын бұзғаны үшін жауаптылық

282-бап. Осы Кодексті қолданысқа енгізу тәртібі

1-БӨЛІМ. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1-тарау. Негізгі ережелер

1-бап. Осы Кодексте пайдаланылатын негізгі ұғымдар

1. Осы Кодексте мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) адамның мекендеу ортасы – адамның тыныс-тіршілігі жағдайын айқындайтын ортаның табиғи, антропогендік және әлеуметтік факторларының (табиғи және жасанды) жиынтығы;

2) АИТВ инфекциясы – адамның иммун тапшылығы вирусы туғызған, иммундық жүйенің ерекше зақымдануымен сипатталатын және жүре пайда болған иммун тапшылығы синдромы қалыптасқанға дейін оның баяу бұзылуына әкеп соқтыратын созылмалы инфекциялық ауру;

3) АИТВ инфекциясының таралуын эпидемиологиялық бақылап отыру – халық, оның ішінде негізгі топтар арасында емдеу-профилактикалық бағдарламаларды жоспарлау және орындау үшін қажетті АИТВ инфекциясының таралуы туралы ақпаратты жинау және талдау;

4) анонимдік зерттеп - қарау – адамды жеке басын идентификаттамай ерікті түрде медициналық зерттеп - қарау;

5) апаттар медицинасы – әлеуметтік, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың (бұдан әрі – төтенше жағдайлар) медициналық-санитариялық

салдарларының алдын алуға және оларды жоюға бағытталған, халық ауруларының алдын алуды және оларды емдеуді, санитариялық-эпидемияға қарсы және санитариялық-профилактикалық іс-шараларды, төтенше жағдайларды жоюға қатысушылардың денсаулығын сақтауды және қалпына келтіруді, сондай-ақ авариялық-құтқару қызметтерінің қызметкерлеріне медициналық көмек көрсетуді қамтитын медицина саласы;

6) химиялық және биологиялық қауіп әлеуетті заттар – белгілі бір жағдайларда және белгілі бір шоғырлануы кезінде адамның немесе болашақ ұрпақтың денсаулығына зиянды әсер етуі мүмкін, қолданылуы мен пайдаланылуы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілермен және гигиеналық нормативтермен регламенттелетін заттар;

7) әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры – аударымдар мен жарналарды шоғырландыруды жүргізетін, сондай-ақ медициналық көмек көрсететін денсаулық сақтау субъектілерінің көрсететін қызметтерін медициналық көрсетілетін қызметтерді сатып алу шартында көзделген көлемдерде және талаптармен сатып алуды және оларға ақы төлеуді және Қазақстан Республикасының заңдарында айқындалған өзге де функцияларды жүзеге асыратын коммерциялық емес ұйым;

8) әскери медицина – ғылыми білімдердің жүйесін (ғылыми-практикалық пәндер кешені) және әскери-медициналық қызметтің әскерлерді бейбіт уақытта және соғыс уақытында арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарының әскери құрылымдары мен ведомстволарын жан-жақты медициналық қамтамасыз етуді өзіне мақсат тұтатын практикалық қызмет жүйесін білдіретін медицина саласы;

9) әскери-медициналық (медициналық) бөлімшелер – орталық атқарушы органдар мен өзге де орталық мемлекеттік органдардың және олардың аумақтық бөлімшелерінің құрылымдық бөлімшелері, сондай-ақ әскери-медициналық (медициналық) мекемелер (ұйымдар), әскери-медициналық (медициналық) қамтамасыз етуді жүзеге асыратын өзге де бөлімшелер;

10) әскери-медициналық (медициналық) қамтамасыз ету – әскери-медициналық (медициналық) көмекті ұйымдастыруды және көрсетуді, медициналық тексеріп-қарау жүргізуді, санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылықты қамтамасыз етуді, дәрілік заттармен және медициналық бұйымдармен жабдықтауды, денсаулық сақтау саласында сараптама жүргізуді, сондай-ақ жеке құрамның жауынгерлік қабілеттілігі мен еңбекке қабілеттілігін қалпына келтіру мақсатында әскерлерде, бөлімшелерде және ведомстволық ұйымдарда әскери медицина бойынша ғылыми-әдістемелік әзірлемелер мен оқытуды қамтитын іс-шаралар кешені;

11) әскери-медициналық қызмет – Қазақстан Республикасының заңдарында осы органдардың қызметін әскери-медициналық (медициналық) қамтамасыз етуге арналған әскери немесе мемлекеттік қызметтің ерекше түрі көзделген әскери-медициналық (медициналық) бөлімшелердің жиынтығы;

12) бала (балалар) – он сегіз жасқа (кәмелетке) толмаған адам;

13) бас миының біржола семуі – бас миының бүкіл қатпарының семуімен қатар жүретін, бас миы жасушаларының интегралдық функцияларын толық жоғалтуы;

14) бейінді маман – жоғары медициналық білімі, белгілі бір мамандық бойынша сертификаты бар медицина қызметкері;

15) белгіленген (түпкілікті) санитариялық-қорғаныш аймағы – есептік (алдын ала) санитариялық-қорғаныш аймағын растау үшін заттай зерттеулер мен өлшемдердің жылдық циклі нәтижелерінің негізінде айқындалатын санитариялық-қорғаныш аймағының аумағы;

16) белгілі бір аурулары (жай-күйі) бар Қазақстан Республикасы азаматтарының жекелеген санаттарын тегін және (немесе) жеңілдікпен амбулаториялық қамтамасыз етуге арналған дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың тізбесі – белгілі бір аурулары (жай-күйі) бар Қазақстан Республикасы азаматтарының жекелеген санаттары бойынша дәрілік заттардың, медициналық бұйымдар мен бейімделген емдік өнімдердің атаулары мен сипаттамаларын қамтитын, амбулаториялық жағдайда медициналық-санитариялық алғашқы және мамандандырылған көмек көрсету кезінде тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының бюджет қаражаты мен активтері есебінен сатып алынатын дәрілік заттардың, медициналық бұйымдар мен бейімделген емдік өнімдердің тізбесі;

17) биоаналогтық дәрілік препарат (биоаналог, биотектес дәрілік препарат, биосимиляр) – тіркелген биологиялық бірегей дәрілік препараттың немесе референттік дәрілік препараттың әсер етуші затының нұсқасын қамтитын және ол бойынша сапа, биологиялық белсенділік, қауіпсіздік және тиімділік көрсеткіштері бойынша салыстырып зерттеулердің негізінде ұқсастығы (текстестігі) көрсетілген биологиялық дәрілік препарат;

18) биобанк – ғылыми және медициналық мақсаттар үшін биологиялық материалдарды мамандандырылған сақтау қоймасы;

19) биоқауіпсіздік – биологиялық агенттермен және токсиндермен әдейі емес байланыстарды немесе олардың зертханаларда кездейсоқ ағып кетуін болдырмау мақсатында қолданылатын оқшаулауды қамтамасыз етудің қағидаттары, технологиялары және практикалық әдістері;

20) биоқорғау – биологиялық агенттер мен токсиндердің жоғалуын, ұрлануын, дұрыс пайдаланылмауын, диверсиясын, санкцияланбай қол жеткізілуін немесе әдейі санкцияланбаған ағып кетуін болдырмау мақсатында зертханада оларды қорғауды, бақылауды және есепке алуды қамтамасыз ету;

21) биологиялық активті заттар – жануарлар мен адам организмінің патологиялық өзгерген функцияларын қалыпқа түсіретін, дәрілік заттар алудың әлеуетті көздері болып табылатын, әртүрлі жолмен алынатын заттар;

22) биологиялық текті дәрілік препараттар – құрамында биологиялық заттары (гормондар, цитокиндер, қанның ұю факторлары, инсулиндер, моноклоналды антиденелер, ферменттер, колониестимуляциялық факторлар, тіндердің жасушалары базасында жасалған препараттар және биотехнологиялық әдістердің көмегімен алынған өзге де препараттар) бар препараттар;

23) биологиялық дәрілік препарат – биологиялық көзден өндірілген немесе бөліп алынған әсер етуші зат және оның қасиеттерін сипаттау мен сапасын бақылау үшін өндірістік процесті және оны бақылау әдістерін бағалай отырып, талдаудың биологиялық және физикалық-химиялық әдістерін ұштастыру қажет болатын дәрілік препарат;

24) биомедициналық зерттеу – мақсаты адамның өмірі, денсаулығы, аурулар туралы, олардың диагностикасы, емдеу немесе профилактикасы, сондай-ақ өмір процестерімен, аурулармен және денсаулықпен байланысты генетикалық және экологиялық факторлар туралы жаңа білімді ғылыми әдістермен алу болып табылатын зерттеу;

25) биотехнологиялық дәрілік препарат – биотехнологиялық процестердің және рекомбинанттық дезоксирибонуклеин қышқылы технологиясы, биологиялық активті ақуыздарды өндіруді кодтайтын гендердің бақыланатын экспрессиясы, гибридомдық технологиялар, моноклондық антиденелер немесе басқа да биотехнологиялық процестер пайдаланылатын әдістерді қолданудың көмегімен өндірілген дәрілік препарат;

26) биоэтика – өмір туралы ғылымның жаңа жетістіктерін қолданудың моральдық, әлеуметтік, құқықтық аспектілерін талдау мақсатында биомедициналық және гуманитарлық ғылымдарды біріктіретін пәнаралық ғылыми бағыт;

27) босандыру – босану актісін табиғи немесе жасанды жолмен (аспаптық, қол тәсілімен, дәрі-дәрмекпен) аяқтау;

28) бөлшек саудада өткізу үшін дәрілік заттың саудалық атауына арналған шекті баға – бөлшек саудада өткізуді одан жоғары бағамен жүзеге асыруға болмайтын, дәрілік заттың саудалық атауына арналған баға;

29) бірегей дәрілік препарат – қауіпсіздігін, сапасы мен тиімділігін растайтын клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық толық зерттеулердің нәтижелерін қамтитын дерекнама негізінде әлемдік фармацевтика нарығында бірінші болып тіркелген және орналастырылған жаңа әсер етуші заты бар дәрілік препарат;

30) бірыңғай дистрибьютор – тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде осы Кодекстің 252-бабына сәйкес қызметін жүзеге асыратын заңды тұлға;

31) гемопоздтік дің жасушалары – адамның өмір сүру процесінде сүйек кемігінде, перифериялық қанда және кіндік қанында болатын, полипотенттілігі бар сүйек кемігінің қан өндіру жасушалары;

32) гомеопатиялық дәрілік препарат – Қазақстан Республикасы және (немесе) Еуразиялық экономикалық одақ фармакопояларының талаптарына сәйкес немесе олар болмаған жағдайда, гомеопатиялық фармакопоялардың талаптарына сәйкес гомеопатиялық шикізат пайдаланыла отырып, гомеопатиялық технология бойынша өндірілген дәрілік препарат;

33) гемопоэздік дің жасушалары (сүйек кемігі) донорларының тіркелімі – уәкілетті органның ақпараттық жүйелері қалыптастыратын гемопоэздік дің жасушаларының (сүйек кемігінің) өтеусіз донорлығына келіскен және HLA жүйесі бойынша типтелген адамдардың тізбесі;

34) генетикалық түрлендірілген объектілер – гендік инженерия әдістері пайдаланылып алынған, өсімдіктен және (немесе) жануардан алынатын шикізат пен өнімдер, оның ішінде генетикалық түрлендірілген көздер, организмдер;

35) дәрілік зат – затты не заттардың құрамасын білдіретін немесе қамтитын, адам организмімен байланысқа түсетін, адамның ауруларын емдеуге, олардың профилактикасына немесе оның физиологиялық функцияларын фармакологиялық, иммунологиялық не метаболизмдік әсер ету арқылы қалпына келтіруге, түзетуге немесе өзгертуге немесе адамның аурулары мен жай-күйінің диагностикасына арналған зат;

36) дәрілік затқа шекті баға – дәрілік затты одан жоғары бағада өткізуді жүзеге асыруға болмайтын баға;

37) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды бөлшек саудада өткізу – уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылатын, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алумен (әкелуден басқа), сақтаумен, бөлумен, түпкі тұтынушыға өткізумен (әкетуден басқа), жоюмен байланысты фармацевтикалық қызмет;

38) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды көтерме саудада өткізу (дистрибуция) – денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылатын, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды көлемдерін шектемей сатып алумен (иеленумен), сақтаумен, әкелумен (импорттаумен), әкетумен (экспорттаумен), өткізумен (халыққа өткізуді қоспағанда), тасымалдаумен және жоюмен байланысты фармацевтикалық қызмет;

39) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу саласындағы бірыңғай оператор (бұдан әрі – бірыңғай оператор) – денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган мемлекеттік сатып алу саласындағы уәкілетті органмен келісу арқылы айқындайтын заңды тұлға;

40) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік орган – дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы басшылықты, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысын бақылау мен қадағалауды жүзеге асыратын мемлекеттік орган;

41) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік сараптама ұйымы – дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың қауіпсіздігін, тиімділігі мен сапасын қамтамасыз ету жөніндегі денсаулық сақтау саласындағы өндірістік-шаруашылық қызметті жүзеге асыратын мемлекеттік монополия субъектісі;

42) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілер – фармацевтикалық қызметті жүзеге асыратын жеке немесе заңды тұлғалар ;

43) дәрілік заттарды немесе медициналық бұйымдарды мемлекеттік тіркеу – Қазақстан Республикасының аумағында дәрілік заттардың немесе медициналық бұйымдардың айналысына рұқсат алу және дәрілік заттарды немесе медициналық бұйымдарды дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың мемлекеттік тізіліміне белгілі бір мерзімге енгізу рәсімі;

44) медициналық бұйымның саудалық атауы – медициналық бұйымның тіркелетін атауы;

45) дәрілік заттарды өндіруші – дәрілік заттарды өндіру жөніндегі қызметті жүзеге асыратын және дәрілік заттарды өндіруге лицензиясы бар ұйым;

46) дәрілік заттарды өндірушілердің уәкілетті тұлғаларының тізілімі – денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органның дәрілік заттарды өндірушілердің уәкілетті тұлғалары туралы мәліметтерді қамтитын электрондық ақпараттық ресурсы;

47) дәрілік заттарды ұтымды пайдалану – жеткілікті уақыт кезеңі ішінде және неғұрлым аз шығындармен пациенттің жеке-дара қажеттіліктеріне сай келетін мөлшерлерде клиникалық көрсетілімдерге сәйкес келетін дәрі-дәрмекпен емдеу;

48) дәрілік заттардың айналысы – дәрілік заттарды әзірлеу, клиникаға дейінгі (клиникалық емес) зерттеулер, сынаулар, клиникалық зерттеулер, сараптау, тіркеу, фармакологиялық қадағалау, сапасын бақылау, өндіру, дайындау, сақтау, тасымалдау, әкелу және әкету, босату, өткізу, беру, қолдану, жою процестерін қамтитын қызмет;

49) дәрілік заттардың айналысы саласындағы тиісті фармацевтикалық практикалар (бұдан әрі – тиісті фармацевтикалық практикалар) – дәрілік заттардың өмірлік циклінің барлық кезеңдерінде қолданылатын денсаулық сақтау саласындағы стандарттар: тиісті зертханалық практика (GLP), тиісті клиникалық практика (GCP), тиісті өндірістік практика (GMP), тиісті дистрибьюторлық практика (GDP), тиісті дәріханалық практика (GPP), тиісті фармакологиялық қадағалау практикасы (GVP) және басқа да тиісті фармацевтикалық практикалар;

50) дәрілік затты нарыққа жіберудің стандартты рәсімдерінен шығару (Hospital Exemption) – дәрілік затты, алдыңғы қатарлы терапиялық дәрілік заттарды ерекше тәртіппен бір медициналық ұйымда жеке көрсетілімдер бойынша алдыңғы қатарлы терапиялық дәрілік заттарды қолдануға жіберетін медициналық көрсетілетін қызметтердің нарығына дәрілік затты шығарудың стандартты рәсімдерінен шығару;

51) дәрілік затты немесе медициналық бұйымды мемлекеттік қайта тіркеу – мерзімсіз тіркеу куәлігін бұрынғы тіркеу нөмірімен бере отырып және дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың мемлекеттік тізіліміне тиісті жазба енгізе отырып, дәрілік затты немесе медициналық бұйымды мемлекеттік тіркеудің қолданылу мерзімін ұзарту рәсімі;

52) дәрілік заттың немесе медициналық бұйымның тіркеу деректеріне өзгерістер енгізу – тіркеу куәлігінің қолданылу мерзімі ішінде тіркеу деректеріне енгізілетін өзгерістерді сараптау негізінде жүзеге асырылатын рәсім;

53) дәрілік заттың сапасы – фармацевтикалық субстанция (активті фармацевтикалық субстанция) мен дәрілік препараттың нысаналы мақсатқа сәйкес келуін қамтамасыз ететін қасиеттері мен сипаттамаларының жиынтығы;

54) дәрілік препараттарды дайындау – дәріханаларда дәрілік препараттарды дайындаумен, фармацевтикалық қолдануға арналған фармацевтикалық субстанцияларды (активті фармацевтикалық субстанцияларды) сатып алумен, дайындалған дәрілік препараттарды сақтаумен, олардың сапасын бақылаумен, ресімдеумен және өткізумен байланысты фармацевтикалық қызмет;

55) дәрілік шикізат – дәрілік заттарды өндіру және дайындау үшін пайдаланылатын, өсімдіктен, минералдан, жануардан алынатын заттар немесе химия өнеркәсібі өнімдері;

56) дәрілік заттарды және медициналық бұйымдарды берудің ұзақ мерзімді шарты – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен бірыңғай дистрибьютор Қазақстан Республикасының дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды өндірушілерімен немесе Қазақстан Республикасының аумағында орналасқан, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды келісімшарттық өндіруге тапсырыс берушімен дәрілік заттар үшін тиісті өндірістік практика (GMP) талаптарына және қолданудың әлеуетті қатерінің 1 және 2а қауіпсіздік сыныбының медициналық бұйымдарын (стерильден басқа) қоспағанда, медициналық бұйымдар үшін сапаны басқару жүйесінің халықаралық стандартының (ISO 13485) талаптарына сәйкес өндірілген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды беруге; не дәрілік заттар үшін тиісті өндірістік практика (GMP) талаптарына, ал қолданудың әлеуетті қатерінің 1 және 2а қауіпсіздік класының медициналық бұйымдарын (стерильдіктен басқа) қоспағанда, медициналық бұйымдар үшін сапаны басқару жүйесінің халықаралық стандартының (ISO 13485) талаптарына сәйкес Қазақстан Республикасының аумағында орналасқан дәрілік заттарды өндірушімен дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар өндірісін құруға және (немесе) жаңғыртуға немесе дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды келісімшарттық өндіруге ниеті бар, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектімен он жылға дейінгі мерзімге жасасатын азаматтық-құқықтық шарт;

57) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды келісімшарттық өндіру (бұдан әрі – келісімшарттық өндіру) – дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды дәрілік заттар

үшін тиісті өндірістік практика (GMP) талаптарының толық сақталуын қамтамасыз ететін, Қазақстан Республикасының аумағында орналасқан, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндірушілердің өндірістік қуаттарында келісімшарт негізінде өндіру;

58) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сақтау және тасымалдау жөніндегі ұзақ мерзімді шарт – бірыңғай дистрибьютор тиісті дистрибьюторлық практика (GDP) талаптарына сәйкес келетін, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектімен – Қазақстан Республикасының резидентімен жасасатын, қызметтер көрсетудің азаматтық-құқықтық шарты;

59) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу веб-порталы, денсаулық сақтау субъектілерінен көрсетілетін қызметтерді сатып алу – тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алудың электрондық көрсетілетін қызметтеріне бірыңғай қол жеткізу нүктесін, денсаулық сақтау субъектілерінен көрсетілетін қызметтерді сатып алуды ұсынатын ақпараттық жүйе;

60) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы объектілер – дәріхана, оның ішінде интернет арқылы өткізуді жүзеге асыратын дәріхана, денсаулық сақтау ұйымдарындағы дәріхана пункті, шалғайдағы ауылдық жерлерге арналған, дәріханадан ұйымдастырылған жылжымалы дәріхана пункті, дәріхана (дистрибьюторлық) қоймасы, дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды уақытша сақтау қоймасы, оптика дүкені, медициналық бұйымдар дүкені, медициналық бұйымдар қоймасы, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндіру жөніндегі ұйымдар;

61) Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың мемлекеттік тізілімі – Қазақстан Республикасында тіркелген және медициналық қолдануға рұқсат етілген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар туралы мәліметтерді қамтитын ақпараттық ресурс;

62) дәрілік заттың жарамдылық мерзімі – уақыты өткеннен кейін дәрілік затты қолдануға болмайтыны белгіленген күн;

63) дәрілік заттың қаптамасы – дәрілік заттарды бүлінуден және ысырап болудан қорғау жолымен олардың айналысы процесін қамтамасыз ететін, сондай-ақ қоршаған ортаны ластанудан сақтайтын құрал немесе құралдар кешені;

64) дәрілік заттың немесе медициналық бұйымның балк-өнімі – соңғы қаптамамен орауды қоспағанда, технологиялық процестің барлық сатысынан өткен, мөлшерленген дайын дәрілік препарат немесе дайын медициналық бұйым;

65) дәрілік заттың сапасы жөніндегі нормативтік құжат – дәрілік затты тіркеу кезінде оған жүргізілген сараптама негізінде тіркеуден кейінгі кезеңде дәрілік заттың сапасын бақылауға қойылатын талаптарды белгілейтін және дәрілік заттың өзіндік ерекшелігін, талдамалық әдістемелері мен сынауының сипаттамасын немесе мұндай

сынауға сілтемелерді, сондай-ақ сапа көрсеткіштері үшін қолайлылықтың тиісті өлшемшарттарын қамтитын құжат;

66) дәрілік заттың халықаралық патенттелмеген атауы - дәрілік заттың Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы ұсынған атауы;

67) дәрілік нысан – дәрілік препараттың оны енгізу, қолдану тәсілдеріне сәйкес келетін және қажетті емдік әсерге қол жеткізуді қамтамасыз ететін жай-күйі;

68) дәрілік өсімдік шикізаты – дәрілік заттарды өндіру үшін пайдаланылатын жаңадан алынған немесе кептірілген өсімдіктер, балдырлар, саңырауқұлақтар немесе қыналар не олардың бүтін немесе ұсақталған бөліктері;

69) дәрілік препарат – диагностикалау, емдеу мен профилактика үшін қолданылатын, дәрілік нысан түріндегі дәрілік зат;

70) дәрілік препараттың қауіпсіздігі – дәрілік препаратты қолдану кезінде адамның өміріне, денсаулығына және қоршаған ортаға зиян келтіру мүмкіндігімен байланысты жол берілмейтін қатердің болмауы;

71) дәрілік препараттың тиімділігі – профилактикалық, диагностикалық немесе емдік әсерге қол жеткізуді не физиологиялық функцияны қалпына келтіруді, түзетуді немесе түрлендіруді қамтамасыз ететін дәрілік препарат сипаттамаларының жиынтығы;

72) дәстүрлі медицина – аурулардың алдын алу мен оларды емдеудің қоғамда жинақталған әдістері мен құралдарына негізделген, медициналық практиканың көпғасырлық дәстүрлерімен орныққан медицина саласы және медицина қызметкерлерінің қызметі;

73) дезинсекция – адамды, жануарларды, үй-жайлар мен аумақты жәндіктер мен бунақ аяқтылардан қорғау мақсатында оларды жою жөніндегі профилактикалық және қырып-жою іс-шаралар кешені;

74) дезинфекция – сыртқы ортада инфекциялық және паразиттік аурулардың қоздырғыштарын жоюға бағытталған арнайы іс-шаралар кешені;

75) денсаулық – аурулар мен дене кемістіктерінің болмауы ғана емес, тұтастай тәни, рухани (психикалық) және әлеуметтік салауаттылығының жай-күйі;

76) денсаулық сақтау – аурулардың алдын алуға және оларды емдеуге, қоғамдық гигиена мен санитарияны қолдауға, әрбір адамның тәни және психикалық саулығын сақтап, нығайтуға, оның ұзақ жыл белсенді өмір сүруін қолдауға, денсаулығынан айырылған жағдайда оған медициналық көмек ұсынуға бағытталған саяси, экономикалық, құқықтық, әлеуметтік, мәдени, медициналық сипаттағы шаралар жүйесі ;

77) денсаулық сақтау жүйесі – қызметі Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын сақтау құқықтарын қамтамасыз етуге бағытталған мемлекеттік органдар мен денсаулық сақтау субъектілерінің жиынтығы;

78) денсаулық сақтау инфрақұрылымын дамытудың өңірлік перспективалық жоспары – денсаулық сақтау ұйымдарының қолданыстағы желісі, жоспарланып

отырған қайта құрылымдау (ашу, біріктіру, жабу, қайта бейіндеу) жөніндегі ақпаратты, сондай-ақ денсаулық сақтаудың жаңа объектілеріне қажеттілік және инвестицияларды жоспарлау туралы ақпаратты көрсететін өңірдің инфрақұрылымын дамытудың ұзақ мерзімдік жоспары;

79) денсаулық сақтау менеджері – мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымын басқаруды жүзеге асыратын бірінші басшы;

80) денсаулық сақтау менеджерінің сертификаты – мемлекеттік медициналық ұйымды басқару жөніндегі қызметпен айналысуға арналған белгіленген үлгідегі құжат;

81) денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымы – денсаулық сақтау және элеуметтік қамсыздандырумен (медицина) байланысты "Денсаулық сақтау" және (немесе) "Пәнаралық бағдарламалар" даярлығы бағыттары бойынша білім беру бағдарламасын іске асыратын білім беру ұйымы;

82) денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымдарының ғылыми-педагог кадрларын аттестаттау – денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымдарындағы ғылыми-педагог кадрлардың педагогикалық және кәсіби құзыретінің деңгейін айқындау рәсімі;

83) денсаулық сақтау саласындағы кәсіптік стандарт – денсаулық сақтау саласындағы мамандардың біліктілігі деңгейіне, еңбегінің мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

84) денсаулық сақтау саласындағы сараптама – Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес денсаулық сақтау қызметінің әртүрлі салаларындағы құралдардың, әдістердің, технологиялардың, білім беру және ғылыми бағдарламалардың, көрсетілетін қызметтердің деңгейі мен сапасын белгілеуге, сондай-ақ денсаулықтың жай-күйі мен психофизиологиялық жай-күйі бойынша еңбекке уақытша жарамсыздығын, кәсіби жарамдылығын айқындауға бағытталған ұйымдастырушылық, талдамалық және практикалық іс-шаралар жиынтығы;

85) денсаулық сақтау саласындағы стандарт (бұдан әрі – стандарт) – медициналық, фармацевтикалық қызмет, денсаулық сақтау саласындағы білім беру және ғылыми қызмет, цифрлық денсаулық сақтау аясындағы денсаулық сақтау саласында стандарттауды қамтамасыз ету үшін қағидаларды, жалпы қағидаттар мен сипаттамаларды белгілейтін нормативтік құқықтық акт;

86) денсаулық сақтау саласындағы стандарттау (бұдан әрі – стандарттау) – стандарттарды, талаптарды, нормаларды, нұсқаулықтарды, қағидаларды әзірлеу, енгізу және олардың сақталуын қамтамасыз ету арқылы процестердің, денсаулық сақтау технологиялары мен көрсетілетін қызметтердің сипаттамаларын ретке келтірудің оңтайлы дәрежесіне қол жеткізуге бағытталған қызмет;

87) денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган (бұдан әрі – уәкілетті орган) – Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын сақтау, медициналық және фармацевтикалық ғылым, медициналық және фармацевтикалық білім беру, халықтың

санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы, медициналық көрсетілетін қызметтер (көмек) сапасын бақылау саласындағы басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

88) денсаулық сақтау саласындағы ұлттық оператор – Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімімен айқындалған, денсаулық сақтау саласында, оның ішінде денсаулық сақтау инфрақұрылымын дамыту бойынша қызметті жүзеге асыратын акционерлік қоғам;

89) денсаулық сақтау технологияларын бағалау – денсаулық сақтау технологияларының салыстырмалы дәлелденген клиникалық және клиникалық-экономикалық (фармакологиялық-экономикалық) тиімділігі мен қауіпсіздігін, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы шешімдерді қабылдау үшін жүргізілетін, оларды қолданудың экономикалық, әлеуметтік және этикалық салдарларын кешенді бағалау;

90) денсаулық сақтау технологиясы – вакциналарды, дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды, ем-шараларды, манипуляцияларды, операцияларды, скринингтік, профилактикалық бағдарламаларды, оның ішінде ақпараттық жүйелерді қоса алғанда, денсаулықты нығайту, профилактика, диагностика, ауруды емдеу, пациенттерді оңалту және паллиативтік медициналық көмек көрсету үшін пайдаланылатын білім мен дағдыларды қолдану;

91) денсаулық сақтау ұйымы – денсаулық сақтау саласындағы қызметті жүзеге асыратын заңды тұлға;

92) денсаулық сақтау ұйымының дәрілік формуляры – қазақстандық ұлттық дәрілік формуляр негізінде қалыптастырылған және уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен денсаулық сақтау ұйымының басшысы бекіткен, тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек көрсетуге арналған дәрілік заттардың тізбесі;

93) денсаулық үшін ортақ жауапкершілік – қоғамға қатысушылар арасында: мемлекеттің, жұмыс берушінің және азаматтың өзінің жеке және қоғамдық денсаулықты сақтау және нығайту, уәждемені жасау жолымен аурудың пайда болу тәуекелдерін бәсеңдету, сондай-ақ қатысушылардың Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген құқықтарын, міндеттерін және жауапкершілігін іске асыру үшін жауапкершілікті бірлесіп бөлу;

94) дератизация – кеміргіштерді жоюға немесе олардың санын азайтуға бағытталған профилактикалық және қырып-жою іс-шараларының кешені;

95) детоксикация – адам организмінен эндоген немесе экзоген текті уытты заттарды шығаруға бағытталған медициналық іс-шаралар кешені;

96) диагностика – аурудың болу немесе болмау фактісін белгілеуге бағытталған медициналық қызметтер көрсету кешені;

97) динамикалық байқау – пациенттің денсаулығының жай-күйін жүйелі түрде байқау, сондай-ақ осы байқаудың нәтижелері бойынша қажетті медициналық көмек көрсету;

98) донор – донорлық қан және оның компоненттері, өзге де донорлық материал (оның ішінде шәует, аналық жасушалар, ұрпақты болу ағзаларының, жыныс жасушаларының, эмбриондардың тіндері) алу, сондай-ақ реципиентке транспланттау үшін тінді (тіnniң бөлігін) және (немесе) ағзаларды (ағзалардың бөлігін), гемопоздiк дiң жасушаларын алу жүргізілетін адам, адамның мәйіті, жануар;

99) донорлық ұйым – меншік нысанына қарамастан, транспланттау мақсатында мәйіттерден ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіnniң бөліктерін) алу және консерваттау жүргізілетін денсаулық сақтау ұйымы;

100) донорлық функция – донордың медициналық зерттеп-қараудан ерікті түрде өтуі және қан және оның компоненттерінің аллогендік донациясын орындауы;

101) емдеу – ауру жоюға, оның бетін қайтаруға және (немесе) жеңілдетуге, сондай-ақ оның өршуінің алдын алуға бағытталған медициналық көрсетілетін қызметтер кешені;

102) емдеуші дәрігер – пациентке медициналық ұйымдарда бақылау және емдеу кезеңінде медициналық көмек көрсететін дәрігер;

103) ерікті емделу – пациенттің немесе оның заңды өкілінің келісімімен жүзеге асырылатын емдеу;

104) есептік (алдын ала) санитариялық-қорғаныш аймағы – атмосфералық ауаның ластануының шашырауы, адам денсаулығына физикалық (шу, діріл, иондамайтын сәулелену) және (немесе) радиациялық әсердің есептерімен жобаның негізінде айқындалатын санитариялық-қорғаныш аймағының аумағы;

105) жағымсыз реакция – организмнің дәрілік (зерттелетін) препаратты қолдануға байланысты және осы дәрілік (зерттелетін) препараттың қолданылуымен ықтимал өзара байланыстың болуы болжанатын байқаусызда болған, қолайсыз реакциясы;

106) жалған дәрілік зат және медициналық бұйым – құрамы немесе жинақталуы және (немесе) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндірушілер туралы, сондай-ақ дистрибуцияның пайдаланылған арналарын қозғайтын жазбалар мен құжаттарды қоса алғанда, берілім туралы дәйексіз ақпаратпен және қолдан жасалған заттаңбамен құқыққа қайшы және әдейі жабдықталған дәрілік зат, медициналық бұйым ;

107) жасөспірімдер – он жастан он бес жасқа дейінгі ерте жасөспірімдік жасты, он бес жастан он жеті жасқа дейінгі орта жасөспірімдік жасты және он жеті жастан он сегіз жасқа дейінгі ересек жасөспірімдік жасты қамтитын он жастан он сегіз жасқа дейінгі адамдар;

108) жеке медициналық кітапша – жұмысқа жіберілу туралы белгі қойылып, міндетті медициналық қарап-тексерудің нәтижелері енгізілетін жеке құжат;

109) жобалардың санитариялық-эпидемиологиялық сараптамасы – жаңа объектілер салуға немесе бұрыннан барларын реконструкциялауға (кеңейтуге, техникалық қайта жарақтандыруға, жаңғыртуға) және күрделі жөндеуге арналған ведомстводан тыс кешенді сараптама жобалары (техникалық-экономикалық негіздемелер және жобалау-сметалық құжаттамалар), қала құрылысы жобаларының қала құрылысы кешенді сараптамасының құрамында жүргізілетін жобалар сараптамасының бөлігі;

110) жоғары және (немесе) жоғары оқу орынан кейінгі ұйымның дербестігі – заңнамаға және ұйымның жарғысына сәйкес, өзінің қызметінің нәтижелері үшін қоғам алдында жоғары және (немесе) жоғары оқу орынан кейінгі білім беру ұйымының жоғары жауапкершілігі жүктелетін кадрлық саясат, білім беру, ғылыми, қаржылық-шаруашылық қызметтегі жоғары және (немесе) жоғары оқу орынан кейінгі білім беру ұйымдарының дербестігі және тәуелсіздігі).

111) жоғары технологиялық медициналық көмек – диагностика мен емдеудің инновациялық, ресурс қажет ететін және (немесе) бірегей әдістерін пайдалануды талап ететін аурулар кезінде бейінді мамандар көрсететін қызметтер;

112) жүктілікті жасанды түрде ұзу – дәрі-дәрмектік немесе хирургиялық әдістерді пайдалана отырып, жоғары медициналық білімі бар бейіні сәйкес келетін медицина қызметкерлері жүргізетін шарананың өмір тіршілігі мерзімдеріне дейінгі жүктілікті ұзу ;

113) жылжымалы медициналық кешендер – ауылдық жерлердің және шалғайдағы елді мекендердің халқына көрсетілетін медициналық қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз ету және тізбесін кеңейту үшін не қорғаныс және ұлттық қауіпсіздік мүддесіне орай пайдаланылатын автомобиль көлігі, базасындағы қажетті медициналық жабдықтармен жарақтандырылған мобильді клиникалар (кабинеттер);

114) жыныстық жолмен берілетін инфекциялар – неғұрлым жиі жұқтыру жолы жыныстық қатынас болып табылатын инфекциялық аурулар;

115) жыныстық идентификаттаудың бұзылуы бар адам – қарама-қайшы жыныстағы адам ретінде өмір сүруге және қабылдануға ұмтылатын адам;

116) жыныстық қатынасқа дейінгі профилактика – АИТВ инфекциясын жұқтырудың алдын алу үшін инфекция жұқтырмаған адамдарға қолданылатын ретровирусқа қарсы терапия;

117) жыныстық қатынастан кейінгі профилактика – жұқтыру ықтималдығынан кейін АИТВ инфекциясын жұқтыру қаупін төмендету мақсатында қолданылатын ретровирусқа қарсы терапия;

118) зертхананың биологиялық қауіпсіздік деңгейі – инженерлік, операциялық және техникалық талаптарды қамтитын биологиялық агенттер жұмысында пайдаланылатын қауіп тобына байланысты зертханалық тежеу шараларын белгілеу;

119) иммунологиялық типтеуді жүргізу жүйесі (бұдан әрі – HLA жүйесі) – адам лейкоциттерінде орналасқан және тіндерді (тіннің бөлігін) және (немесе) ағзаларды (ағзалардың бөлігін) транспланттау кезінде донор мен реципиенттің тіндік үйлесімділігін айқындайтын антигендер жүйесі;

120) иммунологиялық дәрілік препарат (иммундық-биологиялық дәрілік препарат) – белсенді немесе пассивті иммунитетті қалыптастыруға немесе иммунитеттің бар-жоғын диагностикалауға немесе аллергия тудыратын заттарға иммунологиялық қарсылықтың өзіндік жүре пайда болған өзгерісін диагностикалауға (табуға) арналған дәрілік препарат;

121) инвазиялық әдістер – адам организмінің ішкі ортасына ену жолымен жүзеге асырылатын диагностикалау және емдеу әдістері;

122) инновациялық медициналық технологиялар – медицина (биомедицина) саласына, фармацевтикаға және денсаулық сақтауды цифрландыруға олардың енгізілуі экономикалық тұрғыдан тиімді және (немесе) әлеуметтік мәні бар болып табылатын ғылыми және ғылыми - техникалық қызметтің әдістері мен құралдарының жиынтығы;

123) интеграцияланған академиялық медициналық орталық – білім беруді, зерттеулер мен клиникалық практиканы интеграциялау арқылы медициналық көрсетілетін қызметтер сапасын жақсарту үшін ресурстарды бірлесіп пайдалану мақсатында жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім беру ұйымын ғылыми ұйымдармен және денсаулық сақтау ұйымдарымен біріктіру;

124) интервенциялық емес клиникалық зерттеу – дәрілік затты немесе медициналық бұйымды мемлекеттік тіркеуден өткізгеннен кейін жүргізілетін және уәкілетті орган бекіткен медициналық қолдану жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес медициналық практика шеңберінде тағайындалатын зерттеу;

125) интервенциялық зерттеу – зерттеу субъектісі ретіндегі адамның қатысуымен зерттеу, онда зерттеуші-дәрігер интервенциялық клиникалық зерттеу хаттамасының негізінде клиникалық зерттеулер жүргізу тәртібіне сәйкес зерттеу субъектілеріне арнайы араласу тағайындайды;

126) инфекциялық емес ауруларды эпидемиологиялық қадағалау – мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қызмет органдары мен ұйымдарының халықтың денсаулығына әсер ететін қоршаған орта объектілерінің, оның ішінде өндірістік факторлардың, еңбекке қабілеттілігін уақытша жоғалтатын кәсіптік аурулардың әсер етуінен болатын тәуекел факторларының мониторингі, созылмалы инфекциялық ауруларды басқару бағдарламаларын барынша азайту және олардың енгізілуін бақылау жөніндегі қызметі;

127) инфекциялық және паразиттік аурулар – мекендеу ортасы биологиялық факторларының адамға әсер етуі және аурудың науқас адамнан, жануардан сау адамға берілу мүмкіндігі әсерінен болатын және таралатын адам аурулары;

128) йод тапшылығы аурулары – организмге йодтың жеткіліксіз түсуіне және онда жеткіліксіз қорытылуына байланысты қалқанша без функциясының бұзылуынан болатын организмнің патологиялық процесі;

129) кальян – темекінің, сондай-ақ темекі жапырағы жоқ және аэрозоль, бу немесе түтін сұйықтығы бар ыдыс арқылы өтетін өнімдердің бықсуынан және (немесе) қызуынан туындайтын аэрозольді, буды немесе түтінді жұту үшін пайдаланылатын аспап;

130) кальян қоспасы – шикізат материалы ретінде темекі жапырағын пайдаланбай дайындалған, кальянды қолдана отырып тұтыну үшін пайдаланатындай етіп дайындалған бұйым;

131) кальянға арналған темекі – кальянды пайдалана отырып, шегуге арналған және темекі емес шикізатты және өзге де ингредиенттерді қоса отырып немесе қоспай темекі бұйымдарын өндіруге арналған кесілген немесе жыртылған шикізаттың қоспасын білдіретін, шегуге арналған темекі бұйымының түрі;

132) кәсіптік ауру – қызметкердің өз еңбек (қызмет) міндеттерін орындауына байланысты оған зиянды өндірістік факторлардың әсер етуінен туындаған қатты немесе созылмалы ауру;

133) клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық зерттеулердің биологиялық материалы – адам мен жануарлардың клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық зерттеулер жүргізу кезінде алынған және зертханалық зерттеулерге арналған биологиялық сұйықтықтарының, тіндерінің, секреттері мен тіршілік әрекеті өнімдерінің үлгілері, биопсиялық материал, гистологиялық кесінділер, жағындылар, қырындылар, шайындылар;

134) клиникаға дейінгі (клиникалық емес) зерттеу – зерттелетін затты (дәрілік затты) өзіндік ерекше әсерін зерделеу және (немесе) адам денсаулығы үшін қауіпсіздігінің дәлелдемелерін алу мақсатында бағалаудың ғылыми әдістерін қолдану арқылы зерделеу жөніндегі химиялық, физикалық, биологиялық, микробиологиялық, фармакологиялық, токсикологиялық және басқа да эксперименттік зерттеу немесе зерттеулер сериясы;

135) клиникалық база – ғылым мен практиканың заманауи жетістіктерінің негізінде медицина кадрларын даярлау және олардың біліктілігін арттыру үшін білім беру ұйымдары пайдаланатын білім беру ұйымдарының немесе денсаулық сақтау ұйымдарының клиникасы;

136) клиникалық зерттеу – субъект ретінде адамды қатыстыра отырып, аурулардың профилактикасы, оларды диагностикалау және емдеу құралдарының, әдістері мен технологияларының қауіпсіздігі мен тиімділігін анықтау немесе растау үшін жүргізілетін зерттеу;

137) клиникалық мейіргер нұсқау – пациенттерді қадағалап қарауда профилактикалық, диагностикалық және оңалту іс-шараларын пайдалануды болжайтын

пациенттерді күту жөніндегі мейіргер персоналына арналған ғылыми-дәлелді ұсынымдардан тұратын құжат;

138) клиникалық фармаколог – "емдеу ісі", "педиатрия", "жалпы медицина" бейіндері бойынша жоғары медициналық білімі бар, клиникалық фармакология бойынша резидентура немесе қайта даярлау бағдарламасын игерген және клиникалық фармаколог маманының сертификаты бар маман;

139) клиникалық хаттама – белгілі бір ауру немесе клиникалық жағдай кезінде профилактика, диагностика, емдеу, медициналық оңалту және паллиативтік медициналық көмек жөніндегі ғылыми-дәлелденген ұсынымдардан тұратын құжат;

140) консилиум - кемінде үш дәрігердің қатысуымен диагноз қою, емдеу тактикасын айқындау және ауруды болжау мақсатында адамды зерттеу;

141) контрафактілік дәрілік зат – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген зияткерлік меншік құқығы бұзыла отырып өндірілетін және таратылатын дәрілік зат;

142) контрацепция – қаламаған жүктіліктің алдын алу әдістері мен құралдары;

143) мультитәртіптік топ – медициналық оңалту кезеңдерінде көрсетілімдер болған кезде емдеуші дәрігердің тағайындауы бойынша қалыптастырылатын бейінді мамандар тобы;

144) көтерме саудада өткізу үшін дәрілік заттың саудалық атауына арналған шекті баға – оны көтерме саудада өткізуді дәрілік заттың саудалық атауына арналған бағадан жоғары бағада жүзеге асыруға болмайтын баға;

145) Қазақстан Республикасы фармацевтикалық инспекторларының тізілімі – уәкілетті органның Қазақстан Республикасының фармацевтикалық инспекторлары туралы мәліметтерді қамтитын электрондық ақпараттық ресурсы;

146) Қазақстан Республикасының медициналық бұйымдар номенклатурасы – медициналық бұйымдардың жаһандық номенклатурасымен (GMDN) үйлестірілген және Қазақстан Республикасында қолданылатын, медициналық бұйымдар түрлерінің жүйеленген номенклатуралық сыныптауышы;

147) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопеясы – дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың қауіпсіздігі мен сапасына қойылатын ең төмен талаптар жинағы;

148) Қазақстандық ұлттық дәрілік формуляр – тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық ұйымдардың дәрілік формулярларын әзірлеу және дәрілік заттарды сатып алу тізімдерін қалыптастыру үшін міндетті негіз болып табылатын, клиникалық қауіпсіздігі мен тиімділігі дәлелденген дәрілік заттардың, сондай-ақ орфандық (сирек кездесетін) дәрілік препараттардың тізбесі;

149) қайта өндірілген дәрілік препарат (генерик) – әсер етуші заттардың сандық және сапалық құрамы да, дәрілік нысаны да бірегей дәрілік препаратпен бірдей

болатын және бірегей дәрілік препаратқа биобаламалылығы тиісті биоқолжетімділік зерттеулерімен расталатын дәрілік препарат. Түрлі тұздар, эфирлер, изомерлер, изомерлер қоспалары, әсер етуші заттың жиынтығы немесе туындылары, егер олардың қауіпсіздігі мен тиімділігі айтарлықтай ерекшеленбесе, нақ сол әсер етуші зат болып танылады. Заттарды дереу босап шығарумен, ішуге арналған түрлі дәрілік нысандар биоқолжетімділікті зерттеулер шеңберінде нақ сол дәрілік нысан болып танылады;

150) қанды және оның компоненттерін аллогендік донациялау – бір адамнан басқа адамға медициналық мақсаттарда қолдануға арналған қан және оның компоненттерін донациялау;

151) қашықтан медициналық қызметтер көрсету – медицина қызметкерлерінің өзара, пациенттермен және (немесе) олардың заңды өкілдерімен қашықтан өзара іс-қимылын, аталған адамдарды идентификаттауды және аутентификаттауды, сондай-ақ олар жасайтын іс-қимылдарды құжаттауды қамтамасыз ететін цифрлық технологиялар арқылы аурулар мен жарақаттардың диагностикасын, емдеуді, медициналық оңалтуды және профилактикасын, зерттеулер мен бағалау жүргізу мақсатында медициналық қызметтер көрсетуі;

152) қоғамдық денсаулық – азаматтардың дұрыс тамақтануын қоса алғанда, салауатты өмір сүруіне, аурулар мен жарақаттардың профилактикасына, сондай-ақ мекендеу ортасының қолайсыз факторларының әсерін болғызбауға қоғамның күш-жігер жұмсауын көрсететін, халықтың психикалық, тәни және әлеуметтік саламаттылығының кешенді сипаттамасы;

153) қоғамдық денсаулық саласындағы зерттеу – денсаулыққа әсер ететін және денсаулық сақтау жүйесінің дамуын айқындайтын негізгі факторларды анықтау, мақсатты әсер ету және осы факторларды басқару әдістерін әзірлеу үшін клиникалық-эпидемиологиялық деректер мен өзге де медициналық ақпаратты жинау және қорыту негізінде жүргізілетін зерттеу;

154) қолайсыз оқиға (оқыс оқиға) – медициналық бұйымның кез келген жарамсыздығы және (немесе) сипаттамаларының нашарлауы немесе жұмыс істеуінің бұзылуы немесе медициналық бұйымға ілеспе ақпараттың (құжаттаманың) жеткіліксіздігі не дұрыс еместігі, қолдану жөніндегі нұсқаулықта немесе пайдалану жөніндегі нұсқауда көрсетілмеген, пайдаланушылардың немесе үшінші тұлғалардың өліміне немесе денсаулық жағдайының елеулі нашарлауына тікелей немесе жанама түрде алып келген немесе алып келуі мүмкін жанама әсерлер немесе жағымсыз реакция ;

155) қолданбалы биомедициналық зерттеу – аурулардың диагностикасы, емделуі немесе профилактикасы, халықтың денсаулығын қамтамасыз ету саласында нақты мақсаттарға қол жеткізуге бағытталған биомедициналық зерттеу;

156) қосалқы зат – фармацевтикалық субстанцияларды (активті фармацевтикалық субстанцияларды) қоспағанда, дәрілік препаратқа қажетті қасиеттер беру үшін оның құрамына кіретін зат;

157) қосымша төлем – халықаралық ұйымдар арқылы сатып алынатын немесе Қазақстан Республикасында халықаралық патенттелмеген атауы (құрамы) және (немесе) сипаттамасы бойынша аналогтары тіркелмеген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды, сондай-ақ отандық дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды қоспағанда тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің шеңберінде және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттардың, медициналық бұйымдардың бағасындағы және оларды өтеудің белгіленген шекті бағасындағы айырмашылық төлемі;

158) құпия медициналық зерттеп-қарау – дәрігерлік құпияның және тексерілетін адамның жеке басы туралы ақпараттың сақталуына негізделген зерттеп-қарау;

159) маман сертификаты – техникалық және кәсіптік, ортадан кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім алған жеке тұлғалардың клиникалық мамандыққа (пациенттермен жұмыс істеуге) дайындығын растайтын белгіленген үлгідегі құжат;

160) маманды сертификаттау – медициналық білім бағдарламаларының мамандарын және (немесе) бітірушілері біліктілігінің денсаулық сақтау саласындағы кәсіптік стандарттың талаптарына сәйкес келуін айқындау және клиникалық практикаға жіберу мақсатында жүргізілетін кәсіптік даярлығын бағалау рәсімі;

161) мәжбүрлеп емдеу – науқасты сот шешімі негізінде жүзеге асырылатын емдеу;

162) медицина қызметкері - кәсіптік медициналық білімі бар және медициналық қызметті жүзеге асыратын жеке тұлға;

163) медициналық авиация – әуе көлігін тарту арқылы халыққа шұғыл түрде жедел медициналық көмек көрсету;

164) медициналық ақпарат – медициналық көмек көрсету процесінде туындайтын және медициналық құжаттарда және медициналық ақпараттық жүйелерде көрсетілген пациенттер мен аурулар туралы ақпарат, сондай-ақ денсаулық сақтау мәселелері жөніндегі ақпарат;

165) медициналық араласу – алдын алу, профилактика, диагностика, емдеу, оналту, зерттеу мақсатында пациенттерге медициналық көмек көрсету кезінде медицина қызметкері орындайтын және пациенттің денсаулығын, еңбек қабілетін және өмір сүру сапасын қалпына келтіруге немесе жақсартуға бағытталған тікелей немесе жанама әсер ету және (немесе) өзге де манипуляция;

166) медициналық бұйымдар – медициналық мақсаттарда жеке немесе өзара ұштастырылып, сондай-ақ арнайы бағдарламалық қамтылымды қоса алғанда, көрсетілген бұйымдарды мақсаты бойынша қолдану үшін қажетті керек-жарақтармен бірге қолданылатын, аурулардың профилактикасы, диагностикасы, оларды емдеу,

медициналық оңалту және адам организмінің жай-күйін мониторингтеу, медициналық зерттеулер жүргізу, организмнің анатомиялық құрылымын немесе физиологиялық функцияларын қалпына келтіру, алмастыру, өзгерту, жүктілікті болғызбау немесе үзу үшін медициналық бұйымды өндіруші арнап шығарған және функционалдық мақсаты адам организміне фармакологиялық, иммунологиялық, генетикалық немесе метаболизмдік әсер ету жолымен іске асырылмайтын және дәрілік заттарды қолдану арқылы сүйемелденуі мүмкін кез келген құралдар, аппараттар, аспаптар, жабдық, материалдар және басқа да бұйымдар;

167) медициналық бұйымдардың айналысы – медициналық бұйымдардың тәжірибелік үлгілерін жобалау, әзірлеу, жасау, оларды техникалық жағынан сынау, олардың биологиялық әсерін бағалауға зерттеулер (сынаулар), медициналық бұйымдарға клиникалық зерттеулер жүргізу, олардың қауіпсіздігіне, сапасына және тиімділігіне сараптама жүргізу, медициналық бұйымдарды тіркеу, өндіру (дайындау), сақтау, тасымалдау, өткізу, монтаждау, жөнге келтіру, қолдану (пайдалану), оларға техникалық қызмет көрсету, жөндеу және кәдеге жарату;

168) медициналық бұйымдардың биологиялық әсерін бағалауды зерттеулер (сынаулар) – медициналық бұйымдардың қауіпсіздігі мен тиімділігінің жалпы талаптарына, олардың таңбалануына және оларға арналған пайдалану құжаттамасына қойылатын талаптарға медициналық бұйымдардың сәйкестігін айқындау мақсатында жүргізілетін зерттеулер (сынаулар);

169) медициналық бұйымдардың жаһандық номенклатурасы (GMDN) – медициналық бұйымдарды идентификаттау мақсатында қолданылатын, медициналық бұйымдар түрлерінің жүйеленген номенклатуралық сыныптауышы;

170) медициналық бұйымдар қауіпсіздігінің, сапасы мен тиімділігінің мониторингі – қолайсыз оқиғалар (оқыс оқиғалар) туралы ақпаратты жинау, тіркеу, талдау;

171) медициналық бұйымдардың түрі – Қазақстан Республикасының медициналық бұйымдар номенклатурасында мақсаты ұқсас, қолданылу технологиялары бірдей, конструкциялық белгілері және ортақ цифрлық белгілемесі бар медициналық бұйымдар тобы;

172) медициналық бұйымды өндіруші – медициналық бұйымды әзірлеуге және дайындауға жауапты, оны осы тұлға немесе оның атынан басқа тұлға (тұлғалар) әзірлегеніне және (немесе) дайындағанына қарамастан, оны өз атынан пайдалану үшін қолжетімді ететін және оның қауіпсіздігі, сапасы мен тиімділігі үшін жауаптылықта болатын, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъект;

173) медициналық бұйымның қауіпсіздігі – медициналық бұйымды пайдалану кезінде адамның өміріне, денсаулығына, сондай-ақ қоршаған ортаға зиян келтірумен байланысты жол берілмейтін қатердің болмауы;

174) медициналық бұйымның сапасы – медициналық бұйымның қасиеттері мен сипаттамалары жиынтығының оны пайдалануға арналған мақсаттарға сәйкестік дәрежесі;

175) медициналық бұйымның саудалық атауы – медициналық бұйымның тіркелетін аты;

176) медициналық бұйымның тиімділігі – медициналық бұйымды өндіруші белгілеген мақсаттарға қол жеткізуді қамтамасыз ететін және оны пайдалану практикасымен расталған медициналық бұйымның қасиеттері мен сипаттамаларының жиынтығы;

177) медициналық білім беру – медицина қызметкерлерін даярлау және олардың біліктілігін арттыру жүйесі, сондай-ақ оқуды аяқтағаны туралы ресми құжатпен расталған медициналық мамандықтар бойынша даярлау және біліктілікті арттыру бағдарламалары бойынша оқу барысында алынған, медицина қызметкері үшін қажетті білім мен дағдылардың жиынтығы;

178) медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау – білім алушылардың білім беру бағдарламаларын меңгеру сапасын және оқу кезеңдеріне сәйкес білімнің, шеберліктің және дағдылардың қалыптасуын бағалау;

179) медициналық білім беру бағдарламаларын бітірушілердің кәсіптік даярлығын бағалау – медициналық білім беру бағдарламасын бітіруші біліктілігінің денсаулық сақтау саласындағы кәсіптік стандарт талаптарына сәйкестігін анықтау мақсатында жүргізілетін білімі мен дағдыларын бағалау рәсімі;

180) медициналық білім беру және ғылым саласындағы стратегиялық әріптестік – шарт негізінде білім берудің, ғылым мен клиникалық практиканың халықаралық стандарттарын енгізу және бейімдеу үшін денсаулық сақтау саласындағы ғылыми ұйымдар және білім беру ұйымдары мен шетелдік жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары мен медициналық білім беру және ғылым саласындағы медициналық ұйымдар арасындағы орта мерзімді немесе ұзақ мерзімді ынтымақтастық нысаны;

181) медициналық білім беру ұйымы – "Денсаулық сақтау" даярлығы бағыты бойынша білім беру бағдарламасын іске асыратын білім беру ұйымы;

182) медициналық көмек – пациенттің денсаулығын сақтауға және қалпына келтіруге бағытталған медициналық қызметтер кешені;

183) медициналық көмектің сапасы – көрсетілетін медициналық көмектің уәкілетті орган бекіткен және медициналық ғылым мен технологияның қазіргі заманғы даму деңгейі негізінде белгіленген стандарттарға сәйкестік деңгейі;

184) медициналық көрсетілетін қызметтер – денсаулық сақтау субъектілерінің нақты адамға қатысты профилактикалық, диагностикалық, емдеу, оңалту немесе паллиативтік медициналық көмек бағыты бар іс-қимылы;

185) медициналық куәландыру – жеке тұлғаны оның ауруы бар немесе жоқ болу фактісін анықтау немесе растау, оның денсаулығының жай-күйін айқындау мақсатында зерттеп-қарау;

186) медициналық қызмет – техникалық және кәсіптік, ортадан кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім алған жеке тұлғалардың, сондай-ақ заңды тұлғалардың Қазақстан Республикасы халқының денсаулығын сақтауға бағытталған кәсіптік қызметі;

187) медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік орган – медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы басшылықты, медициналық қызметтер көрсетудің (көмектің) сапасын бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын мемлекеттік орган;

188) медициналық оқыс оқиға – медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарттарына сәйкес медициналық көмек көрсетуге және медицина қызметкерінің әдейі емес салғырттығы салдарынан болмаған қатынастарын, әрекетсіздігін қоспағанда, пациенттің өмірі мен денсаулығына зиян келтіруі мүмкін, организмнің қалыпты жұмыс істеуінің ауытқуынан туындайтын технологияларды, жабдықтар мен құралдарды пайдалануға байланысты оқиға;

189) медициналық оңалту – пациент организмнің функцияларын сақтауға, бұзылған және (немесе) жоғалған функцияларын ішінара немесе толық қалпына келтіруге бағытталған медициналық көрсетілетін қызметтер кешені;

190) медициналық оптика бұйымдары - көздің көру қабілетін түзеу және жарықпен емдеу үшін медицинада және фармацевтикалық қызметте пайдаланылатын бұйымдар мен материалдар;

191) медициналық пойыздар – темір жол станцияларының (жолдардың) жанында және жақын орналасқан аумақтарда тұратын халыққа көрсетілетін медициналық қызметтердің тізбесін кеңейту және қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін пайдаланылатын қажетті медициналық жабдықтармен жарақтандырылған темір жол көлігіндегі мобильді клиникалар;

192) медициналық ұйым – негізгі қызметі медициналық көмек көрсету болып табылатын денсаулық сақтау ұйымы;

193) медициналық-әлеуметтік көмек – тізбесін уәкілетті орган айқындайтын әлеуметтік мәні бар аурулармен ауыратын адамдарға көрсетілетін медициналық және әлеуметтік-психологиялық көмек;

194) медициналық-әлеуметтік оңалту – жұмысқа араластыруға, отбасылық және қоғамдық өмірге қатыстыруға арналған медициналық, әлеуметтік және еңбек іс-шараларын кешенді пайдалану арқылы науқастар мен мүгедектердің денсаулығын қалпына келтіру жөніндегі шаралар кешені;

195) медициналық-биологиялық эксперимент – жай-күйдің пайда болу немесе аурудың даму себептерін, жағдайлары мен тетіктерін анықтау, емдеу және

профилактика әдістерін әзірлеу үшін зертханалық жануарларға зерделенетін жай-күйдің немесе аурудың құрылымдық-функционалдық кешенін оңайлатылған нысанда жаңғыртуға (модельдеуге) негізделген зерттеу;

196) мейіргер күтімі – өзіне денсаулықты насихаттауды, аурулардың профилактикасын және науқастарды, мүгедектерді және жағдайы ауыр адамдарды күтуді қамтитын барлық жастағы адамдарды, топтарды және қоғамдастықтарды, науқастар мен сау адамдарға мейіргер және кеңейтілген практика мейіргерлері медициналық көрсетілетін қызметтер кешені;

197) мектеп медицинасы – денсаулықты сақтау мен нығайтуға және аурулардың профилактикасына бағытталған, мектеп жасына дейінгі және мектеп жасындағы балаларға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыруды қамтитын медицина саласы;

198) мемлекеттік тіркеу туралы куәлік – өнімнің (тауарлардың) қауіпсіздігін растайтын, өнімнің (тауарлардың) Еуразиялық экономикалық одақтың техникалық регламентіне және (немесе) бірыңғай санитариялық-эпидемиологиялық және гигиеналық талаптарына сәйкестігін куәландыратын және бірыңғай нысан бойынша халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган беретін құжат;

199) мемлекеттік фармацевтикалық инспектор – уәкілетті органның Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасын бұзушылықтардың алдын алуға, оларды анықтауға, жолын кесуге бағытталған, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамы;

200) никотин – темекі жапырақтары мен темекі түтінінде болатын алкалоид;

201) озық терапиялық дәрілік зат – гендік терапияға, соматикалық жасушалық терапияға, тіндік инженерияға арналған препараттар мен затты қоса алғанда, аурулар мен жарақаттарды емдеу үшін жаңа мүмкіндіктер ұсынатын гендерге, тіндерге немесе жасушаларға негізделген биотехнологиялық немесе биоинженерлік жолмен алынатын дәрілік зат;

202) оңалту әлеуеті – белгілі бір уақыт кезеңінде пациент организмнің бұзылған және (немесе) жойылған функцияларын ішінара немесе толықтай қалпына келтіру перспективаларының клиникалық тұрғыдан негізделген ықтималдығы;

203) отбасылық дәрігер – отбасы мүшелеріне медициналық-санитариялық алғашқы көмек көрсету жөніндегі арнайы көпбейінді даярлықтан өткен және тиісті сертификаты бар дәрігер;

204) ошақтық дезинфекция – инфекциялық және паразиттік аурулардың профилактикасы және (немесе) оларды жою мақсаттарында олардың ошақтарында жүргізілетін дезинфекция;

205) өнім қауіпсіздігінің мониторингі – өнімді камералдық бақылау, іріктеу және санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу арқылы жүзеге асырылатын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің, гигиеналық нормативтер мен техникалық регламенттердің талаптарына сәйкес келмейтін өнімді анықтауға, әкелінуінің, өндірілуінің, қолданылуының және өткізілуінің алдын алуға және жолын кесуге бағытталған іс-шаралар жүйесі;

206) өндірушінің уәкілетті тұлғасы – Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасына сәйкес өндіруші өндірген дәрілік заттардың сапасын қамтамасыз етуге және бақылауға жауап беретін және дәрілік заттарды өндірушілердің уәкілетті тұлғаларының тізіліміне енген тұлға;

207) өндірістік алаң – дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды өндірушінің дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды өндірудің бүкіл процесін немесе оның белгілі бір сатыларын орындауға арналған, аумақтық жағынан оқшауланған кешені;

208) өндірістік бақылау – өндірілетін өнімнің, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтердің адам мен мекендеу ортасы үшін қауіпсіздігін және (немесе) зиянсыздығын қамтамасыз етуге бағытталған, дара кәсіпкер немесе заңды тұлға орындайтын іс-шаралар, оның ішінде зертханалық зерттеулер мен сынақтар кешені;

209) паллиативтік медициналық көмек – ауруы емделмейтін пациенттердің ауыр ауырсынуын жеңілдетуге бағытталған медициналық көрсетілетін қызметтер кешені;

210) парафармацевтиктер – фармакологиялық әсері бар және аурулардың профилактикасына, көмекші терапияға, ағзалар мен жүйелердің функционалдық активтілігін реттеуге бағытталған табиғи жолмен алынатын, емдік мөлшерлемедегі биологиялық активті қоспалар немесе олардың синтетикалық баламалары;

211) патенттелген дәрілік заттар – Қазақстан Республикасының зияткерлік меншік саласындағы заңнамасына сәйкес құқықтық қорғалатын дәрілік заттар;

212) пациент – медициналық көмек көрсетуді қажет ететін ауруларының немесе жай-күйінің болуына немесе болмауына қарамастан медициналық қызметтер көрсетудің тұтынушысы болып табылатын (болып табылған) жеке тұлға;

213) профилактика – аурулардың пайда болуының, олардың ерте сатыда өршуінің алдын алуға және орын алған асқынуларды, ағзалар мен тіндердің бүлінулерін бақылауға бағытталған медициналық және медициналық емес іс-шаралар кешені;

214) психикаға белсенді әсер ететін заттар – бір рет қабылдағанда адамның психикалық және дене функцияларына, мінез-құлқына әсер ететін, ал ұзақ уақыт қабылдаған кезде психикалық және тәни тәуелділік туғызатын синтетикалық немесе табиғи заттар;

215) психикалық денсаулық – әрбір адам өзінің жеке әлеуетін іске асыра алатын, қалыпты өмірлік стрестерді жеңе алатын, нәтижелі және жемісті жұмыс істей алатын, сондай-ақ өз қауымдастығының өміріне үлес қоса алатын әл-ауқаттың жай-күйі;

216) психикалық денсаулық саласындағы медициналық көмек – психикасы, мінез-құлқы бұзылған (ауырған) адамдардың профилактикасы, диагностикасы, оларды емдеу, медициналық-әлеуметтік көмек және медициналық-әлеуметтік оңалту;

217) психиканың, мінез-құлықтың бұзылуы (аурулар) – экзогенді және эндогенді факторлармен байланысты адамның психикалық қызметінің және мінез-құлқының бұзылуы;

218) психологиялық көмек – мыналарға:

адамның психологиялық проблемалардың алдын алуына, оларды шешуіне, өмірдегі қиын және дағдарысты жағдайлар мен олардың салдарын еңсеруіне психикалық және соматикалық денсаулықты қолдауға, психикалық дамуын оңтайландыруға, өмір сүруге бейімдеуге және оның сапасын арттыруға, оның ішінде адамның жеке мүмкіндіктерін жандандыру арқылы арттыруға ықпал ететін жәрдемдесуге;

адамдарды психологиялық проблемалардың себептері, олардың алдын алу және оларды шешу тәсілдері туралы хабардар етуге;

жеке басты дамытуға, оның өзін-өзі жетілдіруіне және өзін-өзі танытуына бағытталған іс-шаралар кешені;

219) психологиялық проблема – адамның өзіне, өзінің қызметіне, адамдармен арадағы қарым-қатынастарға, отбасындағы жағдайға және (немесе) жеке өміріндегі басқа да проблемаларға қанағаттанбаушылығынан туындаған ішкі күйзеліс жағдайы;

220) радиофармацевтикалық дәрілік препарат – әсер етуші зат ретінде немесе әсер етуші заттың құрамында қолдануға дайын күйінде бір немесе бірнеше радионуклидті (радиоактивті изотоптарды) қамтитын дәрілік препарат;

221) резидент-дәрігер – резидентураның білім беру бағдарламасы шеңберінде білім алатын және тәлімгердің қадағалауымен медициналық ұйымда жұмыс істейтін дәрігер;

222) резидентура – мақсаты тиісті мамандық бойынша дәрігердің кәсіптік біліктілігін алу немесе өзгерту болып табылатын клиникалық мамандықтар бойынша жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім беру деңгейі;

223) резидентура базасы – уәкілетті орган белгілеген тәртіппен резидентура бағдарламасын іске асыру үшін клиникалық база ретінде аккредиттелген жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының клиникалық базасы;

224) ретровирусқа қарсы терапия – иммундық жүйені қалпына келтіру, өмірге қатер төндіретін ауыр аурулардың даму қаупін бәсеңдету, асқынулар санын азайту және АИТВ жұқтырғандардың өмірін ұзарту мақсатында антиретровирусқа қарсы препараттарды қабылдаудың қысқа және ұзақ курстарын қолдану жолымен АИТВ инфекциясын емдеу әдісі;

225) референс зертхана – сапаны сырттай бағалау жүйесін енгізу жөніндегі ұйымдастыру-әдістемелік жұмысты және зертханалық диагностиканың белгілі бір саласында диагностикалық күрделі және сараптамалық жағдайларда зерттеулер жүргізуді жүзеге асыратын денсаулық сақтау зертханасы;

226) референттік дәрілік препарат – салыстыру препараты ретінде пайдаланылатын және дәрілік препараттың қасиеттері сол бойынша айқындалатын (нормаланатын) эталон болып табылатын дәрілік препарат;

227) реципиент – донорлық қан немесе одан бөлінген компоненттер және (немесе) препараттар құйылатын, еркектің немесе әйелдің донорлық материалы (шәует, аналық жасушалар, эмбриондар) енгізілетін не донордан алынған ағзаларды (ағзалардың бөлігін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөлігін), сондай-ақ жасанды ағзаларды (ағзалардың бөлігін) транспланттау жүргізілетін пациент;

228) санаторийлік-курорттық ем – санаторийлік-курорттық ұйымдарда уақытша болу жағдайында жүргізілетін медициналық оңалту түрі;

229) санаторийлік-курорттық ұйым – медициналық және өзге де көрсетілетін қызметтерді, курорттарда немесе емдеу-сауықтыру орындарында орналасқан табиғи факторларды пайдалана отырып сауықтыру және қалпына келтіру жөніндегі санаторийлік-курорттық қызметтерді ұсынатын ұйымдар: санаторийлер (ересектерге, ересектер мен балаларға, балаларға арналған), студенттік санаторий-профилакторийлер , балалардың оңалту-сауықтыру орталығы);

230) санитариялық-карантиндік бақылау – адам денсаулығына қауіп әлеуетті өнімді (тауарларды) әкелуді, инфекциялық және жаппай инфекциялық емес аурулардың (улану) әкелінуіне, пайда болуы мен таралуына жол бермеу мақсатында Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасы арқылы өткізу пункттерінде, мемлекетаралық темір жол станцияларында немесе түйіспе станцияларда адамдарға, көлік құралдарына және санитариялық-эпидемиологиялық қадағалаудың (бақылаудың) бақылауындағы өнімдерге (тауарларға) қатысты халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалау түрі;

231) санитариялық-қорғаныш аймағы – арнаулы мақсаттағы аймақтарды, сондай-ақ елді мекендегі өнеркәсіп ұйымдары мен басқа да өндірістік, коммуналдық және қоймалық объектілерді жақын маңдағы қоныстану аумақтарынан, тұрғын үй-азаматтық мақсаттағы құрылысжайлар мен ғимараттардан оларға қолайсыз факторлардың әсер етуін бәсеңдету мақсатында бөліп тұратын аумақ;

232) санитариялық-профилактикалық іс-шаралар – мекендеу ортасы факторларының адамға қауіп-қатерін, зиянды әсерін бағалауға, мұндай тәуекелді жоюға немесе бәсеңдетуге, инфекциялық және жаппай инфекциялық емес аурулардың (уланулардың) пайда болуы мен таралуын болдырмауға және оларды жоюға бағытталған ұйымдастырушылық, әкімшілік, инженерлік-техникалық, медициналық-санитариялық, профилактикалық және өзге де шаралар;

233) санитариялық-эпидемиологиялық аудит – халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауға және қадағалауға жататын эпидемиялық маңызы бар объектілерді

санитариялық-эпидемиологиялық тәуекелдерді анықтау мен бағалау және жоғары эпидемиялық маңызды объектілерді ерекше тәртіппен жүргізілетін тексерулерден босату мақсатында көрсетілген объектілерді халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес келтіру жөнінде ұсынымдар әзірлеу тұрғысынан бақылаудың балама нысаны;

234) санитариялық-эпидемиологиялық жағдай – белгілі бір аумақтағы халықтың денсаулығы мен мекендеу ортасының белгілі бір уақыттағы жай-күйі;

235) санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды – мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылау және қадағалау объектілерінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігін (сәйкес еместігін) куәландыратын құжат;

236) санитариялық-эпидемияға қарсы іс-шаралар – халық арасында пайда болған инфекциялық, паразиттік аурулардың, уланулардың ошақтарын оқшаулау және жою мақсаттарында қолданылатын шаралар;

237) сенім пункті – анонимдік, еріктілік және құпиялылық қағидаты бойынша тегін негізде халықтың негізгі топтарына профилактикалық қызметтер көрсетілетін, арнайы ұйымдастырылған пункт;

238) алғашқы көмек жөніндегі сертификатталған жаттықтырушы – уәкілетті орган айқындайтын талаптарға сәйкес келетін ұйымдарда алғашқы көмек және базалық жүрек-өкпе функцияларының реанимациясы бойынша қосымша даярлықтан өткен адам ;

239) симуляциялық кабинет (орталық) – базасында симуляциялық технологияларды : манекендерді, тренажерлерді, компьютерлік модельдеуді, виртуалдық нақтылық технологияларын және пациенттерді бейнелеуге үйретілген арнайы дайындалған актерлерді қолдана отырып, оқытудың қауіпсіз ортасында клиникалық практиканы имитациялау жағдайында білім алушылардың практикалық дағдыларын пысықтау және тапсыру жүзеге асырылатын денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымының құрылымдық бөлімшесі;

240) скринингілік зерттеулер – клиникалық симптомдары мен шағымдары жоқ халықты ерте кезеңде әртүрлі аурулардың дамуын, сондай-ақ олардың пайда болу кәтерін анықтау және алдын алу мақсатында медициналық тексеру кешені;

241) спорттық медицина – спортшыларды даярлауды медициналық-биологиялық қамтамасыз етуге жауап беретін және спортта дәрігерлік және функционалдық бақылауды, оның ішінде спортшыларды жоғары жетістіктер спортымен айналысуға жіберуді, спортшыларды функционалдық және өзіне медициналық оңалтуды, спорттық жұмыс қабілетін арттыруды, спортшылардың соматикалық ауруларының терапиясын, спорттық травматологияны, спорттағы шұғыл нысандағы медициналық көмекті және спорт гигиенасын қамтитын медицина саласы;

242) стандарттық үлгі – өзінің қасиеттері зерттелетін дәрілік заттың қасиеттерімен салыстырылатын химиялық, физикалық және биологиялық зерттеулерде пайдалануға арналған және тиісінше қолдану үшін жеткілікті тазалық дәрежесіне ие идентификатталған біртекті зат немесе заттардың қоспасы;

243) сүйек кемігі – сүйектің ішкі бөлігінде орналасқан және гемопоэздікдің жасушаларын, строма және басқа да микроқоршауды қамтитын, қан өндіруді жүзеге асыратын тін;

244) тағамға биологиялық активті қоспалар – тағаммен бір мезгілде қабылдауға немесе тамақ өнімінің құрамына қосуға арналған табиғи және (немесе) табиғимен бірдей биологиялық активті заттар, сондай-ақ пробиотикалық микроорганизмдер;

245) тағылымдама – теориялық дайындық нәтижесінде алынған кәсіби білімді, шеберлік пен дағдыларды практикада қалыптастыруға және бекітуге, сондай-ақ одан әрі кәсіби қызмет үшін жұмыстың ерекшелігін, озық тәжірибені зерделеуге бағытталған бейресми білім беру нысаны;

246) тамақ өнімін байыту (фортификациялау) – тамақ өнімін өндіру немесе қайта өңдеу процесінде оған витаминдерді, минералдарды және басқа да заттарды тағамдық және биологиялық құндылығын арттыру, сондай-ақ адамда олардың тапшы болуына байланысты аурулардың профилактикасы мақсатында енгізу;

247) тәлімгер (ментор) – медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушыларға және білім берудің, ғылымның және практиканың үш тұғырлылығы негізінде қызметін жүзеге асыратын жас мамандарға практикалық көмек көрсету және кәсіптік бейімделуі үшін медициналық ұйымның немесе медициналық білім беру ұйымының басшысы тағайындайтын, кемінде бес жыл еңбек өтілі бар медицина қызметкері;

248) тәуекелге бағдарланған тәсіл – дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік орган бекіткен дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың тізбесіне сәйкес нарықтан, оның ішінде медициналық ұйымдарда жыл сайын іріктеу жолымен дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың сапасын бақылауды жүзеге асыру нысаны;

249) тәуекелді бағалау – инфекциялық және паразиттік ауруларды қоздырғыштардың немесе жұқтырғыштардың ену және таралу ықтималдығына, сондай-ақ мекендеу ортасы факторларының халықтың денсаулық жағдайына кері әсеріне және осыларға байланысты әлеуетті медициналық-биологиялық және экономикалық салдарларға негіздеме;

250) тәуелсіз сараптама – көрсетілетін медициналық қызметтердің тиімділік, толымдылық және стандарттарға сәйкестік көрсеткіштерін бейнелейтін индикаторларды пайдалана отырып, денсаулық сақтау субъектілері ұсынатын көрсетілетін медициналық қызметтер сапасының деңгейі жөнінде қорытынды шығару мақсатында сыртқы сараптама шеңберінде тәуелсіз сарапшылар жүргізетін рәсім;

251) тәуелсіз сарапшы – уәкілетті орган айқындайтын талаптарға сәйкес келетін және тәуелсіз сарапшылар тізілімінде тұрған жеке тұлға;

252) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі – Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын тізбе бойынша бюджет қаражаты есебінен берілетін медициналық көмектің көлемі;

253) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттың немесе медициналық бұйымның саудалық атауына арналған шекті баға – тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде одан жоғары бағамен сатып алуды жүргізуге болмайтын, дәрілік заттың немесе медициналық бұйымның саудалық атауына арналған баға;

254) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттың халықаралық патенттелмеген атауына немесе медициналық бұйымның техникалық сипаттамасына арналған шекті баға – тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде одан жоғары бағамен сатып алуды жүргізуге болмайтын, дәрілік заттың халықаралық патенттелмеген атауына немесе медициналық бұйымның техникалық сипаттамасына арналған баға;

255) темекі – темекі бұйымдарын өндіру үшін пайдаланылатын *Nicotiana Tabacum* және *Nicotiana Rustica* паслен түрлері тұқымдастарының *Nicotiana* түріндегі өсімдігі;

256) темекі бұйымдары – шегу, сору, шайнау немесе иіскеу немесе тұтынудың басқа да тәсілдері үшін, оның ішінде кез келген аспаптың немесе ішке тарту жүйесінің көмегімен пайдалану үшін дайындалған шикізат материалы ретінде толық немесе ішінара темекі жапырағынан және (немесе) темекі өсімдігінің басқа да бөліктерінен жасалған өнімдер;

257) темекі бұйымдарын тұтыну – адам организмінің никотинге тәуелділігін тудыратын, оның денсаулығына, сондай-ақ темекі бұйымдарын тұтынбайтын адамдардың денсаулығына теріс әсер ететін және қоршаған ортаны ластайтын темекі бұйымын, кальян қоспаларын және кальянға арналған темекіні, оның ішінде тұтынудың электрондық жүйелерін, темекі тұтынуға арналған кальян жүйелерін пайдалана отырып тұтыну процесі;

258) темекі бұйымының ингредиенті – темекі бұйымдарын өндіру кезінде пайдаланылатын және дайын темекі бұйымында болатын, оның ішінде өзгертілген нысандағы (темекі жапырағын және темекінің басқа да бөліктерін қоспағанда) зат;

259) темекі бұйымының қаптамасы – темекі бұйымының белгілі бір қорап санын қамтитын топтап тұтыну ыдысының бірлігі;

260) темекі бұйымының қорабы – картоннан немесе қағаздан немесе өзге де материалдан жасалған, темекі бұйымының белгілі бір санын қамтитын тұтыну ыдысының бірлігі;

261) темекі өнімі – тұтынушы қаптамасына қапталған темекі өнімі;

262) темекіге демеушілік ету – Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген төлемдерді және жарналарды қоспағанда, темекі бұйымдарын сатуды немесе темекі тұтынуды тікелей немесе жанама ынталандырудың нәтижесін немесе ықтимал нәтижесін мақсат тұтып кез келген оқиғаға, іс-шараға немесе жеке адамға салынатын салымның кез келген түрі;

263) темекіні тұтынуға арналған жүйе – темекіні қыздыру және (немесе) аэрозоль пайда болу үшін ол жанбай немесе бықсымай темекіге өзге де әсер ету үшін пайдаланылатын құрылғы;

264) тиісті фармацевтикалық практикалар жөніндегі фармацевтикалық инспектор – тиісті фармацевтикалық практикалар жөніндегі фармацевтикалық инспекцияны жүргізу жөніндегі функцияларды жүзеге асыруға уәкілеттік берілген және уәкілетті орган айқындайтын тәртіпке сәйкес Қазақстан Республикасы фармацевтикалық инспекторларының тізіліміне енгізілген адам;

265) тиісті фармацевтикалық практикалар жөніндегі фармацевтикалық инспекция (бұдан әрі – фармацевтикалық инспекция) – дәрілік заттардың айналысы саласындағы объектіні Қазақстан Республикасының және (немесе) Еуразиялық экономикалық одақтың тиісті фармацевтикалық практикалары талаптарына оның сәйкестігін айқындау мақсатында бағалау;

266) транспланттау – ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіндердің бөліктерін) организмнің басқа жеріне немесе басқа организмге ауыстырып салу;

267) транспланттауға арналған күту парағы – уәкілетті органның ақпараттық жүйелері қалыптастыратын адамның тіндік үйлесімділік жүйесі бойынша типтелген ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) транспланттауға мұқтаж адамдардың тізбесі;

268) туберкулездің жұқпалы түрі – науқас адамның сыртқы ортаға туберкулез бактерияларын бөліп шығаруына байланысты айналадағы адамдарға қауіп төндіретін туберкулездің түрі;

269) түлек – медициналық және фармацевтикалық білім беру бағдарламаларын, денсаулық сақтау саласындағы өзге де білім беру бағдарламасын игерген адам;

270) тін – құрылымы, функциялары және шығу тегі бірдей жасушалардың және жасушааралық заттың жиынтығы;

271) тіндік үйлесімділік – ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) транспланттау кезінде донор мен реципиенттің үйлесімділігін

айқындайтын HLA-жүйесінің ерекше антигендері бойынша донор мен реципиент тіндерінің ұқсастығы;

272) тірі организмнен тыс (in vitro) диагностикаға арналған медициналық бұйымдар – медициналық мақсаттарда жеке немесе өзара ұштастырылып, сондай-ақ арнайы бағдарламалық қамтылымды қоса алғанда, көрсетілген бұйымдарды мақсаты бойынша қолдану үшін қажетті керек-жарақтармен бірге қолданылатын және физиологиялық немесе патологиялық жай-күйге, туа біткен патологияға, белгілі бір клиникалық жай-күйге немесе ауруға деген бейімділікке, тіндердің ықтимал реципиентпен үйлесімділігіне, терапиялық әсерлерге реакцияларды болжауға, терапиялық заттарды таңдауға және (немесе) емді бақылауға қатысты ақпарат алу үшін адамның биологиялық материалдарының үлгілерін тірі организмнен тыс (in vitro) зерттеулер кезінде қолдану үшін медициналық бұйымды өндіруші арнап шығарған кез келген құралдар, аппараттар, аспаптар, жабдық, материалдар, реагенттер, калибраторлар, бақылау материалдары және басқа да бұйымдар;

273) уақытша бейімдеу – адамды масаң күйінен шығару және оны мекендеу ортасы жағдайларына бейімдеу жөніндегі процесс;

274) улану – мекендеу ортасының химиялық, биологиялық және өзге де факторларының адамға қатты (бірмезгілді) немесе созылмалы (ұзақ) әсер етуі кезінде туындайтын ауру (жай-күй);

275) университеттік клиника – ғылым мен практиканың заманауи жетістіктері негізінде базасында медицина кадрларын даярлау және олардың біліктілігін арттыру жүргізілетін, медициналық көмектің барлық түрлері көрсетілетін, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының еншілес ұйымы ретіндегі немесе сенімгерлік басқарудағы жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының көпбейінді емдеу-профилактикалық құрылымдық бөлімшесі немесе көпбейінді емдеу-профилактикалық ұйым;

276) ұрпақты болу денсаулығы – адамның толымды ұрпақты өмірге келтіру қабілетін көрсететін денсаулығы;

277) ұрпақты болудың қосалқы әдістері мен технологиялары – қолдану кезінде ұрықтанудың және эмбриондардың ерте дамуының жекелеген немесе барлық кезеңі ана организмнен тыс жүзеге асырылатын (оның ішінде донорлық және (немесе) криоконсервацияланған жыныстық жасушаларды, ұрпақты болу ағзаларының тіндері мен эмбриондарды, сондай-ақ суррогат ана болуды пайдалана отырып) бедеулікті емдеу әдістері (жасанды инсеминациялау, жасанды ұрықтандыру және эмбриондарды импланттау);

278) фармакологиялық қадағалау – дәрілік препараттарды қолданудың жағымсыз салдарын анықтауға, талдауға, бағалауға және болғызбауға бағытталған қызмет түрі;

279) фармакологиялық қадағалау жүйесі – фармакологиялық қадағалау жөніндегі тапсырмалар мен міндеттерді орындау үшін дәрілік препараттардың тіркеу куәліктерін

ұстаушылар мен уәкілетті орган ұйымдастыратын, дәрілік препараттардың қауіпсіздігін бақылауға, дәрілік препараттардың "пайда-қатер" арақатынасын бағалауда барлық өзгерістерді уақтылы анықтауға, пайдасы қатерінен асып кеткен кезде дәрілік препараттардың қолданылуын қамтамасыз ету жөніндегі шараларды әзірлеуге және ендіруге арналған жүйе;

280) фармацевтика қызметкерлері – фармацевтикалық білімі бар және фармацевтикалық қызметті жүзеге асыратын жеке тұлғалар;

281) фармацевтикалық білім – фармацевтика қызметкерлерін даярлау және олардың біліктілігін арттыру жүйесі, сондай-ақ оқуды аяқтау туралы ресми құжатпен расталған фармацевтикалық мамандықтар бойынша даярлау және олардың біліктілігін арттыру бойынша оқыту барысында алынған фармацевтика қызметкері үшін қажетті білімдер мен дағдылардың жиынтығы;

282) фармацевтикалық көрсетілетін қызмет – тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алуды, тасымалдауды, сақтауды, есепке алу мен өткізуді қоса алғанда, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілердің халықты амбулаториялық дәрілік қамтамасыз етумен байланысты қызметі;

283) фармацевтикалық қызмет – дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндіру және (немесе) дайындау және (немесе) көтерме және бөлшек саудада өткізу бойынша денсаулық сақтау саласында жүзеге асырылатын, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алумен (иеленумен), сақтаумен, әкелумен, әкетумен, тасымалдаумен, сапасын бақылаумен, ресімдеумен, бөлумен, пайдаланумен және жоюмен, сондай-ақ олардың қауіпсіздігін, сапасы мен тиімділігін қамтамасыз етумен байланысты қызмет;

284) фармацевтикалық өнімге арналған сертификат (СРР) – отандық дәрілік заттарды шетелде тіркеу және олардың экспорты үшін уәкілетті орган беретін құжат;

285) фармацевтикалық субстанция (активті фармацевтикалық субстанция) – дәрілік препараттарды өндіруге және дайындауға арналған дәрілік зат;

286) формулярлық жүйе – дәрілік заттарды ұтымды пайдалануға бағытталған, дәрілік формулярлар үшін дәрілік заттарды мерзімді бағалау және іріктеу, дәрілік формулярларды қолдау және тиісті нұсқау мен тізбе түрінде ақпарат беру жүйесі;

287) хабардар етілген келісім – субъектінің медициналық араласуға және (немесе) нақты зерттеуге қатысуға өз келісімін медициналық араласудың және (немесе) зерттеудің шешім қабылдауы үшін маңызы бар барлық аспектілері туралы ақпарат алғаннан кейін ерікті түрде растау рәсімі. Хабардар етілген келісім нысанына қол қою және күн қою арқылы хабардар етілген келісім құжатталады;

288) халықтың декреттелген тобы – халыққа қызмет көрсету саласында жұмыс істейтін және айналасындағы адамдарға инфекциялық және паразиттік аурулар жұқтырудың анағұрлым әлеуетті қаупін төндіретін адамдар;

289) халықтың денсаулығына қауіп төндіретін өнім – халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган белгілеген, қолданылуы немесе тұтынылуы кезінде адамның денсаулығына зиянды әсер етуі мүмкін өнім түрлері;

290) халықтың негізгі топтары – өмір сүру салтының ерекшеліктеріне байланысты АИТВ жұқтырудың жоғары қаупіне ұшырайтын халық топтары;

291) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы – мекендеу ортасы факторларының адамға зиянды әсері болмайтын және оның тыныс-тіршілігіне қолайлы жағдайлар қамтамасыз етілетін кездегі халық денсаулығының жай-күйі;

292) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалау – халықтың мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерді бұзушылықтардың алдын алуға, анықтауға, жолын кесуге және оларды жоюға, сондай-ақ халық денсаулығын және мекендеу ортасын сақтау және өнімдердің, процестердің, көрсетілетін қызметтердің қауіпсіздігі мақсатында олардың сақталуын бақылау мен қадағалауға бағытталған халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органдардың қызметі;

293) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызмет – халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы органдар мен ұйымдардың Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын сақтауға бағытталған, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалауды, санитариялық-эпидемиологиялық мониторингі, санитариялық-эпидемиологиялық нормалауды, өнімді мемлекеттік тіркеуді, санитариялық-эпидемиологиялық сараптаманы, гигиеналық оқытуды, санитариялық-эпидемиологиялық аудитті, дезинфекциялық, дезинсекциялық және дератизациялық іс-шараларды жүргізуді, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы тәуекелдер дәрежесін бағалауды қамтитын қызметі;

294) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы ұйымның мамандарын сертификаттау – біліктілігі халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы талаптарға сәйкестігін және кәсіби қызметке қол жеткізуді айқындау мақсатында жүргізілетін рәсім;

295) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган – халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерде және өзге де заңнамалық актілерде

белгіленген талаптардың сақталуын бақылауды және қадағалауды, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы басшылықты жүзеге асыратын мемлекеттік орган;

296) хирургиялық стерилдеу – нәтижесінде әйел немесе еркек ұрпақты болу қабілетін жоғалтатын, медициналық араласуды қолдану арқылы жасалатын контрацепция әдісі;

297) шарананың тірі тууы немесе өлі тууы – жаңа туған баланың (шарананың) Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының тірі туудың және өлі туудың тиісті халықаралық өлшемшарттары бойынша айқындалатын жай-күйі;

298) шектеу іс-шаралары, оның ішінде карантин – инфекциялық және паразиттік аурулардың таралуын болғызбауға бағытталған әрі кәсіпкерлік және (немесе) өзге де қызметтің ерекше режимін көздейтін шаралар;

299) іргелі биомедициналық зерттеу – базалық білімдерін кеңейту және өмірлік процестер мен аурулардың физикалық, химиялық және функционалдық механизмдерін түсіну мақсатында жүргізілетін биомедициналық зерттеу;

300) эвтаназия – аурудың беті бері қарамайтын жағдайларда ауруы емделмейтін науқастың өлімін жеделдету туралы өтінішін қандай да бір іс-әрекетпен немесе құралдармен, оның ішінде дәрілік немесе өзге де заттарды енгізу арқылы, сондай-ақ оның өміріне дем беріп тұрған жасанды шараларды тоқтату арқылы қанағаттандыру;

301) электрондық шегу жүйелері – құрамында никотин бар аэрозольдағы электрондық шегу жүйелері үшін сұйықтықтарды қыздыру жолымен түрлендіру үшін пайдаланылатын электрондық құрылғылар;

302) эпидемия – инфекциялық аурулардың әдетте тіркелетін науқастану деңгейінен айтарлықтай жоғары деңгейде жаппай таралуы;

303) эпидемиялық маңызы бар объектілер – халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптары бұзылған кезде өндіретін өнімі және (немесе) қызметі халық арасында тамақтан уланудың және (немесе) инфекциялық, паразиттік аурулардың пайда болуына әкеп соғуы және (немесе) физикалық факторлардан, өнеркәсіптік және радиоактивті ластанудан халық денсаулығына зиян келтіруі мүмкін объектілер;

304) ядролық медицина – онкологиялық ауруларды қоса алғанда, адам ағзасы мен жүйесінің әртүрлі ауруларының профилактикасы, диагностикасы және оларды емдеу мақсатында радиоактивті элементтер мен иондандырушы сәулелену қолданылатын медицина саласы;

305) концессиялық жобаны іске асыру нәтижесінде құрылған денсаулық сақтау объектісін пайдалану (концессия объектісі) – концессия шартында айқындалған тәртіппен және шарттарда техникалық және функционалдық қызмет көрсетуді көздейтін денсаулық сақтау саласындағы концессия объектісін пайдалану;

306) концессия объектісіне техникалық қызмет көрсету – концессия объектісінің функционалдық қызмет етуіне жарамды, қауіпсіз күйде ұстауға бағытталған технологиялық және ұйымдастырушылық іс-шаралар кешенін жүзеге асырумен концессия объектісін пайдалану, сондай-ақ концессия шартында айқындалған тәртіппен және шарттарда оны ағымдағы және (немесе) күрделі жөндеуді, басқаруды, сервистік және (немесе) қосалқы қызметті жүзеге асыру;

307) концессия объектісіне функционалдық қызмет көрсету – концессия объектісінің нысаналы тағайындалуына сәйкес, оның ішінде концессия шартында айқындалған тәртіппен және шарттарда тауарлар өндіру және (немесе) жұмыстарды орындау және (немесе) қызметтер көрсету мақсатында концессия объектісін пайдалану;

308) функционалдық оператор – мемлекеттік заңды тұлға не жарғылық қызметі медициналық көмек көрсету болып табылатын, концессия шартының тарапы болып табылмайтын, концессия объектісіне функционалдық қызмет көрсетуге байланысты қызметті жүзеге асыру үшін Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын мемлекеттік заңды тұлға не мемлекет жүз пайыз қатысатын заңды тұлға немесе дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің) елу пайыздан астамы оған меншік құқығымен тиесілі оның еншілес ұйымы;

309) уақытша бейімделу және детоксикация орталығы - мас күйіндегі (интоксикациядағы) тұлғаларға мамандандырылған медициналық көмек көрсетуге арналған орталық және наркологиялық ұйымның құрылымдық бөлімшесі болып табылады.

2. Өзге терминдердің мазмұны осы Кодекстің жекелеген баптарында айқындалады.

2-бап. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасы

1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасы Қазақстан Республикасының Конституциясына негізделеді және осы Кодекс пен Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінен тұрады.

2. Егер Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шартта осы Кодексте қамтылғаннан өзгеше қағидалар белгіленсе, онда халықаралық шарттың қағидалары қолданылады.

3-бап. Осы Кодексте реттелетін қатынастар

1. Осы Кодекс Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулық сақтауға конституциялық құқығын іске асыру мақсатында денсаулық сақтау саласындағы қоғамдық қатынастарды реттейді.

2. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасында реттелген құқықтық қатынастарға Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасының күші:

1) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек көрсету жөніндегі денсаулық сақтау субъектілерінен көрсетілетін қызметтерді сатып алу;

2) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу;

3) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сақтау және тасымалдау жөніндегі көрсетілетін қызметтерді сатып алу;

4) дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды мемлекеттік тіркеу, қайта тіркеу және олардың тіркеу деректеріне өзгерістер енгізу және олардың қауіпсіздігі мен сапасын бағалау кезінде сараптаманы жүзеге асыру үшін тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу;

5) фармацевтикалық көрсетілетін қызметтерді сатып алу;

6) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды есепке алу және өткізу жөніндегі көрсетілетін қызметтерді сатып алу бөлігінде қолданылмайды.

3. Медициналық көрсетілетін қызметтерді, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды, оның ішінде тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде сатып алуды арнаулы мемлекеттік органдардың медициналық бөлімшелері Қазақстан Республикасының Мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасына сәйкес жүзеге асырады.

4. Азаматтық авиация саласындағы медициналық куәландыру, медициналық қарап-тексеру жөніндегі авиация персоналына, сондай-ақ міндетті медициналық куәландыруға және медициналық қарап-тексеруге жататын адамдар санатына қойылатын талаптар Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленеді.

4-бап. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасының мақсаты мен міндеттері

1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасының мақсаты Қазақстан Республикасында азаматтардың денсаулығын сақтау саласында туындайтын қатынастарды реттеу болып табылады.

2. Осы Кодекстің негізгі міндеттері:

1) азаматтардың Қазақстан Республикасының Конституциясында кепілдік берілетін өз денсаулығын қорғау мен сақтаудың бұлжымас құқығын белгілеу;

2) ұлт денсаулығын нығайту, халықтың өмір сүру ұзақтығын арттыру және медициналық технологияларды дамыту үшін құқықтық жағдай жасау;

3) Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын сақтау саласындағы денсаулық сақтау субъектілерінің қызметін құқықтық реттеу;

4) қазіргі заманғы денсаулық сақтаудың аурулардың профилактикасына бағдарлануы;

5) адамдардың денсаулық сақтау саласындағы құқықтары мен міндеттерін айқындау және оларды сақтау кепілдіктерін белгілеу;

6) қоғамдық денсаулықты басқару, салауатты өмір салтын насихаттау және халықтың, оның ішінде жастардың ұрпақты болу денсаулығын нығайту;

7) дербестендірілген медицинаны, денсаулық сақтауды цифрландыруды және жасанды интеллектті дамыту;

8) денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік билік органдары мен жергілікті өзін-өзі басқару органдарының құзыретін бекіту;

9) медицина және фармацевтика қызметкерлерінің құқықтары мен міндеттерін айқындау болып табылады.

5-бап. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасының қағидаттары

Денсаулық сақтау саласындағы қатынастарды құқықтық реттеу:

1) Қазақстан Республикасы азаматтарының қауіпсіз, тиімді және сапалы медициналық көмек алу құқықтарының теңдігін қамтамасыз ету;

2) мемлекеттің, жұмыс берушілер мен адамдардың жеке және қоғамдық денсаулықты сақтау мен нығайту үшін ортақ жауапкершілігі;

3) ана мен баланы қорғау;

4) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін қамтамасыз ету;

5) халықтың денсаулығын, дәрілік заттардың қауіпсіздігін, тиімділігі мен сапасын ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету факторларына жатқызу;

6) қауіпсіз, сапалы және тиімді дәрілік заттардың, медициналық бұйымдардың қолжетімділігін қамтамасыз ету және оларды ұтымды пайдалану;

7) денсаулық сақтаудың халықтың қажеттігін, мұқтаждығын қанағаттандыруға және өмір сапасын жақсартуға бағытталған әлеуметтік бағдары;

8) салауатты өмір салтын және дұрыс тамақтануды қалыптастыруға жәрдемдесу;

9) денсаулық сақтау жүйесі қызметіндегі профилактикалық бағыттың басымдығы;

10) медициналық көмекке қолжетімділік;

11) медициналық көмектің сапасын тұрақты арттыру;

12) Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулық сақтау құқықтарын қамтамасыз етуге қоғамдық бірлестіктердің қатысуы;

13) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығын қамтамасыз ету;

14) медициналық көмек көрсету кезінде денсаулық сақтау ұйымдары қызметінің сабақтастығы;

15) денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметінің үздіксіздігі мен сабақтастығын заманауи оқыту технологияларын пайдалана отырып қамтамасыз ету;

16) отандық медицина мен фармацевтика ғылымын мемлекеттік қолдау, профилактика, диагностика, емдеу және медициналық оңалту, жаңа дәрілік заттар мен технологиялардың инновациялық әзірлемелері саласындағы ғылым мен техниканың озық жетістіктерін, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы әлемдік тәжірибені енгізу ;

17) ерікті өтеусіз донорлықты көтермелеу;

18) отандық әзірлемелерді және бәсекеге қабілетті медициналық және фармацевтикалық өнеркәсіпті дамытуды мемлекеттік қолдау;

19) қоғамның денсаулық сақтау мәселелеріндегі мүмкіндіктерін кеңейту қағидаттарына негізделеді.

2-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік реттеу және басқару

6-бап. Қазақстан Республикасы Үкіметінің құзыреті

Қазақстан Республикасының Үкіметі:

1) денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарын әзірлейді;

2) төтенше жағдайлар, төтенше жағдай режимін енгізу кезінде халыққа медициналық көмек көрсету тәртібін, түрлері мен көлемін айқындайды;

3) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру, фармацевтикалық қызметтер көрсету жүйесінде дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды және бейімделген емдік өнімдерді сатып алуды ұйымдастыру және өткізу тәртібін айқындайды;

4) бірыңғай дистрибьютордың тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сақтау және тасымалдау жөніндегі көрсетілетін қызметтерді, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды есепке алу және өткізу жөніндегі көрсетілетін қызметтерді сатып алу тәртібін айқындайды;

5) оларға қарсы профилактикалық егу жүргізілетін аурулардың тізбесін, оларды жүргізу тәртібін, мерзімдерін және жоспарлы егілуге жатқызылған халықтың топтарын айқындайды;

6) Қазақстан Республикасында мемлекеттік тіркеуден өтпеген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды гуманитарлық көмек ретінде Қазақстан Республикасының аумағына әкелу жағдайларын айқындайды;

7) бірыңғай дистрибьюторды айқындайды;

8) денсаулық сақтау саласындағы ұлттық операторды айқындайды;

9) Қазақстан Республикасының Конституциясында, осы Кодексте, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде жүктелген өзге де функцияларды орындайды.

7-бап. Уәкілетті органның құзыреті

1. Уәкілетті орган:

- 1) денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асырады;
- 2) салауатты өмір салты мен дұрыс тамақтануды қалыптастыруды ұйымдастырады;
- 3) халықты профилактикалық егуді жүргізуді ұйымдастырады;
- 4) профилактиканың, диагностиканың, емдеудің және медициналық оңалтудың жаңа әдістерін енгізеді, сондай-ақ оларды бақылайды;
- 5) денсаулық сақтау саласындағы мониторингті жүзеге асырады;
 - 6) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің тізбесін қалыптастырады;
- 7) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмектің тізбесін қалыптастырады;
- 8) денсаулық сақтау, оның ішінде денсаулық сақтау саласында білім беру және ғылыми жұмыс мәселелері бойынша халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асырады;
- 9) денсаулық сақтау саласындағы бірлескен халықаралық жобаларды іске асырады;
- 10) халықаралық медициналық-санитариялық қағидаларды енгізу және оны іске асыру жөніндегі қызметті салааралық үйлестіруді жүзеге асырады;
- 11) әлемнің жетекші фармакопояларының талаптарын Қазақстан Республикасының аумағында қолданылады деп таниды;
- 12) дәрілік заттарға мемлекеттік реттеуді жүзеге асырады;
- 13) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық бұйымдарға арналған бағаларды мемлекеттік реттеуді жүзеге асырады;
- 14) бірыңғай дистрибьютордан сатып алынатын дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың тізімін айқындайды;
- 15) іргелі және қолданбалы биомедициналық зерттеулердің басым бағыттарын айқындайды;
- 16) медицина және фармацевтика ғылымының, медициналық және фармацевтикалық білім берудің дамуын қамтамасыз етеді және денсаулық сақтау саласындағы ғылыми және білім беру қызметін үйлестіреді;
- 17) денсаулық сақтау саласындағы кадрларды даярлауға және олардың біліктілігін арттыруға мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастырады;
- 18) жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының ұсынысы бойынша жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының клиникалық базаларына резидент-дәрігерлерді орналастыруды келіседі;
- 19) осы Кодекстің 26-бабының 3-тармағында көрсетілген денсаулық сақтау саласындағы мамандардың кәсіптік құзыреттілігіне аттестаттауды өткізеді;
- 20) пайдасына міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын төлеу жөніндегі агенттердің өз қаражаты есебінен міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын жүзеге асыратын, еңбек жағдайлары зиянды жұмыстармен айналысатын кәсіптердің, жұмыстар мен мамандықтардың тізбесін әзірлеуге қатысады;

- 21) төтенше жағдайлар кезінде медициналық көмек көрсетуді үйлестіреді және мемлекеттік органдармен және ұйымдармен өзара іс-қимыл жасайды;
- 22) денсаулық сақтау инфрақұрылымын дамытудың бірыңғай перспективалық жоспарын қалыптастырады;
- 23) денсаулық сақтау инфрақұрылымын дамытудың өңірлік перспективалық жоспарын келіседі;
- 24) денсаулық сақтау саласындағы жергілікті атқарушы органдарды үйлестіруді және әдістемелік нұсқауды жүзеге асырады;
- 25) облыстардың, республикалық маңызы бар қалалар мен астананың жергілікті атқарушы органдарының басшыларымен денсаулық сақтау саласындағы қызметтің түпкі нәтижелеріне қол жеткізуге бағытталған меморандумдар жасасады;
- 26) жалпы сипаттағы трансферттердің көлемдері туралы заңға олардың басымдықтары мен әлеуметтік маңыздылығын ескере отырып, шығыстардың жекелеген бағыттарын жергілікті бюджеттен қаржыландырудың ең төменгі көлемдерін айқындайды;
- 27) денсаулық сақтау субъектілерінің қызметін үйлестіреді;
- 28) мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарын жарактандыру жөніндегі іс-шараларды жүзеге асырады;
- 29) денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік заңды тұлғалардағы корпоративтік басқару мәселелері бойынша қызметті үйлестіруді және оның мониторингін жүзеге асырады;
- 30) тәуекелге бағалау жүргізуге құқығы бар барлық ұйымдар үшін бірыңғай әдіснаманы айқындайды және тәуекелге бағалау жүргізу тәртібін белгілейді;
- 31) денсаулық сақтауды цифрландыру стратегиясын әзірлейді және бекітеді;
- 32) денсаулық сақтау саласындағы электрондық ақпараттық ресурстар мен ақпараттық жүйелерді, ақпараттық-коммуникациялық желілерді құрады және олардың жұмыс істеуін, оларға жеке және заңды тұлғалардың Қазақстан Республикасының ақпараттандыру саласындағы заңнамасына сәйкес қол жеткізуін ұйымдастыруды қамтамасыз етеді;
- 33) Ұлттық электрондық денсаулық паспортына деректердің көлемі мен оларды ұсыну еселігін айқындайды;
- 34) денсаулық сақтау саласындағы құқықтық актілерді және есепке алу мен есептілік құжаттамасының нысандарын әзірлейді және өз құзыреті шегінде бекітеді;
- 35) денсаулық сақтау саласындағы стандарттарды әзірлейді және бекітеді;
- 36) денсаулық сақтау саласында нұсқаулықтарды, алгоритмдер мен әдістемелік ұсынымдарды әзірлейді және бекітеді;
- 37) пациенттер мен медицина қызметкерлері құқықтарының қорғалуын қамтамасыз ету мақсаттарында медициналық ұйымдарда қолданылатын техникалық бақылау

құралдарын, байқау және тіркеп-белгілеу аспаптарын, фото, бейнеаппаратураларды қолдану қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

38) денсаулық сақтау саласындағы құрметті атақтар беру қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

39) көтермелеудің салалық жүйесінің қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

40) мемлекеттік мекемелер мен қазыналық кәсіпорындарды қоспағанда, денсаулық сақтау ұйымдарындағы қызметкерлерге еңбекақы төлеу жүйесін әзірлейді және бекітеді;

41) денсаулық сақтау саласындағы мамандардың кәсіптік құзыреттілігіне аттестаттауды өткізу тәртібін айқындайды;

42) денсаулық сақтау менеджерлерін сертификаттау қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

43) өңірлердің медицина қызметкерлерімен қамтамасыз етілуінің ең төменгі нормативтерін әзірлейді және бекітеді;

44) денсаулық сақтаудың кадр ресурстары және басқарудың, көші-қон және денсаулық сақтаудың кадр ресурстарын ұстаудың жаһандық саясаты жөніндегі ұлттық үйлестірушінің мәртебесі мен өкілеттіктері туралы ережені әзірлейді және бекітеді;

45) үздіксіз кәсіптік даму нәтижелері бойынша медицина қызметкерлерінің біліктілік деңгейін растау қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

46) денсаулық сақтау саласындағы мамандықтардың және мамандандырудың номенклатурасын әзірлейді және бекітеді;

47) медициналық бұйымдарға белгіленген шекті бағалар бойынша медициналық бұйымдарды берудің ұзақ мерзімді шарттары шеңберінде бірыңғай дистрибьютор сатып алатын медициналық бұйымдардың тізбесін әзірлейді және бекітеді;

48) Қазақстан Республикасында тіркелген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың қауіпсіздігі мен сапасын бағалауды жүргізу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

49) медициналық бұйымдарды көтерме және бөлшек саудада өткізуді хабарлама тәртібі жүзеге асыратын денсаулық сақтау субъектілерінің тізілімін қалыптастыру қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

50) қазақстандық ұлттық дәрілік формулярды әзірлейді және бекітеді;

51) қазақстандық ұлттық дәрілік формулярды қалыптастыру қағидаларын, белгілі бір аурулары (жай-күйі) бар Қазақстан Республикасы азаматтарының жекелеген санаттарын тегін және (немесе) жеңілдікті амбулаториялық қамтамасыз етуге арналған дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың тізбесін, сондай-ақ денсаулық сақтау ұйымдарының дәрілік формулярларын әзірлеу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

52) дәрілік заттардың ұтымды пайдаланылуын бағалауды жүргізу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

- 53) дәрілік заттармен және медициналық бұйымдармен қамтамасыз ету қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
- 54) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттарды сатып алу тізімдерін қалыптастыру қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
- 55) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттардың, сондай-ақ медициналық бұйымдардың бағаларын реттеу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
- 56) Қазақстан Республикасында медициналық бұйымдарға сервистік қызмет көрсетуді жүзеге асыру қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
- 57) медициналық бұйымдардың оңтайлы техникалық сипаттамалары мен клиникалық-техникалық негіздемесіне сараптамалық бағалауды жүзеге асыру әдістемесін әзірлейді және бекітеді;
- 58) келісімшарттық фракциялау жөніндегі өзара іс-қимыл жасау қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
- 59) алғашқы көмек көрсетуге арналған дәрі қобдишасының құрамын әзірлейді және бекітеді;
- 60) дәрілік заттарды және медициналық бұйымдарды мемлекеттік тіркеу және олардың қауіпсіздігі мен сапасын бағалау кезінде сараптаманы жүзеге асыру үшін тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
- 61) денсаулық сақтау ұйымдарында шұғыл және кезек күттірмейтін медициналық көмек көрсету үшін қажетті дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың тізбесін әзірлейді және бекітеді;
- 62) халықаралық медициналық-санитариялық қағидалар бойынша ұлттық үйлестірушінің мәртебесі және өкілеттігі туралы ережені әзірлейді және бекітеді;
- 63) ақылы көрсетілетін қызметтер шеңберінде медициналық көмекті ұсыну бойынша пациенттер мен денсаулық сақтау ұйымдарының арасында жасалатын шарттардың үлгілік нысандарын әзірлейді және бекітеді;
- 64) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде Қазақстан Республикасының азаматтарын бюджет қаражаты есебінен шетелге емделуге жіберу және (немесе) отандық медициналық ұйымдарда емдеу жүргізу үшін шетелдік мамандарды тарту қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
- 65) денсаулық сақтау саласындағы көрсеткіштерді қалыптастыру (есебін) әдістемесін әзірлейді және бекітеді;
- 66) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек көрсететін денсаулық сақтау субъектілерінің, қызметі мен денсаулық көрсеткіштері туралы деректерді жария ұсыну қағидалары мен мазмұнын әзірлейді және бекітеді;

67) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек көрсету бойынша денсаулық сақтау субъектілерінен көрсетілетін қызметті сатып алу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

68) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көрсетілетін қызметтердің көлемдерін жоспарлау қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

69) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде көрсетілетін медициналық қызметтерге арналған тарифтерді қалыптастыру қағидалары мен әдістемесін әзірлейді және бекітеді;

70) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көрсетілетін қызметтерге арналған тарифтерді әзірлейді және бекітеді;

71) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көрсетілетін қызметтер тұтынушыларының есепке алуды жүргізу және медициналық көмек алуға құқықтарды ұсыну қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

72) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек көрсетуді жүзеге асыратын денсаулық сақтау субъектілерін есепке алуды жүргізу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

73) денсаулық сақтау ұйымдары желісінің мемлекеттік нормативін әзірлейді және бекітеді;

74) денсаулық сақтау ұйымдарының инфрақұрылымын дамытудың бірыңғай перспективалық жоспарын қалыптастыру, келісу және бекіту қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

75) денсаулық сақтау ұйымдарының номенклатурасын және олардың қызметі туралы ережені әзірлейді және бекітеді;

76) денсаулық сақтау ұйымдарын медициналық бұйымдармен жарақтандырудың ең төмен стандарттарын әзірлейді және бекітеді;

77) денсаулық сақтау саласындағы кәсіптік стандарттарды келіседі;

78) көлік құралдарын жүргізу құқығын алуға үміткер адамдарға медициналық қарап-тексеру өткізу тәртібін әзірлейді және бекітеді;

79) психикаға белсенді әсер ететін затты тұтыну фактісін және мас күйінде болу жағдайын анықтау үшін медициналық куәландыру жүргізу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

80) иондандаушы сәулелелеудің әсеріне ұшыраған адамдардың қаны мен тіндерін алу, сақтау және пайдалану тәртібін әзірлейді және бекітеді;

- 81) иондаушы сәулелелеудің әсерімен байланысты аурулардың тізбесін және себеп-салдарлық байланысты айқындау қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
- 82) психикаға белсенді әсер ететін заттарды тұтынумен байланысты психикалық, мінез-құлықтық бұзылулары (аурулары) бар, оларға қатысты психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымға жолдама беру қолданылмайтын адамдардың бар медициналық қарсы көрсетілімдерінің тізбесін әзірлейді және бекітеді;
- 83) клиникалық хаттамаларды әзірлеу және қайта қарау қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
- 84) клиникалық хаттамаларды практикалық денсаулық сақтауға енгізу әдістемесін және енгізу тиімділігін бағалауды әзірлейді және бекітеді;
- 85) медициналық қызметке және фармацевтикалық қызметке қойылатын біліктілік талаптарын әзірлейді және бекітеді;
- 86) бастауыш, негізгі орташа және жалпы орташа білім берудің білім алушылары мен тәрбиеленушілеріне медициналық көмек көрсету қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
- 87) жылжымалы медициналық кешендер және медициналық пойыздар арқылы медициналық көмек көрсету қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
- 88) зертханалық диагностика ұйымдарының стандартын әзірлейді және бекітеді;
- 89) осы Кодекстің 136-бабында белгіленген түрлерге сәйкес медициналық көмек көрсету қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
- 90) Қазақстан Республикасының халқына сурдологиялық көмек көрсету қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
- 91) қан және оның компоненттерінің донорлығы үшін донорларға ақы төлеу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
- 92) қанды, оның компоненттерін дайындау, қайта өңдеу, сапасын бақылау, сақтау, сату номенклатурасын, қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
- 93) донордан реципиентке дейін ағзаларды (ағзалардың бөлігін) немесе тіндерді (тіндердің бөлігін) алу, дайындау, сақтау, консервациялау, тасымалдау, транспланттау жүргізу қағидалары мен шарттарын әзірлейді және бекітеді;
- 94) дербес медициналық деректерге қол жеткізу қағидалары мен талаптарын әзірлейді және бекітеді;
- 95) дербес медициналық деректерді қамтитын электрондық ақпараттық ресурстарды денсаулық сақтау саласындағы басқа дерекқорлармен байланыстыратын телекоммуникация желілеріне қосу талаптары мен қағидаларын әзірлейді және бекітеді ;
- 96) цифрлық денсаулық сақтау саласындағы стандарттарды, сыныптау жүйелерін, анықтамалықтарды, номенклатуралар мен терминологияны әзірлейді және бекітеді;
- 97) денсаулық сақтау саласындағы медициналық ақпараттық жүйелерге қойылатын ең төменгі талаптарды әзірлейді және бекітеді;

98) қашықтан медициналық қызметтер көрсету үшін электрондық ақпараттық ресурстарға қойылатын талаптарды әзірлейді және бекітеді;

99) мәйіттік ағзалардың донорын жерлеуді жүзеге асырған туыстарына салт-ғұрыптық қызметтер үшін шығыстарды жабу үшін ақшалай жәрдемақылар төлеу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

100) сырқаттанушылық мен өлімді кодтау жөніндегі нұсқаулықты, халықаралық сыныптауды пайдалану жөніндегі нұсқаулықты әзірлейді және бекітеді;

101) медицина колледждеріне, жоғарғы медицина колледждеріне қойылатын біліктілік талаптарын әзірлейді және бекітеді;

102) денсаулық сақтау саласында білім беру деңгейлері бойынша білім беру бағдарламаларының тізілімін жүргізеді және білім беру бағдарламаларының тізілімін қалыптастыру тәртібін бекітеді;

103) білім беру саласындағы уәкілетті органмен келісім бойынша денсаулық сақтау саласында білім беру бағдарламалары бойынша оқыту құнын қалыптастыру әдістемесін бекітеді;

104) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттарға қажеттілікті қалыптастыру тәртібі мен әдістемесін айқындайды;

105) қосымша ақы төлеуді жүзеге асыру қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

106) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттардың шекті бағаларын және үстеме бағаларын қалыптастыру қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

107) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттардың және (немесе) медициналық бұйымдардың шекті бағаларын және үстеме бағаларын қалыптастырады және бекітеді;

108) осы Кодекспен, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарымен, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерімен көзделген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

8-бап. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік органның құзыреті

Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік орган:

1) медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік саясатты іске асырады;

2) медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы құқықтық актілерді және есепке алу және есеп құжаттамаларының нысандарын өз құзыреті шегінде әзірлейді және бекітеді;

3) медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалауды жүзеге асырады;

4) "Назарбаев Университетіне" немесе оның медициналық ұйымдарында, Қазақстан Республикасы Президенті Іс Басқармасының медициналық ұйымдарында кәсіптік медициналық қызметті жүзеге асыруға шақырылған адамдарды қоспағанда, шетелдік мамандарды клиникалық практикаға жіберу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

5) маман сертификатын беру, қолданылу мерзімін растау, қолданылуын тоқтата тұру, кері қайтарып алу тәртібін әзірлейді және бекітеді;

6) Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексіне сәйкес әкімшілік құқық бұзушылық туралы және әкімшілік жаза қолдану туралы істерді қарайды;

7) "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес сот-медициналық, сот-наркологиялық, сот-психиатриялық сараптамаларды қоспағанда, медициналық қызметті лицензиялауды жүзеге асырады;

8) денсаулық сақтау саласында аккредиттеуді жүргізеді;

9) медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылауға және қадағалауға жататын объектілердің тізбесін әзірлейді және бекітеді;

10) медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы бақылау мәселелері бойынша денсаулық сақтау ұйымдарының қызметін үйлестіреді;

11) медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы электрондық ақпараттық ресурстар мен ақпараттық жүйелерді, ақпараттық-коммуникациялық желілерді құрады және олардың жұмыс істеуін, Қазақстан Республикасының Ақпараттандыру туралы заңнамасына сәйкес жеке және заңды тұлғалардың оларға қол жеткізуін ұйымдастыруды қамтамасыз етеді;

12) денсаулық сақтау саласындағы мамандардың кәсіптік құзыреттілігіне аттестаттау өткізуді ұйымдастырады;

13) медициналық білімі бар мамандарды сертификаттауды жүргізеді;

14) медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы ерекше тәртіп бойынша зерттеп-қарауға жататын маңызы жоғары объектілердің тізбесін әзірлейді және бекітеді ;

15) тәуекелге бағалау жүргізуге құқығы бар барлық ұйымдар үшін бірыңғай әдіснаманы, тәуекелге бағалау жүргізу тәртібін айқындайды;

16) денсаулық сақтау саласындағы мамандардың кәсіптік құзыреттілігіне аттестаттау жүргізу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

17) медициналық қызмет (көмек) көрсету саласында мемлекеттік бақылау және қадағалау мәселелері бойынша қоғамдық бірлестіктермен өзара іс-қимыл жасайды;

18) медициналық қызмет (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылауға жататын маңызды объектілердің тізбесін әзірлейді және бекітеді;

19) денсаулық сақтау саласындағы аккредиттеу қағидаларын және стандарттарын әзірлейді және бекітеді;

20) денсаулық сақтау саласындағы аккредиттеуден кейінгі мониторинг жүргізу және аккредиттеу туралы куәлікті кері қайтарып алу қағидаларын, мерзімдерін әзірлейді және бекітеді;

21) аккредиттелген денсаулық сақтау субъектілері жүргізетін денсаулық сақтау саласындағы тәуелсіз сараптамаға ақы төлеу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

22) Еуразиялық экономикалық одаққа мүше болып табылмайтын мемлекеттерден адамның ағзалары мен тіндерін, қан және оның компоненттері Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге және Қазақстан Республикасының аумағынан осы мемлекеттерге әкетуге лицензия беруді жүзеге асырады;

23) туыстас емес транспланттауды жүргізу мақсатында адамның биологиялық материалдарының, гемопоздiк дiң жасушаларының, сүйек кемiгiнiң, донорлық лимфоциттердiң үлгiлерiн, жыныстық жасушаларды және эмбриондарды Еуразиялық экономикалық одаққа мүше болып табылмайтын мемлекеттерден Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге және Қазақстан Республикасының аумағынан осы мемлекеттерге әкетуге қорытындылар (рұқсат беру құжаттарын) беру тәртібін айқындайды;

24) туыстас емес транспланттауды жүргізу мақсатында адамның ағзалары мен тіндерін, қан және оның компоненттері, адамның биологиялық материалдарының, гемопоздiк дiң жасушаларының, сүйек кемiгiнiң, донорлық лимфоциттерiн үлгiлерiн, жыныстық жасушаларды және эмбриондарды Еуразиялық экономикалық одаққа мүше болып табылмайтын мемлекеттерден Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге және Қазақстан Республикасының аумағынан осы мемлекеттерге әкетуге қорытындылар (рұқсат беру құжаттарын) беруді жүзеге асырады;

25) медициналық қызмет көрсету сапасына ішкі және сыртқы сараптамаларды ұйымдастыру мен жүргізу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

26) медициналық қызмет (көмек) көрсету сапасына сыртқы сараптама жүргізу кезінде тәуелсіз сарапшыларды тарту қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

27) тәуелсіз сарапшылар ретінде тәуелсіз сараптама жүргізуге үміткер жеке тұлғаларға қойылатын талаптарды әзірлейді және бекітеді;

28) медициналық қызмет (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік органға жүкті, босанатын әйелдің жүктілік кезінде қайтыс болуы жағдайлары туралы, сондай-ақ босанғаннан кейін күнтізбелік қырық екі күннің ішінде босанған әйелдер қайтыс болған, пациенттер шұғыл және жоспарлы нысанда медициналық көмек (медициналық-санитариялық алғашқы және мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялық медициналық көмек) көрсеткен кезде кенеттен қайтыс болған жағдайлар туралы ақпарат (шұғыл хабарлама) беру қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

29) денсаулық сақтау саласындағы тәуелсіз сарапшылардың тізілімін жүргізу қағидаларын, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы тәуелсіз сарапшыларды бірыңғай тізілімге енгізу және шығару негіздерін әзірлейді және бекітеді;

30) медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

31) Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс, үкіметтік емес ұйымдарға арналған гранттар мен сыйлықтар туралы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес азаматтардың көрсетілетін медициналық көмектің деңгейі мен сапасына қанағаттану дәрежесін айқындау бойынша әлеуметтік зерттеулер жүргізуді ұйымдастыруды қамтамасыз етеді;

32) облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдарының денсаулық сақтау ұйымдары желісінің мемлекеттік нормативін сақталуына мониторингті жүзеге асырады;

33) әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры жүргізетін медициналық қызметтердің сапасы мен көлемі бойынша шарттық міндеттемелер мониторингінің нәтижелеріне мемлекеттік бақылауды жүзеге асырады;

34) бірыңғай медициналық ақпараттық call-орталықтың қызметін ұйымдастыру қағидаларын және оның қызметінің регламентін әзірлейді және бекітеді;

35) осы Кодексте, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

9-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның құзыреті

1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган:

1) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласында мемлекеттік саясатты іске асырады;

2) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы құқықтық актілерді және есепке алу мен есеп құжаттамасының нысандарын әзірлейді және өз құзыреті шегінде бекітеді;

3) кәсіптік аурулардың тізбесін айқындайды;

4) кәсіптік аурудың еңбек (қызметтік) міндеттерін орындаумен байланысын анықтау сараптамасының қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

5) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мониторингті жүзеге асырады;

6) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалауды жүзеге асырады;

- 7) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымдарының қызметін үйлестіреді;
- 8) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласында ведомстволық статистикалық байқауды қамтамасыз етеді;
- 9) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы электрондық ақпараттық ресурстар мен ақпараттық жүйелерді, ақпараттық-коммуникациялық желілерді құрады және олардың жұмыс істеуін, оларға жеке және заңды тұлғалардың Қазақстан Республикасының ақпараттандыру туралы заңнамасына сәйкес қол жеткізуін ұйымдастыруды қамтамасыз етеді;
- 10) жергілікті атқарушы органдардың басшыларымен халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызметтің түпкі нәтижелеріне қол жеткізуге бағытталған меморандумдар жасасады;
- 11) санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу тәртібін айқындайды;
- 12) шаруашылық және (немесе) өзге де қызметі мен тұрмысының ерекше жағдайлары бар халыққа шектеу іс-шараларын, оның ішінде карантин енгізеді;
- 13) Қазақстан Республикасында қолдануға тыйым салынған ықтимал қауіпті химиялық, биологиялық заттардың тізілімін жүргізу тәртібін айқындайды;
- 14) қалдықтардың адамға және қоршаған ортаға әсер ету дәрежесі бойынша (уыттылық дәрежесі бойынша) олардың қауіптілік сыныптарын айқындайды;
- 15) медициналық қалдықтар бойынша ақпарат беру қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
- 16) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органға инфекциялық аурулар, улану жағдайлары туралы ақпарат (шұғыл хабарлама) беру қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
- 17) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы бірлескен халықаралық жобаларды іске асырады;
- 18) халықты гигиеналық оқытуды ұйымдастырады;
- 19) тағамнан улану, инфекциялық және басқа да аурулар кезінде өз құзыреті шегінде санитариялық-эпидемияға қарсы және санитариялық-профилактикалық іс-шараларды ұйымдастырады және жүзеге асырады;
- 20) мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылау және қадағалау объектісінің қоршаған ортаға зиянды заттар мен физикалық факторлардың жол берілетін шекті шығарындылары мен жол берілетін шекті төгінділері, санитариялық қорғау аймақтары мен санитариялық-қорғаныш аймақтары, шикізаттың және өнімнің жаңа түрлеріне халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі (сәйкес еместігі) туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды береді;

21) инфекциялық және паразиттік ауруларға, инфекциялық аурулар қоздырғыштарының микробқа қарсы препараттарға төзімділігіне, халыққа профилактикалық егуді жүргізуге эпидемиологиялық бақылауды жүзеге асырады;

22) Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне сәйкес әкімшілік құқық бұзушылық туралы және әкімшілік жазалар қолдану туралы істерді қарайды;

23) аурулар таралмаған немесе аурулардың таралу деңгейі төмен аумақты немесе оның бөлігін айқындайды;

24) Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасымен тұспа-тұс келетін Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасы арқылы өткізу пункттерінде санитариялық-карантиндік пункттер құрады;

25) эпидемиялық маңызы бар объектілердің тізбесін әзірлейді және бекітеді;

26) техникалық регламенттерде белгіленген талаптардың сақталуын бақылауды жүзеге асырады;

27) халықтың декреттелген тобындағы адамдарды гигиеналық оқыту қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

28) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалауға жататын тамақ өнімдерінің өндіру объектілеріне есепке алу нөмірлерін беру тәртібін айқындайды;

29) "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен осы Кодекстің 24-бабы 1-тармағының 1), 2) және 3) тармақшаларында көрсетілген қызметті жүзеге асырудың басталғаны немесе тоқтатылғаны туралы хабарламалар қабылдауды жүзеге асырады, сондай-ақ рұқсаттар мен хабарламалардың мемлекеттік электрондық тізілімін жүргізеді;

30) Еуразиялық экономикалық одақтың нормативтік құқықтық актілерімен айқындалатын өнімді мемлекеттік тіркеу тәртібін айқындайды;

31) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес келмейтін өнімдердің тізілімін, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның интернет-ресурсында тізілімді жүргізу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

32) санитариялық-эпидемияға қарсы және санитариялық-профилактикалық іс-шараларды жүргізу кезінде мемлекеттік органдардың өзара іс-қимыл қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

33) халықтың радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптардың сақталуына радиациялық бақылауды жүзеге асырады;

34) мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылауға және қадағалауға жататын өнімдердің тізбесін белгілейді;

35) мемлекеттік санитариялық -эпидемиологиялық бақылауға және қадағалауға жататын өнімге мемлекеттік бақылау мен қадағалауды жүзеге асырады;

36) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауға және қадағалауға жататын, өндірісінде йодталмаған тұз пайдаланылатын тамақ өнімдерінің жекелеген түрлерінің тізбесін әзірлейді және бекітеді;

37) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауға және қадағалауға жататын тамақ өнімдерін байытуға (фортификациялауға), оның ішінде тұзды және йод қосындыларымен байытылған басқа да тамақ өнімдерін йодтауға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды белгілейді;

38) нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкес өнімнің сынамасын алады;

39) микронутриенттік жеткіліксіздікке байланысты инфекциялық емес аурулардың, оның ішінде йод тапшылығы және темір тапшылығы ауруларының профилактикасы саласында тұтынушылардың құқықтарын қорғау жөніндегі қоғамдық бірлестіктермен өзара іс-қимыл жасайды;

40) медициналық қалдықтарды жинау, сақтау, тасымалдау және жою тәртібін реттейді;

41) медициналық қалдықтардың айналысына бақылауды жүзеге асырады;

42) инфекциялық емес ауруларды эпидемиологиялық қадағалауды жүзеге асырады;

43) ауыр жұмыстар, еңбек жағдайлары зиянды және (немесе) қауіпті жұмыстар саласында, жерасты жұмыстарында еңбек шарттарын жасасу үшін, сондай-ақ халықтың декреттелген тобының адамдарын жұмысқа жіберу үшін медициналық қарсы көрсетілімдердің тізбесін әзірлейді және бекітеді;

44) осы Кодексте, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

10-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік органның құзыреті

Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар айналысы саласындағы мемлекеттік орган:

1) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар айналысы саласындағы мемлекеттік саясатты іске асырады;

2) дәрілік заттардың, медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы есірткі құралдарының, психотроптық заттар мен прекурсорлардың айналысына мемлекеттік бақылауды және қадағалауды жүзеге асырады;

3) өз құзыреті шегінде дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар айналысы саласындағы құқықтық актілер мен есепке алу және есеп беру құжаттамасының нысандарын әзірлейді және бекітеді;

4) Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексіне сәйкес әкімшілік құқық бұзушылық туралы және әкімшілік жаза қолдану туралы істерді қарайды;

5) осы Кодекстің 235-бабының 1), 2), 3), 4), 5) және 7) тармақшаларында көрсетілген фармацевтикалық қызметтің түрлерін, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы есірткі құралдарының, психотроптық заттар мен прекурсорлардың айналысына байланысты қызметтің түрлерін лицензиялауды жүзеге асырады;

6) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар айналысы саласындағы денсаулық сақтау ұйымдарының қызметін үйлестіреді;

7) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды мемлекеттік тіркеуді, қайта тіркеуді және тіркеу дерекнамасына өзгерістер енгізуді, мемлекеттік тіркеу туралы шешімді кері қайтарып алуды жүзеге асырады, Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың мемлекеттік тізілімін жүргізеді;

8) Қазақстан Республикасында тіркелген және тіркелмеген дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды әкелуді (әкетуді) келіседі;

9) тиісті фармацевтикалық практикалардың стандарттарын әзірлейді және бекітеді;

10) "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен осы Кодекстің 24-бабы 1-тармағының 4), 5) және 6) тармақшаларында көрсетілген қызметті жүзеге асырудың басталғаны немесе тоқтатылғаны туралы хабарламаларды қабылдауды жүзеге асырады, сондай-ақ рұқсаттар мен хабарламалардың мемлекеттік электрондық тізілімін жүргізеді;

11) дәрілік заттардың шекті бағаларын және үстеме бағаларын қалыптастырады және бекітеді;

12) фармацевтикалық өнімге сертификат береді (СРР);

13) дәрілік затқа, медициналық бұйымға интервенциялық клиникалық зерттеу жүргізуге рұқсат береді;

14) дәрілік заттың, медициналық бұйымдардың тіркеу куәлігінің қолданылуын тоқтата тұру жолымен дәрілік затты, медициналық бұйымдарды медициналық қолдануды тоқтата тұру, сондай-ақ медициналық қолдануға тыйым салу және дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың сериясын (партиясын) айналымнан алып қою немесе медициналық қолдануды тоқтата тұру туралы шешімдер қабылдайды;

15) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың қауіпсіздігі мен сапасын сараптау және бағалау жөніндегі монополиялық қызметті жүзеге асыратын сынақ зертханаларын аккредиттеуді жүргізеді;

16) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды көтерме және бөлшек саудада өткізу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

17) фармацевтикалық қызмет саласындағы мемлекеттік көрсетілетін қызметтер стандарттары мен регламенттерін әзірлейді және бекітеді;

18) Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес реттелетін салада тексеру парақтарын, тәуекел дәрежесін бағалау өлшемшарттарын және тексеру жүргізудің жартыжылдық кестелерін әзірлейді және бекітеді;

19) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласында инспекциялауды жүргізу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

20) фармацевтикалық инспекцияларды тиісті фармацевтикалық практикаларға сәйкестігін жүзеге асырады;

21) Қазақстан Республикасының фармацевтикалық инспекторатын қалыптастыру, фармацевтикалық инспекторлардың тізілімін жүргізу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

22) тәуекелге бағдарланған тәсілді ескере отырып, нарықтан, оның ішінде медициналық ұйымдарда сапаны бақылауға жататын дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды іріктеу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

23) тауарларды таңбалау тәртібін және таңбалауға жататын тауарлардың айналысын бақылауды жүзеге асыру тәртібін айқындауға қатысады;

24) осы Кодексте, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

11-бап. Әскери-медициналық (медициналық), сот-медициналық, сот-наркологиялық, сот-психиатриялық бөлімшелері бар орталық атқарушы органдар мен өзге де орталық мемлекеттік органдардың құзыреті

1. Әскери-медициналық (медициналық), сот-медициналық, сот-наркологиялық, сот-психиатриялық бөлімшелері бар орталық атқарушы органдар мен өзге де орталық мемлекеттік органдар өз құзыреті шегінде:

1) денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асырады;

2) уәкілетті орган белгілеген қағидаларға сәйкес әскери-медициналық (медициналық) бөлімшелер қызметкерлерінің біліктілігін арттыруды қамтамасыз етеді;

3) әскери-медициналық (медициналық), сот-медициналық, сот-наркологиялық, сот-психиатриялық бөлімшелердің қызметіне басшылық жасауды жүзеге асырады;

4) әскери-медициналық (медициналық) қамтамасыз ету қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

5) әскери-медициналық (медициналық), сот-медициналық, сот-наркологиялық, сот-психиатриялық бөлімшелердің басшыларын лауазымға тағайындайды және лауазымынан босатады;

б) денсаулық сақтау саласындағы электрондық ақпараттық ресурстардың және ақпараттық жүйелердің, ақпараттық-коммуникациялық желілердің құрылуы мен жұмыс істеуін қамтамасыз етеді;

7) егер Қазақстан Республикасының заңнамасында өзгеше көзделмесе, әскери-медициналық (медициналық) бөлімшелердің құрылымын, олардың қызметі туралы ережелерді әзірлейді және бекітеді;

8) егер Қазақстан Республикасының заңнамасында өзгеше көзделмесе, әскери-медициналық (медициналық), сот-медициналық, сот-наркологиялық, сот-психиатриялық бөлімшелердің үлгілік штаттарын және штат нормативтерін әзірлейді және бекітеді;

9) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органға бір мезгілде хабарлай отырып, әскерлердің, бөлімшелер мен ведомстволық ұйымдардың аумағында шектеу іс-шараларын, оның ішінде карантинді белгілейді (оны тоқтатады);

10) уәкілетті органмен келісім бойынша әскери-дәрігерлік сараптама жүргізу қағидаларын және әскери-дәрігерлік сараптама комиссиялары туралы ережені әзірлейді және бекітеді;

11) уәкілетті органмен келісім бойынша Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарында, мемлекеттік авиация, арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарында қызмет өткеру үшін адамдардың денсаулық жағдайына қойылатын талаптарды әзірлейді және бекітеді;

12) әскери-медициналық (медициналық) бөлімшелердің (ұйымдардың) тиісті контингентіне медициналық тексеріп-қарау жүргізу тәртібі мен кезенділігін белгілейді;

13) ведомстволық әскери-медициналық (медициналық) статистикалық есептілік нысандарын әзірлейді және бекітеді;

14) осы Кодексте және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

2. Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрлігі барлық жетекшілік ететін салалар бойынша қызметті өткеру үшін адамдардың денсаулық жағдайына қойылатын талаптарды әзірлейді және бекітеді.

3. Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігі:

Қазақстан Республикасының құқық қорғау органдарында және мемлекеттік фельдъегерлік қызметтерінде әскери-дәрігерлік сараптама жүргізу қағидаларын және уәкілетті органмен келісім бойынша ішкі істер органдарында әскери-дәрігерлік комиссиялар туралы ережені әзірлейді және бекітеді;

Қазақстан Республикасының құқық қорғау органдарымен келісім бойынша Қазақстан Республикасының құқық қорғау органдарында және мемлекеттік фельдъегерлік қызметтерінде қызметті өткеру үшін адамдардың денсаулық жағдайына қойылатын талаптарды әзірлейді және бекітеді.

4. Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік комитеті ұлттық қауіпсіздік органдарында және сыртқы барлау саласындағы уәкілетті органда қызмет өткеру үшін адамдардың денсаулық жағдайына қойылатын талаптарды әзірлейді және бекітеді.

5. Осы баптың 1-тармағында көзделген құзыреттерден басқа, Қазақстан Республикасы Президентінің Іс басқармасы:

1) ведомстволық бағынысты ұйымдарда медициналық көмек көрсету, оның ішінде қалпына келтіру емі мен медициналық оңалту қағидаларын;

2) ведомстволық бағынысты ұйымдардың медицина мамандарын шетелде оқуға, біліктілігін арттыруға жіберу қағидаларын;

3) білім беру іс-шараларын өткізу, шетелдік консультанттарды тарту қағидаларын бекітеді.

12-бап. Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жергілікті өкілетті және атқарушы органдарының құзыреті

1. Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жергілікті өкілді органдары:

1) ауылдық жерге және кенттерге, аудандық және облыстық маңызы бар қалаларға жұмыс істеуге жіберілген медицина және фармацевтика қызметкерлерін әлеуметтік қолдау шараларының жүйесін, сондай-ақ оларға бюджет қаражаты есебінен әлеуметтік қолдау көрсетудің тәртібі мен мөлшерін айқындайды;

2) жергілікті денсаулық сақтау мен медициналық білім берудің жергілікті бюджеттерін және олардың орындалуы туралы есептерді бекітеді;

3) бюджет қаражаттары есебінен Қазақстан Республикасының азаматтарына елді мекен шегінен тыс жерлерге емделуге тегін немесе жеңілдікпен жол жүруді ұсыну туралы шешім қабылдайды;

4) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде халыққа медициналық көмек көрсетудің жүріп-тұру сипаты жағдайында көлікпен қамтамасыз ету немесе ауылдық жерлерге медициналық көмек көрсету үшін шығу кезінде көлік шығыстарын өтеу жөнінде шаралар қабылдайды;

5) Қазақстан Республикасы азаматтарының жекелеген санаттарына амбулаториялық емдеу кезінде тегін және (немесе) жеңілдікті жағдайларда тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін, оның ішінде дәрілік заттарды, бейімделген емдік өнімдерді, медициналық мақсаттағы бұйымдарды қосымша беру туралы шешім қабылдайды;

6) денсаулық сақтау ұйымдарын дамыту мен жұмыс істеуіне бағытталған іс-шараларды бекітеді;

7) өз елді мекендеріндегі халық санына шаққандағы есеппен медицина қызметкерлерін бөлуді жүзеге асырады және олардың болуын қамтамасыз етеді;

8) донорларға қосымша көтермелеуді ұсыну туралы шешім қабылдайды;

9) халықты медициналық көмекпен қамтамасыз ету үшін уәкілетті орган бекіткен өңірді медицина қызметкерлерімен қамтамасыз етудің ең төмен нормативінен тыс мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарын қосымша кадрлық және материалдық-техникалық қамтамасыз ету туралы шешім қабылдайды;

10) өңірді медицина қызметкерлерімен кадрлық қамтамасыз етуді жоспарлауды жүзеге асырады және медициналық білім беру ұйымдарында медицина қызметкерлерін даярлауға тапсырысты орналастырады;

11) әлеуметтік қолдау шараларын ұсыну, сондай-ақ медициналық білім беру ұйымдарынан келген жас мамандарды жұмыспен қамту және ұстау мониторингін жүргізеді;

12) салауатты өмір салтын және дұрыс тамақтануды қалыптастыруға жәрдемдеседі;

13) жергілікті бюджеттердің құрамында йод тапшылығы ауруларының профилактикасы жөніндегі іс-шараларды жүргізуге шығыстарды бекітеді;

14) йод тапшылығы ауруларының профилактикасы бойынша жұмыстың жағдайы туралы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті атқарушы органдарының, денсаулық сақтау ұйымдары басшыларының ақпаратын тыңдайды;

15) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес азаматтардың құқықтары мен заңды мүдделерін қамтамасыз ету бойынша өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

2. Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жергілікті атқарушы органдары:

1) тиісті әкімшілік-аумақтық бірлікте денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асырады;

2) адамдардың тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін алуға құқықтарының іске асырылуын қамтамасыз етеді;

3) уақытша бейімделу және детоксикациялау орталықтарындағы адамдарды күтіп-бағуды бақылауды жүзеге асырады;

4) коммуналдық заңды тұлғалар болып табылатын денсаулық сақтау ұйымдарының қызметіндегі тұрақтылықты қамтамасыз етеді;

5) дене шынықтырумен және спортпен айналысу, сауықтыру және демалу үшін инфрақұрылымның қолжетімділігін қамтамасыз етеді;

6) салауатты өмір салтын ынталандыру жөніндегі іс-шаралар кешенін ұйымдастырады;

7) еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, тұрмыстық және жол-көлік жарақаттануы профилактикасы жөніндегі шараларды қабылдайды;

8) денсаулық сақтау ресурстарын тиімді жоспарлау мен пайдалануды қамтамасыз етеді;

9) медициналық көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыру жөніндегі шараларды қабылдайды;

- 10) халықтың денсаулық сақтау мәселелері жөніндегі ақпаратқа қол жеткізуін қамтамасыз етеді;
- 11) қан және оның компоненттерінің ерікті өтеусіз донорлығын дамыту жөніндегі шаралардың іске асырылуын қамтамасыз етеді;
- 12) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде жоғары мамандандырылған медициналық көмек және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек алу үшін тұрақты тұратын елді мекеннен тысқары жерлерге шығатын Қазақстан Республикасы азаматтарының жекелеген санаттарына облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жергілікті өкілді органдары айқындайтын тізбе бойынша ел ішінде жол жүру ақысын төлейді;
- 13) денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдарын құрады;
- 14) облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдарының басшыларын лауазымына тағайындайды және лауазымынан босатады;
- 15) мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарының кадрмен қамтамасыз етілуін бақылауды ұйымдастырады;
- 16) жас мамандарды әлеуметтік қолдау және бекіту шараларын қоса алғанда, мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарын кадрлық қамтамасыз ету бойынша шаралар қабылдайды;
- 17) денсаулық сақтау ұйымдарының желісін салу және дамыту, оларды қаржылық және материалдық-техникалық қамтамасыз ету бойынша, оның ішінде дәріханалардың мемлекеттік желісін дамыту және дәріханалық қоймалар құру бойынша шаралар қабылдайды;
- 18) денсаулық сақтаудың мемлекеттік және мемлекеттік емес секторларының қызметін үйлестіреді;
- 19) төтенше жағдайлар, төтенше жағдай режимін енгізу кезінде тегін медициналық көмек көрсетуді, дәрілік заттармен және медициналық бұйымдармен қамтамасыз етеді;
- 20) денсаулық сақтау саласындағы өңіраралық және халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асырады;
- 21) денсаулық сақтау саласындағы кадрларды даярлауды, олардың біліктілігін арттыруды және оларды қайта даярлауды қамтамасыз етеді;
- 22) денсаулықты нығайту, аурулардың профилактикасы, салауатты өмір салтын және дұрыс тамақтануды қалыптастыру үшін қажетті іс-шараларды жүзеге асырады;
- 23) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде дәрілік қамтамасыз етуді қоса алғанда, халыққа медициналық көмек көрсетуді, оның ішінде әлеуметтік мәні бар аурулардың және айналасындағыларға қауіп төндіретін аурулардың профилактикасын және оларды емдеуді ұйымдастырады;

24) мүмкіндігі шектеулі балаларды ата-анасының немесе өзге заңды өкілдерінің келісімімен психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияларға жіберуді қамтамасыз етеді;

25) өз құзыреті шегінде денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асырады;

26) уәкілетті органмен денсаулық сақтау саласындағы қызметтің түпкі нәтижелеріне қол жеткізуге бағытталған меморандум жасасады және оны іске асырады;

27) туберкулезбен ауыратын азаматтарды мәжбүрлеп емдеуге жіберу туралы сот шешімін орындауға жәрдемдеседі;

28) медициналық қызметпен айналысу бойынша рұқсаттар мен хабарламалар туралы Қазақстан Республикасы заңнамасының сақталуын бақылауды жүзеге асырады;

29) профилактикалық дезинсекция мен дератизацияны олардың тиімділігінің бағалануына қарай ұйымдастырады және жүргізеді (инфекциялық және паразиттік аурулардың табиғи ошақтарының аумағындағы, сондай-ақ инфекциялық және паразиттік аурулардың ошақтарындағы дезинсекция мен дератизацияны қоспағанда);

30) фармацевтикалық білімі бар маман болмаған жағдайда, аудан орталығынан шалғайдағы елді мекендерде медициналық-санитариялық алғашқы, консультациялық-диагностикалық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарындағы дәріхана пункттері және жылжымалы дәріхана пункттері арқылы дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды өткізуді жүзеге асыру үшін медициналық білімі бар мамандарды оқытуды жүргізеді;

31) осы Кодекстің 26-бабының 4-тармағында көрсетілген денсаулық сақтау саласындағы мамандарды кәсіптік құзыреттілігіне аттестаттауды өткізеді;

32) ағзалардың (ағзалар бөлігінің) және (немесе) тіндердің (тін бөлігінің) ерікті түрде өтеусіз донорлығын дамыту жөніндегі шараларды іске асыруды қамтамасыз етеді ;

33) уәкілетті органның келісімі бойынша денсаулық сақтау инфрақұрылымын дамытудың өңірлік перспективалық жоспарын әзірлейді және бекітеді;

34) әскери қызметтің мүддесі үшін Қазақстан Республикасының азаматтарын медициналық куәландырудан өткізуге арналған медициналық комиссияларды құрады;

35) мектепке дейінгі тәрбиелеу және оқыту ұйымдарын, білім беру, денсаулық сақтау және халықты әлеуметтік қорғау ұйымдарын йодталған ас тұзымен және басқа да йод қосындыларымен байытылған тамақ өнімдерімен қамтамасыз етуді ұйымдастырады;

36) бюджетті орындау барысында уәкілетті органның келісімі бойынша жалпы сипаттағы трансферттердің көлемдері туралы заңға жергілікті бюджеттен қаржыландырудың ең төмен көлемі белгіленетін бюджеттік бағдарламалар (кіші бағдарламалар) бойынша қаражатты қайта бөледі;

37) донорлық ұйымдардың міндеттемелерді орындауы туралы оларды көтермелеу немесе жаза қолдану шаралары жүйесін айқындайды;

38) "озат маман" номинациясын береді;

39) интерндер мен резидент-дәрігерлерге тұратын және медициналық көмек көрсету орындарын беруді (егер денсаулық сақтау ұйымы жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы бар басқа елдімекенде орналасқан жағдайда) қоса алғанда, интерндер мен резидент-дәрігерлерді тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің денсаулық сақтау ұйымдарына орналастыру үшін жағдай жасауды қамтамасыз етеді;

40) медициналық қалдықтарды қауіпсіз кәдеге жаратуды ұйымдастырады;

41) Қазақстан Республикасының заңнамасымен жергілікті атқарушы органдарға жүктелетін өзге де өкілеттіліктерді жергілікті мемлекеттік басқару мүддесі үшін жүзеге асырады.

3. Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті атқарушы органдары:

1) денсаулық сақтау ұйымдарының желісін дамытуды жүзеге асыруға және денсаулық сақтаудың инфрақұрылымын дамытудың өңірлік перспективалық жоспарларын орындауға;

2) уәкілетті органның шешімдерінің іске асырылуын қамтамасыз етуге;

3) денсаулық сақтау жүйесін дамытудың мемлекеттік бағдарламаларын іске асыруға, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы іс-шараларды және Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Денсаулық сақтау жөніндегі ұлттық үйлестіру кеңесінің шешімдерін орындауды қамтамасыз етуге;

4) уәкілетті органмен келісім бойынша мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарының басшыларын лауазымға тағайындауға және лауазымынан босатуға;

5) денсаулық сақтау саласында өңірлік электрондық ақпараттық ресурстар мен ақпараттық жүйелерді, ақпараттық-коммуникациялық желілерді құруға және олардың жұмыс істеуін қамтамасыз етуге міндетті.

Уәкілетті орган облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті атқарушы органдарына мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарының басшыларын лауазымға тағайындау және лауазымынан босату туралы ұсыным беруге құқығы бар.

Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жергілікті атқарушы органдары уәкілетті органның ұсынымы бойынша денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру бойынша міндеттерді орындамағаны үшін жауапты болады.

13-бап. Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдарының құзыреті

1. Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдары өз өкілеттігі шегінде:

- 1) денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асырады;
- 2) Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау, білім және ғылым саласындағы заңнамасының орындалуын қамтамасыз етеді;
- 3) адамдардың тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін алуға құқықтарының іске асырылуын қамтамасыз етеді;
- 4) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымдарын қоспағанда, денсаулық сақтау субъектілерінің қызметіне мониторинг пен бақылауды ұйымдастырады және жүзеге асырады;
- 5) фармацевтикалық көрсетілетін қызметтерді сатып алуды жүзеге асырады;
- 6) дәрілік заттарды, профилактикалық (иммундық-биологиялық, диагностикалық, дезинфекциялау) препараттарды, медициналық бұйымдарды Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын тәртіппен тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде сатып алуды және сақтауды жүзеге асырады;
- 7) медициналық бұйымдарды, санитариялық көлікті, сондай-ақ мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарына күрделі жөндеу жүргізу көрсетілетін қызметті сатып алуды ұйымдастырады;
- 8) халыққа медициналық көмек көрсету үшін өңірлерді медицина қызметкерлерімен қамтамасыз етеді;
- 9) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес мемлекеттік медициналық ұйымдарды ұстауды және пайдалануды қамтамасыз етеді;
- 10) денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымдары үшін денсаулық сақтау саласындағы коммуналдық заңды тұлғалардағы клиникалық базаларды береді;
- 11) төтенше жағдайлар кезінде тегін медициналық көмек көрсетуді, дәрілік заттармен және медициналық бұйымдармен қамтамасыз етуді ұйымдастырады;
- 12) денсаулық сақтау саласындағы кадрларды даярлау, олардың біліктілігін арттыру жөніндегі қызметті ұйымдастырады және үйлестіреді;
- 13) гигиеналық оқытуды, салауатты өмір салты мен дұрыс тамақтануды насихаттау мен қалыптастыруды ұйымдастырады;
- 14) халықты әлеуметтік мәні бар аурулардың және айналасындағылар үшін қауіп төндіретін аурулардың таралуы туралы хабардар етеді;
- 15) Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын сақтау мәселелері бойынша халықаралық және үкіметтік емес қоғамдық бірлестіктермен өзара іс-қимыл жасайды;

16) тиісті әкімшілік-аумақтық бірлік шегінде статистикалық әдіснама талаптарын сақтай отырып денсаулық сақтау саласындағы ведомстволық статистикалық байқауды жүзеге асырады;

17) ведомстволық бағынысты мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдары басшыларының кәсіби құзыреттілігіне аттестаттау жүргізеді;

18) әскери қызметтің мүддесі үшін Қазақстан Республикасының азаматтарын медициналық куәландырудан өткізу үшін құрылатын медициналық комиссиялардың дербес құрамын әзірлеп, бекітеді және олардың қызметін ұйымдастырады;

19) денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган шешімдерінің орындалуын қамтамасыз етеді;

20) денсаулық сақтауды дамытудың мемлекеттік бағдарламаларын орындау бойынша, сондай-ақ денсаулық сақтаудың сандық және сапалық көрсеткіштері бойынша уәкілетті органға тоқсан сайынғы есепті ұсынады;

21) тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің шегінде денсаулық сақтау жүйесінің қызметін жақсарту жөнінде, оның ішінде медициналық-санитариялық алғашқы көмекті, ана мен бала денсаулығын сақтауды дамыту және әлеуметтік мәні бар аурулар бойынша бағдарламаны іске асыру бойынша уәкілетті органға ұсыныс енгізеді;

22) уәкілетті органмен келісім бойынша мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарының басшыларын кадрлық қамтамасыз етуді ұйымдастырады;

23) халыққа профилактикалық екпелерді ұйымдастырады және өткізуді ұйымдастырады;

24) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес мемлекеттік медициналық ұйымдарды ұстауды және пайдалануды қамтамасыз етеді;

25) жергілікті мемлекеттік басқару мүддесінде облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдарына Қазақстан Республикасының заңнамасымен жүктелетін өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

2. Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдарының бірінші басшылары уәкілетті органның ұсынуы бойынша осы бапта көзделген міндеттерді орындамағаны үшін жауапты болады.

14-бап. Денсаулық сақтау саласындағы ұлттық оператордың өкілеттілігі

1. Денсаулық сақтау саласындағы ұлттық оператор:

1) денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыруға қатысады;

2) денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік бағдарламаларды әзірлеуге және орындауға қатысады;

3) медициналық көмектің барлық түрлерін көрсетеді;

4) Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы медициналық ұйымдар мен білім беру ұйымдарында инновациялық медициналық технологияларды сынақтан өткізеді, енгізеді және трансфертті жүзеге асырады;

5) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық зерттеулерін жүргізуге қатысады;

6) денсаулық сақтау ұйымдарына стандарттарды әзірлеуге және енгізуге қатысады;

7) консалтингтік, ақпараттық-консультациялық, электрондық және басқа да қызметтер көрсетеді;

8) денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асырады;

9) денсаулық сақтау саласындағы жобаларды, оның ішінде инвестициялық жобаларды және мемлекеттік жекешелік әріптестік жобаларын іске асырады;

10) денсаулық сақтау саласын іске асыру мақсатында жетекші халықаралық және отандық ұйымдармен бірлескен ұйымдарды құрады;

11) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

2. Денсаулық сақтау саласындағы ұлттық оператор қызметін іске асыру мақсатында Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген коммерциялық және заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын мәліметтерді жария етуге қойылатын талаптарды сақтай отырып, мемлекеттік органдардан ақпарат сұратуға және алуға құқылы.

15-бап. Медициналық көрсетілетін қызметтердің сапасы жөніндегі бірлескен комиссия

1. Медициналық көрсетілетін қызметтердің сапасы жөніндегі бірлескен комиссия денсаулық сақтау саласындағы стандарттауды, клиникалық хаттамаларды, денсаулық сақтау саласында медициналық көрсетілетін қызметтердің сапасы мен қолжетімділігін бақылау жүйесінің стандарттарын жетілдіру жөніндегі ұсынымдарды әзірлеу мақсатында құрылады.

2. Медициналық көрсетілетін қызметтердің сапасы жөніндегі бірлескен комиссия мемлекеттік органдардың, үкіметтік емес ұйымдардың, мемлекеттік және мемлекеттік емес денсаулық сақтау ұйымдарының өкілдерінен қалыптастырылады.

3. Медициналық көрсетілетін қызметтердің сапасы жөніндегі бірлескен комиссияны қалыптастыру тәртібін, оның қызметі туралы ережені уәкілетті орган айқындайды.

16-бап. Денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік органдар мен қоғамдық ұйымдардың ведомствоаралық өзара іс-қимылы

1. Мемлекеттік органдар мен қоғамдық ұйымдардың және басқа мүдделі заңды тұлғалардың ведомствоаралық өзара іс-қимылы инфекциялық және инфекциялық емес

аурулардың туындау қаупі факторларын азайтуға, қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы төтенше жағдайлар кезіндегі іс-шараларды жүзеге асыруға бағытталған және мыналарға:

қоғамның әлеуметтік-экономикалық жағдайын жақсартуға;

халықтың білім деңгейін, оның ішінде салауатты өмір салтын жүргізу және қалыптастыру мәселелерінде арттыруға;

темекі бұйымдарын, оның ішінде кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекі шегудің электрондық жүйелерін және темекі, алкоголь, есірткі құралдары мен психотроптық заттарды тұтынуға арналған жүйелерді тұтыну профилактикасына және оны шектеуге;

дұрыс үйлестірімді тамақтануға;

қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы төтенше жағдайларды ескертуге және жоюға;

жол-көлік оқиғаларын азайтуға;

білім беру және денсаулық сақтау жүйесінде психологиялық көрсетілетін қызметті енгізу жолымен қауіпсіз балалықты, кәмелетке толуды және қартаюды қамтамасыз етуге;

еңбек пен тұрмыстың қауіпсіз жағдайларын жасауға;

ерекше қажеттіліктерге зәру адамдардың денсаулық сақтау қызметтеріне қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін тең мүмкіндіктер жасауға;

ауаның, судың және топырақтың ластануын азайту, олардың халықтың сырқаттанушылық жай-күйіне әсер ету мониторингі деректерін есепке ала отырып, сыртқы ортаның физикалық факторларының әсер ету деңгейін төмендетуге және оларды төмендету жөніндегі іс-шараларды әзірлеуге бағытталған кешенді шараларды көздейді.

2. Мемлекеттік органдардың, қоғамдық ұйымдардың және басқа да мүдделі ұйымдардың өзара іс-қимылын қамтамасыз ету үшін Қазақстан Республикасы Үкіметінің жанынан консультациялық-кеңесші орган, Денсаулық сақтау жөніндегі ұлттық үйлестіру кеңесі құрылады.

Денсаулық сақтау жөніндегі ұлттық үйлестіруші кеңесінің негізгі міндеттері Қазақстан Республикасының аумағында азаматтардың денсаулығын сақтау мәселелері жөніндегі стратегиялық және бағдарламалық құжаттарда көзделген іс-шаралардың орындалуын қамтамасыз ету жөнінде, мемлекеттік саясатты жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлеу, Қазақстан Республикасында азаматтардың денсаулығын сақтау жөніндегі негізгі бағыттарды айқындау жөніндегі заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерді әзірлеу болып табылады. Қазақстан Республикасы Үкіметінің жанындағы Денсаулық сақтау жөніндегі ұлттық үйлестіру кеңесі қызметін ережеге сәйкес және Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі бекітетін құрамда жүзеге асырады.

3. Жергілікті атқарушы органдардың жанынан тиісті әкімшілік-аумақтық құрылымның жергілікті атқарушы органдары басқаратын өңірлік және аумақтық үйлестіру кеңестері құрылады.

Өңірлік және аумақтық үйлестіру кеңестерінің ережелері мен құрамын тиісті әкімшілік-аумақтық құрылымның жергілікті атқарушы органдары бекітеді.

Өңірлік және аумақтық үйлестіру кеңестері міндетті және жүйелі негізде Ұлттық үйлестіру кеңесінің алдында атқарылған жұмыс туралы есеп береді.

4. Уәкілетті орган Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын сақтау мәселелері жөніндегі іс-шаралардың ведомствоаралық үйлестіруді жүзеге асырады.

5. Денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру мақсатында мемлекеттік органдар мен ұйымдар өз құзыреті шегінде денсаулық сақтау саласындағы реттеуді жүзеге асыратын уәкілетті органға жәрдемдесуге міндетті.

6. Мүдделі мемлекеттік орталық және өзге де мемлекеттік органдар өзара іс-қимыл жасайды және Қазақстан Республикасы халқының денсаулығын сақтауға бағытталған функцияларды іске асырады, сондай-ақ өз құзыреті шегінде мыналарға:

уәкілетті орган: стратегиялық басқару, қоғамдық денсаулық сақтау жүйесін қаржыландыру және оның сапасы мен тиімділігін бағалауға, медициналық қызметтерге тең қолжетімділікті қамтамасыз етуге, аурулардың профилактикасына, денсаулық жай-күйін қадағалау мен бағалауға, денсаулыққа төнетін қатерлерді анықтауға, кадрлық жағынан қамтамасыз етуге, ғылыми зерттеулерді дамытуға, ақпарат беруге, қоғамдық денсаулық саласындағы төтенше жағдайлар жөніндегі жедел орталықтың әзірлігін және мемлекеттік органдар мен ұйымдардың қызметін үйлестіруге басшылық етуді қамтамасыз етуге, сондай-ақ қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы төтенше жағдайларға әзірлігін қамтамасыз етуге;

Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігі: адам мен азаматтың өмірін, денсаулығын, құқықтары мен бостандығын, қоғам мен мемлекеттің мүдделерін заңға қайшы қолсұғушылықтардан қорғауға, қоғамдық тәртіпті қорғауға және қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге;

білім беру және ғылым саласындағы уәкілетті орган: саламатты өмір салты мен қауіпсіз мінез-құлық негіздерін оқытуға, дене шынықтыру мен спортқа қатысуға, мектепке дейінгі, орта, жоғары және арнаулы орта білім беру ұйымдарының тәрбиеленушілері арасында суицидтер мен жаракаттардың алдын алуға, ғылыми бағдарламаларды қаржылық қолдауға;

дене шынықтыру және спорт саласындағы уәкілетті орган: спорттық медицина ұйымдарына басшылықты жүзеге асырады және олардың қызметін қамтамасыз етеді; спорттың түрлері бойынша Қазақстан Республикасының құрама командаларын спорттық іс-шараларға даярлауды медициналық қамтамасыз етуге қатысады; халықтың тәни тұрғыдан даму деңгейін айқындауға; уәкілетті органға спорттық медицина ұйымдарының аумағында шектеу іс-шараларын, оның ішінде карантинді енгізу (жою)

туралы ұсыныс енгізуге; уәкілетті органмен келісім бойынша спорттық медицина ұйымдарының құрылымын және олардың қызметі туралы ережелерді әзірлейді және бекітеді;

еңбек және халықты әлеуметтік қорғау саласындағы уәкілетті орган: еңбек, оның ішінде еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғауға, мүгедектерді әлеуметтік қорғауға, арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету саласындағы салааралық үйлестіруді және мемлекеттік басқаруды жүзеге асыруға;

қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган: қоршаған ортаның зиянды факторларының мониторингіне және оларды бақылауға, қалдықтарды игеруге, қоршаған ортаны қорғауға;

агроөнеркәсіптік кешен саласындағы уәкілетті орган: азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, ветеринариялық іс-шараларды іске асыруға және Қазақстан Республикасының заңдарында, Қазақстан Республикасының Президенті мен Үкіметінің актілерінде белгіленген өзге де функцияларға;

қоғамдық даму және бұқаралық ақпарат құралдары саласындағы уәкілетті орган: жасы мен гендерлік сипаттамаларын және кәсіби топтарын ескере отырып, халықты насихаттауға, коммуникацияға және әлеуметтік жұмылдыруға, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес әлеуметтік бағдарламаларды, бейнероликтерді және әртүрлі материалдарды орналастыру үшін эфир уақытын бере отырып, денсаулықты сақтау және нығайту проблемаларын баспа және электрондық бұқаралық ақпарат құралдарында жариялауға, діни бірлестіктермен, азаматтық қоғаммен, үкіметтік емес ұйымдармен денсаулық сақтау, вакциналаудың қауіпсіздігі мәселелері бойынша өзара іс-қимылға;

бюджеттік жоспарлау жөніндегі уәкілетті орган: денсаулық сақтауды қаржыландыруға, салааралық бағдарламаларды бірлесіп қаржыландыруға, алкоголь және темекі өнімдеріне акциздерді арттыруға, құрамында қант пен тұзы жоғары өнімге салық енгізуге, алкоголь және темекі өнімдерінің айналысын бақылауға;

жергілікті өкіл етті және атқарушы органдар, жергілікті өзін-өзі басқару органдары, үкіметтік емес ұйымдар, бизнес-құрылымдар: веложолдар, спорт алаңдары мен тренажерлері бар аулалар салуға, халықтың қауіпсіз ауыз суға қол жеткізуіне, су бұруға, тұрмыстық қалдықтарды кәдеге жаратуға, жылу, энергиямен қамтамасыз етуге, Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының "Саламатты қалалар", "Саламатты жұмыс орындары", "Саламатты университеттер", "Денсаулыққа ықпал ететін мектептер" бағдарламаларын іске асыруға, өңірлерде, аудандарда халықтың денсаулығы үшін салааралық нысаналы көрсеткіштерді белгілеуге, бірлескен іс-қимыл жоспарларын әзірлеу мен іске асыруды бақылауға, сондай-ақ қажетті ресурстарды бөлуге жауапты болады.

7. Қоғамдық денсаулықты сақтау жергілікті өзін-өзі басқару органдарын, үкіметтік емес ұйымдар мен қауымдастықтарды, кәсіби қауымдастықтарды мемлекеттік бюджет

қаражаты есебінен әлеуметтік жобалар мен гранттарды іске асыру арқылы, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған қосымша қаржыландыру көздерін, оның ішінде әлеуметтік бағдарланған бизнес есебінен кеңінен тарта отырып жүзеге асырылады.

8. Азаматтардың денсаулығын сақтау саласындағы құқықтарын қорғау жөніндегі қоғамдық бірлестіктердің дәрілік препараттардың, биологиялық белсенді әсер ететін қоспалардың, медициналық бұйымдардың, бейімделген емдік тамақ өнімдерінің және емшек сүтін алмастырғыштардың нақты сауда атауларының жарнамасын жүзеге асыруға құқығы жоқ.

9. Қоғамдық бірлестіктер мен басқа да коммерциялық емес ұйымдар әлеуметтік мәні бар аурулардың, айналасындағыларға қауіп төндіретін аурулардың профилактикасы мәселелерімен, сондай-ақ саламатты өмір салтын насихаттаумен және қалыптастырумен айналыса алады.

10. Қоғамдық денсаулық сақтау қызметін қаржыландыру – көлемі жыныстық-жас, психологиялық және әлеуметтік аспектілерді, сондай-ақ өмір бойы және халықтың барлық топтарының арасында профилактикалық және сауықтыру іс-шараларын және денсаулық сақтау және нығайту саласында түсіндіру жұмысын жүргізу қажеттілігі ескеріле отырып, тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін көрсетуге және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіне жұмсалатын барлық шығындардан кемінде 5% -ын құрайды.

11. Ведомстволық медициналық қызметтері бар мемлекеттік органдар Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, ведомстволық бағынысты денсаулық сақтау ұйымдарының (бөлімшелерінің) қызметі және бекітілген контингенттің денсаулық жай-күйі бойынша ведомстволық есептілікті денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдарына ұсынуды қамтамасыз етеді.

3-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы рұқсаттар мен хабарламалар

1-параграф. Денсаулық сақтау саласындағы лицензиялау

17-бап. Денсаулық сақтау саласындағы қызметті лицензиялау

1. Денсаулық сақтау саласында қызметтің мынадай түрлерін:

1) медициналық қызмет;

2) фармацевтикалық қызмет;

3) денсаулық сақтау саласындағы есірткі құралдарының, психотроптық заттардың, прекурсорлардың айналысымен байланысты қызмет;

4) адамның ағзаларын және тіндерін, қан және оның компоненттерін Еуразиялық экономикалық одақтың мүшелері болып табылмайтын мемлекеттерден Қазақстан Республикасының аумағына әкелуді және Қазақстан Республикасының аумағынан осы елдерге әкетуді лицензиялау жүзеге асырылады.

2. Медициналық және фармацевтикалық қызметке, дәрігерлік қызметпен айналысуға лицензия беру, қайта ресімдеу, беруден бас тарту, сондай-ақ медициналық

және фармацевтикалық қызметпен айналысатын лицензиардың қызметін бақылау тәртібі мен шарты Қазақстан Республикасының "Рұқсаттар мен хабарламалар туралы" және "Есірткі, психотроптық заттар, сол тектестер мен прекурсорлар және олардың заңсыз айналымы мен теріс пайдаланылуына қарсы іс-қимыл шаралары туралы" заңдарымен белгіленеді.

18-бап. Адамның ағзаларын және тіндерін, қан және оның компоненттерін Еуразиялық экономикалық одақтың мүшелері болып табылмайтын мемлекеттерден Қазақстан Республикасының аумағына әкелуді және Қазақстан Республикасының аумағынан осы елдерге әкетуді лицензиялау

1. Адамның ағзаларын және тіндерін, қан және оның компоненттерін Еуразиялық экономикалық одаққа мүше болып табылмайтын мемлекеттерден Қазақстан Республикасының аумағына әкелу және Қазақстан Республикасының аумағынан осы мемлекеттерге әкету оларды экспорттың кедендік рәсіміне орналастырған немесе ішкі тұтыну үшін шығарған жағдайда "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңымен белгіленген тәртіппен берілетін лицензияның негізінде жүзеге асырылады.

2. Уәкілетті орган үш жұмыс күні ішінде адамның тіндерін, қан және оның компоненттерін әкелуге, әкетуге, ал бір жұмыс күні ішінде адамның ағзаларын әкелуге, әкетуге лицензия беру немесе беруден бас тарту туралы шешім қабылдайды.

2-параграф. Денсаулық сақтау саласындағы рұқсат беру рәсімдері мен хабарлау тәртібі

19-бап. Денсаулық сақтау саласындағы рұқсаттар

1. Денсаулық сақтау саласындағы рұқсат беру құжаттары:

1) эпидемиялық маңыздылығы жоғары объектінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды;

2) патогендігі I-IV топтағы микроорганизмдермен және гельминттермен жұмыс істеуге рұқсат;

3) өнімді мемлекеттік тіркеу туралы куәлік;

4) дәрілік затты және медициналық бұйымға тіркеу куәлігі;

5) дәрілік затты және медициналық бұйымды интервенциялық клиникалық зерттеу жүргізуге рұқсат;

6) клиникалық практикаға жіберу үшін маман сертификаты.

2. Денсаулық сақтау саласындағы рұқсат беру құжаттарының қолданылу мерзімдері "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңында және осы Кодексте белгіленеді.

3. Денсаулық сақтау саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарын бұзушылықтарды жою туралы нұсқама орындалмаған жағдайда рұқсат беру құжатын берген лауазымды адамдар осы Кодексте және Қазақстан Республикасының

зандарында көзделген негіздер бойынша және тәртіппен оның қолданылуын тоқтата тұрады.

4. Рұқсат беру құжатының иесі денсаулық сақтау саласындағы рұқсат беру құжатын тоқтата тұру мерзімі өткенге дейін бұзушылықтарды жою туралы өтінішті ұсынбаған жағдайда, рұқсат беру құжатын берген лауазымды адамдар көрсетілген мерзім өткен сәттен бастап он жұмыс күні ішінде рұқсат беру құжатын сот тәртібімен айыруға (қайтарып алуға) бастамашылық жасайды.

5. Осы баптың 1-тармағының 4) және 5) тармақшаларын қоспағанда, рұқсат беру құжаттарын мынадай:

1) құжатта қателерді (жаңылыс жазуды) анықтаған;

2) өтініш беруші дара кәсіпкер қайта тіркелген, оның атауы немесе заңды мекенжайы өзгерген;

3) өтініш беруші заңды тұлғаның, өнімді дайындаушының атауы және (немесе) орналасқан жері өзгерген;

4) объектінің орналасқан жерінің мекенжайы оның физикалық орын ауыстырусыз өзгерген жағдайларда, қосымша немесе қайталама зерттеулер (сынақтар) жүргізусіз қайта ресімдеуге жол беріледі.

20-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру

Санитариялық-эпидемиологиялық қорытындыны профилактикалық бақылау және (немесе) санитариялық-эпидемиологиялық сараптама нәтижелері негізінде халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын өзге де мемлекеттік органдардың құрылымдық бөлімшесі мыналарға:

1) өнеркәсіптік және азаматтық мақсаттағы объектілерге;

2) қоршаған ортаға, санитариялық қорғау аймақтарына зиянды заттар мен физикалық факторлардың жол берілетін шекті шығарындылары мен жол берілетін шекті төгінділері жөніндегі нормативтік құжаттаманың жобаларына, шикізат пен өнімге алдын ала және түпкілікті санитариялық-қорғаныш аймақтарын белгілеу жөніндегі жобаларға;

3) топыраққа, су айдындарына және атмосфералық ауаға химиялық, биологиялық, токсикологиялық, радиологиялық жүктемесі жөніндегі материалдарға береді.

21-бап. Патогендігі I-IV топтағы микроорганизмдермен және гельминттермен жұмыс істеуге рұқсат беру

1. Патогендігі I-IV топтағы микроорганизмдермен және гельминттермен жұмыс істеуге рұқсатты меншік нысанына қарамастан микробиологиялық зертханаларға халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган биологиялық қауіпсіздік талаптарының сақталуын бақылау жөніндегі комиссияның қорытындысы негізінде береді.

2. Биологиялық қауіпсіздік талаптарының сақталуын бақылау жөніндегі комиссия (режимдік комиссия) туралы ережені және режимдік комиссияның құрамын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган бекітеді.

3. Патогендігі I-IV топтағы микроорганизмдермен және гельминттермен жұмыс істеуге рұқсат микроорганизмдермен ғылыми-зерттеу, эксперименттік, өндірістік, далалық және диагностикалық жұмыстарды жүргізуге беріледі.

4. Патогендігі I-IV топтағы микроорганизмдермен және гельминттермен жұмыс істеуге рұқсат беру үшін мыналар:

1) зертхананың режимдік комиссияларының оның бейініне сәйкес келетін мамандарының халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігіне зерттеп - қараудың оң қорытындысы;

2) орындалатын зерттеулер номенклатурасын, материалдық базаны, кадр құрамын және персоналдың кәсіби даярлығын бағалау негіз болып табылады.

5. Патогендігі I-IV топтағы микроорганизмдермен және гельминттермен жұмыс істеуге рұқсат беруден "Рұқсаттар мен хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген тәртіпте бас тартылады.

22-бап. Өнімді мемлекеттік тіркеу туралы куәлік беру

1. Өнімді мемлекеттік тіркеуге халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайтын тәртіппен Еуразиялық экономикалық одақтың (Кеден одағының) шешімдерімен айқындалатын өнім жатады.

2. Өнімді мемлекеттік тіркеу:

1) халық пен мекендеу ортасына әсерді сараптамалық бағалау;

2) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарының сәйкестік мәніне санитариялық-эпидемиологиялық сараптама;

3) арнайы шараларды, оның ішінде заттар мен жекелеген өнім түрлерін кәдеге жарату мен жою, олардың халық пен оның мекендеу ортасына зиянды әсерін болдырмау жөніндегі шараларды әзірлеу негізінде жүргізіледі.

3. Ұсынылған құжаттама сараптамасының оң нәтижелері және өнімді зертханалық зерттеу (сынау) нәтижелері негізінде куәлік бере отырып, оның тауарларға және Еуразиялық экономикалық одақтың (Кеден одағының) техникалық регламентіне қойылатын бірыңғай санитариялық-эпидемиологиялық және гигиеналық талаптарға сәйкестігі бөлігінде мемлекеттік тіркеу жүргізіледі.

4. Мынадай:

1) өнімнің техникалық регламентке және (немесе) тауарларға қойылатын бірыңғай санитариялық-эпидемиологиялық және гигиеналық талаптарға және Еуразиялық экономикалық одақтың (Кеден одағының) техникалық регламентіне сәйкес келмеген;

2) егер дұрыс емес ақпараттан тұратын, толық емес құжаттар және (немесе) мәліметтер ұсынылған;

3) Еуразиялық экономикалық одақтың (Кеден одағының) шешімімен немесе Қазақстан Республикасының заңнамасымен мемлекеттік тіркеуді жүзеге асыруға құқықтары, сондай-ақ куәлік ресімдеу және беру негіздемелері болмаған;

4) өнімге және оны дайындау жағдайларына және айналысына қатысты қауіпсіздік талаптарын белгілеу мүмкін болмаған, сондай-ақ өнімде және адамның мекендеу ортасына мұндай өнімнің қауіпті факторларын анықтау және өлшеу әдістері болмаған;

5) мүше мемлекеттердің халықаралық конвенциялар мен шарттарға қосылу шеңберінде алынған өнімді дайындау, айналысы және тұтыну (пайдалану) кезінде өнімнің адамның денсаулығына және оның мекендеу ортасына зиянды әсері жағдайлары туралы негізделген ақпарат болған жағдайларда өнімді мемлекеттік тіркеу туралы куәлік беруден бас тартылады.

5. Мемлекеттік тіркеуге жататын өнімнің санитариялық-эпидемиологиялық сараптамасы мен ғылыми негіздемесін жүргізуге байланысты шығыстарды өтініш берушілер көтереді.

6. Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінде және "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жалпы негіздерден басқа, өнімді мемлекеттік тіркеу туралы куәліктің қолданылуының сәйкессіздік себептерін жою үшін орындалу мерзімі көрсетіле отырып :

1) бақылаудағы өнімді тасымалдау, сақтау және өткізу шарттарының бұзылуына байланысты емес өнімнің техникалық регламенттерге және (немесе) бірыңғай санитариялық-эпидемиологиялық және гигиеналық талаптарға және Еуразиялық экономикалық одақтың (Кеден одағының) техникалық регламентіне сәйкес келмеуі фактісін анықталған;

2) Еуразиялық экономикалық комиссия ғылыми білімнің заманауи деңгейін дамыту нәтижелеріне негізделген бақылаудағы өнімнің қауіпсіздік көрсеткіштеріне өзгерістер қабылдаған;

3) Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің техникалық реттеу, санитариялық, ветеринариялық және фитосанитариялық шаралар жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыратын және (немесе) үйлестіретін уәкілетті органдарынан, халықаралық ұйымдардан немесе Еуразиялық экономикалық одаққа мүше болып табылмайтын мемлекеттерден өнімнің техникалық регламенттерге және (немесе) Еуразиялық экономикалық одақтың (Кеден одағының) тауарларына қойылатын бірыңғай санитариялық-эпидемиологиялық және гигиеналық талаптарға сәйкес келмеуінің анықталғаны, сондай-ақ өнімнің адамның өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретіні туралы ақпарат келіп түскен жағдайларда тоқтатыла тұрады.

7. Еуразиялық экономикалық одақтың (Кеден одағының) тауарларына қойылатын техникалық регламенттерге және (немесе) бірыңғай санитариялық-эпидемиологиялық және гигиеналық талаптарға сәйкес келмеуіне байланысты өнімді мемлекеттік тіркеу туралы куәліктің қолданылуын тоқтата тұру, айыру (кері қайтарып алу), қайта бастау немесе тоқтату туралы ақпарат дереу Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің уәкілетті органдарының басшыларына (оның орынбасарларына) жіберіледі және Өнімді мемлекеттік тіркеу туралы куәліктердің бірыңғай тізіліміне енгізіледі.

8. Жалпы негіздерден басқа өнімдерді мемлекеттік тіркеу куәлік "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңының негізінде мынадай жағдайларда:

- 1) өнімді дайындаушының немесе өтініш берушінің заңды мекенжайы өзгерген;
- 2) қабылдануы гигиеналық қауіпсіздік көрсеткіштеріне, өнім құрамына өзгерістер енгізуге әкеп соқпайтын өнімге қойылатын талаптарды қамтитын Еуразиялық экономикалық одақтың (Кеден одағының) жаңа нормативтік құқықтық актісі шығарылған жағдайларда қосымша немесе қайталама зерттеулер (сынаулар) өткізбей қайта ресімдеуге (ауыстыруға) жатады.

9. Мемлекеттік тіркеу туралы куәліктердің бірыңғай тізілімі халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның интернет-ресурсында орналастырылуға тиіс.

23-бап. Дәрілік зат немесе медициналық бұйымға тіркеу куәлігін беру

1. Мемлекеттік тіркеуге Қазақстан Республикасында өндірілген, сондай-ақ оның аумағына әкелінетін дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар, мыналарды қоса алғанда:

- 1) әрбір өндірістік алаңнан дәрілік нысаны, дозасы, өлшеп-орауы көрсетілген саудалық атаулары бар дәрілік препараттар;
- 2) парафармацевтиктер;
- 3) әрбір өндірістік алаңнан сауда атаулары бар медициналық бұйымдар;
- 4) осындай шығыс материалдарымен ғана жұмыс істеуге қабілетті медициналық бұйымдармен пайдалану үшін медициналық бұйымды өндіруші арнайы шығарғаннан басқа, медициналық бұйымдарға арналған шығыс материалдары;
- 5) медициналық көмек көрсетуге арналған мамандандырылған көлік құралының құрамына кіретін медициналық бұйымдар;
- 6) дәрілік заттардың немесе медициналық бұйымдардың балк-өнімдері;
- 7) өнеркәсіптік жағдайларда өндірілген алдыңғы қатарлы терапияның дәрілік заттары жатады.

2. Мемлекеттік тіркеуге:

- 1) дәріханаларда дайындалған дәрілік препараттар;

- 2) тиісті өндірістік практика жағдайында өндірілген фармацевтикалық субстанциялар (белсенді фармацевтикалық субстанциялар);
- 3) фармакопоялық дәрілік өсімдік шикізаты;
- 4) пациенттердің жеке тапсырысы бойынша жеке пайдалану үшін ғана дайындалған , медицина қызметкері берген тағайындауға сәйкес арнайы талаптар қойылатын медициналық бұйымдар;
- 5) Қазақстан Республикасында экспорт үшін ғана өндірілетін дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар;
- 6) одан әрі өткізу құқығынсыз көрмелер өткізуге арналған дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың көрме үлгілері;
- 7) клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық зерттеулер және (немесе) сынаулар жүргізу үшін келіп түсетін дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың үлгілері;
- 8) ауруларды диагностикалау үшін пайдаланылмайтын зертханалық аспаптар;
- 9) медициналық бұйымдардың құрамына кіретін және дербес бұйым немесе құрылғы ретінде пайдаланылмайтын жинақтауыштар;
- 10) олар қолданылатын жерде тікелей денсаулық сақтау ұйымдарында дайындалған радиофармацевтикалық дәрілік препараттар;
- 11) мемлекеттік тіркеу кезінде сараптама жүргізу үшін дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың үлгілері;
- 12) пациенттің немесе оның донорының тікелей ол үшін таңдалған аутологиялық биологиялық материалдарды пайдалана отырып жеке өзіне қолдану үшін өндірілген алдыңғы қатарлы терапияның дәрілік заттары жатпайды.

3. Дәрілік затты немесе медициналық бұйымды мемлекеттік тіркеуді, қайта тіркеуді және дәрілік заттың немесе медициналық бұйымның тіркеу деректеріне өзгерістер енгізуді уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар саласындағы мемлекеттік орган жүзеге асырады.

4. Дәрілік затты немесе медициналық бұйымды мемлекеттік тіркеудің, қайта тіркеудің және дәрілік заттың немесе медициналық бұйымның тіркеу деректеріне өзгерістер енгізудің міндетті шарты уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асыратын дәрілік затқа немесе медициналық бұйымға сараптама жүргізу болып табылады.

5. Сараптама ұйымына тізбесін уәкілетті орган айқындайтын құжаттардан тұратын тіркеу деректері, сондай-ақ дәрілік заттың немесе медициналық бұйымның үлгілері, фармацевтикалық субстанциялардың (активті фармацевтикалық субстанциялардың) және олардың қоспаларының стандартты үлгілері, үш реттік талдауға жеткілікті мөлшерде, ерекше жағдайларда және қайтару шартымен арнайы реагенттер мен шығыс материалдары ұсынылады.

6. Дәрілік затты немесе медициналық бұйымды мемлекеттік тіркеу, қайта тіркеу және тіркеу деректеріне өзгерістер енгізу кезінде оларға сараптама жүргізумен байланысты шығыстарды өтініш берушілер көтереді.

7. Дәрілік затты немесе медициналық бұйымды мемлекеттік тіркеуді, қайта тіркеуді, тіркеу деректеріне өзгерістер енгізуді дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар айналысы саласындағы мемлекеттік орган өтініш және жүргізілген сараптама нәтижелері бойынша берілген дәрілік заттың немесе медициналық бұйымның қауіпсіздігі, сапасы және тиімділігі туралы сараптама ұйымының оң қорытындысы негізінде жүзеге асырады.

8. Дәрілік затты немесе медициналық бұйымды мемлекеттік тіркеу және қайта тіркеу, тіркеу деректеріне өзгерістер енгізу туралы өтінішті дәрілік затты немесе медициналық бұйымды әзірлеуші немесе өндіруші немесе олардың сенім білдірілген адамы береді.

Дәрілік затты немесе медициналық бұйымды мемлекеттік тіркеу, қайта тіркеу және тіркеу куәлігінің телнұсқасын беру үшін Қазақстан Республикасының салық заңнамасында айқындалған тәртіппен алым алынады.

9. Дәрілік затты немесе медициналық бұйымды мемлекеттік тіркеу, қайта тіркеу және тіркеу деректеріне өзгерістер енгізу кезінде өтініш беруші ұсынған құжаттарды есепке алу және жүйелеу уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады.

10. Уәкілетті органның шешімі бойынша дәрілік зат немесе медициналық бұйым сараптама жүргізудің жеделдетілген рәсімі бойынша тіркелуі мүмкін.

Дәрілік заттарға немесе медициналық бұйымға сараптама жүргізудің жеделдетілген рәсімінің тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

11. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар айналымы саласындағы мемлекеттік сараптама ұйымының сараптамасының нәтижелері бойынша теріс қорытынды болған және уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен белгіленген құжаттардың толық пакеті ұсынылмаған жағдайларда, өтініш берушіге дәрілік затты немесе медициналық бұйымды мемлекеттік тіркеуден және қайта тіркеуден және тіркеу деректеріне өзгерістер енгізуден бас тартылады.

12. Дәрілік затты немесе медициналық бұйымды мемлекеттік тіркеу және қайта тіркеу нәтижелері бойынша уәкілетті орган белгілеген нысан бойынша тіркеу куәлігі беріледі.

Тіркеу куәлігінің қолданылу мерзімі ішінде дәрілік заттың тіркеу куәлігін ұстаушы және медициналық бұйымды өндіруші Қазақстан Республикасының нарығындағы тіркелген дәрілік заттардың немесе медициналық бұйымдардың қауіпсіздігі, сапасы және тиімділігі үшін жауапты болады, олар дәрілік затты немесе медициналық бұйымды мемлекеттік тіркеу, қайта тіркеу, тіркеу деректеріне өзгерістер енгізу мақсаттары үшін сараптамаға ұсынылған тіркеу деректеріне сәйкес келуі тиіс.

13. Дәрілік затты немесе медициналық бұйымды мемлекеттік тіркеу туралы шешім уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен кері қайтарып алынуы мүмкін.

14. Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағында айналымға арналған дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар Еуразиялық экономикалық одақтың нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес бірыңғай қағидалар бойынша тіркелуге жатады.

Отандық дәрілік заттарды шетелде тіркеу үшін уәкілетті орган уәкілетті орган белгілеген тәртіппен фармацевтикалық өнімге (СРР) сертификат береді.

15. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналымы саласындағы мемлекеттік сараптама ұйымы және дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналымы саласындағы мемлекеттік орган дәрілік затты мемлекеттік тіркеу үшін ұсынылған, мемлекеттік тіркеу туралы өтініште, дәрілік зат сараптамасының материалдарында, сондай-ақ құрамында жаңа химиялық заттар бар дәрілік заттың тіркеу деректерінде қамтылған құпия ақпараттың дәрілік зат мемлекеттік тіркелген күннен бастап алты жыл бойы өтініш берушінің келісімінсіз жария етілуіне және коммерциялық мақсаттарда пайдаланылуына жол бермейді.

16. Осы баптың 15-тармағында көзделген, құпия ақпаратты коммерциялық мақсаттарда жария етуге және пайдалануға жол бермейтін ережелер:

1) Қазақстан Республикасының Патент заңына сәйкес дәрілік затты пайдалануға мәжбүрлеп лицензия берілген жеке немесе заңды тұлғаларға;

2) дәрілік затты коммерциялық емес мақсаттарда пайдалануға, өндіруге, импорттауға, экспорттауға немесе таратуға қолданылмайды.

17. Осы баптың 15-тармағында көрсетілген ақпаратты жария етуге және пайдалануға мынадай жағдайлардың бірі болған кезде:

1) егер дәрілік затты жеткізу Қазақстан Республикасында тіркелген күннен бастап он екі ай ішінде халықтың қажеттілігін қанағаттандыру үшін жеткіліксіз болғанда;

2) төтенше жағдайлар кезінде не ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында халық денсаулығын сақтау қажет болғанда;

3) Қазақстан Республикасының бәсекелестікті қорғау саласындағы заңнамасының талаптарын бұзатын әрекеттер анықталғанда, өтініш иесінің келісімінсіз сот шешімі негізінде жол беріледі.

24-бап. Денсаулық сақтау саласындағы хабарламалар

1. Денсаулық сақтау саласындағы мынадай:

1) халықтың декреттелген топтарын гигиеналық оқыту;

2) эпидемиялық маңызы болмашы объектінің қызметі (пайдалануға берілуі) бойынша;

3) санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізу;

4) медициналық бұйымдарды көтерме саудада өткізу;

5) медициналық бұйымдарды бөлшек саудада өткізу;

б) интервенциялық емес клиникалық зерттеулер жүргізу қызметінің түрлері хабарлама жасау бойынша жүзеге асырылады.

2. Осы бапта көрсетілген қызметті жүзеге асырудың басталғаны немесе тоқтатылғаны туралы хабарлама "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен беріледі.

4-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы аккредиттеу, аттестаттау және сертификаттау

25-бап. Денсаулық сақтау саласындағы аккредиттеу

1. Денсаулық сақтау саласындағы аккредиттеуге:

1) көрсетілетін медициналық қызметтердің денсаулық сақтау саласындағы белгіленген талаптар мен стандарттарға сәйкестігін тану мақсатында медициналық ұйымдарды аккредиттеуді жүзеге асыратын денсаулық сақтау субъектілері;

2) медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалауды, түлектердің кәсіптік даярлығын бағалауды жүзеге асыратын денсаулық сақтау субъектілері;

3) денсаулық сақтау саласындағы тәуелсіз сараптаманы жүзеге асыратын денсаулық сақтау субъектілері;

4) денсаулық сақтау менеджерлерін сертификаттау жөніндегі басқару қызметіне дайындығын растауды жүзеге асыратын заңды тұлғалар;

5) денсаулық сақтау технологияларын бақылауды жүзеге асыратын денсаулық сақтау субъектілері;

6) денсаулық сақтау саласындағы формулярлық жүйе қызметін жүзеге асыратын заңды тұлғалар;

7) денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымдарын денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметінің сапасын қамтамасыз ету жөніндегі іс-қимылды үйлестіру үшін біріктіру;

8) қызметтің аккредиттеу стандарттарына сәйкестігіне сыртқы кешенді бағалау негізінде медициналық ұйымдар;

9) денсаулық сақтау саласында қызметті жүзеге асыратын кәсіби медициналық қауымдастықтар мен қоғамдық бірлестіктер жатады.

2. Денсаулық сақтау саласындағы аккредиттеу ерікті негізде жүзеге асырылады.

3. Аккредиттеуді уәкілетті орган осы баптың 1-тармағының 1), 2), 3), 4), 5), 6) және 7) тармақшаларында көзделген жағдайларда, осы баптың 1-тармағының 8) және 9) тармақшаларында көзделген жағдайларда уәкілетті орган аккредиттеген денсаулық сақтау субъектілері жүзеге асырады.

4. Медициналық ұйымдарды аккредиттеу медициналық ұйымның қаражаты есебінен жүргізіледі және медициналық ұйымдарды материалдық және материалдық емес ынталандырудың құралы болып табылады.

Медициналық ұйымдарды аккредиттеу уәкілетті орган бекітетін аккредиттеу стандарттарына сәйкестігіне сыртқы кешенді бағалау негізінде жүргізіледі және тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмекті көрсетуге медициналық қызметтердің көлемін орналастыру кезінде, жоғары колледждер мен жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім беру ұйымдарында клиникалық мамандықтар бойынша денсаулық сақтау саласында кадрлар даярлауға және олардың біліктілігін арттыруға мемлекеттік тапсырыс бөлінген кезде ескеріледі.

5. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың қауіпсіздігі мен сапасын сараптау және бағалау жөніндегі монополиялық қызметті жүзеге асыратын сынақ зертханаларын аккредиттеу уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүргізіледі.

6. Аккредиттеуден кейінгі мониторингке денсаулық сақтау саласында аккредиттеуден өткен денсаулық сақтау субъектілері (денсаулық сақтау ұйымдары) жатады.

26-бап. Денсаулық сақтау саласындағы мамандарды кәсіптік құзыреттілігіне аттестаттау

1. Уәкілетті органға ведомстволық бағынысты денсаулық сақтау ұйымдары басшыларының, олардың орынбасарларының, филиалдары басшыларының, облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдарына ведомстволық бағынысты денсаулық сақтау ұйымдары басшыларының, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымдары басшыларының кәсіптік құзыреттілік деңгейін айқындаудың кезең-кезеңімен жүзеге асырылатын рәсімі денсаулық сақтау саласындағы мамандардың кәсіптік құзыреттілігін аттестаттау болып табылады.

2. Аттестаттауды объективті және құзыретті түрде жүзеге асыру мақсатында уәкілетті орган жергілікті басқару органдары, сондай-ақ халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган аттестаттау комиссияларын құрады.

3. Уәкілетті орган уәкілетті органға ведомстволық бағынысты ұйымдардың басшыларын, олардың орынбасарларын, сондай-ақ филиалдарының басшыларын, сондай-ақ облыс орталықтарында, республикалық маңызы бар қалаларда және астанада орналасқан мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялық медициналық көмек көрсететін денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органына ведомстволық бағынысты денсаулық сақтау ұйымдарының басшыларын аттестаттауды өткізеді.

4. Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдары облыс орталықтарында, республикалық маңызы бар қалаларда және астанада орналасқан

мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялық медициналық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарының басшыларын қоспағанда, олар ведомстволық бағыныстағы денсаулық сақтау ұйымдарының басшыларына аттестаттауды өткізеді.

5. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласында қызметті жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымдарының басшыларына аттестаттауды өткізеді.

6. Аттестатталатын адамдар әрбір келесі үш жыл өткен сайын, бірақ тиісті лауазымға орналасқан күннен бастап бір жылдан кейін аттестаттаудан өтеді.

27-бап. Денсаулық сақтау саласындағы мамандар мен менеджерлерді сертификаттау

1. Денсаулық сақтау саласындағы мамандарды сертификаттау техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білімі бар адамдардың медициналық қызметті жүзеге асыруға және оларға маман сертификатын бере отырып, олардың клиникалық практикаға жіберуге дайындығын айқындау мақсатында жүргізіледі.

2. Денсаулық сақтау саласындағы маманды сертификаттауды медициналық қызмет (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік орган медициналық білім беру бағдарламалары түлегінің кәсіптік даярлығын бағалаудың оң нәтижесі негізінде уәкілетті орган аккредиттеген ұйым жүргізеді.

3. Денсаулық сақтау саласындағы маман сертификатын растауды уәкілетті орган аккредиттеген кәсіби медициналық қауымдастық ұсынымының негізінде бес жылда бір рет медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік орган жүргізеді.

4. Шетелдік мамандарды қоса алғанда, сертификаттауды жүргізу, қолданылуын растау, маман сертификатының қолданылуын тоқтата тұру, қайтарып алу қағидаларын уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

5. Денсаулық сақтау менеджерлерін сертификаттау денсаулық сақтау немесе юриспруденция немесе экономика саласында жоғары білімі бар және магистр немесе PhD докторы немесе ғылыми дәрежесі бар адамдардың оларға сертификат бере отырып мемлекеттік медициналық ұйымның басқару қызметін жүзеге асыруға даярлығын айқындау үшін жүргізіледі.

Денсаулық сақтау менеджерлерін сертификаттауды уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен сертификаттау жөніндегі аккредиттелген ұйымның басқару қызметіне даярлығын растауы негізінде медициналық қызмет (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік орган жүргізеді.

Денсаулық сақтау менеджері сертификаты бес жыл мерзімге беріледі және басқару қызметін жүзеге асыруына қарамастан қолданылады.

Сертификаттау, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы ұйым маманы сертификатының қолданылуын растау уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен бес жылда кемінде бір рет жүргізіледі.

Үш жылдан астам басшылық лауазымдарындағы жұмыс өтілінде үзілістері бар менеджерлер уәкілетті орган аккредиттеген ұйымда кәсіби даярлығын бағалау нәтижелері бойынша мемлекеттік медициналық ұйымның басқарушылық қызметін жүзеге асыруға жіберіледі.

6. Мыналарға:

1) тәлімгердің қадағалауымен клиникалық практикаға (пациенттермен жұмыс істеуге) жіберілетін резидент-дәрігерлерді қоспағанда, маман сертификаты болмаған жеке тұлғаның клиникалық практикамен;

2) денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік медициналық ұйымды басқару жөніндегі қызметті денсаулық сақтау менеджері сертификатынсыз жүзеге асыруға;

3) білім туралы құжаттарды нострификациялағанға дейін және маман сертификатынсыз шетелдік маманның клиникалық практикамен;

4) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы ұйымның маманы сертификатынсыз халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы зертханалық қызметпен айналысуға тыйым салынады.

Денсаулық сақтау саласындағы маман сертификатының және денсаулық сақтау менеджері сертификатының қолданылу мерзімін тоқтата тұру немесе кері қайтарып алу "Әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы" Қазақстан Республикасының кодексіне сәйкес жүзеге асырылады.

7. Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде медициналық білім алған денсаулық сақтау саласындағы мамандарды сертификаттауға жіберудің тәртібі мен шарттарын уәкілетті орган айқындайды.

8. Шетелдік мамандар "Назарбаев Университетіне" немесе оның медициналық ұйымдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің Іс Басқармасының медициналық ұйымдарында кәсіптік медициналық қызметті жүзеге асыру үшін, сондай-ақ жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына және қосымша білім берудің білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын және аккредиттеу органдарында институционалдық аккредиттеуден өткен, уәкілетті орган бекіткен тәртіппен аккредиттелген университеттік клиникалардың базасы мен клиникалық базаларда танылған аккредиттеу органдарының тізіліміне енгізілген жоғары медициналық колледждерге кәсіптік медициналық қызметті жүзеге асыру үшін жіберіледі.

5-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік бақылау және қадағалау

28-бап. Денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік бақылау және қадағалау туралы жалпы ережелер

1. Денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалау жөніндегі мемлекеттік саясатты іске асыру Қазақстан Республикасы заңнамасы талаптарының сақталуы мен орындалуын тексеруге, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы құқық бұзушылықтардың алдын алуға, жолын кесуге және оларды жоюға бағытталған шаралар кешенін білдіреді.

2. Мемлекеттік бақылау мен қадағалау:

1) медициналық қызметтер (көмек) көрсету;

2) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы;

3) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласында жүзеге асырылады.

3. Денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалау тексеру және профилактикалық бақылау мен қадағалау нысанында жүзеге асырылады.

Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы тексеру және профилактикалық бақылау мен қадағалау Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес жүзеге асырылады.

Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау мен қадағалау осы Кодекске және Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес жүзеге асырылады.

29-бап. Апелляциялық комиссияның шағымды қарау тәртібі

1. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар айналысы салаларында мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар шығарған тексеру нәтижелері туралы актілерге және анықталған бұзушылықтарды, жою туралы ұйғарымға жоғары тұрған органға шағым жасалуы мүмкін.

2. Тексеру нәтижелері туралы актіге және анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқамаға шағымдар жоғары тұрған мемлекеттік орган басшысының атына беріледі.

3. Тексеру нәтижелері туралы актіге және анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқамаға шағымды қарау үшін жоғары тұрған мемлекеттік орган апелляциялық комиссия құрады, оның құрамына міндетті түрде медициналық қызмет (көмек) көрсету, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар айналысы салаларындағы мемлекеттік органдардың және Қазақстан Республикасының үкіметтік емес ұйымдарының өкілдері кіреді.

Апелляциялық комиссияның регламентін, ережесін және құрамын медициналық қызмет (көмек) көрсету, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы салаларындағы мемлекеттік органдар айқындайды.

4. Тексеру нәтижелері туралы актіге және медициналық қызметтер (көмек) көрсету, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы салаларындағы мемлекеттік органдардың анықталған бұзушылықтарын жою туралы нұсқамаға жасалған шағымды шағымданған мәселелер шегінде апелляциялық комиссия қарайды.

5. Тексерулер нәтижелері туралы актіге анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқамаға шағым тексеру нәтижелері туралы актіге қол қойылғаннан кейін он тәуліктің ішінде беріледі.

6. Апелляциялық комиссияның шешімі ұсынымдық сипатта болады және жоғары тұрған мемлекеттік орган басшысының атына жасалады. Апелляциялық комиссия шешімінің нәтижелері бойынша басшы тексеру нәтижелері туралы актіні, бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалау қорытындысын және заңдылығының бұзушылықтарын жою туралы нұсқаманы Қазақстан Республикасы Кәсіпкерлік кодексінің 156-бабына сәйкес жарамсыз деп тану туралы шешім қабылдауға құқылы. Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы жүргізілген тексеруді мен профилактикалық бақылау мен қадағалауды жарамсыз деп тану жоғары тұрған мемлекеттік органның немесе соттың осы тексеру актісінің және бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалау нәтижелері бойынша анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқаманың күшін жою үшін негіз болып табылады және бақылау және қадағалау субъектілерінің осы Кодекстің 131-бабының 2-тармағына сәйкес белгіленген талаптарды бұзуының дәлелі болып табылмайды.

7. Апелляциялық комиссия жыл сайын тексеру нәтижелері туралы актіге және Қазақстан Республикасының заңнамасын жетілдіру жөнінде ұсынымдар әзірлейді.

8. Апелляциялық комиссияның тексеру нәтижелері туралы актіге, заңдылығының бұзушылықтарын жою туралы нұсқамаға шағымды қарау нәтижелері шағымды сотқа жіберуге кедергі келтірмейді.

9. Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген тәртіппен сотқа жүгіну сот шешім шыққанға дейін апелляциялық комиссияның тексеру нәтижелері туралы актіге шағымды қарауын тоқтата тұрады.

10. Коммерциялық және заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын мәліметтер, сондай-ақ құпия ақпарат апелляциялық комиссияның мүшелеріне тексеру нәтижелері туралы актіге және заңдылықтың бұзылуын жою туралы нұсқамаға шағымды қарау кезінде, шағым берген адамның жазбаша рұқсатын алмай, медициналық қызметтер (көмек) көрсету, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар айналысы салаларындағы мемлекеттік органдар айқындаған тәртіппен ұсынылады.

1-параграф. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылау және қадағалау

30-бап. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылау және қадағалау

1. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылау Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасын бұзушылықтардың алдын алуға, оларды анықтауға, жолын кесуге және жоюға, сондай-ақ оны денсаулық сақтау субъектілерінің сақтауын бақылауға бағытталған.

2. Медициналық қызметтер (көмек) көрсететін жеке және заңды тұлғалар медициналық қызмет (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылау объектілері болып табылады.

3. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылау объектілері екі топқа бөлінеді:

- 1) маңыздылығы жоғары объектілер;
- 2) маңыздылығы болмашы объектілер.

Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылауға жататын маңыздылығы жоғары және болмашы объектілердің тізбесін кәсіпкерлік жөніндегі уәкілетті органмен келісу бойынша медициналық қызметтер көрсету (көмек) саласындағы мемлекеттік орган бекітеді.

4. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылау объектілеріне қатысты бақылау Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес тексеру және профилактикалық бақылау нысанында жүзеге асырылады.

5. Маңыздылығы жоғары объектілерге қатысты тексерулер Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес тәуекелдерді бағалау жүйесіне негізделген кезенділікпен ерекше тәртіппен жүзеге асырылады.

Маңыздылығы жоғары объектілерді ерекше тәртіп бойынша жүргізілетін тексерулерден босату кәсіпкерлік жөніндегі уәкілетті органмен бірлесе отырып, медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік орган айқындайтын тәуекел дәрежесін бағалау өлшемшарттарына сәйкес жүзеге асырылады.

Маңыздылығы болмашы объектілерге қатысты жоспардан тыс тексерулер мен бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы немесе бармай профилактикалық бақылау жүргізіледі.

31-бап. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар

1. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар:

1) Қазақстан Республикасының Бас мемлекеттік медициналық инспекторы және (немесе) оның орынбасары;

2) медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік органның басшысы анықтайтын тиісті аумақтардағы бас мемлекеттік медициналық инспекторлар мен олардың орынбасарлары;

3) медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік органның мамандары.

2. Тиісті саладағы жоғары тұрған бас мемлекеттік медициналық инспектор жеке және (немесе) заңды тұлғалардың төмен тұрған лауазымды адамдардың іс-әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) берген арызы (шағымы) бойынша шешім шығарылғанға дейін орындауды тоқтатуға, олар қабылдаған актілердің күшін жоюға не оны кері қайтарып алуға құқылы.

32-бап. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру кезіндегі лауазымды адамдардың құқықтары

1. Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексі 154-бабының 1-тармағында көзделген құқықтармен қатар, медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласында мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдардың:

1) медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласында мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру үшін денсаулық сақтау саласындағы тәуелсіз сарапшыларды тартуға;

2) денсаулық сақтау субъектісінен халыққа медициналық көмек көрсету мәселелері бойынша қажетті ақпаратты сұратуға және алуға;

3) медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы бақылауды жүргізуге қажетті құжаттардың көшірмелерін жасауға және денсаулық сақтау субъектісінің медициналық ақпараттық жүйесінен тиісті деректерді (электрондық денсаулық паспорттары, электрондық карталар және оларға енгізілген өзгерістер туралы егжей-тегжейлі есептер) алуға;

4) тәуелсіз сарапшыларды тарта отырып, комиссия құруға бастамашылық жасауға құқығы бар.

2. Тәуекел дәрежесін бағалау негізінде тексеру жүргізудің ерекше тәртібі, жоспардан тыс тексеру, бақылау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау, бақылау субъектісіне (объектісіне) бармайды профилактикалық бақылау нысанында мемлекеттік бақылауды іске асыратын лауазымды адамдарға тексеру немесе профилактикалық бақылау нысанына жатпайтын талаптар қоюға және өтініш білдіруге тыйым салынады.

3. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдардың денсаулық сақтау саласындағы нормативтік құқықтық актілерде анықталған бұзушылықтарға қарай медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылау нәтижелері бойынша шешімдер қабылдау үшін мынадай актілер:

1) денсаулық сақтау субъектісін тексеру нәтижелері туралы акт - медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын

лауазымды адамның субъектіні (объектіні) медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкестігіне тексеру, профилактикалық бақылау нәтижелері бойынша беретін құжаты;

2) медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарын бұзушылықтарды жою туралы ұйғарым;

3) бас мемлекеттік медициналық инспекторлардың:
төменгі лауазымды адамдар қабылдаған актілерді орындауды тоқтата тұру немесе жою не кері қайтару;

медицина қызметкерлерін жұмыстан уақытша шеттету;

Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес дара кәсіпкердің немесе заңды тұлғаның қызметін немесе қызметінің жекелеген түрлерін тоқтата тұру туралы қаулылар шығарады.

4. Қазақстан Республикасының бас мемлекеттік медициналық инспекторы және (немесе) оның орынбасары тексеру нәтижесі негізінде облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органының басшысына ұйғарым шығаруға құқылы.

33-бап. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру кезінде тексерулер жүргізудің ерекше тәртібі

Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру кезінде тексерулер жүргізудің ерекше тәртібі Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес босандыру қызметтерін көрсететін денсаулық субъектілеріне (объектілеріне) қатысты қолданылады.

34-бап. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы жоспардан тыс тексеру түріндегі мемлекеттік бақылау

Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы жоспардан тыс тексеру түріндегі мемлекеттік бақылау Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес жүзеге асырылады.

35-бап. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бара отырып, медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау

Бақылау субъектісіне (объектісіне) бара отырып медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес жүзеге асырылады.

36-бап. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау

1. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, медициналық қызметтер көрсету (көмек) саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау ақпараттық жүйелерінің деректерін, сондай-ақ бақылау субъектісінің (объектісінің) қызметі туралы басқа да мәліметтерді талдау және салыстыру арқылы жүргізеді.

2. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, профилактикалық бақылаудың мақсаты денсаулық сақтау субъектілеріне (объектілеріне) бұзушылықтарды уақтылы анықтау, жолын кесу және болғызбау, бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, профилактикалық бақылау нәтижелері бойынша медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік орган анықтаған бұзушылықтарды дербес жою құқығын беру және оларға әкімшілік жүктемені төмендету болып табылады.

3. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, медициналық қызметтер көрсету (көмек) саласындағы профилактикалық бақылау кемінде тоқсанына бір реттен жиі емес жүргізіледі.

4. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, медициналық қызметтер көрсету (көмек) саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау нәтижелері бойынша бұзушылықтар анықталған жағдайда анықталған бұзушылықтарды жою туралы ұсыным ресімделеді. Анықталған бұзушылықтарды жою туралы ұсынымның нысанын медициналық қызметтер көрсету (көмек) саласындағы мемлекеттік орган белгілейді.

5. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, медициналық қызметтер көрсету (көмек) саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау барысында анықталған бұзушылықтарды жою туралы ұсыным бақылау субъектісіне (объектісіне) бұзушылық анықталған күннен бастап жеті жұмыс күнінен кешіктірілмей, мынадай тәсілдердің бірімен бақылау субъектісіне (объектісіне):

1) хабарламасы бар тапсырыс хатпен пошта арқылы;

2) бақылау субъектісінің (объектісінің) өкіліне және (немесе) лауазымды адамына қол қойғызып табыс етіледі;

3) "Электрондық үкімет" веб-порталындағы пайдаланушының жеке кабинетіне электрондық тәсілмен жіберіледі;

6. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай медициналық қызметтер көрсету (көмек) саласындағы профилактикалық бақылау барысында анықталған бұзушылықтарды жою туралы ұсынымда көрсетілген анықталған бұзушылықтарды бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, ол тапсырылған (алынған) күннен кейінгі күннен бастап отыз жұмыс күні ішінде тиісінше жою бақылау субъектісінің (объектісінің) ұсынымды орындауы болып танылады.

7. Бақылау субъектісі (объектісі) ұсынымда көрсетілген бұзушылықтармен келіспеген жағдайда, медициналық қызметтер көрсету (көмек) саласындағы мемлекеттік органға ұсыным тапсырылған күннен кейінгі күннен бастап бес жұмыс күні ішінде қарсылық жіберуге құқылы.

8. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, медициналық қызметтер көрсету (көмек) саласындағы профилактикалық бақылау барысында анықталған бұзушылықтарды жою туралы ұсынымды белгіленген мерзімде орындамау, бақылау

субъектісіне (объектісіне) бара отырып, медициналық қызметтер көрсету (көмек) саласындағы профилактикалық бақылау үшін бақылау субъектісін (объектісін) іріктеуге негіз болып табылады.

Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, профилактикалық бақылау нәтижелері медициналық қызметтерді (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік органның және оның аумақтық бөлімшелерінің бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, профилактикалық бақылауды тіркеудің арнайы журналында есепке алуға жатады, ол нөмірленген, тігілген және медициналық қызметтерді (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік органның және оның аумақтық бөлімшелерінің мөрімен мөрленген болуы тиіс.

37-бап. Медициналық көрсетілетін қызметтер (көмек) сапасын сараптама

1. Медициналық көрсетілетін қызметтер (көмек) сапасын сараптама – жеке және заңды тұлғалар ұсынатын медициналық көрсетілетін қызметтер сапасының деңгейі бойынша қорытынды жасау үшін медициналық көрсетілетін қызметтердің тиімділік, толықтылық және стандарттарға сәйкестік көрсеткіштерін айқындайтын индикаторларды пайдалана отырып, жүзеге асырылатын ұйымдастырушылық, талдамалық және практикалық іс-шаралар жиынтығы.

2. Медициналық қызметтер (көмек) сапасына сараптама ішкі және сыртқы сараптама болып бөлінеді.

3. Ішкі сараптама жүргізу үшін медициналық ұйымда пациентке қолдау көрсету және ішкі бақылау (аудит) қызметі құрылады.

Пациентке қолдау көрсету және ішкі сараптама (аудит) қызметі медициналық ұйымның медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыруға, клиникалық қызметке ағымдағы талдауды, медициналық көмек көрсету тәртібі мен стандарттарды бұзу фактілерін, медициналық оқыс оқиғаларды анықтауды, сондай-ақ емделуде жатқан пациенттердің өтініштерін күнтізбелік бес күннен аспайтын мерзімде қарауды жүргізеді.

Сараптама нәтижелері бойынша медициналық ұйымның басшысына көрсетілетін медициналық қызметтер сапасының төмендеуінің анықталған себептері мен жағдайларын жою бойынша ұсыныстар енгізеді.

Медициналық көрсетілетін қызметтердің сапасына ішкі сараптама жүргізу үшін Қазақстан Республикасы Президенті Іс Басқармасының ведомствосы өзінің ведомстволық бағынысты медициналық ұйымдары көрсететін медициналық қызметтердің сапасына ішкі сараптама қызметін құрады.

Осы қызметтің құрылымы мен құрамын Қазақстан Республикасы Президенті Іс басқармасы ведомствосының басшысы бекітеді.

4. Медициналық қызметтер көрсету сапасына сыртқы сараптаманы:

1) медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік орган, оның ішінде тәуелсіз сарапшыларды тарта отырып;

2) әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры шарттық міндеттемелерді орындаудың толықтығын мониторингтеу шеңберінде және уәкілетті орган айқындаған жағдайлар бойынша жүргізеді.

Денсаулық сақтау субъектісі әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры жүргізген медициналық қызметтердің сапасы мен көлемі бойынша шарттық міндеттемелер бойынша мониторинг нәтижелерімен келіспеген жағдайда мониторинг нәтижелеріне медициналық қызметтерді (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік органға шағымдана алады;

3) тәуелсіз сарапшылар, оларды ішкі және сыртқы сараптама қорытындыларымен келіспеген жағдайда жеке немесе заңды тұлғаларды тартқан кезде, сондай-ақ шарттық негізде тәуелсіз сараптама жүргізу үшін денсаулық сақтау субъектілері жүргізеді.

5. Медициналық көрсетілетін қызметтер (көмек) сапасына ішкі және сыртқы сараптамаларды ұйымдастыру мен жүргізу тәртібін уәкілетті орган белгілейді.

2-параграф. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау және қадағалау

38-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау және қадағалау

1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасын және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерді бұзушылықтардың алдын алуға, оларды анықтауға, жолын кесуге және жоюға, сондай-ақ бақылау және қадағалау субъектілерінің оларды сақтауын бақылауға бағытталған.

2. Жеке және заңды тұлғалар, ғимараттар, құрылыстар, өнім, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауға және қадағалауға жататын жабдық, көлік құралдары, топырақ, су, ауа және қызметі, пайдаланылуы, тұтынылуы, қолданылуы және іске қосылуы адам денсаулығы мен қоршаған ортаға зиян келтіруі мүмкін өзге де объектілер халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау және қадағалау объектілері болып табылады.

3. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау және қадағалау объектілері (эпидемиялық маңызы бар объектілер):

- 1) эпидемиялық маңыздылығы жоғары объектілер екі топқа бөлінеді;
- 2) эпидемиялық маңыздылығы елеусіз объектілер.

Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауға және қадағалауға жататын өнімдер мен эпидемиялық маңызы

бар объектілердің тізбесін кәсіпкерлік жөніндегі уәкілетті органмен келісу бойынша халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган бекітеді.

4. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы объектілерге қатысты бақылау мен қадағалау Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес тексеру және профилактикалық бақылау және қадағалау нысанында жүзеге асырылады.

5. Эпидемиялық маңыздылығы болмашы объектілерге қатысты жоспардан тыс тексерулер және бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бара отырып немесе бармай профилактикалық бақылау жүргізіледі.

39-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар

1. Мыналар:

1) Қазақстан Республикасының Бас мемлекеттік санитариялық дәрігері және (немесе) оның орынбасары;

2) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның басшылары айқындайтын тиісті аумақтардағы және көліктегі бас мемлекеттік санитариялық дәрігерлер және олардың орынбасарлары;

3) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның мамандары;

4) Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің, ұлттық қауіпсіздік және ішкі істер органдарының, Қазақстан Республикасы Президентінің Іс Басқармасы ведомствосының халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын құрылымдық бөлімшелерінің бас мемлекеттік санитариялық дәрігерлері және олардың орынбасарлары, басшылары мен мамандары халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар болып табылады.

2. Тиісті аумақтағы жоғары тұрған бас мемлекеттік санитариялық дәрігер жеке және (немесе) заңды тұлғалардың төмен тұрған лауазымды адамдардың әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) арызы (шағымы) бойынша шешім шығарылғанға дейін олардың қабылдаған актілерінің орындалуын тоқтата тұруға, күшін жоюға не кері қайтарып алуға құқылы.

40-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауды және қадағалауды жүзеге асыру кезіндегі лауазымды адамдардың құқықтары

1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын лауазымды адамдардың Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексі 154-бабының 1-тармағында және Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында көзделген құқықтармен қатар:

1) халықтың, сондай-ақ кәсіпкерлік және (немесе) өзге де қызметте пайдалануы мен қолдануына арналған өнімді:

Еуразиялық экономикалық одақтың техникалық регламенттерінің талаптарына және бірыңғай санитариялық-эпидемиологиялық және гигиеналық талаптарға сәйкес келмеген;

өнімнің мемлекеттік тіркеу туралы куәлігі болмаған;

жалған өнім анықталған;

жарамдылық және (немесе) сақтау мерзімі белгіленбеген, жарамдылық және (немесе) сақтау мерзімі өткен;

жәндіктер, кеміргіштер және олардың сол өнімде болған іздері анықталған;

инфекциялық аурулардың немесе жаппай инфекциялық емес аурулар мен уланулардың пайда болу және таралу қаупі төнгенде, оның ішінде санитариялық-эпидемиологиялық сараптаманың нәтижелері бойынша ол халықтың денсаулығы мен мекендеу ортасы үшін қауіпті деп танылған кезде Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге, қолдануға және өткізуге тыйым салуға;

2) халықтың, сондай-ақ кәсіпкерлік және (немесе) өзге де қызметте пайдалануына, қолдануына арналған өнімді:

өндіріс объектілері мен технологиялары халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкес келмеген;

эпидемиологиялық маңыздылығы жоғары объектіге санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды болмаған;

эпидемиологиялық маңыздылығы болмашы объектінің қызметі (пайдалану) бойынша хабарлама болмаған;

өнімдерді өндірудің технологиялық процесін сақтау үшін қажетті өндірістік және технологиялық жабдық, аппаратура, мүкәммал болмаған;

өндіріске алғаш рет енгізілетін және бұрын пайдаланылмаған заттар мен олардың негізінде дайындалатын материалдар мен препараттардың мемлекеттік тіркеуі болмаған;

тыйым салынған тағамдық қоспалар, ингредиенттер мен шикізаттар пайдаланылған;

инфекциялық аурулардың немесе жаппай инфекциялық емес аурулар мен уланулардың пайда болу және таралу қаупі төнген кезде өндіруге тыйым салуға;

3) халықтың декреттелген топтарына жататын, инфекциялық және паразиттік аурулардың көздері болып табылатын, сондай-ақ міндетті медициналық қарап-тексеруден уақтылы өтпеген адамдарды зертханалық зерттеу нәтижесін және толық санация мен міндетті медициналық қарап-тексеруден өткенін растайтын маман қорытындысын алғанға дейін жұмыстан уақытша шеттету туралы қаулылар шығаруға;

4) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайтын тәртіппен жекелеген объектілерде шектеу іс-шараларын, оның ішінде карантин белгілеуге;

5) инфекциялық және паразиттік ауруларды таратудың ықтимал көздері болып табылатын, сондай-ақ инфекциялық науқастармен араласып жүрген адамдарды толық санацияны растайтын зертханалық зерттеп-қарау нәтижелері алынғанға дейін жұмыстан шеттете отырып, медициналық зерттеп-қарауға жіберуге;

6) инфекциялық және паразиттік аурулардың көздері болып табылатын адамдарды көрсетілімдер бойынша ауруханаға жатқызуға жіберуге;

7) халыққа міндетті түрде вакцина егуді, үй-жайларда және көлік құралдарында, аумақтарда, инфекциялық және паразиттік аурулар ошақтарында профилактикалық және ошақтық дезинфекция, дезинсекция мен дератизация жүргізуді талап етуге;

8) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерді, гигиеналық нормативтерді және (немесе) техникалық регламенттерді бұзушылықтар жойылғанға дейін Қазақстан Республикасының әкімшілік құқық бұзушылық туралы заңнамасына сәйкес халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауға және қадағалауға жататын жекелеген жұмыс түрлерін, объектілердің қызметін (пайдаланылуын) тоқтата тұруға;

9) адамдардың өмірі мен денсаулығы үшін қауіпті деп танылған жағдайда шикізаттың, өнімнің, химиялық заттардың, технологиялық жабдықтардың, тетіктердің, процестердің, құрал-саймандардың жаңа түрлерін өндіруге, қолдануға және өткізуге тыйым салуға;

10) санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу үшін сараптама объектісінің қоршаған орта мен халық денсаулығына әсерін бағалауды зерделеуге қажетті материалдарды сұратуға, сондай-ақ өнімнің қауіпсіздігіне мониторинг шеңберінде жүргізілетін іріктеуді қоспағанда, осы өнімнің құнын өтеместен, сараптама жүргізуге жеткілікті және оған қажетті көлемнен аспайтын мөлшерде өнімнің сынамасын алуға және үлгілерін іріктеуді жүргізуге;

11) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы мәселелерін қозғайтын құқықтық актілерді халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкес келтіру туралы талап қоюға;

12) Қазақстан Республикасының аумағында халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы радиациялық бақылауды жүзеге асыруға;

13) санитариялық-қорғаныш аймақтарын: қолданыстағы объектілер үшін алдын ала (есептік) санитариялық-қорғаныш аймақтарын белгілеуге, белгіленген (түбегейлі) көлемдерді белгілеуге және олардың көлемдерін өзгертуге;

14) жеке және заңды тұлғалар заңды талаптарды немесе санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің лауазымды адамдары берген нұсқамаларды, қаулыларды орындамаған немесе тиісінше орындамаған кезде сотқа жүгінуге;

15) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган бекіткен мамандарды тарту қағидаларына сәйкес халықтың инфекциялық және паразиттік аурулары, уланулары кезінде санитариялық-эпидемияға қарсы және санитариялық-профилактикалық іс-шараларды жүзеге асыруға денсаулық сақтау ұйымдарының мамандарын тартуға құқығы бар.

2. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласында мемлекеттік бақылау мен қадағалау нәтижелері бойынша шешім қабылдау үшін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы анықталған нормативтік құқықтық актілердің бұзушылықтарына қарай халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын лауазымды адамдары мынадай актілер шығарады:

1) тексеру нәтижелері туралы акт – халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалауды жүзеге асыратын лауазымды адамның халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкестігін тексеру нәтижелері бойынша беретін құжаты;

2) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарын бұзушылықтарды жою туралы ұйғарым;

3) бас мемлекеттік санитариялық дәрігерлердің:
санитариялық-эпидемияға қарсы және санитариялық-профилактикалық іс-шараларды жүргізу;

жеке тұлғаларды жұмыстан уақытша шеттету;

халықтың, сондай-ақ кәсіпкерлік және (немесе) өзге де қызметте пайдалануы мен қолдануына арналған, адамның денсаулығына зиянды әсер ететін өнімді әкелуге, өндіруге, қолдануға және өткізуге тыйым салу;

адамдардың өмірі мен денсаулығына қауіпті деп танылған жағдайда шикізаттың, өнімнің, химиялық заттардың, технологиялық жабдықтардың, тетіктердің, процестердің, құрал-саймандардың жаңа түрлерін өндіруге, қолдануға және өткізуге тыйым салу;

денсаулық сақтау саласындағы рұқсат ету құжатының қолданысын тоқтата тұру;

Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес дара кәсіпкердің немесе заңды тұлғаның қызметін немесе жекелеген қызмет түрлерін тоқтата тұру туралы қаулылары.

41-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауды және қадағалауды жүзеге асыру кезінде тексерулер жүргізудің ерекше тәртібі

1. Эпидемиялық маңыздылығы жоғары объектілерге қатысты тексерулер Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес тәуекелдерді бағалау жүйесіне негізделген кезенділікпен ерекше тәртіппен жүргізіледі.

2. Эпидемиялық маңыздылығы жоғары объектілерді ерекше тәртіппен жүргізілетін тексерулерден босату халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган кәсіпкерлік жөніндегі уәкілетті органмен бірлесе отырып, сондай-ақ халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын лауазымды адамның объектінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкестігі туралы қорытындылары бар аудиторлық қорытынды алуы негізінде айқындалатын тәуекелдер дәрежесін бағалау өлшемшарттарына сәйкес жүзеге асырылады.

3. Тексерулерден босату мерзімдері халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган кәсіпкерлік жөніндегі уәкілетті органмен бірлесе отырып анықтайтын тәуекелдер дәрежесін бағалау өлшемшарттарымен белгіленеді.

42-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы жоспардан тыс тексеру түріндегі мемлекеттік бақылау және қадағалау

1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы жоспардан тыс тексеру түріндегі мемлекеттік бақылау және қадағалау Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес жүзеге асырылады.

2. Жоспардан тыс тексерулер халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауға және қадағалауға жататын эпидемиялық маңызды объектілерге қатысты жүргізіледі.

43-бап. Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бара отырып халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау және қадағалау

Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бара отырып халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау және қадағалау Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес жүзеге асырылады.

44-бап. Өнімді іріктеу және оған санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу

1. Өнімді (тауарларды) іріктеу және оған санитариялық-эпидемиологиялық сараптама кәсіпкерлік субъектісіне алдын ала хабарламай халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес келмейтін өнімді анықтау, оны әкелудің, өндірудің, қолданудың және өткізудің алдын алу және жолын кесу үшін жүргізіледі.

Санитариялық-эпидемиологиялық сараптаманы жүргізу үшін өнімді іріктеуді халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның лауазымды адамдары жүргізеді және ол өнімді сатып алу фактісін растайтын құжатпен куәландырылады.

Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган санитариялық-эпидемиологиялық сараптама нәтижелері бойынша халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес келмейтін өнімді анықтаған кезде адам өміріне, денсаулығына және оның мекендеу ортасына қауіпті өнім анықталып, соларға қатысты Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес объектілерге жоспардан тыс тексеру жүргізілетін жағдайларды қоспағанда, оны жою тәртібін міндетті түрде түсіндіре отырып, әкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттама жасамай бұзушылықтарды жою туралы нұсқама жасайды.

2. Өнімді іріктеу және оған санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу нәтижелері бойынша халықты сәйкес келмейтін өнімді тұтынуға және өткізуге байланысты ықтимал тәуекелдер туралы хабарландыру үшін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның ресми интернет-ресурсында Сәйкес келмейтін өнім тізілімі орналастырылады.

Тізілімді жүргізу тәртібін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайды.

45-бап. Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау және қадағалау

1. Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау және қадағалау ақпараттық жүйелердің деректерін, сондай-ақ бақылау және қадағалау субъектісінің (объектісінің) қызметі туралы басқа да мәліметтерді талдау және салыстыру жолымен жүргізіледі.

2. Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылаудың және қадағалаудың мақсаты:

1) бұзушылықтарды уақтылы анықтау, жолын кесу және оған жол бермеу, бақылау субъектілеріне (объектілеріне) бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау және қадағалау нәтижелері бойынша халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган анықтаған бұзушылықтарды дербес жою құқығын беру;

2) олардың әкімшілік жүктемесін төмендету;

3) өнім мен қызметтердің қауіпсіздігінің нысаналы көрсеткіштеріне, қоршаған ортаның сапасына және өнімге, қызметтерге және қоршаған ортаға ықтимал әсері бар

өндірістік процестерді реттеу құралдарына қатысты шешімдер қабылдау үшін мекендеу ортасы факторларының (химиялық, физикалық, биологиялық, әлеуметтік) адамның денсаулығына тигізетін әсері туралы шынайы ақпаратты алу;

4) уланулардың және инфекциялық аурулардың, кәсіби аурулардың ошақтарының туындауының алдын алу бойынша орындалатын іс-шаралардың тиімділігін бағалау, олардың туындауын болжау мүмкіндігі;

5) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарын сақтауды қамтамасыз ету;

б) штаттан тыс жағдайларға жедел алдын ала отырып ден қою;

7) басшылар мен қызметкерлердің санитариялық-гигиеналық ақпараттану және жауапкершілікте болуының анағұрлым жоғары деңгейін қалыптастыру;

8) қоғамдық денсаулықты сақтау жөніндегі кәсіпорындардың қызметі және халықтың денсаулығы үшін тәуекелдер туралы жұртшылықты ақпараттандыру болып табылады.

3. Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау және қадағалау тоқсанына бір реттен жиі емес жүргізіледі.

4. Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау және қадағалау нәтижелері бойынша бұзушылықтар анықталған жағдайда камеральдық бақылауды қоспағанда анықталған бұзушылықтарды жою туралы ұсыным ресімделеді. Анықталған бұзушылықтарды жою туралы ұсынымның нысанын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган белгілейді.

5. Анықталған бұзушылықтарды жою туралы ұсыным бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау және қадағалау барысында бұзушылық анықталған күннен бастап жеті жұмыс күнінен кешіктірмейтін мерзімде бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) мына тәсілдердің біреуімен:

1) хабарламасы бар тапсырыстық хатпен почта бойынша;

2) оны бақылау және қадағалау субъектісінің (объектісінің) өкіліне және (немесе) лауазымды тұлғасына табыстайды;

3) "Электрондық үкімет" веб-порталында пайдаланушының жеке кабинетіне электрондық тәсілмен жіберіледі.

6. Бақылау және қадағалау субъектісінің (объектісінің) ұсынымдарды орындауы деп бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау және қадағалау барысында анықталған бұзушылықтарды жою

туралы ұсынымдарда көрсетілген анықталған бұзушылықтарды оны табыстаған (алған) күннен кейінгі күннен бастап отыз жұмыс күні ішінде тиісті жою танылады.

7. Бақылау субъектісі (объектісі) ұсынымдарда көрсетілген бұзушылықтармен келіспеген жағдайда халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органға ұсынымды табыстаған күннен кейінгі күннен бастап бес жұмыс күні ішінде қарсылық жібереді.

8. Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық бақылау және қадағалау барысында анықталған бұзушылықтарды жою туралы ұсынымдарды белгіленген мерзімде орындамау бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бара отырып халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық бақылау үшін бақылау және қадағалау субъектісін (объектісін) іріктеуге негіз болып табылады.

9. Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау және қадағалау нәтижелері халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның және оның аумақтық бөлімшелерінің бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау және қадағалауды тіркеудің арнайы журналында есепке алуға жатады, ол нөмірленген, тігілген және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның және оның аумақтық бөлімшелерінің мөрімен мөрленген болуы тиіс.

46-бап. Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылаудың және қадағалаудың түрлері

1. Камералдық бақылау сыртқы экономикалық қызметке қатысушылар туралы, өнімге сынау жүргізуге, оның сәйкестігін растауға немесе өнім сәйкестігі туралы декларацияны тіркеуге, сәйкестікті растау нәтижелерін тануға жүгінген өтініш берушілер туралы, сынақ нәтижелері туралы, сондай-ақ кеден органдары, техникалық реттеу саласындағы уәкілетті орган халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органға табыс ететін өнімдер сәйкестігінің дәлелдемелері ретінде табыс еткен өзге де құжаттарда қамтылған мәліметтерді зерттеу мен талдау негізінде жүзеге асырылады.

Сыртқы экономикалық қызметке қатысушылар, сәйкестікті растау жөніндегі органдар, сынақ зертханалары (орталықтар), өнімнің Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкестігін декларациялайтын жеке кәсіпкерлік субъектілері камералдық бақылау объектілері болып табылады.

Камералдық бақылауды жүзеге асыру үшін қажетті мәліметтердің тізбесін, сондай-ақ кеден органдарының, техникалық реттеу саласындағы уәкілетті органның, сәйкестікті растау жөніндегі органдардың және сынақ зертханаларының (

орталықтардың) оларды табыс ету тәртібін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайды.

Сыртқы экономикалық қызметке қатысушылар туралы, олар әкелетін өнім және әкелінетін өнімнің сәйкестігін растау жөніндегі құжаттар туралы мәліметтерді кеден органдары табыс етеді.

Өнімге сынақ жүргізуге, оның сәйкестігін растауға немесе өнім сәйкестігі туралы декларацияны тіркеуге, сәйкестікті растау нәтижелерін тануға жүгінген өтініш берушілер туралы, сынау нәтижелері, сондай-ақ өнім сәйкестігінің дәлелдемелері ретінде табыс етілген өзге де құжаттарда қамтылған мәліметтерді техникалық реттеу саласындағы уәкілетті орган, сәйкестікті растау жөніндегі органдар және сынақ зертханалары (орталықтар) табыс етеді.

Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган камералдық бақылаудың нәтижелері бойынша халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің, гигиеналық нормативтердің және (немесе) техникалық регламенттер талаптарының бұзылуы анықталған кезде, оның ішінде әкелінген өнім мен әкелінген өнімге сәйкестікті растау жөнінде берілген, тіркелген, танылған құжаттар арасындағы мәліметтерді салыстырып талдау негізінде камералдық бақылау субъектілеріне қатысты мынадай шараларды қолданады:

1) сыртқы экономикалық қызметке қатысушылардың және Қазақстан Республикасының аумағына өнімді әкелумен және (немесе) өткізумен айналысатын, өнімнің Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкестігін декларациялайтын жеке кәсіпкерлік субъектілерінің атына халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің, гигиеналық нормативтер мен техникалық регламенттердің талаптарын бұзушылықты жою тәртібін міндетті түрде түсіндіре отырып, оны жою туралы нұсқама жібереді;

2) техникалық реттеу саласындағы уәкілетті органның атына Қазақстан Республикасының техникалық реттеу саласындағы заңнамасы талаптарының бұзылу фактілерін көрсете отырып, ақпарат жібереді.

2. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит нәтижелерін мониторингілеу:

1) өткізілген санитариялық-эпидемиологиялық аудит туралы ұсынылған ақпаратқа;

2) объектінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі (сәйкес еместігі) туралы ұсынылған аудиторлық қорытындыларға жүргізіледі.

Санитариялық-эпидемиологиялық аудит нәтижелерін мониторингілеу барысында халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайтын санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізу тәртібіне сәйкес объектінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы

нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі (сәйкес еместігі) туралы аудиторлық қорытындының толық толтырылуына талдау жүргізіледі.

Санитариялық-эпидемиологиялық аудит нәтижелерін мониторингілеу жарты жылда бір рет жүргізіледі.

3. Өндірістік бақылау нәтижелерін мониторингілеу эпидемиялық маңызы бар объектілерде және объектіге бара отырып ерекше тәртіп бойынша тексерулер, профилактикалық бақылау және қадағалау қорытындылары бойынша жүргізілген өндірістік бақылау нәтижелері туралы берілетін мәліметтерге негізделеді.

Субъект (объект) ішкі есепті жүргізеді, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкес өндірістік бақылау нәтижелері бойынша кезеңдік есептер қалыптастырады және ұсынады.

Өндірістік бақылау нәтижелерін мониторингілеу жарты жылда бір рет өткізіледі.

4. Хабарламаны мониторингілеу эпидемиялық маңыздылығы болмашы объекті қызметінің басталғаны және тоқтатылғаны туралы хабарлаған жеке және заңды тұлғалардан түскен хабарламаларды және келіп түскен жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін, тексерулер мен профилактикалық бақылау және қадағалау нәтижелерін талдау негізінде жүргізіледі.

5. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг халықтың денсаулығы мен мекендеу ортасының жай-күйіне, оларды талдауды, бағалауды және болжауды, сондай-ақ халықтың денсаулық жағдайы мен мекендеу ортасы факторларының әсері арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды анықтауды қадағалаудың мемлекеттік жүйесі болып табылады.

Талдау, бағалау және болжау – инфекциялық және паразиттік ауруларды қоздырғыштардың немесе таратушылардың ену және таралу ықтималдығын, сондай-ақ қоршаған орта факторларының халықтың денсаулық жағдайына жағымсыз әсеріне және осыған байланысты ықтимал медициналық-биологиялық және экономикалық салдарға негізделген бағалау.

Санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг шеңберінде сыртқы орта объектілерінде (су, топырақ, атмосфералық ауа) сынамаларды іріктеу тоқсанына бір рет жүргізіледі.

47-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық сараптама

1. Санитариялық-эпидемиологиялық сараптама – органолептикалық, санитариялық-гигиеналық, микробиологиялық, вирусологиялық, паразитологиялық, санитариялық-химиялық, иммундық-биологиялық, молекулярлық-генетикалық, токсикологиялық, радиологиялық, радиометриялық, дозиметриялық өлшеулердің, электромагниттік өрістер және физикалық факторлар өлшеулерінің, өзге де зерттеулер мен сынаулардың кешені, сондай-ақ жобалардың, өнімдердің, кәсіпкерлік және (немесе) өзге қызмет объектілерінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық

саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігін бағалау мақсатындағы жобалар сараптамасы.

Тексеру шеңберінде жүргізілетін санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу үшін осы өнімнің құнын өтеместен, жеткілікті және оған қажетті көлемнен аспайтын мөлшерде сынама алуды және өнімге іріктеуді жүргізеді.

2. Жобалардың санитариялық-эпидемиологиялық сараптамасын қоспағанда, санитариялық-эпидемиологиялық сараптаманы мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің мемлекеттік органдары мен ұйымдары өз құзыреті шегінде санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің, кеден органдарының лауазымды адамдарының қаулылары немесе нұсқамалары мен жеке және заңды тұлғалардың өтініштері бойынша халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайтын тәртіппен жүргізеді.

Эпидемиялық маңызы бар объектілерді салу жобаларының, сондай-ақ қала құрылысы жобаларының санитариялық-эпидемиологиялық сараптамасын Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы заңнамасында белгіленген тәртіппен аттестатталған сарапшылар жүргізеді.

Санитариялық-эпидемиологиялық зертханалық зерттеулер бөлігінде санитариялық-эпидемиологиялық сараптаманы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік ұйымдар жүргізеді.

3. Құрылыс жобаларының санитариялық-эпидемиологиялық сараптамасын:

1) эпидемиялық маңызы бар объектілерді салуға арналған жобалар (алдын ала санитариялық қорғау аймағы көлемін белгілей отырып техникалық-экономикалық негіздемелер мен жобалау-сметалық құжаттамалар) бойынша ведомстводан тыс кешенді сараптама құрамында мемлекеттік немесе аккредиттелген сараптамалық ұйымдар;

2) Қазақстан Республикасының Үкіметі немесе облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың мәслихаттарының бекітуіне жататын қала құрылысы жобалары бойынша жүргізіледі.

4. Осы баптың 3-тармағында көзделмеген жобалар бойынша санитариялық-эпидемиологиялық сараптаманы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органдар, өзге де мемлекеттік органдардың халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын құрылымдық бөлімшелері:

1) өндірістік және азаматтық мақсаттағы объектілерге;

2) қоршаған ортаға, санитариялық қорғау аймақтарына және санитариялық-қорғаныш аймақтарына зиянды заттар мен физикалық факторлардың рұқсат етілген шекті шығарындылары мен рұқсат етілген шекті төгінділері бойынша нормативтік құжаттама жобаларына, шикізатқа және өнімге;

3) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауға және қадағалауға жататын өнімге, оның ішінде тағам өнімдерінің жарамдық мерзімі мен сақтау шарттарын келісуді;

4) топыраққа, су қоймаларына және атмосфералық ауаға химиялық, биологиялық, токсикологиялық, радиологиялық жүктеме бойынша материалдарға жүргізеді.

48-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық зертханалық зерттеулер жүргізу тәртібі

1. Санитариялық-эпидемиологиялық зертханалық зерттеулер санитариялық-эпидемиологиялық сараптаманың органолептикалық, санитариялық-гигиеналық, микробиологиялық, вирусологиялық, паразитологиялық, санитариялық-химиялық, иммундық-биологиялық, молекулярлық-генетикалық, токсикологиялық, радиологиялық, радиометриялық, дозиметриялық өлшеулерді, электромагниттік өрістердің және физикалық факторлардың өлшеулерін, басқа да зерттеулер мен сынақтарды жүргізумен байланысты бөлігі болып табылады.

Санитариялық-эпидемиологиялық зертханалық зерттеулердің тізбесі мен көлемін (санын) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган белгілейді.

2. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауға және қадағалауға жататын тамақ өніміне санитариялық-эпидемиологиялық зертханалық зерттеулер:

жарамдық мерзімі өткен;

сапасының нашарлық белгісі (бүліну, шіру, ластану) айқын байқалған жағдайда жүргізілмейді.

3. Санитариялық-эпидемиологиялық сараптама және ғылыми сараптама нәтижелері бойынша адамның немесе болашақ ұрпақтың денсаулығы үшін қауіпті деп танылған химиялық және биологиялық заттарды Қазақстан Республикасында қолдануға тыйым салынады.

Қазақстан Республикасында қолдануға тыйым салынған қауіпті химиялық, биологиялық заттар тізілімі халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның ресми интернет-ресурсында жариялануға тиіс.

4. Жеке және заңды тұлғалардың өтініштері бойынша санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу үшін олар қаржыландыруды қамтамасыз етеді және қажетті құжаттаманы табыс етеді.

49-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит

1. Санитариялық-эпидемиологиялық аудитті аудитор жүргізеді.

2. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылау мен қадағалауға жататын объектілер иелерінің өтініштері бойынша, өтініш беруші мен аудитордың арасында Қазақстан

Республикасының Азаматтық кодексіне сәйкес жасалатын санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізуге арналған шартқа сәйкес жүргізіледі.

3. Рұқсаттар мен хабарламалардың электрондық тізіліміне қосылған аудиторлар халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органға жыл сайын есептік жылдан кейінгі қаңтар айының оны күніне халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган бекіткен нысан бойынша жүргізілген аудит туралы ақпаратты ұсынуға міндетті.

4. Санитариялық-эпидемиологиялық аудиттің нәтижелері объектінің сәйкестігі немесе сәйкес еместігі туралы қорытындылары бар аудиторлық қорытындыда көрсетіледі.

50-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласында қызметті жүзеге асыратын аудиторларға қойылатын талаптар

1. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізу үшін жеке және заңды тұлғалар мынадай біліктілік талаптарына сай келуге тиіс:

1) жеке тұлғалар үшін:

санитариялық-гигиеналық бейіндегі жоғары білімінің болуы;

уәкілетті орган айқындаған тәуелсіз сараптама жүргізуге үміткер жеке тұлғаларға қойылатын талаптарға сай келу;

2) заңды тұлғалар үшін штатында осы тармақтың 1) тармақшасында белгіленген талаптарға сай келетін білікті персоналдың болуы.

2. Жеке және заңды тұлғалар санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізу жөніндегі қызметі басталғанға дейін және қызметі тоқтатылғаннан кейін "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органды бұл туралы хабардар етуге міндетті.

3. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізу жөніндегі қызметті жүзеге асыратын аудиторлар:

1) аудитті кешенді, объективті, сапалы жүргізуді қамтамасыз етуге;

2) Қазақстан Республикасының халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы заңнамасының, өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптарын сақтауға;

3) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласында аудитті мемлекеттік нормалау құжаттарының негізінде жүргізуге міндетті.

4. Орындаушылары:

1) аудит жүргізілетін субъектімен еңбек қатынастарында тұратын немесе оның лауазымды адамдарының, сондай-ақ аудит жүргізілетін субъект акцияларының он және одан көп пайызын (жарғылық капиталға қатысу үлестерін) иеленген акционердің (қатысушының) жақын туыстары немесе жегжаттары болып табылатын;

2) аудит жүргізілетін субъектімен жеке мүліктік мүдделерімен байланысты аудитордың санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізуіне тыйым салынады.

51-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит рәсімі

1. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит рәсімі:

- 1) санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізу туралы өтінішті тіркеуді;
- 2) өтініш беруші табыс еткен құжаттарды алдын ала талдауды;
- 3) санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізуге шарт жасасуды;
- 4) санитариялық-эпидемиологиялық аудиттің мақсаттарын белгілеуді;
- 5) санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізу жоспарын жасауды;

6) санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізуді (объектіні тексеру, материалдарды талдамалық өңдеу, салыстырмалы талдау және жоспарланып отырған не жүзеге асырылып жатқан қызметтің қоғамдық денсаулыққа санитариялық-эпидемиологиялық қауіптілігі дәрежесіне, объектіні іске асыру негіздемелерінің жеткіліктілігі мен анықтығына бағалау жүргізу);

7) аудиторлық қорытынды жасауды және оны өтініш берушіге табыс етуді қамтиды.

2. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізу үшін өтініш беруші қаржыландыруды қамтамасыз етеді және осы баптың 3-тармағында белгіленген тәртіппен қажетті құжаттаманы табыс етеді.

3. Объектіге санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізу үшін өтініш беруші аудиторға мынадай құжаттарды табыс етеді:

1) санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізуге өтініш;

2) санитариялық-эпидемиологиялық аудитке жататын объектіге қатысты материалдар:

халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органдарының соңғы жылдағы зерттеп-қарау актілері (олар болмаған кезде соңғылары);

объектінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкестігі туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды;

3) бар болса, шаруашылық жүргізуші субъектінің менеджмент жүйесі жөніндегі құжаттамасы және санитариялық-эпидемиологиялық аудиттің алдыңғы қорытындылары;

4) объектіні бағалау үшін қажетті өзге де материалдар.

4. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит жоспарына сәйкес жүргізілген аудиттің нәтижелері бойынша санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізу тәртібімен белгіленген нысан бойынша объектінің санитариялық қағидаларға сәйкестігі (сәйкес еместігі) туралы аудиторлық қорытынды жасалады.

5. Санитариялық-эпидемиологиялық аудитті жүргізу тәртібін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайды.

6. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит нәтижелері аудиторлық есепті дайындау кезінде мынадай жағдайларға жол берілген:

1) санитариялық-эпидемиологиялық аудитті жүргізу рәсімдері бұзылған;

2) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптары орындалмаған жағдайда жарамсыз болып танылады.

52-бап. Өндірістік бақылау

1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы бақылау мен қадағалауға жататын объектілерде қызметін жүзеге асыратын дара кәсіпкерлер мен заңды тұлғалар өндірістік бақылаудың тиімді жүйесін әзірлейді, құжатпен ресімдейді, енгізеді және жұмыс жағдайында ұстайды.

2. Өндірістік бақылауды қамтамасыз ету дара кәсіпкерге және заңды тұлғаның басшысына жүктеледі.

3. Жүзеге асырылатын өндірістік бақылаудың уақтылылығын, толықтығын және дұрыстығын қамтамасыз ету дара кәсіпкерлер мен заңды тұлғалар тағайындайтын адамдарға жүктеледі.

4. Өндірістік бақылаудың мақсаты өзін-өзі бақылау объектісінде халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерде белгіленген талаптардың сақталуын ұйымдастыру және жүргізу арқылы өнімнің, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтердің адам үшін қауіпсіздігін және (немесе) зиянсыз болуын қамтамасыз ету болып табылады.

5. Халықты өндірістік бақылау:

1) өндірістік бақылау бағдарламасын әзірлеуді;

2) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес зертханалық зерттеулер мен өлшеулерді жүзеге асыруды (ұйымдастыру);

3) медициналық қарап-тексеруден өтудің уақтылылығы мен толықтығын бақылау;

4) өнімнің қауіпсіздігі мен сәйкестігін растайтын құжаттардың болуын бақылауды;

5) тәуекел факторларын бағалауды, анықталған қауіптерді, өндірістік және қоршаған орта факторларының қауіпсіздік және (немесе) зиянсыз болуы өлшемшарттарын талдауды және процестердің қауіпсіздігін бақылау әдістерін анықтауды;

6) өндірістік бақылауды жүзеге асырумен байланысты құжаттаманың есебін және есептілігін жүргізуді;

7) халықты, жергілікті атқарушы органдарды, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы органды объектінің

қызметіне байланысты авариялық жағдайлар, өндірістің тоқтаулары, технологиялық процестердің бұзушылықтары, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығына қауіп төндіретін жаппай инфекциялық және паразиттік, кәсіби аурулар мен уланулар (үш және одан көп жағдай) туралы ақпараттандыру кестесін әзірлеуді;

8) өндірістік бақылау бағдарламасында көзделген іс-шаралардың орындалуын бақылауды қамтиды.

6. Өндірістік бақылау бағдарламасын әзірлеуді дара кәсіпкер, заңды тұлға дербес немесе санитариялық-эпидемиологиялық аудит бойынша қызметті жүзеге асыратын адамдарды тарта отырып жүзеге асырады.

7. Жаңа технологияны енгізу, технологиялық процеске, тамақ өнімдерінің рецептурасына өзгерістер енгізу, санитариялық-эпидемиологиялық ахуалдың тұрақтылығына әсер ететін және (немесе) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығына қауіп төндіретін басқа да өзгерістер кезінде өндірістік бақылау бағдарламасы қайта қарауға жатады.

8. Өндірістік бақылауды жүзеге асыруға қойылатын талаптар халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган бекітетін санитариялық қағидаларда белгіленеді.

3-параграф. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылау және қадағалау

53-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылау

1. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар айналысы саласындағы мемлекеттік бақылау Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасын және дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар айналысы саласындағы нормативтік құқықтық актілерді бұзушылықтардың алдын алуға, оларды анықтауға, жолын кесуге және жоюға, сондай-ақ бақылау субъектілерінің оларды сақтауын бақылауға бағытталған.

2. Мемлекеттік бақылауға денсаулық сақтау субъектілері, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өткізуді жүзеге асыратын жеке және заңды тұлғалар, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы фармацевтикалық қызметті жүзеге асыратын субъектілер, сондай-ақ бастапқы материалдардың, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың сапасын бақылауды жүзеге асыратын заңды тұлғалар, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік сараптама ұйымы жатады.

3. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылау субъектілеріне (объектілерге) қатысты Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес профилактикалық бақылау нысанында бақылау жүзеге асырылады.

4. Жоспардан тыс тексерулер, бақылау субъектісіне (объектісіне) бара отырып профилактикалық алдын-алу бақылау және бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес жүзеге асырылады.

54-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар

1. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар:

1) Қазақстан Республикасының бас мемлекеттік фармацевтика инспекторы және (немесе) оның орынбасары;

2) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік органның құрылымдық бөлімшелерінің мемлекеттік фармацевтика инспекторлары;

3) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік органның басшысы айқындайтын тиісті аумақтардағы бас мемлекеттік фармацевтика инспекторлары;

4) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік органның аумақтық бөлімшелерінің мемлекеттік фармацевтика инспекторлары болып табылады.

2. Тиісті саладағы жоғары тұрған бас мемлекеттік фармацевтика инспекторы жеке және (немесе) заңды тұлғалардың төмен тұрған лауазымды адамдардың әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) арызы (шағымы) бойынша шешім шығарылғанға дейін олар қабылдаған актілердің орындалуын тоқтата тұруға, күшін жоюға не кері қайтарып алуға құқылы.

55-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру кезіндегі лауазымды адамдардың құқықтары

1. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар Қазақстан Республикасы Кәсіпкерлік кодексінің 154-бабының 1-тармағында көзделген құқықтармен қатар:

1) сараптама жүргізу үшін дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың үлгілерін іріктеуді жүзеге асыруға;

2) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды айналымнан алуды жүзеге асыруға;

3) жарамсыз болып қалған, жарамдылық мерзімі өткен дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды, жалған, контрафактілік және Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасының талаптарына сәйкес келмейтін басқа да дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге, онда өндіруге, дайындауға, сақтауға, қолдануға және өткізуге тыйым салуға және (немесе) тоқтата тұруға;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасы талаптарының сақталуы тұрғысынан дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы объектілерге баруға;

5) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілерден дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы мәселелері жөнінде ақпарат, ведомстволық есептілік алуға құқылы.

2. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылаудың нәтижелері бойынша шешім қабылдау үшін дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды тұлғалардың белгіленген денсаулық сақтау саласындағы нормативтік құқықтық актілерді бұзушылықтарына қарай мынадай актілер:

1) тексеру нәтижелері туралы акт – дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды тұлғаның субъектіні (объектіні) оның дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкестігіне тексеру, профилактикалық бақылау нәтижелері бойынша беретін құжат;

2) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарын бұзушылықтарды жою туралы нұсқама;

3) бас мемлекеттік фармацевтикалық инспекторлардың:
дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына және (немесе) Еуразиялық экономикалық одақтың талаптарына сәйкес келмеген, адамның өміріне және (немесе) денсаулығына қауіп төндіретін дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды әкелуге, өндіруге, қолдануға және өткізуге тыйым салу;

фармацевтикалық қызметке лицензияның және (немесе) денсаулық сақтау саласындағы рұқсат құжатының қолданысын тоқтату;

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жеке кәсіпкердің немесе заңды тұлғаның қызметін немесе қызметінің жекелеген түрлерін тоқтату;

төмен тұрған лауазымды тұлғалар қабылдаған актілерінің орындалуын тоқтату немесе күшін жою туралы қаулылары шығарылады.

3. Тәуекел дәрежесін бағалау негізінде тексерулер жүргізудің ерекше тәртібі нысанында мемлекеттік бақылауды, жоспардан тыс тексерулерді, бақылау субъектісіне (объектісіне) бара отырып, профилактикалық бақылауды, бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, профилактикалық бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдарға тексеру немесе профилактикалық бақылау мен нысанасына жатпайтын талаптар қоюға және өтініш жасауға тыйым салынады.

56-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы жоспардан тыс тексеру түріндегі мемлекеттік бақылау

Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы жоспардан тыс тексеру түріндегі мемлекеттік бақылау Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес жүзеге асырылады.

57-бап. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бара отырып дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау

Бақылау субъектісіне (объектісіне) бара отырып дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес жүзеге асырылады.

58-бап. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау

1. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау ақпараттық жүйелердің деректерін, сондай-ақ бақылау субъектісінің (объектісінің) қызметі туралы басқа да мәліметтерді талдау және салыстыру арқылы жүргізіледі.

2. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, профилактикалық бақылаудың мақсаты бұзушылықтарды уақтылы анықтау, жолын кесу және оған жол бермеу, бақылау субъектілеріне (объектілеріне) бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай, профилактикалық бақылаудың нәтижелері бойынша дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар айналысы саласындағы мемлекеттік орган анықтаған бұзушылықтарды өз бетінше жою құқығын беру және оларға әкімшілік жүктемені төмендету болып табылады.

3. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы профилактикалық бақылау тоқсанына бір реттен жиі емес жүргізіледі.

4. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау нәтижелері бойынша бұзушылықтар анықталған жағдайда анықталған бұзушылықтарды жою туралы ұсыным ресімделеді. Анықталған бұзушылықтарды жою туралы ұсынымның нысанын дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік орган белгілейді.

5. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы профилактикалық мемлекеттік бақылау барысында анықталған бұзушылықтарды жою туралы ұсыным бақылау субъектісіне (объектісіне) бұзушылық анықталған күннен бастап жеті жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде мынадай тәсілдердің бірімен:

- 1) хабарламасы бар тапсырысхатпен пошта арқылы;
- 2) бақылау субъектісінің (объектісінің) өкіліне және (немесе) лауазымды адамына қол қойғызып табыс етеді;

3) "электрондық үкімет" веб-порталындағы пайдаланушының жеке кабинетіне электрондық тәсілмен жіберіледі.

6. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы профилактикалық бақылау барысында анықталған бұзушылықтарды жою туралы ұсынымда көрсетілген анықталған бұзушылықтарды ол тапсырылған (алынған) күннен кейінгі күннен бастап отыз жұмыс күні ішінде тиісінше жою бақылау субъектісінің (объектісінің) ұсынымды орындауы болып танылады.

7. Бақылау субъектісі (объектісі) ұсынымда көрсетілген бұзушылықтармен келіспеген жағдайда, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар айналысы саласындағы мемлекеттік органға ұсыным жіберілген күннен кейінгі күннен бастап бес жұмыс күні ішінде қарсылық жіберуге құқылы.

8. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы профилактикалық бақылау барысында анықталған бұзушылықтарды жою туралы ұсынымды белгіленген мерзімде орындамау, бақылау субъектісіне (объектісіне) бара отырып, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы профилактикалық бақылау үшін бақылау субъектісін (объектісін) іріктеу үшін негіз болып табылады.

9. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, профилактикалық бақылау нәтижелері дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік орган немесе оның аумақтық бөлімшелері нөмірлеуі, жіппен байлауы және мөрмен бекітуі тиіс бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, профилактикалық бақылауды тіркеудің арнайы журналында дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік орган және оның аумақтық бөлімшелернің есепке алуына жатады.

10. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, профилактикалық мемлекеттік бақылау:

1) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру шеңберінде дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарға, сондай-ақ қоса төленуге жататын дәрілік заттарға;

2) барлық дәрілік заттарға қатысты жүргізіледі.

6-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы жарнама

59-бап. Денсаулық сақтау саласындағы жарнама

1. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың жарнамасы дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады.

Тағамға биологиялық активті қоспалардың жарнамасы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады.

Медициналық көрсетілетін қызметтер (көмек) жарнамасы медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады.

2. Медициналық көрсетілетін қызметтердің, профилактика, диагностика, емдеу және медициналық оңалту әдістері мен құралдарының (бұдан әрі осы баптың мақсаттарында – көрсетілетін қызметтер), дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың, тағамға биологиялық активті қоспалардың жарнамасы анық болуға, арнаулы білімсіз немесе арнайы құралдарды қолданбай түсініліп-танылуға, басқа көрсетілетін қызметтермен, дәрілік заттармен және медициналық бұйымдармен, тағамға биологиялық активті қоспалармен салыстыруды болғызбауға, тұтынушылардың сенімін пайдалану, оның ішінде сипаттамаларына, құрамына, тұтынушылық қасиеттеріне, құнына (бағасына), қолданудың болжамды нәтижелеріне, зерттеулер мен сынаулардың нәтижелеріне қатысты сеніміне асыра пайдалану арқылы оларды жаңылыстырмауға тиіс.

3. Мыналарға:

1) Қазақстан Республикасында тіркелмеген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың, тағамға биологиялық активті қоспалардың, профилактика құралдарының жарнамасына;

2) дәрігердің рецептісі бойынша босатылатын дәрілік препараттар үлгілерінің жарнамасы мақсатында таратуға;

3) балаларға арналған дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардан басқа, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың жарнамасында балаларды, олардың бейнелері мен дауыстарын пайдалануға;

4) медициналық, фармацевтикалық конференциялардағы, конгрестердегі, симпозиумдардағы және басқа да ғылыми кеңестердегі дәрілік заттардың таратылуын және жарнамасын қоспағанда, қоғамдық көлікте, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың, тағамға биологиялық активті қоспалардың тағайындалуына, пайдаланылуына және босатылуына қатысы жоқ ұйымдарда олардың жарнамасын таратуға және орналастыруға;

5) өнеркәсіптік өнімдерге, рецептуралық бланкілерге жарнамалық ақпаратты орналастыруға;

6) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың сыртқы (көрнекі) жарнамасын орналастыруға;

7) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар туралы дұрыс ақпаратты ғылыми немесе білім беру мақсатында, сондай-ақ пациенттерге ақпарат беру мақсатында ұсыну жағдайларын қоспағанда, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды тағайындауға уәкілеттік берілген медицина қызметкерлерін жарнама таратушылар ретінде пайдалануға;

8) тиісті қызмет түрін жүзеге асыруға арналған лицензия болмаған кезде көрсетілетін қызметтердің жарнамасына;

9) медициналық қызметпен айналысуға арналған лицензиясы және (немесе) клиникалық практикаға жіберуге арналған сертификаты жоқ тұлғалардың, оның ішінде шетелдік мамандардың көрсететін қызметтерінің жарнамасына;

10) халыққа арналған жарнамада мынадай ауруларды: жыныстық жолмен берілетін ауруларды, онкологиялық, психикалық, қауіпті инфекциялық ауруларды, АИТВ инфекциясын, туберкулезді, қант диабетін емдеу тәсілдерін көрсетуге;

11) жарнамада дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды қолдануды және (немесе) тағайындауды көтермелеуі мүмкін ғалымдардың, денсаулық сақтау мамандарының, сондай-ақ мемлекеттік органдардың лауазымды адамдарының ұсынымдарына сілтеме жасауға;

12) көрсетілетін қызметтерді, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды, тағамға биологиялық активті қоспаларды жарнамада бірегей, барынша қауіпсіз және тиімді ретінде ұсынуға;

13) дәрілік препараттың қауіпсіздігі мен тиімділігі оның табиғи жолмен алынуына байланысты деп сендіруге;

14) ұсынылатын көрсетілетін қызметтің, жарнамаланатын дәрілік препаратпен, тағамға биологиялық активті қоспамен емдеудің тиімділігі кепілдендірілген болып табылады, затты қолдану жанама әсерлердің дамуымен ұштаспайды деген болжам туғызуға;

15) жарнамаланатын көрсетілетін қызметке, дәрілік зат пен медициналық бұйымға тікелей қатысы жоқ ақпаратты жарнамада келтіруге;

16) адамның ағзаларына (ағзаларының бөлігіне) және (немесе) тіндеріне (тіннің бөлігіне) қатысты мәмілелер жасасу туралы ұсыныстардың жарнамасына тыйым салынады.

4. Көрсетілетін қызметтердің, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың жарнамасын бұқаралық ақпарат құралдарында, денсаулық сақтау ұйымдарындағы электрондық ақпарат ресурстарында таратуға және орналастыруға жол беріледі.

5. Дәрілік заттардың жарнамасы толық (дәрілік затты пайдалану үшін тиісті шектеулерді қоса алғанда) және дұрыс мәліметтерді қамтуға тиіс, олардың болмауы дәрілік заттарды орынсыз пайдалану немесе тұтынушы үшін қисынсыз қатерге әкеп соғуы мүмкін.

6. Жарнаманы шығаруды, тарату мен орналастыруды бақылауды мемлекеттік органдар өз құзыреті шегінде жүзеге асырады.

7-тарау. Цифрлық денсаулық сақтау

60-бап. Цифрлық денсаулық сақтаудың негізін қалаушы қағидаттар

1. Цифрлық денсаулық сақтау қағидаттары:

- 1) саладағы деректер мен процестерді цифрландыру арқылы денсаулық сақтау қағидаттарын іске асыру;
 - 2) саясат пен стратегияны іске асыру құралы, уәкілетті орган айқындайтын әдіснама негізі болып табылатын стандарттардың үстемдігі;
 - 3) жеке тұлғалардың (пациенттердің) дербес медициналық деректерін және пациенттің өз дербес деректеріне қол жеткізуін қамтитын денсаулық сақтаудың электрондық ақпараттық ресурстарының сақталуы мен құпиялылығын қамтамасыз ету;
 - 4) медициналық көмек көрсетудің дербестігін, қолжетімділігін, объективтілігін, үздіксіздігін қамтамасыз етуді қолдау;
 - 5) денсаулық сақтау жүйесінің тиімділігін арттыруды қолдау;
 - 6) медициналық көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыруды қолдау болып табылады;
 - 7) дербес медициналық деректердің иесі осы деректерді қалыптастырған денсаулық сақтау субъектісі және (немесе) өзіне қатысты осы деректер қалыптастырылған жеке тұлға болып табылады.
2. Медициналық деректердің агрегаторы – уәкілетті органның қағидаларына сәйкес дербес медициналық деректерді жинауды, өңдеуді, сақтауды, қорғауды және ұсынуды жүзеге асыратын цифрлық денсаулық сақтау субъектісі.
3. Қағазсыз медициналық ұйым бұл дербес медициналық деректерді электрондық форматта, оның ішінде медициналық ақпараттық жүйелер арқылы жинауды, өңдеуді, сақтауды және қорғауды жүзеге асыратын медициналық ұйым.
4. Цифрлық денсаулық сақтау объектісінің иесі бұл заңдарда немесе азаматтық-құқықтық актілерде айқындалған ақпараттандыру объектілерін иелену және пайдалану құқықтарына ие цифрлық денсаулық сақтау субъектісі.
5. Қашықтан медициналық көрсетілетін қызметтер бұл аурулар мен жарақаттарды диагностикалау, емдеу, медициналық оңалту және профилактика, медицина қызметкерлерінің өзара, пациенттермен және (немесе) олардың заңды өкілдерімен қашықтан өзара іс-қимылын қамтамасыз ететін цифрлық технологиялар арқылы зерттеулер мен бағалау жүргізу, көрсетілген тұлғаларды идентификаттау және аутентификаттау, сондай-ақ олар жасайтын әрекеттерді құжаттандыру мақсатында медициналық қызметтер көрсету.
6. Медициналық ақпараттық жүйе – медициналық ұйымдардың бизнес-процестерін электрондық форматта жүргізуді қамтамасыз ететін ақпараттық жүйе.
7. Мобильдік денсаулық сақтау - бұл мобильдік телефондарды, дербес қалта компьютерлерін (ДҚК), медициналық аспаптарды және денсаулық сақтау мақсаттарына арналған басқа да құрылғыларды қамтитын мобильдік құрылғыларды пайдалану.

8. Тасымалданатын медициналық құрылғылар - бұл пациент денсаулығының жай-күйі көрсеткіштерін жинауға және беруге арналған мобильдік (тасымалданатын) құрылғылар.

9. Қазақстан Республикасының ұлттық телемедицина желісі бұл қорғалған телекоммуникациялық инфрақұрылыммен біріктірілген және аппараттық-бағдарламалық кешендермен жаратандырылған уәкілетті органның қарамағындағы денсаулық сақтау ұйымдарының стационарлық және мобильдік телемедициналық орталықтар желісі.

10. Ұлттық электрондық денсаулық паспорты - бұл уәкілетті органның қағидаларына сәйкес жеке тұлғаға да, денсаулық сақтау қызметкерлеріне де қолжетімді электрондық денсаулық паспортын қамтитын уәкілетті органның электрондық ақпараттық ресурсы.

11. Цифрлық денсаулық сақтау объектісі – электрондық ақпараттық ресурстар, бағдарламалық қамтылу, мобильдік денсаулық сақтау технологиялары, денсаулық сақтаудың ақпараттық және коммуникациялық инфрақұрылымы.

12. Дербес медициналық деректер - бұл электрондық, қағаз немесе өзге де жеткізгіштерде тіркелген және пациентті біржақты идентификаттауға мүмкіндік беретін жеке тұлғаның денсаулығы немесе оған көрсетілген медициналық қызметтер туралы мәліметтер.

13. Цифрлық денсаулық сақтау субъектісі - бұл цифрлық денсаулық сақтау саласында қызметті жүзеге асыратын немесе азаматтық-құқықтық қатынастарға түсетін мемлекеттік органдар, жеке және заңды тұлғалар.

14. Теле-денсаулық сақтау - бұл клиникалық диагноз қоюды және пациенттің жай-күйін қашықтан мониторингілеуді, сондай-ақ аурулардың профилактикасы, денсаулықты нығайту, қоғамдық денсаулық сақтауды қолдау, медициналық-санитариялық ағарту және ғылыми медициналық зерттеулер сияқты басқа да клиникалық емес функцияларды қамтитын денсаулық сақтаудың медициналық көрсетілетін қызметтерді қашықтан ұсынуы.

15. Телемедициналық желі - бұл қашықтықтан медициналық қызмет ұсыну, оқыту және электрондық форматта медициналық ақпаратпен алмасу үшін медициналық жабдықтармен жаратандырылған және ақпараттық-коммуникациялық технологиялар арқылы біртұтас ақпараттық кеңістікке біріктірілген стационарлық және мобильдік телемедициналық орталықтар желісі.

16. Денсаулық сақтауды цифрландыру - бұл медициналық көмектің қолжетімділігін, тиімділігін, сапасын және қауіпсіздігін арттыруға бағытталған денсаулық сақтаудың медициналық және әкімшілік-басқару процестерін өзгерту үшін цифрлық технологияларды пайдалану.

17. Цифрлық денсаулық сақтау - бұл денсаулық сақтаудың мақсаттары мен міндеттерін іске асыру үшін цифрлық технологияларды пайдалануды қамтамасыз етуге

бағытталған саяси, экономикалық, ұйымдастырушылық, құқықтық, техникалық сипаттағы шаралар жүйесі.

18. Электрондық денсаулық паспорты - бұл цифрлық электрондық денсаулық сақтау субъектілерінің өмір бойы электрондық көздерден қалыптастыратын және уәкілетті органның қағидаларына сәйкес жеке тұлғаға да, денсаулық сақтау қызметкерлеріне де қолжетімді жеке тұлға денсаулығының жай-күйі және оған көрсетілген медициналық көмек туралы құрылымдалған дербес медициналық деректер жиыны.

19. Электрондық медициналық жазба - бұл медициналық көмек көрсетудің нақты жағдайына жататын құрылымдалған дербес медициналық деректер жиыны.

61-бап. Цифрлық денсаулық сақтау саласындағы қызмет

1. Цифрлық денсаулық сақтау саласындағы қызмет:

1) нормативтік құқықтық реттеуді, цифрлық денсаулық сақтау стандарттарын әзірлеуді және бекітуді;

2) денсаулық сақтау саласының ақпараттық және коммуникациялық инфрақұрылымын дамытуды;

3) жеке және заңды тұлғаларды денсаулық сақтау саласындағы деректермен және ақпаратпен қамтамасыз етуді;

4) дербес медициналық деректерді жинауды, өндеуді, сақтауды, қорғауды және ұсынуды;

5) дербес медициналық деректерді жинау, өңдеу, сақтау, қорғау және ұсыну мақсатында ақпараттық-коммуникациялық қызметтер көрсетуді;

6) денсаулық сақтау саласындағы өзге де электрондық көрсетілетін қызметтерді ұсынуды қамтиды.

2. Қашықтықтан медициналық қызметтер көрсетілетін электрондық ақпараттық ресурстар уәкілетті органның талаптарына сәйкес келуге тиіс.

3. Ұлттық деңгейде сақталатын дербес медициналық деректердің иесі уәкілетті орган болып табылады.

4. Жеке тұлға (пациент) цифрлық денсаулық сақтау субъектілеріне өзінің дербес медициналық деректерін сақтауға және өндеуге, қорғауға беруге құқылы.

62-бап. Цифрлық денсаулық сақтау саласындағы объектілер мен субъектілердің өзара іс-қимылы

1. Дербес медициналық деректерді қамтитын электрондық медициналық жазбаларды қалыптастыру үшін дербес деректерді жинау, өңдеу және сақтау жеке тұлғаның (пациенттің) немесе заңды өкілінің жазбаша бас тартуы не электрондық форматтағы бас тартуы болмаған кезде оның келісімінің презумпциясы бойынша жүзеге асырылады.

2. Денсаулық сақтау субъектілері меншік нысанына және ведомстволық тиістілігіне қарамастан деректерді уәкілетті органның Ұлттық электрондық денсаулық паспортына

және электрондық ақпараттық ресурстарына "Мемлекеттік құпиялар туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, уәкілетті орган айқындайтын көлемде және санда беруді қамтамасыз етуге міндетті.

3. Медициналық деректердің агрегаттары денсаулық сақтау субъектілерінің дербес медициналық деректерді жинау, өңдеу, сақтау, қорғау және ұсыну мақсатында ақпараттық-коммуникациялық қызметтерді көрсетеді.

4. Цифрлық денсаулық сақтау субъектілері уәкілетті орган айқындайтын қағидаларға сәйкес электрондық медициналық жазбаны қалыптастырады, сақтайды, қорғайды.

5. Тасымалданатын медициналық құрылғылар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес сертификаттауға жатады.

63-бап. Цифрлық денсаулық сақтау субъектілерінің жауапкершілігі

1. Мыналар:

1) осы пациентке қызметтер көрсететін және медициналық және фармацевтикалық қызметтер көрсету мақсаттары үшін ғана медициналық және фармацевтикалық қызметтер берушілер;

2) медициналық көмек көрсетуге арналған шығындарды қаржылық өтеуге жауапты ұйым;

3) медициналық қызметтер көрсету (көмек), халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын мемлекеттік органдар;

4) орталық атқарушы органдар мен өзге де орталық мемлекеттік органдардың әскери-медициналық (медициналық) бөлімшелері;

5) медициналық деректер агрегаторлары, цифрлық денсаулық сақтау объектілерінің иелері жеке тұлғаның (пациенттің) дербес медициналық деректеріне қол жеткізу құқығына ие.

2. Жеке тұлғаның (пациенттің) дербес медициналық деректеріне қол жеткізу қағидаларын уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

3. Жеке тұлғаның (пациенттің) Ұлттық электрондық денсаулық паспортындағы өзінің денсаулығы және көрсетілген медициналық көмек туралы ақпаратқа қол жеткізуге, сондай-ақ уәкілетті орган айқындаған жағдайлардан басқа деректерге қол жеткізу журналын қадағалауға құқығы бар.

4. Жеке тұлғаның (пациенттің) цифрлық денсаулық сақтау субъектісінде сақталатын электрондық денсаулық паспортындағы өзінің денсаулығы және көрсетілген медициналық көмек туралы ақпаратқа қол жеткізуге, сондай-ақ уәкілетті орган айқындаған жағдайлардан басқа деректерге қол жеткізу журналын қадағалауға құқығы бар.

5. Медициналық деректер агрегаторының денсаулық сақтау субъектілерімен өзара қарым-қатынасы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес азаматтық-құқықтық қатынастармен айқындалады.

6. Ұлттық электрондық денсаулық паспортында уәкілетті орган айқындаған электрондық медициналық деректер қамтылуға тиіс.

7. Денсаулық сақтау субъектілерінің Ұлттық электрондық денсаулық паспортына және уәкілетті органның электрондық ақпараттық ресурстарына деректерді ұсынбауы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жауаптылыққа әкеп соғады.

8. Медицина қызметкерлері мен денсаулық сақтау қызметкерлері уәкілетті органның электрондық ақпараттық ресурстарына енгізілетін электрондық деректердің сапасы, уақтылығы, дұрыстығы және құпиялылығы үшін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес дербес жауапты болады.

9. Дербес деректердің, оның ішінде медицина қызметкерінің құпиясын құрайтын деректердің жоғалуына, заңсыз жиналуына және (немесе) өңделуіне әкеп соққан дербес медициналық деректерді қорғау жөніндегі шараларды сақтамау Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жауаптылыққа әкеп соғады.

10. Талдамалық, статистикалық қызметті, ғылыми және өзге де зерттеулерді жүзеге асыру үшін медициналық деректер уәкілетті органның қағидаларына сәйкес дербестендірілмеген түрде пайдаланылады.

64-бап. Жеке тұлғалардың (пациенттердің) дербес деректерін қорғауды қамтамасыз ету

1. Дербес медициналық деректерді қамтитын электрондық ақпараттық ресурстарды қорғау ерекшеліктері Қазақстан Республикасының ақпараттандыру туралы заңнамасына сәйкес белгіленеді.

2. Дербес медициналық деректерді қамтитын электрондық ақпараттық ресурстарды мүліктік және (немесе) моральдық зиян келтіру, Қазақстан Республикасының заңдарында кепілдік берілген құқықтар мен бостандықтардың іске асырылуын шектеу мақсатында пайдалануға жол берілмейді.

3. Жеке тұлғалардың (пациенттердің) дербес медициналық деректерін қамтитын электрондық ақпараттық ресурстардан алынған ақпарат лауазымдық (кәсіптік) міндеттерді орындау шеңберінде ғана пайдаланылады, өзге мақсаттарда пайдалануға мынадай:

- 1) жеке тұлғаның (пациенттің) ақпараттандырылған келісімі болған;
- 2) соттың заңды күшіне енген тиісті шешімі болған;
- 3) жеке тұлғаның жеке басын анықтау қажет болған жағдайларда ғана жол беріледі.

8-тарау. Денсаулық сақтау жүйесінің құрылымы

65-бап. Денсаулық сақтау субъектілері

1. Денсаулық сақтау жүйесі мемлекеттік және мемлекеттік емес денсаулық сақтау секторларынан тұрады.

2. Денсаулық сақтау ұйымдары, сондай-ақ жеке медициналық практикамен және фармацевтикалық қызметпен айналысатын жеке тұлғалар денсаулық сақтау субъектілері болып табылады.

3. Денсаулық сақтаудың мемлекеттік секторы денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік органдардан, мемлекеттік меншік құқығына негізделген денсаулық сақтау ұйымдарынан, сондай-ақ әскери-медициналық (медициналық) бөлімшелерден және сот медицинасы саласында (сот медициналық, сот-наркологиялық, сот-психиатриялық) сараптаманы жүзеге асыратын ұйымдардан тұрады.

4. Мемлекеттік емес денсаулық сақтау секторы жеке меншік құқығына негізделген денсаулық сақтау ұйымдарынан, сондай-ақ жеке медициналық практикамен және фармацевтикалық қызметпен айналысатын жеке тұлғалардан тұрады.

5. Денсаулық сақтау саласындағы қызметті жүзеге асыратын денсаулық сақтау субъектілерінің тізбесін уәкілетті орган айқындайды.

6. Жеке тұлғалардың маман сертификаты, тиісті мамандық бойынша кемінде бес жыл жұмыс өтілі және медициналық қызметке лицензиясы болған кезде жеке медициналық практикамен айналысуға құқығы бар.

66-бап. Медициналық қызметтің түрлері

Медициналық қызмет:

- 1) медициналық көмектің;
- 2) зертханалық диагностиканың;
- 3) патологиялық-анатомиялық диагностиканың;
- 4) қан және оның компоненттерін дайындау саласындағы қызметтің;
- 5) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызмет ;
- 6) қоғамдық денсаулықты сақтау саласындағы қызмет;
- 7) денсаулық сақтау саласындағы білім беру және ғылыми қызмет;
- 8) денсаулық сақтау саласындағы сараптама;
- 9) осы Кодексте тыйым салынбаған өзге де қызметтің түрлерін қамтиды.

67-бап. Денсаулық сақтау инфрақұрылымын дамыту

1. Денсаулық сақтау саласындағы медициналық, фармацевтикалық және білім беру қызметін жүзеге асыру шеңберінде пайдаланылатын ғимараттар мен құрылыстар, мүліктік кешендер денсаулық сақтау саласындағы инфрақұрылым объектілері болып табылады.

2. Денсаулық сақтау саласындағы инфрақұрылымды дамыту мынадай қағидаттарға негізделеді:

1) халықтың барлық топтары үшін көрсетілетін медициналық көмектің сапасы мен қолжетімділігін жақсарту, оның ішінде мүгедектер мен халықтың мүмкіндігі шектеулі басқа топтары үшін медициналық мақсаттағы объектілерді бейімдеу;

2) көпбейінді стационарлық кешендерді жобалау және салу кезінде халықаралық озық тәжірибені пайдалану;

3) мемлекеттік және жеке инвестициялар үшін тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету және отандық және шетелдік инвесторлар үшін денсаулық сақтау секторының инвестициялық тартымдылығын арттыру;

4) денсаулық сақтау инфрақұрылымын дамытуды стратегиялық жоспарлау.

3. Инфрақұрылымды дамытудың бірыңғай перспективалық жоспары уәкілетті орган бекітетін денсаулық сақтау инфрақұрылымын дамытудың өңірлік перспективалық жоспарлары негізінде әзірленген республикалық жоспар болып табылады. Денсаулық сақтау инфрақұрылымын дамытудың өңірлік перспективалық жоспарларын әзірлеу шеңберінде белгіленетін талаптар:

1) денсаулық сақтау ұйымдарының желісін денсаулық сақтау ұйымдары желісінің мемлекеттік нормативіне сәйкес келтіру;

2) денсаулық сақтау объектілерін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы, сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына және жарақтандыру нормаларына сәйкес келтіру;

3) стационарлардың төсектік қорын және медициналық-санитариялық алғашқы және (немесе) консультациялық-диагностикалық көмек көрсететін ұйымның өндірістік қуатын халықтың қажеттіліктеріне сәйкес келтіру;

4) халықтың қажеттілігіне қарай денсаулық сақтау саласындағы инфрақұрылымдық объектілерді ашу, медициналық көмектің қолжетімділігін қамтамасыз ету.

4. Орталық мемлекеттік органдар, жергілікті атқарушы органдар және дербес білім беру ұйымы өздерінің қарауындағы медициналық ұйымдарды халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы, сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына және жарақтандыру нормаларына сәйкес күтіп-ұстау және пайдалану жөнінде шаралар қабылдайды.

5. Денсаулық сақтау желісін инвестициялық жоспарлау және дамыту денсаулық сақтау инфрақұрылымын дамытудың өңірлік перспективалық жоспарларына сәйкес жүзеге асырылады.

6. Денсаулық сақтау инфрақұрылымын дамытудың перспективалық жоспарлары онжылдық кезеңге әзірленеді.

68-бап. Денсаулық сақтаудағы мемлекеттік-жекешелік әріптестік

1. Денсаулық сақтау объектілерін құру (реконструкциялау) және пайдалану Қазақстан Республикасының мемлекеттік-жекешелік әріптестік саласындағы және концессиялар туралы заңнамасына сәйкес мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларын, оның ішінде концессиялық жобаларды іске асыру арқылы жүзеге асырылуы мүмкін.

2. Концессиялық жобаны (концессия объектісін) іске асыру нәтижесінде құрылған денсаулық сақтау объектісін пайдалануды концессионермен қатар функционалдық оператор да жүзеге асыра алады.

Мұндай жағдайда концессионер концессия объектісіне техникалық қызмет көрсету шеңберінде өндірілген тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) өткізу үшін шығындарын өтеуге және кірістер алуға құқылы.

3. "Концессиялар туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 21-1-бабы 1-тармағының 1-1) тармақшасы негізінде концессия шартын жасасуды көздейтін концессиялық жобаларды іске асыру кезінде:

1) концедент концессия шартында айқындалған тәртіппен функционалдық қызмет көрсетуді жүзеге асыру үшін мемлекеттік мүлікті өтеусіз пайдалану шарты бойынша құрылған концессия объектісін функционалдық операторға береді;

2) концессионер концессия шартында көзделген тәртіппен және шарттарда концессия объектісіне техникалық қызмет көрсетуді қамтамасыз етеді;

3) концессионерді таңдау жөніндегі конкурсты өткізгенге дейін айқындалатын функционалдық оператор концессия шартында көзделген тәртіппен және шарттарда функционалдық қызмет көрсетуді қамтамасыз етеді.

4. "Концессиялар туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 21-1-бабы 1-тармағының 1-1) тармақшасы негізінде жасалған концессия шарты функционалдық оператор туралы ережелерді, сондай-ақ концессионердің және концессия объектісінің функционалдық операторының бірлесіп пайдалану тәртібін қамтуға тиіс.

5. Функционалдық оператордың нысаналы пайдаланылуына сәйкес осындай қызмет үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген рұқсат беру құжаты болуға тиіс не оны концессия объектісін пайдалану басталғанға дейін алуға тиіс.

6. Функционалдық оператор:

1) концессия объектісіне функционалдық қызмет көрсету мақсатында жасалған мемлекеттік мүлікті өтеусіз пайдалану шартында көзделген шарттарда концессия объектісіне қатысты құқықтарды жүзеге асыруға;

2) концессионермен бірлесіп концессия шартында көзделген тәртіппен және шарттарда концессия объектісін пайдалануға;

3) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес өзге де құқықтарды жүзеге асыруға құқылы.

7. Функционалдық оператор:

1) концессия объектісінің бейінін сақтауға;

2) мемлекеттік мүлікті өтеусіз пайдалану шартында көзделген тауарлар өндіруге және (немесе) жұмыстарды орындауға және (немесе) қызметтер көрсетуге;

3) Қазақстан Республикасының еңбек, халықты жұмыспен қамту және қоршаған ортаны қорғау саласындағы заңнамасын сақтауға;

4) оның кінәсінен концессия объектісіне келтірілген залалды өтеуге;

5) концессия шартында көзделген тәртіппен концессия объектісін концессионермен бірлесіп пайдалану шарттарын сақтауға;

б) Қазақстан Республикасының заңдарында және мемлекеттік мүлікті өтеусіз пайдалану шартында белгіленген өзге де талаптар мен шарттарды сақтауға міндетті.

9-тарау. Денсаулық сақтау жүйесін қаржылық қамтамасыз ету

69-бап. Денсаулық сақтау жүйесін қаржылық қамтамасыз ету көздері

Мыналар:

1) бюджет қаражаты;

2) әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының активтері;

3) ерікті медициналық сақтандыру қаражаты;

4) ақылы қызметтер көрсеткені үшін алынған қаражат;

5) қоса төлеуден алынған қаражат;

6) жеке және заңды тұлғалардан ерікті қайырмалдықтар ретінде түскен қаражат;

7) Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де көздер денсаулық сақтау жүйесін қаржылық қамтамасыз ету көздері болып табылады.

70-бап. Медициналық көмек көлемін қаржыландыру

1. Тегін медициналық көмектің және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру шеңберінде медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін қаржылық қамтамасыз ету:

1) бюджет;

2) әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының активтері;

3) қоса төлеу кезінде азаматтардың қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

2. Осы Кодекстің 201-205-баптарында көзделген медициналық көмекті қаржылық қамтамасыз ету бюджет есебінен жүзеге асырылады.

3. Оралмандарға, босқындарға және баспана іздеген адамдарға, шетелдіктерге және азаматтығы жоқ адамдарға, Қазақстан Республикасының аумағына уақытша келген адамдарға көрсетілетін медициналық көмектің көлемдерін қаржылық қамтамасыз ету:

1) бюджет;

2) әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры активтері;

3) ерікті медициналық сақтандыру қаражаты;

4) шетелдік жеке және заңды тұлғалардың қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

4. Денсаулық сақтау, білім беру, халықты әлеуметтік қорғау салаларындағы мамандандырылған ұйымдарда көрсетілетін медициналық көмектің көлемдерін қаржылық қамтамасыз ету бюджет есебінен жүзеге асырылады.

5. Азаматтардың бастамашылығы бойынша немесе Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінде көзделген жағдайларда көрсетілетін медициналық көмектің көлемдерін, міндетті медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмектің және тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінен жоғары қаржылық қамтамасыз ету:

- 1) азаматтардың қаражаты;
- 2) ерікті медициналық сақтандыру;
- 3) заңды тұлғалардың қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

71-бап. Денсаулық сақтау жүйесін қаржылық қамтамасыз ету көздерін пайдалану

1. Денсаулық сақтау саласындағы қаржы қаражаты:

1) қоғамдық денсаулық сақтауды нығайту және дамыту бағдарламаларын іске асыруға;

2) денсаулық сақтау саласындағы кадрларды даярлау және олардың біліктілігін арттыруға;

3) медицина ғылымының жетістіктерін дамыту және енгізуге;

4) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде денсаулық сақтау субъектілерінің қызметтеріне ақы төлеуге;

5) дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды, қан және оның компоненттерін, вакциналарды және басқа да иммунобиологиялық препараттарды сатып алуға;

6) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығын қамтамасыз етуге;

7) мемлекеттік денсаулық сақтау мекемелерін ұстауға;

8) денсаулық сақтау ұйымдарын материалдық-техникалық жаратқандыруға;

9) денсаулық сақтау инфрақұрылымын дамытуға;

10) Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де шығыстарға бағытталады.

2. Денсаулық сақтау субъектілерінің көрсетілетін қызметтеріне ақы төлеу уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен медициналық көрсетілетін қызметтердің сапасы мен көлемі бойынша шарттық міндеттемелер мониторингінің нәтижелері ескеріле отырып жүргізіледі.

3. Дәрілік заттардың, медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілерге тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде фармацевтикалық көрсетілетін қызметтердің құнын төлеуді уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен бюджеттік бағдарламалардың әкімшілері немесе әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры жүзеге асырады.

72-бап. Денсаулық сақтаудың ұлттық шоттары

1. Денсаулық сақтаудың ұлттық шоттары аурулардың алдын алуға және халықты емдеуге бағытталған шаралар арасында оларды тең және тиімді бөлу мақсатында денсаулық сақтау ресурстарының бөлінуін бағалау үшін пайдаланылатын елдің денсаулық сақтау жүйесіндегі қаржы ағындарының тұрақты, жан-жақты және кезекті мониторингі жүйесі болып табылады.

2. Денсаулық сақтаудың ұлттық шоттары жыл сайын халықаралық әдіснама негізінде мыналарды:

мемлекеттік статистика саласындағы уәкілетті органның статистикалық бюллетендерін;

бюджеттің атқарылуы жөніндегі орталық уәкілетті органның деректерін;

медициналық ұйымдар бөлінісінде бюджеттің атқарылуы жөніндегі жергілікті уәкілетті органдардың деректерін;

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің, Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының және Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымының ресми интернет-ресурстарында жарияланған статистикалық деректерді пайдалана отырып қалыптастырылады.

Осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген деректер негізінде уәкілетті орган көрсетілетін қызметтер мен медициналық көрсетілетін қызметтер берушілер бөлінісінде шығыстардың сипаттамасы бар талдамалық есепті, сондай-ақ оларды қаржыландыру көздері туралы ақпаратты қалыптастырады.

3. Денсаулық сақтаудың осы ұлттық шоттарын қалыптастыру және пайдалану тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

10-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастық

73-бап. Денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастық

1. Денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастық халықаралық құқықтың және Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарының жалпыға танылған қағидаттары мен нормалары негізінде жүзеге асырылады.

2. Халықаралық ынтымақтастық денсаулық сақтау мәселелері бойынша мемлекеттердің, халықаралық ұйымдар мен халықаралық интеграциялық бірлестіктердің ресми өкілдерімен өзара іс-қимылды, халықаралық сипаттағы іс-шараларға қатысуды, халықаралық шарттарды әзірлеуді қамтиды.

3. Денсаулық сақтауды басқару органдары, денсаулық сақтау субъектілері Қазақстан Республикасының заңнамасына және халықаралық шарттарға сәйкес шет мемлекеттердің денсаулық сақтауды басқару органдарымен, шетелдік кәсіпорындармен, мекемелермен және ұйымдармен тікелей байланыс орнатуға құқылы.

4. Денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастық шеңберінде жасалатын, оның ішінде денсаулық сақтауды басқару органдарымен, денсаулық сақтау субъектілерімен жасалатын келісімдер, шарттар халықаралық құқықтың жалпы танылған қағидаттары мен нормаларында, осы Кодексте және Қазақстан Республикасының заңдарында бекітілген халықтың денсаулығын сақтау саласындағы адам мен Қазақстан Республикасы азаматтарының құқықтары мен бостандықтарын шектемеуге тиіс.

74-бап. Денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастықтың басым бағыттары

Денсаулық сақтау саласындағы халықаралық сектордың басымдықтары:

- 1) Қазақстан Республикасының және оның азаматтарының денсаулық сақтау саласындағы мүдделерін қорғау;
- 2) денсаулық сақтау саласындағы халықаралық бастамаларға қатысу;
- 3) елге инвестициялар тарту және мемлекетаралық деңгейде денсаулық сақтау саласында техникалық көмек көрсету;
- 4) Қазақстан Республикасының азаматтарын шетелге емделуге жіберуге және шетелдіктерге, азаматтығы жоқ адамдарға, босқындарға және баспана іздеген адамдарға медициналық көмек көрсетуге жәрдемдесу;
- 5) халықаралық инновациялық технологияларды енгізу және денсаулық сақтау жүйесін жаңғырту жолымен медициналық көмек көрсету деңгейін арттыру;
- 6) әлемдік медицина және фармацевтика ғылымына интеграциялау;
- 7) еңбек мигранттарын медициналық көмекпен қамтамасыз ету мәселелерін шешуге жәрдемдесу;
- 8) денсаулық сақтау, денсаулық сақтаудың кадрлық ресурстарын дамыту саласындағы білім беру қызметі мәселелері бойынша мемлекетаралық өзара іс-қимыл;
- 9) төтенше жағдайлар туындаған кезде денсаулық сақтау саласында халықаралық көмек көрсету және алу;
- 10) шет мемлекеттермен және халықаралық ұйымдармен дәрілік заттардың, медициналық бұйымдардың айналысы саласында ақпарат, технологиялар алмасу және фармацевтикалық және медициналық өнімнің қауіпсіздігі мен сапасына қойылатын талаптарды үйлестіру;
- 11) халықаралық медициналық-санитариялық қағидалардың талаптарына сәйкес шекараны санитарлық қорғау, әкелінетін өнімнің қауіпсіздігін қамтамасыз ету болып табылады.

75-бап. Денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастықтың экономикалық және құқықтық негіздері

1. Денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастықтың экономикалық негізін:

- 1) халықаралық ұйымдарға міндетті және ерікті мүшелік жарналар;
- 2) гранттарды, техникалық көмекті тарту және пайдалану;
- 3) жасалған халықаралық шарттарға сәйкес қаржыландыру құрайды.

2. Халықаралық шарттар денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастықтың құқықтық негізі болып табылады.

2-бөлім. ҚОҒАМДЫҚ ДЕНСАУЛЫҚТЫ САҚТАУ

11-тарау. Қоғамдық денсаулықты сақтаудың жалпы ережелері

76-бап. Қоғамдық денсаулықты сақтаудың негізгі қағидаттары

Қоғамдық денсаулықты сақтаудың негізгі қағидаттары:

- 1) халықтың денсаулығын сақтау және насихаттау мәселелеріндегі мемлекеттің басқарушылық рөлі;
- 2) денсаулық үшін ортақ жауапкершілікті қалыптастыру;
- 3) халықтың барлық санаттары мен топтарының денсаулығын сақтау және нығайту жөніндегі іс-шаралармен қамту;
- 4) денсаулық сақтау субъектілерінің қызметіндегі профилактикалық бағыт;
- 5) қауіп факторларының денсаулығына әсерін зерделеу және төмендету;
- 6) халық денсаулығын сақтаудың проблемалық мәселелерін шешудегі пәнаралық тәсіл;
- 7) қызмет көрсетілетін санаттармен және халық топтарымен әріптестік қарым-қатынас орнату болып табылады.

77-бап. Қоғамдық денсаулықты сақтаудың басым бағыттары

1. Қоғамдық денсаулықты сақтаудың басым бағыттары:

- 1) халықтың медициналық-әлеуметтік белсенділігін және саламатты өмір салтын ұстануды қалыптастыру арқылы денсаулықты нығайту;
- 2) халықтың денсаулықтың негізгі аспектілері мен қауіп факторлары туралы хабардар болу деңгейін арттыру;
- 3) мемлекеттік реттеуді күшейту;
- 4) инфекциялық және басым инфекциялық емес ауруларды эпидемиологиялық қадағалау;
- 5) барлық мүдделі мемлекеттік органдардың, ұйымдар мен ведомстволардың, қоғамдық ұйымдардың, бизнес қоғамдастықтардың және басқа да мүдделі жеке және заңды тұлғалардың сектораралық жұмысын ұйымдастыру болып табылады.

2. Қоғамдық денсаулық сақтау қызметі бұл мемлекеттік органдардың, жеке және заңды тұлғалардың, қоғамдық ұйымдардың саламатты өмір салтын насихаттауға, дұрыс тамақтануға, мінез-құлықтық қауіп факторларының денсаулыққа әсерін бағалауға, инфекциялық және инфекциялық емес аурулардың профилактикасына бағытталған қызметі.

78-бап. Қоғамдық денсаулықты сақтау саласындағы статистикалық байқау

1. Денсаулық сақтау статистикасы – халықтың денсаулығы, денсаулық сақтау ұйымдарының қызметі туралы және денсаулық сақтау ресурстарын пайдалану туралы статистикалық деректерді қамтитын статистика саласы.

2. Денсаулық сақтау саласындағы статистикалық байқауды уәкілетті орган жүзеге асырады.

3. Денсаулық сақтау саласындағы статистикалық байқауды жүзеге асыру тәртібін, денсаулық сақтау саласындағы статистикалық есеп пен есептілік нысандарын, оларды жүргізу, толтыру тәртібін және ұсыну мерзімдерін уәкілетті орган белгілейді.

4. Денсаулықтың статистикалық көрсеткіштері статистикалық талдау, ресурстарды болжау және денсаулық сақтаудағы процестерді модельдеу, денсаулық сақтау жүйесінің саясатын жоспарлау, басқарушылық шешімдер қабылдау үшін қолданылады.

5. Денсаулық сақтау саласындағы ресми статистикалық ақпарат жалпыға қолжетімді болып табылады және оны уәкілетті орган бұқаралық ақпарат құралдарында, оның ішінде ресми интернет-ресурста орналастырады.

12-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы адамдардың құқықтары мен міндеттері
79-бап. Денсаулық сақтау саласындағы құқықтарды қамтамасыз ету кепілі

1. Қазақстан Республикасы азаматтары денсаулығын сақтауға бұлжымас құқығы бар.

2. Мемлекет Қазақстан Республикасының азаматтарына:

1) денсаулық сақтау құқығына;

2) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін ұсынуға;

3) медициналық көмекке тең қол жеткізуге;

4) медициналық көмектің сапасына;

5) дәрілік заттардың қолжетімділігі, сапасы, тиімділігі және қауіпсіздігіне;

б) аурулардың профилактикасы, саламатты өмір салтын және дұрыс тамақтануды қалыптастыру жөніндегі іс-шаралар өткізуге;

7) жеке өмірге қол сұғылмаушылық, медицина қызметкерінің құпиясын құрайтын мәліметтерді сақтауға;

8) ұрпақты болуды таңдау еркіндігі, ұрпақты болу денсаулығын сақтау және ұрпақты болу құқықтарын сақтауға;

9) санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылыққа кепілдік береді.

3. Қазақстан Республикасы Қазақстан Республикасының азаматтарына қандай да бір аурулар мен жай-күйлердің болуына байланысты кемсітушілік пен стигматизацияның кез келген нысандарынан қорғауға кепілдік береді.

80-бап. Қазақстан Республикасы азаматтарының құқықтары

1. Қазақстан Республикасының азаматтары:

1) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін алуға;

2) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттармен және медициналық бұйымдармен қамтамасыз етуге;

3) дәрігер мен медициналық ұйымды еркін таңдауға;

4) пациент стационарлық жағдайда емделуде болған жағдайда емдік тамақ алуға;

5) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінен тыс және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде өз қаражаты, ұйымдардың, ерікті медициналық сақтандыру жүйесінің қаражаты және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес өзге де көздер есебінен қосымша медициналық көмекке;

- 6) ақылы негізде медициналық және медициналық емес көрсетілетін қызметтерді алуға;
- 7) уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен көрсетілімдер болған кезде бюджет қаражаты есебінен Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде медициналық көмек алуға;
- 8) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес еңбекке уақытша жарамсыздық фактісін куәландыратын тиісті құжаттарды алуға және ұсынуға;
- 9) мемлекеттік органдардан, ұйымдардан және емдеуші дәрігерден олардың құзыреті шегінде аурудың профилактикасы, диагностикасы, оларды емдеу және медициналық оңалту әдістері, клиникалық зерттеулер, мекендеу ортасының жай-күйін, еңбек, тұрмыс және демалыс жағдайларын, дұрыс тамақтану мен тамақ өнімдерінің қауіпсіздігін қоса алғанда, денсаулыққа әсер ететін факторлар туралы дәйекті ақпаратты өтеусіз және тұрақты түрде алуға;
- 10) мемлекеттік органдардан, тәуелсіз сараптама ұйымдарынан және дәрілік заттардың, медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілерден өткізілетін дәрілік заттардың, медициналық бұйымдардың қауіпсіздігі, тиімділігі мен сапасы туралы ақпарат алуға;
- 11) медицина қызметкерінің құпиясын құрайтын мәліметтерді қорғауға;
- 12) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оған медициналық көмек көрсету кезінде денсаулыққа келтірілген зиянды өтеуге;
- 13) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өз денсаулығын сақтау саласындағы өз құқықтары мен мүдделерін қорғауға;
- 14) медицина және фармацевтика қызметкерлерінің әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) денсаулық сақтау ұйымына, жоғары тұрған органға медиация тәртібімен және (немесе) сот тәртібімен шағым жасауға;
- 15) мемлекеттік медициналық сараптама қорытындыларымен келіспеген жағдайда, жоғары тұрған органдарға тәуелсіз сарапшыларды тарту туралы өтінішхат беруге;
- 16) донор ретінде әрекет ету мүмкіндігі туралы ерік білдіруге;
- 17) жеке басын куәландыратын құжаттарда және өзге де құжаттарда бас тартуды тіркеу мүмкіндігімен, транспланттау мақсатында тіндерді (тіннің бөлігін) және (немесе) ағзаларды (ағзалардың бөлігін) қайтыс болғаннан кейін олардан тіндерді (тіннің бөлігін) және (немесе) ағзаларды (ағзалардың бөлігін) алудан бас тарту туралы ерік білдіруге;
- 18) хабардар етілген және ерікті келісім беруге немесе емделуге және басқа да медициналық араласудан бас тартуға;
- 19) қосымша төлемге;
- 20) созылмалы емделмейтін ауруларды емдеу кезінде ауырсынуды басуға арналған терапия алуға құқылы.

2. Әйелдердің ана болу туралы мәселесін шешуге және отбасын жоспарлау және өз денсаулығын сақтау мақсатында қаламаған жүктіліктің алдын алудың қазіргі заманғы әдістерін еркін таңдауға құқығы бар.

Азаматтардың ана болуды қорғау құқығы:

1) ұрпақты болу жасындағы әйелдерді медициналық қарап - тексеру, динамикалық байқау және сауықтыру жүргізу;

2) науқас баланы күту жөніндегі стационарға түскен кезде әйелдердің ұрпақты болу денсаулығына және баланың денсаулығына тікелей әсер ететін негізгі ауруларды медициналық көрсетілімдері бойынша емдеу қамтамасыз етіледі.

81-бап. Балалардың құқықтары

1. Осы Кодекстің 80-бабында көзделген құқықтардан басқа, әрбір баланың:

1) денсаулық сақтау жүйесінің қазіргі заманғы және тиімді қызметтерін және ауруларды емдеу және денсаулықты қалпына келтіру құралдарын пайдалануға;

2) денсаулықты сақтау саласында білім алуға;

3) профилактикалық медициналық қарап-тексерулер және динамикалық байқау, емдеу, дәрі-дәрмекпен қамтамасыз ету, сауықтыру және вакцинациялауға;

4) уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен сауықтыру және ұйымдастырылған демалыс кезеңінде медициналық көмек алуға;

5) санитариялық-гигиеналық ағарту, олардың физиологиялық ерекшеліктеріне және денсаулық жағдайына сәйкес келетін және оларға қолайсыз факторлардың әсерін болдырмайтын жағдайларда оқыту мен еңбек етуге;

6) бекітілген орны бойынша кәсіби жарамдылығын анықтау кезінде ақы алмай медициналық консультация алуға;

7) оқуға түсу және жұмысқа орналасу кезінде бекітілген орны бойынша денсаулық жағдайы туралы медициналық құжаттарды тегін негізде алуға;

8) денсаулық жағдайы туралы ақпаратты олар үшін қолжетімді нысанда алуға;

9) салауатты өмір салты мен дұрыс тамақтану туралы, темекі шегудің, алкогольді тұтынудың және психикаға белсенді заттардың зияны туралы қолжетімді нысанда ақпарат алуға;

10) қаламаған жүктілікті және жыныстық жолмен берілетін инфекциялардың таралуын болдырмау мақсатында дұрыс жыныстық мінез-құлық туралы ақпаратты қолжетімді нысанда алуға;

11) паллиативтік медициналық көмек алуға құқығы бар.

2. Кәмелетке толмағандардың адамгершілік-жыныстық білім беру және оларды тәрбиелеу, ұрпақты болу денсаулығын сақтау жөніндегі білім беру бағдарламаларын әзірлеуді, оларды отбасылық өмірге дайындауды білім беру саласындағы уәкілетті орган уәкілетті органмен келісім бойынша қамтамасыз етеді.

3. Он алты жастағы және одан ересек кәмелетке толмағандар жүктілікті жасанды үзуді қоспағанда, медициналық араласуларды қолдана отырып, ақпараттандырылған

ерікті келісімге немесе профилактикалық, консультациялық-диагностикалық, емдік және оңалту көмегін көрсетуден бас тартуға құқылы.

4. Бес жасқа дейінгі балаларды, сондай-ақ дәрігерлердің қорытындысы бойынша қосымша күтімге мұқтаж ересек жастағы науқас балаларды стационар жағдайында емдеу кезінде балаларды күтуді тікелей жүзеге асыратын анасына (әкесіне) немесе өзге адамға медициналық ұйымда олармен бірге болу мүмкіндігі беріледі және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жұмысқа уақытша жарамсыздық туралы парақ немесе анықтама беріледі.

Бала емізетін ана бір жасқа дейін медициналық ұйымда баланы күту бойынша болған барлық кезеңінде тегін тамақпен қамтамасыз етіледі.

5. Бес жасқа дейінгі балаларды, сондай-ақ, дәрігерлердің қорытындысы бойынша қосымша күтімге мұқтаж ересек науқас балаларды амбулатория және стационарды алмастыратын жағдайларда емдеу кезінде балаларды күтуді тікелей жүзеге асыратын анасына (әкесіне) немесе өзге адамға баланы күту бойынша болудың барлық кезеңінде медициналық ұйымда олармен бірге болу мүмкіндігі беріледі және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жұмысқа уақытша жарамсыздық туралы парақ немесе анықтама беріледі.

6. Мектеп жасындағы балалардың стационарлық жағдайларда мамандандырылған, паллиативтік медициналық көмек алу, сондай-ақ қалпына келтіру емін алу мен медициналық оңалту кезеңінде уәкілетті орган белгілеген тәртіппен үздіксіз білім алуға құқығы бар.

Балаларға медициналық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдары ойындар, демалыс және тәрбие жұмыстарын жүргізу үшін қажетті жағдайлар жасайды.

7. Мүмкіндіктері шектеулі, АИТВ жұқтырған балалардың Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес білім беру, денсаулық сақтау ұйымдарында тегін медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау алуға құқығы бар.

АИТВ жұқтырған балалардың балалар үйінде және жалпы өзге де медициналық және оқу-тәрбиелеу ұйымдарында болуға құқығы бар.

АИТВ жұқтырған аналардан туған балалар белгіленген тамақтану нормаларына сәйкес тегін бейімделген сүт қоспаларын алуға құқығы бар.

8. Балаларды балалар үйіне және білім беру ұйымдарына, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған ұйымдарға орналастыруға медициналық қарсы көрсетілімдер тізбесін уәкілетті орган бекітеді.

9. Жетім балалар, ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар және өмірлік қиын жағдайда жүрген балалар үш жасқа толғанға дейінгі жасты қоса алғанда уәкілетті орган белгілеген тәртіппен мемлекеттік медициналық ұйымдарда ұсталуы мүмкін.

82-бап. Ұрпақты болу құқықтарын қорғау саласындағы Қазақстан Республикасының азаматтары мен отбасының құқықтары

1. Қазақстан Республикасының азаматтары:

- 1) ұрпақты болуды еркін таңдауға;
- 2) ұрпақты болу денсаулығын сақтау және отбасын жоспарлау жөніндегі қызметтер алуға;
- 3) өзінің ұрпақты болу денсаулығының жай-күйі туралы дұрыс және толық ақпарат алуға;
- 4) бедеулікті, оның ішінде Қазақстан Республикасында рұқсат етілген қазіргі заманғы ұрпақты болудың қосалқы әдістері мен технологияларын қолдана отырып емделуге;
- 5) қаламаған жүктілікті болдырмауға;
- 6) ана болу қауіпсіздігіне;
- 7) жыныстық жасушалардың, ұрпақты болу ағзалары тіндерінің донорлығына;
- 8) контрацепция әдістерін пайдалану және еркін таңдауға;
- 9) хирургиялық стерилдеуге;
- 10) жүктілікті жасанды үзуге;
- 11) өзінің ұрпақты болу құқықтарын қорғауға;
- 12) балалардың санына және олардың некеде немесе некеден тыс туу уақытына, туу арасындағы ана мен баланың денсаулығын сақтау үшін қажетті интервалдарға қатысты шешімді еркін қабылдауға;
- 13) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жыныстық жасушаларды, ұрпақты болу ағзалары тіндерін, эмбриондарды сақтауға құқылы.

2. Азаматтар өздерінің ұрпақты болу құқықтарын жүзеге асыру кезінде басқа адамдардың құқықтарын, бостандықтары мен заңды мүдделерін сақтауға міндетті.

3. Азаматтар медициналық көрсетілімдер бойынша отбасын жоспарлау, әлеуметтік мәні бар аурулардың және айналасындағыларға қауіп төндіретін аурулардың болуы мәселелері бойынша, отбасылық-неке қатынастарының медициналық-психологиялық аспектілері бойынша консультацияларға, сондай-ақ ұрпақтағы ықтимал тұқым қуалаушылық және туа біткен аурулардың алдын алу мақсатында медициналық ұйымдарда медициналық-генетикалық және басқа да консультациялар мен зерттеп-қарауға құқығы бар.

4. Баланың әкесіне немесе отбасының өзге мүшесіне жедел босандыру жағдайларын қоспағанда, әйелдің денсаулық жай-күйін ескере отырып, оның келісімі болған кезде босандыру ұйымдарында тиісті жағдайлар (жеке босану залдары) болған және әкесінің немесе отбасының өзге де мүшесінің инфекциялық аурулары болмаған кезде бала туу кезінде қатысуға құқық беріледі. Мұндай құқықты іске асыру өтеусіз негізде жүзеге асырылады.

5. Қазақстан Республикасының АИТВ жұқтырған азаматтарының Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасының басқа азаматтарымен тең дәрежеде бала асырап алуға құқығы бар.

6. Қазақстан Республикасының АИТВ жұқтырған азаматтарының Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қосалқы репродуктивтік технологияларды қолдануға құқығы бар.

83-бап. Қазақстан Республикасы азаматтарының міндеттері

Қазақстан Республикасының азаматтары:

1) өз денсаулығын сақтауға қамқорлық жасауға, жеке және қоғамдық денсаулықты сақтау мен нығайтуға ортақ жауапкершілікте болуға;

2) "Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға жарналар төлеуге;

3) уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен профилактикалық медициналық қарап - тексеруден, скринингтік зерттеулерден өтуге;

4) медицина қызметкерлерінің, мемлекеттік органдар мен денсаулық сақтау субъектілерінің жеке және қоғамдық денсаулығына қатысты тағайындауларын орындауға;

5) өз денсаулығын басқару процесіне, оның ішінде бар болған жағдайда созылмалы ауруларды басқару бағдарламаларына белсенді қатысуға, тағайындалған емдеуге бейілділік және ауру және оны емдеу әдістері, ықтимал қауіп-қатерлер мен асқынулар туралы ақпарат алуға мүдделі болуға;

6) медицина қызметкерлеріне өз ағзасының жеке ерекшеліктері туралы хабарлауға;

7) өз денсаулығы мен айналасындағылардың денсаулығын сақтау жөніндегі сақтық шараларын сақтауға, денсаулық сақтау субъектілерінің талап етуі бойынша зерттеп-қараудан және емделуден өтуге, медицина персоналын айналасындағыларға қауіп төндіретін инфекциялық және өзге де аурулардың болуы туралы хабардар етуге;

8) Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасын сақтауға міндетті.

АИТВ инфекциясын қоспағанда, айналасындағыларға қауіп төндіретін аурулармен ауыратын Қазақстан Республикасының азаматтары зерттеп-қараудан және емделуден жалтарған жағдайда осы Кодекске және Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес мәжбүрлеп куәландырылуға және емделуге тартылады.

Қазақстан Республикасының азаматтарын айналасындағыларға қауіп төндіретін аурулармен мәжбүрлеп емдеуге жіберудің негіздері мен тәртібі осы Кодекспен және Қазақстан Республикасының заңдарымен реттеледі.

84-бап. Жүкті әйелдер мен аналардың денсаулық сақтау саласындағы құқықтары мен міндеттері

1. Қазақстан Республикасында мемлекет ана болуды қорғайды және көтермелейді.

2. Жүкті әйелдер:

1) Қазақстан Республикасының аумағында рұқсат етілген әдістерді қолдана отырып, жүкті болу кезеңінде, босану кезінде және босанғаннан кейін, оның ішінде мерзімінен

бұрын босану мен өлі туудың халықаралық өлшемшарттарымен айқындалатын денсаулығын сақтауға және көмек алуға;

2) жүктілік кезеңінде, босану кезінде және босанғаннан кейін медициналық көмекке ;

3) зерттеп-қарауды, емдеуді және медициналық араласуды кешіктіру әйел мен баланың (ұрықтың) өміріне қауіп төндіретін жағдайларды қоспағанда, жүктілік кезеңінде тек оның немесе заңды өкілінің келісімімен ғана зерттеп-қарау, емдеу және медициналық араласу, қарап - тексеруді, емдеуді және медициналық араласуды жүзеге асыру туралы шешімді дәрігер немесе дәрігерлердің консилиумы қабылдайтын жағдайларды қоспағанда, зерттеп-қаралуға, емделуге және медициналық араласуға;

4) Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес жұмыс уақыты режимін, жүктілігі мен босануы бойынша демалысты, бала үш жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты жалақысы сақталмайтын демалысты және жүкті әйелдер мен бала емізетін аналардың еңбек жағдайларын сақтауға;

5) жұмыс берушінің жұмыс орнын, лауазымын және орташа үш күндік жалақысын сақтай отырып, жүктілігі мен босануы бойынша он екі аптаға дейін зерттеп-қарауға және медициналық есепке қоюға уақыт беруге;

6) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес өзге де кепілдіктер мен көтермелеулерге құқылы.

3. Жүкті әйелдер:

1) жүктіліктің он екі аптасына дейінгі мерзімде тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық қызмет көрсету үшін бекітілген жері бойынша жүктілігі және босануы бойынша медициналық есепке тұруға;

2) жүктілік кезінде, босану кезінде және босанғаннан кейін дәрігердің ұсынымдарын орындауға міндетті.

4. Егер әйел жүктілікке қарсы көрсетілімдер болған жағдайда жүктілікті жоспарласа , онда ол әйел мен шарананың денсаулығы, барлық қауіптер үшін, жүктілік кезінде және босанғаннан кейін күнтізбелік қырық екі күнге дейін толық жауапкершілікті өзіне алады.

85-бап. Дара кәсіпкерлер мен заңды тұлғалардың қызметкерлердің денсаулығын сақтау жөніндегі міндеттері

1. Дара кәсіпкерлер мен заңды тұлғалар өздері жүзеге асыратын қызметіне сәйкес:

1) санитариялық-эпидемияға қарсы және санитариялық-профилактикалық іс-шараларды жүргізуге;

2) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің, сондай-ақ халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын лауазымды адамдардың талаптарын орындауға;

3) орындалатын жұмыстардың, көрсетілетін қызметтер мен өнімді оны өндіру, тасымалдау, сақтау және халыққа сату, кәдеге жарату және жою кезінде олардың қауіпсіздігі мен сапасын қамтамасыз етуге;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өндірістік бақылауды жүзеге асыруға;

5) жаппай және топтық инфекциялық және паразиттік, кәсіптік аурулар мен уланулар туындаған жағдайларда, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органды авариялық жағдайлар, өндірістің тоқтауы туралы, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығына қатер төндіретін технологиялық процестердің бұзылуы туралы уақтылы хабардар етуге;

6) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың жанама әсерлері анықталған жағдайда, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар айналымы саласындағы мемлекеттік органды уақтылы хабардар етуге;

7) айналасындағыларға инфекциялық және паразиттік ауруларды жұқтыру қаупі бар қызмет көрсету саласында жұмыс істейтін қызметкерлерді гигиеналық оқытуды қамтамасыз етуге;

8) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның лауазымды адамдарына өз құзыретіне сәйкес зертханалық зерттеулер жүргізу үшін өнімдердің, шикізаттың, тауарлардың, өндірістік ортаның сынамаларын іріктеп алуды жүргізу мүмкіндігін ұсынуға;

9) медициналық қарап - тексеруден, гигиеналық оқытудан өткенін куәландыратын құжаты жоқ адамдарды жұмысқа жібермеуге, сондай-ақ АИТВ инфекциясын қоспағанда, денсаулық сақтау субъектілері анықтаған инфекциялық, паразиттік аурулармен ауыратын науқастарды және инфекциялық, паразиттік аурулардың қоздырғыштарын тасымалдаушыларды, зиянды және (немесе) қауіпті еңбек жағдайларында жұмыс істеуге қарсы көрсетілімдері бар адамдарды жұмыстан шеттетуге;

10) тауарлардың, өнімдердің, шикізаттың халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес еместігі анықталған кезде оларды өткізуге жол бермеуге, сондай-ақ оларды пайдалану немесе кәдеге жарату мүмкіндігі туралы шешім қабылдауға;

11) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органға халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы мәселелеріне қатысты есепке алу және есеп беру құжаттамасын тексеруге ұсынуға;

12) кәсіпкерлік және (немесе) өзге де қызметті олар халықтың өміріне немесе денсаулығына қатер төнген жағдайда тоқтата тұруға;

13) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын лауазымды адамдардың

объектілерді халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің сақталуы тұрғысынан тексеру мақсатында оларға кедергісіз қол жеткізуін қамтамасыз етуге;

14) өз қаражаты есебінен эпидемиологиялық көрсетілімдер мен халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның лауазымды адамдарының нұсқамалары, қаулылары бойынша дезинфекциялық, дезинсекциялық және дератизациялық іс-шараларды жүргізуге;

15) "Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға аударымдар және (немесе) жарналар төлеуге міндетті.

2. Міндетті кезеңдік медициналық қарап-тексеру нәтижелері бойынша, дәрігерлік комиссиялардың ұсынымдарына сәйкес, көрсетілімдер болған кезде, жұмыс берушілер өз қаражаты есебінен тереңдетілген медициналық зерттеп-қарауды, мамандандырылған емдеуді және медициналық оналтуды, оның ішінде өздерінің еңбек міндеттемелерін орындау процесінде зиянды, қауіпті еңбек жағдайларының әсеріне ұшыраған адамдарды санаторийлік-курорттық емдеуді қамтамасыз етуге міндетті.

3. Жұмыс беруші қызметкерлер арасында денсаулықты нығайту және аурулардың профилактикасы үшін қолайлы жағдай жасайды.

86-бап. Оралмандардың, шетелдіктердің, азаматтығы жоқ адамдардың және өзге де адамдардың құқықтары мен міндеттері

1. Қазақстан Республикасының аумағында тұрақты тұратын оралмандар, босқындар, сондай-ақ шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдар тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін Қазақстан Республикасының азаматтарымен тең алуға құқылы.

2. Қазақстан Республикасында уақытша болатын шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдар, босқындар және баспана іздеген адамдар, егер Қазақстан Республикасының заңдарында және Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарда өзгеше көзделмесе, тізбеге сәйкес және уәкілетті орган айқындайтын көлемде қатты аурулар және айналасындағыларға қауіп төндіретін аурулар кезінде тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін алуға құқығы бар.

3. Қазақстан Республикасының аумағында жүрген оралмандар, босқындар және баспана іздеген адамдар, шетелдіктер және азаматтығы жоқ адамдар Қазақстан Республикасының азаматтары сияқты денсаулық сақтау саласындағы міндеттерді атқарады.

87-бап. Денсаулығының жай-күйі және денсаулыққа әсер ететін факторлар туралы ақпаратқа құқығы

1. Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулық жағдайы туралы ақпаратты, оның ішінде медициналық зерттеп-қарау нәтижелері, диагнозы туралы және аурудың болжамы, медициналық көмек көрсету әдістері, оларға байланысты тәуекел,

медициналық араласудың ықтимал түрлері, оның салдары мен медициналық көмек көрсету нәтижелері туралы мәліметтерді қолжетімді нысанда алуға құқықтар бар.

2. Он алты жасқа толмаған адамдардың және заңнамада белгіленген тәртіппен әрекетке қабілетсіз деп танылған адамдардың денсаулық жағдайы туралы ақпарат олардың заңды өкілдеріне беріледі.

3. Қазақстан Республикасы азаматтарының аурулардың профилактикасы, санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылық, қоршаған ортаның жай-күйі, адам денсаулығы үшін орындалатын жұмыстар мен көрсетілетін қызметтердің әлеуетті қауіпі, тамақтанудың ұтымды нормалары, өнімнің, тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің сапасы мен қауіпсіздігі туралы ақпаратты қоса алғанда, денсаулықты сақтауға ықпал ететін немесе оған теріс әсер ететін факторлар туралы дәйекті және уақтылы ақпарат алуға құқықтары бар.

13-тарау. Қоғамдық денсаулықты сақтауды ұйымдастыру ерекшеліктері

88-бап. Аурулардың профилактикасы және салауатты өмір салтын қалыптастыру

1. Аурудың профилактикасының мақсаты аурулардың пайда болуының немесе өршуінің, сондай-ақ олардың салдары мен асқынуларының алдын алу болып табылады.

2. Аурудың профилактикасы бастапқы, қайталама және үшінші болып бөлінеді.

Аурудың бастапқы профилактикасы (жаппай және жеке) аурулардың пайда болуының профилактикасы мақсатында өмір сүруге қолайлы жағдай жасауға бағытталған.

Аурудың қайталама профилактикасы аурулардың ерте сатыда өршуінің және олардың салдарының алдын алуға бағытталған.

Аурудың үшінші профилактикасы дамыған асқынуларды, ағзалар мен тіндердің зақымдануын бақылауға бағытталған.

3. Профилактикалық және сауықтыру іс-шаралары өмір бойы халықтың барлық топтарына қатысты жүргізіледі және жыныстық-жастық, психологиялық және әлеуметтік аспектілерді ескереді.

4. Салауатты өмір салтын қалыптастыру денсаулықты нығайту және өмір салтына байланысты аурулардың алдын алу мәселелерінде халықтың хабардар болуын қамтамасыз ету, гигиеналық оқыту және тәрбиелеу арқылы салауатты өмір салтын насихаттауды, дұрыс тамақтануды және аурулардың алдын алуды қамтиды.

89-бап. Профилактикалық егуді жүргізу

1. Қазақстан Республикасының аумағында тұрақты тұратын жеке тұлғалар инфекциялық және паразиттік ауруларға қарсы профилактикалық егу алуға міндетті.

2. Профилактикалық егуді жүргізу алдында медицина қызметкері егілетін адамды қарап - тексереді. Медицина қызметкері оған не оның заңды өкіліне профилактикалық егу, одан бас тартудың салдары, иммундаудан кейін болуы мүмкін қолайсыз жағдайлар туралы толық және объективті ақпарат береді.

3. Қарсы профилактикалық егу жүргізілетін аурулардың тізбесін, оларды жүргізу тәртібін, мерзімдерін және жоспарлы егілуге жататын халық топтарын Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайды.

4. Профилактикалық (иммундық-биологиялық, диагностикалық, дезинфекциялық) препараттарды сақтау, тасымалдау және пайдалану халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган белгілеген тәртіппен жүзеге асырылады.

5. Ата-аналарының немесе заңды өкілдерінің бас тартуы себебінен алмаған тізбесін Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітетін ауруларға қарсы профилактикалық жоспарлы егулерді балалар медициналық қарсы көрсетілімдер болмаған жағдайда, мектепке дейінгі білім беру ұйымдарына жіберілмейді.

Жоспарлы профилактикалық егудің және оларды жүргізу үшін медициналық қарсы көрсетілімдердің болуы немесе болмауы туралы ақпаратты медициналық қызмет көрсету үшін баланы бекіту орны бойынша медициналық ұйым ұсынады.

90-бап. Медициналық қарап-тексеру

1. Медициналық қарап-тексеру денсаулықты қалыптастыруға және нығайтуға, аурулардың, оның ішінде кәсіптік, уланудың, жазатайым оқиғалардың таралуын анықтауға және алдын алуға, сондай-ақ ұйымдардың қызметкерлерінің, қандай да бір шаруашылық және (немесе) өндірістік қызметті жүзеге асыратын адамдардың еңбек қауіпсіздігін және денсаулығын қорғауды қамтамасыз етуге бағытталған уақтылы медициналық зерттеп-қарауды қамтамасыз ету үшін жүргізіледі.

2. Медициналық қарап-тексеру түрлері: міндетті және профилактикалық.

3. Міндетті медициналық қарап-тексеру алдын-ала, кезеңдік, ауысымалды (рейс алдындағы), ауысымнан кейінгі (рейстен кейінгі) болып бөлінеді.

Осы Кодекстің 81-бабы 1-тармағының б) тармақшасында көзделген жағдайларды қоспағанда, алдын ала міндетті медициналық қарап-тексеру кәсіби немесе оқуы бойынша міндеттерді орындауға жарамдылығын анықтау, сондай-ақ жалпы, кәсіптік аурулардың алдын алу және инфекциялық және паразиттік ауруларды таратпау мақсатында жұмысқа немесе оқуға түскен кезде жүргізіледі.

Кезеңдік міндетті медициналық қарап-тексеру жұмыс істейтіндердің денсаулық жағдайын динамикалық байқауды қамтамасыз ету, аурулардың бастапқы белгілерін уақтылы анықтау, жалпы, кәсіби және инфекциялық және паразиттік аурулардың алдын алу және таратпау мақсатында жүргізіледі.

Ауысым алдындағы (рейс алдындағы) міндетті медициналық қарап-тексеру жеке тұлғада аурудың болуын немесе болмауын анықтау немесе растау, денсаулық жағдайын, сондай-ақ уақытша еңбекке жарамсыздығын, түсетін ауысымда (рейске) жұмысқа кәсіби жарамдылығын, оның ішінде алкогольдік, есірткілік немесе өзге де уытқұмарлық масаңдықты және осындай масаңдықтың қалдық құбылыстарын айқындау мақсатында жүргізіледі.

Ауысымнан кейінгі (рейстен кейінгі) медициналық қарап-тексеру жұмыс ортасы мен еңбек процесінің қызметкерлердің денсаулық жағдайына зиянды және (немесе) қауіпті өндірістік факторларының әсер ету белгілерін, қатты кәсіптік ауру немесе улану белгілерін, алкогольдік, есірткілік немесе өзге де уытты мас болу белгілерін анықтау мақсатында жұмыс күні (ауысым, рейс) аяқталғаннан кейін жүргізіледі.

4. Жұмысқа орналасу кезінде міндетті алдын ала медициналық қарап-тексеру және кезеңдік медициналық қарап-тексеру жүргізілетін зиянды және (немесе) қауіпті өндірістік факторлардың, кәсіптердің және жұмыстардың тізбесін уәкілетті орган бекітеді.

5. Жұмыс берушілер Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасына сәйкес ауыр жұмыстарда, еңбек жағдайлары зиянды және (немесе) қауіпті жұмыстарда, машиналар мен тетіктерде жұмыс істейтін қызметкерлердің ауысым алдындағы (рейс алдындағы), ауысымнан кейінгі (рейстен кейінгі) міндетті медициналық қарап-тексеруден уақтылы өтуін өз қаражаты есебінен қамтамасыз етеді.

Халықтың декреттелген тобы міндетті медициналық қарап-тексеру өз қаражаты есебінен не тараптардың келісімі бойынша жұмыс берушінің есебінен өтеді.

6. Міндетті медициналық қарап-тексеруге жататын адамдардың нысаналы топтарын, сондай-ақ оларды жүргізудің тәртібі мен кезеңділігін, зертханалық және функционалдық зерттеулердің көлемін, медициналық қарсы көрсетілімдерді уәкілетті орган айқындайды.

7. Жұмыс берушілер қызметкерлердің медициналық қарап-тексеруден өтуі үшін жағдай жасайды, сондай-ақ қызметкерлерді олардан өтуі үшін негізгі жұмыс уақыты кезеңінде жұмыс орнын (лауазымын), жалақысын сақтай отырып, кедергісіз босатуға және денсаулығын одан әрі сауығыуына ықпал етуге міндетті.

8. Жұмыс берушілер міндетті медициналық қарап-тексеруден өтпеген және денсаулық жағдайы бойынша жұмысқа жарамсыз деп танылған адамдарды жұмысқа жібермейді. Міндетті медициналық қарап-тексеру нәтижелері жеке медициналық кітапшаларына енгізіледі.

9. Профилактикалық медициналық қарап-тексеру балалар арасында өткізіледі және аурудың пайда болуын болдырмауға және олардың диагнозын ерте анықтауға бағытталған және кейіннен динамикалық байқаумен және сауықтырумен медициналық және медициналық емес іс-шаралар кешенін қамтиды.

10. Жеке медициналық кітапшаларды беру, есепке алу және жүргізу тәртібін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайды.

11. Міндетті медициналық қарап-тексерудің уақтылы, сапалы жүргізілуін және өтуін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен бақылайды.

12. Мектепке дейінгі, мектеп жасындағы балаларды, сондай-ақ арнаулы орта және жоғары оқу орындарының білім алушыларын қоса алғанда, халықтың нысаналы топтарын профилактикалық медициналық қарап - тексеру жүргізу қағидаларын, көлемі мен кезеңділігін уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

91-бап. Скринингтік зерттеулер

1. Скринингтік зерттеулер халықтың нысаналы топтары арасында ауруларды ерте кезендерде анықтау және аурулардың дамуының, аурулардың пайда болуына ықпал ететін қауіп факторларының алдын алу, халықтың денсаулығын қалыптастыру және нығайту мақсатында жүргізіледі.

2. Скринингтік зерттеулерге жататын адамдардың нысаналы топтарын, сондай-ақ осы зерттеулерді жүргізу тәртібін, көлемін және кезеңділігін уәкілетті орган айқындайды.

3. Жүргізілген скринингтік зерттеулердің нәтижелерін осы зерттеулерді жүзеге асыратын денсаулық сақтау субъектілері электрондық денсаулық паспортына енгізеді.

4. Жұмыс берушілер осы қарап-тексеруге жататын адамдарға тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің тізбесіне сәйкес және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде скринингтік зерттеулерден өтуі үшін жағдай жасайды, сондай-ақ қызметкерлерді негізгі жұмыс уақыты кезеңінде олардан өтуі үшін жұмыс орнын (лауазымын), жалақысын сақтай отырып, кедергісіз босатуға және одан әрі сауығыуына ықпал етеді.

5. Адамдардың скринингтік зерттеулерден өтуі міндетті болып табылады.

6. Жұмыс берушілер скринингтік зерттеуден өтпеген адамдарды жұмысқа жібермеуге міндетті.

7. Скринингтік зерттеулердің уақтылығы мен сапасын медициналық қызмет (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік орган уәкілетті орган бекітетін тәртіппен бақылайды.

92-бап. Динамикалық байқау

1. Динамикалық байқау тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде созылмалы аурулары бар пациенттерге жүзеге асырылады.

2. Динамикалық байқауға жататын созылмалы аурулардың тізбесін уәкілетті орган бекітеді.

3. Созылмалы аурулары бар адамдарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын, байқау кезеңділігі мен мерзімдерін, міндетті ең төмен диагностикалық зерттеулер мен оның еселігін уәкілетті орган бекітеді.

93-бап. Еңбекке уақытша жарамсыздық сараптамасы

1. Еңбекке уақытша жарамсыздық сараптамасы жеке тұлғаның еңбекке жарамсыздығын ресми тану және оны ауру кезеңінде еңбек міндеттерін орындаудан уақытша босату мақсатында жүргізіледі.

2. Еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама жүргізу, сондай-ақ еңбекке уақытша жарамсыздық туралы парақ пен анықтама беру тәртібін уәкілетті орган белгілейді.

94-бап. Алғашқы көмек

1. Алғашқы көмек – бұл адам өмірін құтқару, шұғыл жағдайларда асқынулардың алдын алу үшін, сондай-ақ зардап шеккен адамның денсаулығы мен өміріне қауіп-қатерді төмендету мақсатында, оқиға болған жерде зардап шеккен адамның өзі (өз-өзіне көмек көрсету) немесе жақын маңдағы басқа да адам (өзара көмек) медициналық қызметкерлер келгенге дейін жүргізетін жедел базалық іс-шаралар кешені.

Алғашқы көмекті уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен тиісті даярлықтан өткен медициналық білімі жоқ адамдар көрсете алады.

2. Қазақстан Республикасының азаматтарын алғашқы көмек көрсету дағдыларына оқыту үшін сертификатталған жаттықтырушыларды даярлауды уәкілетті орган айқындайтын талаптарға сәйкес келетін денсаулық сақтау ұйымдары көрсетеді.

3. Алғашқы көмек курстарынан міндетті өтуге жататын қызметкерлер контингенті, сондай-ақ олардың өту кезеңділігі көрсетілген кәсіптер тізбесін уәкілетті орган мүдделі мемлекеттік органдармен бірлесіп бекітеді.

4. Қазақстан Республикасының азаматтарын алғашқы көмек көрсету дағдыларына оқыту қағидаларын, сондай-ақ алғашқы көмек көрсетілетін шұғыл және кезек күттірмейтін жағдайлар тізбесін уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

5. Алғашқы көмек көрсету дағдыларына оқыту жергілікті бюджет қаражаты, жұмыс берушінің қаражаты немесе Қазақстан Республикасы азаматтарының өз қаражаты есебінен жүргізіледі.

6. Көлік құралдарын жүргізуші адамдар көлік құралдарын басқару құқығын алу алдында алғашқы көмек дағдыларына оқытуды жүзеге асыратын және осы баптың 4-тармағына сәйкес оқу-көрсету жиынтықтарымен жарақтандырылған ұйымдарда алғашқы көмек дағдыларына оқытудан өтуге міндетті.

Адамдардың алғашқы көмек дағдыларына оқытудан өткенін растайтын сертификаты болған кезде оқудан өту талап етілмейді.

7. Алғашқы көмек көрсету стандартын уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

95-бап. Мектепке дейінгі және мектеп медицинасы

1. Мектепке дейінгі және мектеп медицинасының қызметі тәрбиеленушілер мен оқушылардың денсаулығын сақтауға және денсаулық жағдайын динамикалық байқауға бағытталған.

2. Тәрбиеленушілер мен оқушылардың денсаулығын сақтау жөніндегі іс-шаралар:

1) тікелей мектепке дейінгі және оқу орындарында, оның ішінде мамандардың көшпелі бригадаларын тарта отырып, профилактикалық медициналық қарап-тексерулер жүргізуді;

2) оқу кезеңінде және демалыс кезінде сауықтыру іс-шараларын ұйымдастыруды;

3) мектепке дейінгі және орта білім беру ұйымдарында аурулардың профилактикасына, ұтымды тамақтану қағидаттарын енгізуге және сақтауға, ұрпақты болу денсаулығын сақтауға бағытталған денсаулық сақтау технологияларын енгізуді;

4) психикалық денсаулықты сақтауды, темекі шегуден, нашақорлықтан, уытқұмарлықтан, сондай-ақ құмар ойындарына патологиялық қызығушылықтан туындаған суицидтік мінез-құлықтың және тәуелділіктің профилактикасын;

5) оқушыларды профилактикалық қарап-тексеру нәтижелері бойынша тереңдетілген медициналық зерттеп-қарауға жіберуді;

6) Ұлттық егу күнтізбесіне сәйкес вакцинациялауды;

7) аурулардың профилактикасы, оқушылар арасында саламатты өмір салтын насихаттау және қалыптастыру, алғашқы көмек көрсету бойынша оқыту семинарларын, тренингтер мен лекцияларды ұйымдастыру және өткізуді;

8) ата-аналармен және педагогтармен білім беру және түсіндіру іс-шараларын өткізу арқылы ата-аналарды және педагогтарды тәрбиеленушілер мен оқушыларының денсаулығын сақтауға тартуды;

9) санитариялық қағидалардың талаптарын сақтауды;

10) жедел медициналық көмек көрсететін медицина қызметкерлері келгенге дейін кезек күттірмейтін жағдайларда алғашқы көмек көрсетуді қамтиды.

3. Тәрбиеленушілерге және оқушыларға медициналық көмекті ұйымдастыруды мектепке дейінгі және орта (жалпы орта, техникалық және кәсіптік) білім беру ұйымы орналасқан аумақта медициналық-санитариялық алғашқы көмек көрсететін денсаулық сақтау субъектілері жүзеге асырады.

4. Мектепке дейінгі және мектеп медицинасының қызметін ұйымдастыруды денсаулық сақтауды жергілікті мемлекеттік басқару органдары жүзеге асырады.

96-бап. Жасөспірімдер мен жастардың ұрпақты болу және психикалық денсаулығын сақтау бойынша көрсетілетін қызметтерді ұсыну ерекшеліктері

1. Денсаулық сақтау субъектілері жасөспірімдер мен жастарға медициналық, психикалық-әлеуметтік және заң қызметтерін қамтитын құпия кешенді көмек көрсетеді

2. Жасөспірімдер мен жастар үшін ұрпақты болу және психикалық денсаулығын сақтау қызметтері мен құралдары қолжетімді.

3. Жасөспірімдер мен жастардың ұрпақты болу және психикалық денсаулығын сақтау қызметтері мен құралдарына қол жеткізуі денсаулық сақтаудың бастапқы буын мамандарының жолдамасынсыз жүзеге асырылады.

4. Жасөспірімдер мен жастардың ұрпақты болу және психикалық денсаулығын сақтау жөніндегі медициналық көмекті ұйымдастыру қағидаларын уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

14-тарау. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызмет

97-бап. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қызмет жүйесі

Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің бірыңғай жүйесіне:

- 1) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган және оның аумақтық бөлімшелері;
- 2) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын өзге де мемлекеттік органдардың құрылымдық бөлімшелері;
- 3) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын заңды және жеке тұлғалар жатады.

98-бап. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық нормалау

1. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық нормалау санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің жұмысы болып табылады және оған:

- 1) санитариялық-эпидемиологиялық нормалау құжаттарын негіздеу жөніндегі бірыңғай талаптарды әзірлеу және олардың әзірленуін бақылау;
- 2) санитариялық-эпидемиологиялық нормалау құжаттарын әзірлеу (қайта өңдеу), сараптама жүргізу, бекіту және жариялау;
- 3) санитариялық-эпидемиологиялық нормалау құжаттарын зерделеу, қолдану практикасын қорыту, қолдануды бақылау;
- 4) санитариялық-эпидемиологиялық нормалау құжаттарының бірыңғай деректер банкіні қалыптастыру және жүргізу;
- 5) санитариялық-эпидемиологиялық нормалау құжаттарын жалпы қабылданған халықаралық талаптармен үйлестіру кіреді.

2. Санитариялық-эпидемиологиялық нормалаудың мемлекеттік жүйесінің құжаттары санитариялық қағидалар, гигиеналық нормативтер, техникалық регламенттер, Еуразиялық экономикалық одақтың тауарларына қойылатын бірыңғай санитариялық-эпидемиологиялық және гигиеналық талаптар, нұсқаулықтар, әдістемелік ұсынымдар, әдістемелік нұсқаулар, әдістемелер, бұйрықтар, қағидалар мен стандарттар болып табылады.

3. Санитариялық-эпидемиологиялық нормалаудың мемлекеттік жүйесінің құжаттарын әзірлеу және бекіту тәртібін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайды.

4. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге санитариялық қағидалар, гигиеналық нормативтер, қағидалар, техникалық регламенттер және Еуразиялық экономикалық одақтың тауарларына қойылатын бірыңғай санитариялық-эпидемиологиялық және гигиеналық талаптар жатады.

Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілер Қазақстан Республикасының аумағындағы барлық жеке және заңды тұлғалардың орындауы үшін міндетті.

5. Мемлекеттік органдар халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мәселелерге қатысты нормативтік құқықтық актілерді әзірлеу және бекіту кезінде оларды халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органмен келісуге міндетті.

99-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

1. Санитариялық қағидалар халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауға және қадағалауға жататын объектілерге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды белгілейді және оларға:

- 1) объектінің құрылысына жер учаскесін таңдауға;
- 2) жаңа объектілерді жобалау, салу, реконструкциялау, қайта жабдықтау, қайта жоспарлау және қолданыстағы объектілерді кеңейту, объектілерді жөндеу және пайдалануға беруге;
- 3) өндірістік, қоғамдық, тұрғын және басқа да үй-жайларды, ғимараттарды, құрылыстарды, жабдықтарды, көлік құралдарын күтіп-ұстау мен пайдалануға;
- 4) объектілерді сумен жабдықтауға, су бұруға, жылумен жабдықтауға, жарықтандыруға, желдетуге, кондиционерлеуге;
- 5) шикізатты қабылдауға, сақтауға, қайта өңдеуге (өңдеуге);
- 6) тамақ өнімдерін өндіру, өлшеп-орау, тасымалдау, сақтау, өткізу, кәдеге жарату, темекі өнімдерін кәдеге жарату жағдайларына;
- 7) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауға және қадағалауға жататын тамақ өнімдерін байытуға (фортификациялау);
- 8) иммунологиялық дәрілік препараттарды (иммундық-биологиялық дәрілік препараттарды) өндіру, өлшеп-орау, тасымалдау, сақтау, өткізу, кәдеге жарату және жою жағдайларына;
- 9) химиялық және биологиялық қауіпті әлеуетті заттарды (оның ішінде уытты, радиоактивті, биологиялық және химиялық заттарды, улар мен улы заттарды, биологиялық және микробиологиялық организмдер мен олардың токсиндерін, биологиялық заттар мен материалдарды) қолдануға және пайдалануға, кәдеге жаратуға, тасымалдауға, сақтауға, көмуге және олармен жұмыс істеу жағдайларына;
- 10) адамға әсер ететін физикалық факторлар көздерімен жұмыс істеу жағдайларына;
- 11) дәрілік заттарды өнеркәсіптік өндіру жағдайларына;
- 12) өндірістік-техникалық мақсаттағы өнімдерге;
- 13) шаруашылық-тұрмыстық және гигиеналық мақсаттағы тауарларға және оларды өндіру, кәдеге жарату технологияларына және жоюға;
- 14) халықтың әртүрлі топтарын тәрбиелеу, оқыту, тұру және өндірістік практика, дене дамуы, еңбек, демалыс, тамақтану, сумен жабдықтау және медициналық қызмет көрсету жағдайларына;

- 15) тәрбиелеу және білім беру ұйымдарындағы оқу-еңбек жүктемесі мен сабақ режиміне;
- 16) медициналық бұйымдарды стерилдеу және дезинфекциялау жүргізу шарттарына ;
- 17) халықты мамандандырылған (балалар, диеталық емдік және диеталық профилактикалық), емдеу-профилактикалық, қоғамдық тамақтандыру ұйымдарына;
- 18) су көздеріне (шаруашылық-ауыз су мақсаты үшін су жинау орындарына), шаруашылық-ауыз сумен жабдықтауға және суды мәдени-тұрмыстық пайдалану орындарына және су объектілерінің қауіпсіздігіне;
- 19) өндіріс және тұтыну қалдықтарын жинауға, пайдалануға, қолдануға, залалсыздандыруға, тасымалдауға, сақтауға және көмуге;
- 20) дезинфекция, дезинсекция және дератизация құралдарын, жабдықтарды, материалдарды әзірлеуді, сынауды, дайындауды, өндіруді, сақтауды, тасымалдауды, өткізуді, қолдануды, дезинфекция қызметі объектілерін күтіп-ұстау мен пайдалануды, сондай-ақ жұмыстар мен көрсетілетін қызметтердің тиімділігі мен қауіпсіздігін бақылауды қамтитын жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді ұйымдастыруға және жүзеге асыруға;
- 21) жолаушыларды тасымалдау шарттарына;
- 22) объектілерді таратуға, консервациялауға, қайта бейіндеуге;
- 23) өндірістік бақылауды жүзеге асыруға;
- 24) еңбек, тұрмыстық қызмет көрсету, медициналық қамтамасыз ету, мамандандырылған диеталық емдік және диеталық профилактикалық тамақтану жағдайларына;
- 25) халықты гигиеналық тәрбиелеуге және оқытуға;
- 26) санитариялық-эпидемияға қарсы және санитариялық-профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру және жүргізу, оның ішінде Қазақстан Республикасының аумағын санитариялық қорғауды жүзеге асыру, инфекциялық және паразиттік аурулармен ауыратын науқастарға қатысты шектеу іс-шараларын, оның ішінде карантинді енгізу, халықты медициналық тексеріп-қарауды, профилактикалық егуді жүргізуге;
- 27) санитариялық қорғау аймақтары мен санитариялық-қорғаныш аймақтарына, санитариялық бөліктерге;
- 28) жұмыс орындарындағы шудың оңтайлы деңгейлеріне, тұрғын үй, қоғамдық ғимараттардың үй-жайларындағы және тұрғын үй құрылысындағы аумақтардағы шудың рұқсат етілген деңгейіне;
- 29) халыққа профилактикалық егуді ұйымдастыруға және жүргізуге, иммундаудан кейінгі қолайсыз көріністер жағдайларын тексеруге;

30) инфекциялық аурулардың табиғи ошақтарының аумағында, сондай-ақ инфекциялық аурулардың ошақтарында дезинфекцияны, дезинсекцияны және дератизацияны ұйымдастыруға және жүргізуге қойылатын талаптарды қамтиды.

2. Гигиеналық нормативтер зиянды заттардың (химиялық, биологиялық), физикалық әсерлердің жол берілетін шекті шоғырлануының, радиациялық әсердің жол берілетін деңгейінің нормативтерін белгілейді, оларды сақтау адамға өмір сүру үшін қолайлы және денсаулыққа қауіпсіз тіршілік ету жағдайларын қамтамасыз етеді.

3. Гигиеналық нормативтер:

1) жұмыс аймағының микроклиматына, ауа алмасуына, ауасына, өндірістік, тұрғын және басқа да үй-жайлардың физикалық факторларына, өнеркәсіптік құрылыс аумақтарына;

2) өнімнің (тауарлардың) радиациялық, химиялық, микробиологиялық, токсикологиялық, паразитологиялық қауіпсіздігі және мекендеу ортасына;

3) қалалық және ауылдық елді мекендердегі, өнеркәсіп ұйымдарының аумақтарындағы атмосфералық ауаға;

4) физикалық факторларға, қоршаған ортаға зиянды заттардың рұқсат етілген шекті шығарындылары мен рұқсат етілген шекті төгінділеріне;

5) жаңа өнім түрлері, технологиялық жабдықтарға, процестерге белгіленеді.

15-тарау. Инфекциялық және инфекциялық емес аурулардың профилактикасы

1-параграф. Инфекциялық аурулардың профилактикасы

100-бап. Халықты гигиеналық оқыту

1. Халықтың декреттелген тобын гигиеналық оқыту – инфекциялық және паразиттік, кәсіптік аурулардың профилактикасы, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілер (объектілерді ұстау, пайдалану және орналастыру, жеке және қоғамдық гигиенаны сақтау) бойынша білім алушылардың мамандықтарына сәйкес оқыту.

Гигиеналық оқытуға жататын халықтың декреттелген тобының тізбесін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайды.

2. Дара кәсіпкерлер мен заңды тұлғалар өздері жүзеге асыратын қызметке сәйкес декреттелген топ қызметкерлерін гигиеналық оқытуды қамтамасыз етуге міндетті.

Гигиеналық оқытуға ақы төлеуді декреттелген тұлғалар өз бетінше немесе тараптардың келісімі бойынша жұмыс беруші жүзеге асырады.

3. Халықтың декреттелген тобына гигиеналық оқытуды жүргізу сапасын бақылауды мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қызмет органдары:

қызметінің басталғаны және тоқтатылғаны туралы хабарламаларға мониторинг;

гигиеналық оқытуды жүргізу тәртібі мен бағдарламасының сақталуын тексеру;

тексеру, профилактикалық бақылау және қадағалау барысында декреттелген контингенттің білімін тексеру арқылы жүзеге асырады.

101-бап. Гигиеналық оқыту жөніндегі қызметті жүзеге асыратын адамдарға қойылатын талаптар

1. Халықтың декреттелген топтарын гигиеналық оқыту жөніндегі қызметті санитариялық-гигиеналық (медициналық-профилактикалық) бейіндегі жоғары білімі бар жеке тұлғалар немесе заңды тұлғалардың өкілдері жүзеге асырады.

2. Жеке және заңды тұлғалар гигиеналық оқытуды жүргізу жөніндегі қызмет басталғанға дейін және тоқтатылғаннан кейін бұл туралы "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның аумақтық бөлімшелерін хабардар етуге міндетті.

3. Гигиеналық оқыту жөніндегі қызметті жүзеге асыратын адамдар:

1) оқытудың сапалы жүргізілуін қамтамасыз етуге;

2) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарын сақтауға;

3) халықтың декреттелген топтарының кәсіптеріне сәйкес келетін оқыту бағдарламаларына сәйкес мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық нормалау құжаттарының негізінде оқытуды жүргізуге;

4) гигиеналық оқытуды жүргізу тәртібін сақтауға;

5) халықтың әртүрлі декреттелген топтарын гигиеналық оқытуды біріктіруге жол бермеуге міндетті.

102-бап. Туберкулез профилактикасы

1. Туберкулез профилактикасы жөніндегі іс-шаралар:

1) халықтың арасында туберкулездің таралуына эпидемиологиялық қадағалау жүргізу;

2) Ұлттық егу күнтізбесіне сәйкес вакцинациялауды қамтитын ерекше профилактика;

3) туберкулезді ерте анықтау;

4) активті туберкулез және латентті туберкулез инфекциясын емдеу;

5) қоршаған ауа арқылы өмір сүру ортасына туберкулез қоздырғышының берілуін болғызбауға бағытталған инфекциялық бақылау шаралары кешенін қолдану;

6) әлеуметтік профилактика: халықтың тұрмыстық жағдайын және тамақтану сапасын жақсарту; алкогольизмге, нашақорлыққа, уытқұмарлыққа, темекі шегуге қарсы күрес; халыққа тұрмыста жеке гигиена дағдыларын дарыту; дене шынықтыру мен спортты дамыту;

7) халықты бұқаралық ақпарат құралдары арқылы туберкулез бойынша эпидемиялық жағдай туралы және профилактикалық шаралар туралы хабардар ету;

8) халықтың әртүрлі топтары үшін, оның ішінде әлеуметтік желілер мен бұқаралық ақпарат құралдары арқылы туберкулездің профилактикасы жөніндегі ақпараттық материалдарды әзірлеу және тарату арқылы жүзеге асырылады.

2. Туберкулездің профилактикасы жөніндегі іс-шараларды жүргізу уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады.

103-бап. АИТВ инфекциясының профилактикасы

1. АИТВ инфекциясының профилактикасы жөніндегі іс-шаралар:

1) халық, оның ішінде халықтың негізгі топтары арасында АИТВ инфекциясының таралуына эпидемиологиялық бақылау жүргізу;

2) халықтың әртүрлі топтарын ақпараттық материалдар, әлеуметтік желілер және бұқаралық ақпарат құралдары арқылы АИТВ инфекциясы мәселелері жөнінде хабардар ету;

3) АИТВ инфекциясының профилактикасы мәселелерін білім беру жүйесіне және жұмыс орындарына интеграциялау;

4) халықтың негізгі топтарына емдеу-профилактикалық қызметтерді сенім пункттерінде, достық кабинеттерінде ұсыну;

5) мемлекеттік әлеуметтік гранттарды және мемлекеттік әлеуметтік тапсырыстарды үкіметтік емес ұйымдар арқылы орналастыру және іске асыру;

6) донорлықтың және транспланттаудың инфекциялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, сондай-ақ халыққа тері қабаттары мен сілемейдің бүтіндігінің бұзылуына байланысты қызметтер көрсету;

7) АИТВ инфекциясының анадан ұрыққа және балаға берілуінің алдын алу;

8) контактіге дейінгі және контактіден кейінгі профилактиканы ұсыну;

9) диагноз қойылған кезден бастап АИТВ инфекциясының берілу қаупін азайту үшін антиретровирустық терапия беру арқылы жүзеге асырылады.

Достық кабинеті – еріктілік және құпиялық қағидаты бойынша тегін негізде АИТВ жұқтырған және халықтың негізгі топтарына жыныстық жолмен берілетін инфекциялық аурулар кезінде профилактикалық және емдеу-диагностикалық көмек көрсетудің арнайы ұйымдастырылған пункті.

2. АИТВ инфекциясының профилактикасы жөніндегі іс-шараларды жүргізу уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады.

104-бап. Медициналық қалдықтардың айналысы

1. Медициналық қалдықтар медициналық қызмет көрсету және медициналық манипуляциялар жүргізу процесінде пайда болатын өндіріс және тұтыну қалдықтарының бір түріне жатады.

2. Медициналық қалдықтар қауіптілік дәрежесі бойынша қауіптіліктің 5 класына бөлінеді:

А класы – тұрмыстық қатты қалдықтарға ұқсас қауіпсіз медициналық қалдықтар;

Б класы – қауіпті (эпидемиологиялық) медициналық қалдықтар;

В класы – төтенше (эпидемиологиялық) қауіпті медициналық қалдықтар;

Г класы – құрамы бойынша токсикологиялық қауіпті медициналық қалдықтар;

Д класы – радиоактивті медициналық қалдықтар.

Б-Д класының медициналық қалдықтары қауіпті қалдықтар болып табылады.

3. Медициналық қалдықтарды жинауға, тасымалдауға, сақтауға, залалсыздандыруға, пайдалануға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган бекітетін санитариялық қағидаларда айқындалады.

4. Қалдықтардың меншік иелері Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 296-бабына және 19-тарауына сәйкес медициналық қалдықтар Өндіріс және тұтыну қалдықтарының мемлекеттік кадастрына енгізу үшін жұмыс істеу саласындағы жыл сайынғы есеп (бұдан әрі – есеп) түрінде қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органға ақпарат береді.

5. Медициналық қалдықтар жөніндегі ақпараттар жыл сайын 1 қаңтардағы жағдай бойынша есепті жылдан кейінгі жылдың 1 наурызына дейін қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органға электрондық және (немесе) қағаз жеткізгіштерде ұсынылады.

6. Қалдықтардың меншік иелері есептер деректерінің толықтығын, үздіксіздігін және дұрыстығын қамтамасыз етеді.

7. Медициналық қалдықтар бойынша ақпарат беру тәртібін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайды.

105-бап. Медициналық қалдықтарды жинау, тасымалдау, сақтау, залалсыздандыру, көму және (немесе) пайдалану жөніндегі қызметті жүзеге асыратын тұлғаларға қойылатын талаптар

1. Медициналық қалдықтарды жинау, тасымалдау, сақтау, залалсыздандыру, пайдалану жөніндегі қызметті медициналық қалдықтарды жинау, тасымалдау, сақтау, залалсыздандыру, көму және пайдалану жөніндегі қызметті жүзеге асыратын жеке және заңды тұлғалар жүзеге асырады.

2. Медициналық қалдықтарды жинау, тасымалдау, сақтау, залалсыздандыру, көму және пайдалану жөніндегі жеке және заңды тұлғалар қызмет басталғанға дейін " Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен рұқсат беру құжаттарын алуға міндетті.

3. Медициналық қалдықтарды жинау, тасымалдау, сақтау, залалсыздандыру, көму және пайдалану жөніндегі субъектілерге қойылатын біліктілік талаптарын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган белгілейді.

106-бап. Санитариялық-эпидемияға қарсы, санитариялық-профилактикалық іс-шаралар

1. Инфекциялық және паразиттік аурулардың пайда болуы мен таралуының, халықтың улануының алдын алу мақсатында санитариялық-эпидемиологиялық нормалаудың мемлекеттік жүйесінің құжаттарында көзделген

санитариялық-эпидемияға қарсы, санитариялық-профилактикалық іс-шаралар, оның ішінде Қазақстан Республикасының аумағын санитариялық қорғауды жүзеге асыру, шектеу іс-шараларын, оның ішінде карантинді енгізу бойынша, инфекциялық және паразиттік аурулармен ауыратын адамдарға қатысты шектеу іс-шараларын, медициналық қарап-тексерулерді, профилактикалық егуді жүргізу бойынша іс-шаралар, халықтың декреттелген топтарын және ауыр жұмыстарда, еңбек жағдайлары зиянды және (немесе) қауіпті жұмыстарда істейтін адамдарды гигиеналық оқыту жүргізіледі.

2. Санитариялық-эпидемияға қарсы, санитариялық-профилактикалық іс-шаралар Қазақстан Республикасы Мемлекеттік жоспарлау жүйесі әзірлейтін құжаттарға енгізілуге жатады.

3. Инфекциялық және паразиттік аурулармен ауыратын адамдар, сондай-ақ инфекциялық және паразиттік аурулармен ауырады деп күдік туғызатын адамдар, бактерия таратушылар оқшаулауға және (немесе) емдеуге, ал олармен байланыста болған адамдар – медициналық бақылауға және қажет болған кезде оқшаулауға және (немесе) емдеуге жатады.

4. Созылмалы инфекциялық және паразиттік аурулармен (АИТВ инфекциясын қоспағанда) ауыратын адамдар, айналасындағыларға қауіп төндіретін созылмалы бактерия таратушылар Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес жұмыстан уақытша шеттетілуге жатады.

107-бап. Қазақстан Республикасының аумағын санитариялық қорғау

1. Автомобиль өткізу пункттерін қоспағанда, Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасымен тұспа-тұс келетін Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасы арқылы өткізу пункттерінде жолаушыларға, экипаждарға, пойыз бригадаларына, көлік құралдарына, халықтың денсаулығына қауіп төндіретін жүктерге санитариялық-карантиндік бақылауды жүзеге асыру үшін санитариялық-карантиндік пункттер ұйымдастырылады.

2. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасы арқылы өткізу пункттерінде (санитариялық-карантиндік пункттерде) санитариялық-карантиндік бақылауды халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның аумақтық бөлімшелері жүргізеді.

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасы арқылы автомобиль өткізу пункттерінде санитариялық-карантиндік бақылауды кеден ісі саласындағы уәкілетті орган жүргізеді.

3. Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге тыйым салынған қауіпті жүктер мен тауарларды, сондай-ақ оларға қатысты санитариялық-карантиндік қадағалау жүргізу кезінде оларды Қазақстан Республикасының аумағына әкелу инфекциялық аурулардың немесе жаппай инфекциялық емес аурулар мен уланулардың пайда болуы мен таралуына қатер төндіретіні белгіленген жүктер мен тауарларды әкелуге жол берілмейді.

4. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасы арқылы өткізу пункттерінде жүк пен тауарға, жолаушыларға радиологиялық бақылауды Қазақстан Республикасының мемлекеттік кіріс органдары жүргізеді.

108-бап. Инфекциялық аурулар эпидемиясының пайда болу қаупі төнген жағдайда шектеу іс-шараларын, оның ішінде карантинді жүзеге асыру тәртібі

1. Инфекциялық және паразиттік аурулардың әкеліну және таралу қаупі төнген жағдайда халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасымен тұспа-тұс келетін Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасы арқылы өткізу пункттерінде және тиісті аумақтарда кәсіпкерлік және (немесе) өзге де қызметтің және халықтың өмірінің ерекше жағдайлары бар шектеу іс-шараларын, оның ішінде карантинді енгізеді.

2. Шектеу іс-шаралары, оның ішінде карантин енгізілген жағдайларда орталық және жергілікті атқарушы органдардың, жеке және заңды тұлғалардың қызметін үйлестіру жөніндегі жедел басшылық төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою жөніндегі ведомствоаралық мемлекеттік комиссияға және төтенше жағдайлар жөніндегі аумақтық комиссияға жүктеледі.

3. Шектеу іс-шаралары, оның ішінде карантин жекелеген объектілерде тиісті аумақтың (көліктегі) бас мемлекеттік санитариялық дәрігерінің немесе оның орынбасарларының шешімімен, сондай-ақ өзге де мемлекеттік органдардың ведомстволық объектілерінде халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын мемлекеттік органдардың құрылымдық бөлімшелерінің бас мемлекеттік санитариялық дәрігерінің шешімімен енгізіледі (жойылады).

4. Шектеу іс-шараларын, оның ішінде карантинді жүзеге асыру тәртібін және пайда болу және таралу қаупі төнген кезде шектеу іс-шаралары, оның ішінде карантин енгізілетін инфекциялық аурулардың тізбесін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган белгілейді.

109-бап. Инфекциялық, паразиттік аурулар және (немесе) улану жағдайларын тіркеу және тергеп - тексеру

1. Инфекциялық және паразиттік аурулар және (немесе) уланулардың, иммундаудан кейінгі қолайсыз көріністердің барлық жағдайларын денсаулық сақтау субъектілері олардың анықталған жері бойынша тіркеуге, мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қызмет органдары мен ұйымдары мемлекеттік есепке алуға және есептілікті жүргізуге тиіс.

2. Халықтың инфекциялық және паразиттік аурулары және (немесе) улануы жағдайларын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның мамандары тергеп - тексеруге тиіс.

3. Инфекциялық, паразиттік, аурулар және (немесе) улану, иммундаудан кейінгі қолайсыз көріністер жағдайларын тіркеу және тексеру, есепке алу мен есептілікті жүргізу уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүргізіледі.

4. Халықтың арасында АИТВ инфекциясының жағдайларын тергеп-тексеруді уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен АИТВ инфекциясының профилактикасы саласындағы қызметті жүзеге асыратын денсаулық сақтау субъектілерінің мамандары жүргізеді.

5. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын өзге де мемлекеттік органдардың құрылымдық бөлімшелері шұғыл хабарлама келіп түскен күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде инфекциялық және паразиттік аурулардың және (немесе) халықтың улануының жағдайларына эпидемиологиялық тергеп - тексеру жүргізеді.

6. Әскерлерде, бөлімшелерде және ведомстволық ұйымдарда карантиндік және аса қауіпті аурулар тіркелген жағдайда уәкілетті орган бекітетін эпидемиологиялық тергеп - тексерулер жүргізу мерзімдері тіркелген жеріне қарай халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын өзге де мемлекеттік органдардың бас мемлекеттік санитариялық дәрігерлерінің шешімімен өзгертілуі мүмкін.

110-бап. Кәсіптік аурулар және (немесе) улану жағдайларын тіркеу және тергеп - тексеру

1. Кәсіптік аурулардың және (немесе) уланулардың, оның ішінде қызметкердің өз еңбек (қызметтік) міндеттерін не жұмыс берушінің мүддесінде өз бастамасы бойынша өзге де іс-әрекеттерді орындауына байланысты қызметкерге зиянды өндірістік факторлардың әсер етуіне байланысты кәсіптік ауруларға күдікті және (немесе) уланулардың барлық жағдайларын денсаулық сақтау субъектілері уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен олардың анықталған жері бойынша тіркеуге тиіс.

2. Кәсіптік аурулар және (немесе) улану жағдайлары кәсіптік патология және сараптама саласында мамандандырылған медициналық көмек көрсететін мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарында есепке алуға және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайтын тәртіппен Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қызмет органдары мен ұйымдарының мемлекеттік есепке алуына және есептілікті жүргізуіне жатады.

3. Қызметкердің өз еңбек (қызметтік) міндеттерін, не жұмыс берушінің мүддесінде өз бастамасы бойынша өзге де іс-әрекеттерді орындауына байланысты қызметкерге зиянды өндірістік факторлардың әсер етуіне байланысты кәсіптік аурулар және (немесе) улану жағдайлары тергеп-тексеруге жатады.

4. Жұмыс беруші қызметкердің өз еңбек (қызметтік) міндеттерін не жұмыс берушінің мүддесінде өз бастамасы бойынша өзге де іс-әрекеттерді орындауына байланысты кәсіптік аурулардың және (немесе) уланудың барлық жағдайлары туралы еңбек жөніндегі уәкілетті мемлекеттік орган белгілеген нысан бойынша бір тәулік ішінде дереу халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органға хабарлайды.

5. Жұмыс беруші кәсіптік ауруларды және (немесе) өндірістегі улануды тексеруді ұйымдастыруға жауапты болады.

6. Жұмыс беруші кәсіптік ауруларға және (немесе) улануға тергеп-тексеру жүргізу үшін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның лауазымды адамдарын кедергісіз кіргізеді.

7. Іссапарға жіберілген қызметкерлермен болған кәсіптік аурулар және (немесе) улану жағдайларын тергеп-тексеруді ұйымдастыру жұмыс берушінің өкілін қатыстыра отырып қызметкер іссапарға жіберілген заңды тұлғаға жүктеледі.

8. Сараптамалық қорытындыны талап ететін мәселелерді шешу үшін кәсіптік ауруларды және (немесе) улануларды тергеп-тексеру жөніндегі комиссияның жұмысына жұмыс берушінің қаражаты есебінен кәсіптік патология және сараптама саласында мамандандырылған медициналық көмек көрсететін ғылыми-зерттеу ұйымдарының және (немесе) денсаулық сақтау ұйымдарының мамандары тартылады.

9. Тергеп-тексеру кезінде зиянды өндірістік фактормен байланысы жоқ адамдарда, оның ішінде жұмыс істемейтін адамдарда созылмалы кәсіптік аурудың және (немесе) уланудың пайда болу мән-жайлары мен себептерін тергеп-тексеру барлық жұмыс берушілердің әрбір жұмыс берушідегі зиянды жағдайлардағы жұмыс өтіліне тепе-тең жауапкершілігі ескеріле отырып, зиянды өндірістік факторы бар бұрынғы жұмыс орны бойынша жүргізіледі.

10. Кәсіптік аурулар және (немесе) улану жағдайларын тіркеу және тергеп-тексеру, есепке алу мен есептілікті жүргізу халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайтын тәртіппен жүргізіледі.

11. Режимдік объектілерде еңбек қызметіне байланысты кәсіптік ауруларды және (немесе) улануларды тергеп-тексеру шарттары осы объектілерде болу үшін оған кіру ерекшеліктері ескеріле отырып айқындалады.

111-бап. Дезинфекциялық, дезинсекциялық және дератизациялық іс-шаралар

1. Инфекциялық және паразиттік аурулардың пайда болуының, таралуының алдын алу мақсатында дара кәсіпкерлер, жеке және заңды тұлғалар өз қаражаты есебінен мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық нормалау құжаттарына сәйкес жүйелі негізде профилактикалық, сондай-ақ эпидемиологиялық көрсетілімдер (санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің лауазымды адамдарының ұйғарымдары,

қаулылары) бойынша инфекциялық және паразиттік аурулардың қоздырғыштарын жоюға (дезинфекция), жәндіктерді, басқа да буын аяқтыларды (дезинсекция) және кеміргіштерді жоюға (дератизация) бағытталған шаралар кешенін жүргізуге міндетті.

2. Эпидемиялық төтенше жағдайлар туындаған кезде бюджет қаражаты есебінен мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қызмет органдарының ұсынуы бойынша облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жергілікті атқарушы органдарының шешімі бойынша кезектен тыс міндетті дезинфекциялық, дезинсекциялық және дератизациялық іс-шаралар жүргізіледі.

3. Профилактикалық дезинсекция мен дератизацияны (инфекциялық аурулардың табиғи ошақтарының аумағындағы, сондай-ақ инфекциялық аурулардың ошақтарындағы дезинсекция мен дератизацияны қоспағанда) облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, ауданның, облыстық маңызы бар қалалардың жергілікті атқарушы органдары жүргізеді.

4. Адамның инфекциялық және паразиттік аурулары ошақтарындағы және инфекциялық және паразиттік аурулардың табиғи ошақтарындағы ошақты дезинфекциялауды, дезинсекциялауды, дератизациялауды инфекциялық және паразиттік аурулардың профилактикасы және (немесе) оларды жою мақсатында санитариялық-эпидемиологиялық қызмет ұйымдары мен медициналық ұйымдар жүргізеді.

2-параграф. Инфекциялық емес аурулардың профилактикасы

112-бап. Инфекциялық емес аурулардың, оның ішінде кәсіптік аурулардың және жарақаттанудың профилактикасы

1. Инфекциялық емес аурулардың, оның ішінде кәсіптік аурулардың профилактикасы:

1) мынадай:

саламатты өмір салтын және дұрыс тамақтануды насихаттау;

аурулардың профилактикасы мәселелері бойынша оқыту бағдарламаларын енгізе отырып, халықты бұқаралық ақпарат құралдары арқылы хабардар ету арқылы аурулар қатерінің мінез-құлық факторларының профилактикасын және халықтың хабардар болуын арттыруды;

2) созылмалы инфекциялық емес ауруларды басқару бағдарламаларын енгізуді;

3) медициналық-санитариялық алғашқы көмек мамандарының бекітілген халықтың аурулар қатері факторларына, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласында қызметін жүзеге асыратын мемлекеттік органдар мамандарының – жұмыс істейтіндердің кәсіптік ауруларына жүргізетін мониторингін;

4) мемлекеттік органдардың өз өкілеттігі шегінде, өзге де органдар мен ұйымдардың, сондай-ақ дара кәсіпкерлердің аурулар қатерінің өндірістік факторларының әсерін барынша азайту өндірістік зиянды/қауіпті факторлардың бағалануын ескере отырып, олардың әсер етуі салдарынан денсаулық қаупін бақылау;

5) скринингтік зерттеулер, халыққа профилактикалық медициналық қарап-тексеру жүргізу, ерте қарап – тексеруге ынталандыру арқылы созылмалы инфекциялық емес, оның ішінде кәсіптік аурулары бар адамдарды анықтауды;

6) Қазақстан Республикасы азаматтарының жекелеген санаттарын амбулаториялық дәрі-дәрмекпен қамтамасыз етуді, қалпына келтіру емін және медициналық-әлеуметтік оналтуды қоса алғанда, созылмалы, оның ішінде кәсіптік аурулары бар адамдарды динамикалық байқауды және уақтылы сауықтыруды;

7) денсаулық жағдайы бойынша медициналық қорытындыда көрсетілген мерзімге уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен неғұрлым жеңіл жұмысқа уақытша ауыстыруды қамтиды.

2. Жарақаттану профилактикасын сектораралық деңгейде мемлекеттік органдар өз өкілеттіктері шегінде, жеке және заңды тұлғалар жүзеге асырады.

3. Кәсіпорынның медицина қызметкері:

еңбек гигиенасы, қызметкерлердің кәсіби қызметімен және еңбек жағдайларымен байланысты кәсіптік аурулар бойынша білімінің болуына;

уақытша еңбек қабілетінен айырылуға қатысты сырқаттанушыларға талдау жүргізуге;

міндетті алдын ала және кезеңдік медициналық қарап-тексерулерге жататын қызметкерлердің кәсіби қызметінің сипаттамасын және еңбек жағдайын, міндетті медициналық қарап-тексеруді жүзеге асыратын медициналық ұйымға ұсынуға міндетті.

113-бап. Дұрыс тамақтану саясатын қалыптастыру

1. Дұрыс тамақтану саясатын қамтамасыз ету бойынша міндеттер:

1) дұрыс тамақтану саясатын қалыптастыру;

2) халықты дұрыс және ұтымды тамақтануға оқытып-үйрету;

3) тамақ өнімдерінің қауіпсіздігі саласындағы саясатты үйлестіру;

4) халықтың тамақтану жай-күйіне мониторинг жүргізу және бағалау, оны жақсарту бойынша іс-шараларды әзірлеу;

5) тамақтану, тамақ өнімдерінің қауіпсіздігі саласында ғылыми зерттеулер жүргізу;

6) тиімсіз және дұрыс емес тамақтанумен байланысты созылмалы инфекциялық емес аурулардың таралу деңгейін төмендету;

7) бір жасқа дейінгі балаларды емшек сүтімен қоректендіруді қалыптастыру және көтермелеу;

8) тамақ өнімдерімен және ауыз сумен байланысты аурулардың таралу деңгейін төмендету;

9) тамақ өнімдері рецептурасының өзгеруі есебінен тұз бен қантты тұтынуды қысқарту;

10) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында тыйым салынбаған өзге де шараларды қолдану.

2. Денсаулық сақтау және білім беру ұйымдарында тамақтану стандарттарын уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

3. Тамақ өнімдерінің қауіпсіздігін бақылауды уәкілетті органдар құзыреті шегінде жүзеге асырады.

114-бап. Психикаға белсенді әсер ететін заттарға тәуелділік профилактикасы

1. Психикаға белсенді әсер ететін заттарға тәуелділік профилактикасы:

1) психикаға белсенді әсер ететін заттарға тәуелділіктің зияны, сондай-ақ оларды тұтынудың медициналық-әлеуметтік-құқықтық аспектілері туралы білімді насихаттауды;

2) есірткі, психотроптық заттар мен сол тектестер, оның ішінде әзірлеу, дайындау және пайдалану тәсілдері, әдістері, оларды сатып алу, өндіру және тарату орындары туралы ақпаратты, кітап өнімдерін, бұқаралық ақпарат құралдары өнімдерін насихаттауға тыйым салу, компьютерлік желілерде аталған мәліметтерді тарату немесе осы мақсаттарда өзге де іс-әрекеттер жасау;

3) медицина және фармацевтика қызметкерлері үшін есептелген мамандандырылған баспа басылымдарынан басқа, Қазақстан Республикасында бақылауға жататын есірткі, психотроптық заттар мен прекурсорлар тізіміне енгізілген есірткі, психотроптық заттар мен сол тектестерді жарнамалауға тыйым салу, оның ішінде құрамында есірткі құралдары немесе психотроптық заттар бар дәрілік препараттардың үлгілерін жарнамалау мақсатында тарату;

4) психикаға белсенді әсер ететін заттарға тәуелді адамдарды ерікті түрде, жасырын емдеуді;

5) наркологиялық науқастарды ерікті медициналық-әлеуметтік оңалтуды қамтиды.

2. Психикаға белсенді әсер ететін заттарға тәуелділіктің профилактикасын барлық жеке және заңды тұлғалар өздерінде бар құқықтар шегінде жүзеге асырады.

115-бап. Темекі бұйымдары мен алкогольді тұтынудың профилактикасы және оны шектеу

1. Темекі бұйымдарын, оның ішінде кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекі шегудің электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды және темекіні сондай-ақ алкогольді тұтынуға арналған жүйелерді, тұтынудың профилактикасы және оны шектеу халықтың денсаулығын оларды тұтыну салдарынан қорғауға және тәуелділіктің, оның ішінде никотинді, темекіні тұтынуға арналған жүйелерді және оларға арналған сұйықтықтарды, электрондық тұтыну жүйелерін жеткізу құралдарының жаңа түрлерінен пайда болатын тәуелділіктің алдын алуға, темекі бұйымдарын сатып алуға құқығы бар адамдар үшін жас мөлшерін шектеуге, темекі бұйымдары мен алкогольді тұтынуға халықтың өмірі мен денсаулығы үшін аса қауіпті фактор ретіндегі көзқарасын қалыптастыруға, халықаралық міндеттемелерге сәйкес алкоголь мен темекі бұйымдарын тұтынудың таралу профилактикасы бойынша келісілген іс-қимылдарды жүргізуге бағытталған.

2. Темекі бұйымдарын, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекі шегудің электрондық жүйелерін және темекі тұтынуға арналған жүйелерді және оларға арналған сұйықтықтарды:

- 1) он сегіз жасқа дейінгі адамдарға сатуға және олардың сатуына;
- 2) темекі бұйымының ашық қорабынан немесе темекі бұйымдарын бір-бірлеп сатуға;
- 3) сатушының тікелей қатысуынсыз, сауда автоматтары, өзге де электрондық немесе механикалық құрылғылар арқылы, өзіне-өзі қызмет көрсету сөрелерінен;
- 4) денсаулық сақтау, білім беру ұйымдарының, дене шынықтыру-сауықтыру, спорттық және спорттық-техникалық құрылысжайлардың, стадиондардың ғимараттарында және аумақтарында;
- 5) өнім сапасын растайтын тиісті құжаттарсыз;
- 6) темекі бұйымының қорабына, темекі шегудің электрондық жүйелерінің және темекіні тұтынуға арналған жүйелердің және оларға арналған сұйықтықтардың тұтыну қаптамасына акциздік марка енгізілмесе;
- 7) егер темекі бұйымының қорабында жиырма сигареттен кем болса;
- 8) темекі бұйымының қорабына, темекі бұйымының қаптамасына кемінде үш зиянды қосылыс – темекі бұйымының қорабына, темекі бұйымының қаптамасына орналастырылатын жүйелік улар, канцерогендік және мутагендік заттар туралы мәліметтер енгізілмесе;
- 9) темекі бұйымының қорабына, тұтыну қаптамасына, оның ішінде темекі шегудің электрондық жүйелері мен темекі тұтынуға арналған жүйелеріне және оларға арналған сұйықтықтарға темекі бұйымдары мен никотинді тұтынудың зияны туралы ескерту енгізілмесе;
- 10) темекі бұйымының қорабына, тұтыну қаптамасына, оның ішінде темекі шегудің электрондық жүйелеріне және темекі тұтынуға арналған жүйелерге және оларға арналған сұйықтықтаға он сегіз жасқа толмаған адамдарға сатуға тыйым салынғаны туралы жазбалар енгізілмесе;
- 11) тұтынушыны тікелей немесе жанама түрде жаңылыстыратын ақпарат, оның ішінде "құрамында шайырлары төмен", "жеңіл", "өте жеңіл", "жұмсақ", "экстра", "ультра" деген сөздер не кез келген терминдер, сипаттамалар, белгілер, символдар немесе басқа да бұйымдармен және (немесе) тұтыну тәсілдерімен салыстырғанда белгілі бір бұйымдардың және (немесе) тұтыну тәсілдерінің аз зияны туралы жалған әсер ететін өзге де белгілер, сондай-ақ басқа да тамақ өнімдерінің (тамақ қоспаларының), оның ішінде жемістердің, жидектердің, кондитерлік бұйымдардың дәмі бар деген жалған ұғымды білдіретін өзге де, оның ішінде шет тілдердегі сөз тіркестері болса;
- 12) басқа да тауарлармен жиынтық құрамда болса;
- 13) өз-өзіне қызмет көрсету сөрелерінен;

14) балалар ассортименті тауарларының саудасын жүзеге асыратын сауда ұйымдарында;

15) темекі өнімдерін, оның ішінде кальянға, кальян қоспасына, темекі шегудің электрондық жүйелеріне және темекі тұтыну жүйелеріне арналған жүйелерді орналастырып, ашық көрсете отырып, сауда объектілерінде сату кассаларына жақын, сатылатын өнім тізбесінсіз тыйым салынады. Темекі өнімдері, темекі тұтынуға арналған жүйелер, темекі шегудің және оларға арналған сұйықтықтардың электрондық жүйелері туралы ақпарат бөлшек сауданы жүзеге асыру кезінде мәтіні ақ фонда қара түсті жалғыз өлшемді әріптермен орындалған және алфавиттік тәртіппен жасалған сатылатын темекі өнімдерінің бағасын көрсете отырып, қандай да бір графикалық бейнелер мен суреттерді пайдаланбай сатылатын темекі өнімдерінің бағасын көрсете отырып, сатылатын өнімнің тізбесін орналастыру арқылы сатып алушылардың назарына жеткізіледі. Сатып алушыға темекі өнімдерін сауда объектісінде темекі өнімдерін, темекі тұтынуға арналған жүйелерді, темекі шегудің электрондық жүйелерін және олар үшін сұйықтықтарды көрсету сатылатын темекі өнімдерінің тізбесімен танысқаннан кейін оның талап етуі бойынша жүзеге асырылуы мүмкін.

16) темір жол вокзалдарының, автовокзалдардың, әуежайлардың, теңіз порттарының, өзен порттарының аумақтарында және үйжайларында (бажсыз сауданы қоспағанда), жолаушыларды тасымалдау бойынша қызметтер көрсетуге арналған метрополитен станцияларында, тұрғын үй және қонақүй қызметтерін, уақытша орналастыру және (немесе) уақытша тұруды қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер көрсетуге, тұрмыстық қызметтер көрсетуге арналған үйжайларда сатуға тыйым салынады.

3. Темекі бұйымдарын, оның ішінде кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекі шегудің электрондық жүйелерін және темекі тұтынуға арналған жүйелерді сату жүзеге асырылатын орындарда көрнекі жерде мынадай мазмұндағы: "Темекі бұйымдарын он сегіз жасқа дейінгі адамдарға сатуға және олардың сатуына тыйым салынады" деген жазба, сондай-ақ уәкілетті орган бекіткен темекі шегудің зияны туралы ескерту орналастырылуға тиіс.

4. Темекі бұйымдарын, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекі шегудің электрондық жүйелерін және темекіні тұтынуға арналған жүйелерді сату кезінде темекі бұйымдарын, кальянға арналған темекіні сатуды жүзеге асыратын адамдар:

1) жеке басын куәландыратын құжатты ұсынуды талап етуге;

2) егер жеке басын куәландыратын құжат ұсынылмаған болса, темекі бұйымдарын, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекі шегудің электрондық жүйелерін және темекі тұтынуға арналған жүйелерді сатудан бас тартуға міндетті.

5. Мыналарда:

1) білім беру ұйымдарында, сондай-ақ кәмелетке толмағандардың демалуына арналған ұйымдарда, балалар алаңдарында;

2) денсаулық сақтау ұйымдарында;

3) қоғамдық тамақтану пункттерінде;

4) мәдениет объектілерінде, мұражайларда, кітапханаларда және лекторийлерде, кинотеатрларда, театрларда, цирктерде, концерттік, қарау және көрме залдарында, спорт ұйымдары мен дене шынықтыру-сауықтыру ұйымдарында, спорт ареналарында және жаппай демалуға арналған басқа да құрылысжайларда;

5) түнгі клубтарда, дискотекаларда;

6) жергілікті және алыс қатынастағы поездарда, әуе, теңіз және өзен көлігі кемелерінде, сондай-ақ қалалық, қала маңындағы және қалааралық автомобиль қоғамдық көлігінің салондарында – жолаушылар мен багажды автомобильмен тұрақты және тұрақты емес тасымалдауды, таксимен тасымалдауды жүзеге асыратын жалпы пайдаланудағы көлікте;

7) әуежайлардың, автовокзалдардың, теміржол және су (теңіз, өзен) вокзалдарының ғимараттарында;

8) мемлекеттік органдар мен ұйымдарда;

9) жұмыс орындары және жұмыс аймақтары болып табылатын үйжайларда;

10) үйлердің кіреберістерінде;

11) автожанармай құю станцияларында темекі бұйымдарын, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын тұтынуға, сондай-ақ темекі шегудің электрондық жүйелерін және темекі тұтынуға арналған жүйелерді пайдалануға тыйым салынады.

6. Осы баптың 5-тармағының 3) және 7) тармақшаларында көзделген нормалар, егер темекі бұйымдарын, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын тұтынуға, сондай-ақ темекі шегудің электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды және кальянды тұтынуға арналған жүйелерді пайдалану үшін арнайы жабдықталған орындар бөлінген жағдайларда қолданылмайды.

7. Темекі бұйымдарын, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасы, темекі шегудің электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды және кальянды тұтынуға арналған арнайы бөлінген орындар халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган белгілеген талаптарға сәйкес жабдыкталуы тиіс.

8. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайтын никотин мен шайырлы заттардың шекті жол берілетін деңгейінен асатын темекі ретінде шегілмейтін және шегілетін темекі бұйымдарын, сондай-ақ оларға қатысты санитариялық-эпидемиологиялық талаптар белгіленбеген темекі бұйымдарын әкелуге, өндіруге, сатуға және таратуға тыйым салынады.

9. Темекі бұйымдарын имитациялайтын тауарларды өндіруге, сатуға және таратуға тыйым салынады.

10. Темекі бұйымдарын, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасына тұтынуға, сондай-ақ темекі шегудің электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды және темекі тұтынуға арналған жүйелерді пайдалануға тыйым салынған орындарда уәкілетті орган бекіткен айыппұл мөлшерін көрсетуді қамтитын оларды тұтынуға тыйым салу туралы белгілер орналастырылуға тиіс.

11. Темекі шегетін темекі бұйымының қорабында, темекі ретінде шегетін темекі бұйымының қаптамасында Кеден одағының "Темекі өніміне арналған техникалық регламент" техникалық регламентінде бекітілген талаптарға сәйкес темекі бұйымдарын тұтынудың зияны туралы ескерту болуға тиіс.

Шекпейтін темекі бұйымдарының, темекіні тұтынуға арналған жүйелердің тұтыну қаптамасында темекі бұйымдарын және никотинді тұтынудың зияны туралы ескерту болуға тиіс, ол мынадай талаптарға сәйкес келуге тиіс:

1) темекі бұйымы қорабының, темекі бұйымы қаптамасының, темекі шегудің электрондық жүйелерінің және оларға арналған сұйықтықтардың және темекіні тұтынуға арналған жүйелердің тұтыну қаптамасының ауданы бойынша әрбір үлкен жағының кемінде алпыс бес пайызын алып тұруға;

2) түссіз орауыш пленкаға немесе қандай да бір сыртқы орайтын материалға басылмауға тиіс;

3) мәтінді қамтитын түсті суреттер (пиктограммалар, графиктер) немесе фотобейнелер түрінде орындалуға тиіс.

Темекі бұйымдарын және никотинді тұтынудың зияны туралы ескертулердің эскиздерін уәкілетті орган бекітеді.

Дайындаушы (дайындаушы уәкілеттік берген тұлға) немесе импорттаушы (сатушы) темекі өнімдерінің тұтыну қаптамасына оларды бекіткен күннен бастап он екі айдан аспайтын мерзімде эскиздерге сәйкес темекі шегудің электрондық жүйелерінің және оларға арналған сұйықтықтарының және тұтыну жүйелерінің темекі өнімдерінің тұтыну қаптамасына ескерту эскиздерін енгізуді қамтамасыз етуге тиіс.

Ескерту эскиздері темекі өнімдерінің тұтыну қаптамаларының, темекі шегудің электрондық жүйелерінің және оларға арналған сұйықтықтарының тұтыну қаптамаларының және темекі тұтынуға арналған жүйелердің шамамен тең санына салынады.

12. Бөлшек саудада:

1) жиырма бір жасқа дейінгі адамдарға алкоголь өнімін;

2) мейрамханаларда, барларда және дәмханаларда өткізуді қоспағанда, алкоголь өнімін:

сағат 23-тен келесі күнгі 8-ге дейін;

этил спиртінің отыз пайыздан асатын көлемдік үлесі болса, сағат 21-ден келесі күнгі 12-ге дейін;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де жағдайларда өткізуге тыйым салынады.

13. Темекіге, темекі бұйымдарына демеушілік етуге және алкоголь сусындарын имитациялайтын өнімдерді жарнамалауға тыйым салынады.

Темекіні әкелуді, өндіруді, сатуды және таратуды жүзеге асыратын жеке және заңды тұлғалардың Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен қайырымдылық көмек көрсетуіне жол беріледі.

14. Кәмелетке толмаған адамдардың алкоголь сусындарын, темекі мен темекі бұйымдарын, оның ішінде кальянға арналған темекі шегудің электрондық жүйелері мен темекі тұтынуға арналған жүйелерді тұтынуына тыйым салынады.

Кәмелетке толмағандардың ата-аналары немесе заңды өкілдері Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес кәмелетке толмаған адамдардың алкоголь сусындарын, темекіні және темекі бұйымдарын, оның ішінде кальянға арналған темекіні, темекі шегудің электрондық жүйелерін және темекі тұтынуға арналған жүйелерді пайдаланғаны үшін әкімшілік жауаптылықта болады.

15. Алкоголь өнімін сатқан кезде алкоголь өнімін сатуды жүзеге асыратын адамдар:

1) жеке басын куәландыратын құжатты ұсынуды талап етуге;

2) егер жеке басын куәландыратын құжат ұсынылмаса, алкоголь өнімін сатудан бас тартуға міндетті.

116-бап. Темір тапшылығы жай-күйінің профилактикасы

1. Темір тапшылығы анемиясы – организмге тамақ өнімдері құрамында темірдің жеткіліксіз түсуіне және онда жеткіліксіз қорытылуына, асқазан-ішек жолдарының, несеп-жыныс жүйесінің және қан жүйесінің кейбір созылмалы аурулары кезінде темірді жоғалтудың көбеюіне, темірге деген қажеттіліктің артуына байланысты болатын организмнің патологиялық процесі.

2. Темір тапшылығы жай-күйінің профилактикасы жөніндегі іс-шаралар:

1) мемлекеттік органдардың, жеке және заңды тұлғалардың Қазақстан Республикасында байытылған тамақ өнімдерінің өндірісіне, оларды әкелуге, әкетуге, өткізуге және айналысының басқа да сатыларындағы қозғалысына қойылатын талаптарды қамтамасыз ету мен сақтау жолындағы жауапкершілігі;

2) халықтың нысаналы топтарын құрамында темір бар препараттармен профилактикалық қамтамасыз ету;

3) ұнды және өзге де тамақ өнімдерін құрамында темір бар витаминдермен, минералдармен және басқа да заттармен байыту (фортификациялау) қағидаттарымен жүзеге асырылады.

3. Қазақстан Республикасының аумағында сатылатын (айналымдағы) жоғары және бірінші сортты бидай ұны міндетті түрде құрамында темір бар витаминдермен, минералдармен және басқа да заттармен байытылуға (фортификациялануға) жатады.

Міндетті түрде фортификациялануға жататын тамақ өнімдерін тамақ өнімдерін байыту (фортификациялау) және тамақ өнімдері нарығындағы айналысы тәртібін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайды.

117-бап. Йод тапшылығы ауруларының профилактикасы

1. Йод тапшылығы аурулары – организмге йодтың жеткіліксіз түсуіне байланысты қалқанша без функциясының бұзылуынан болатын организмнің патологиялық процесі;

2. Йод тапшылығы ауруларының профилактикасы – мыналарға:

1) халықтың денсаулығын сақтауға;

2) Қазақстан Республикасының аумағында йод тапшылығы ауруларының профилактикасы бойынша келісілген іс-шараларды жүргізуге;

3) йод тапшылығы ауруларының профилактикасы саласындағы мемлекеттік реттеуге;

4) йод қосындыларымен байытылған тамақ өнімдерін өндіруді дамытуға және оларды сатуға бағытталған йод тапшылығы ауруларының алдын алу жөніндегі іс-шаралар жүйесі.

3. Йод тапшылығы ауруларының профилактикасы жөніндегі іс-шаралар йодталған ас және жемдік тұздарды Қазақстан Республикасының аумағында өндіруге, әкелуге, әкетуге, өткізуге қойылатын талаптарды сақтауға және қамтамасыз етуге мемлекеттік органдардың, жеке және заңды тұлғалардың жауапкершілігі қағидаттарында жүзеге асырылады.

4. Тұз өндірісіне, айналымына және қауіпсіздігіне мынадай талаптар белгіленеді:

1) мыналарды:

йодталған тұзды қолдануға қарсы көрсетілімдері бар адамдарға арналған тұзды; өндірісінде йодталмаған тұз пайдаланылатын тамақ өнімдерінің жекелеген түрлерін өндіруге арналған тұзды қоспағанда, Қазақстан Республикасының аумағында әкелінетін, өндірілетін және (немесе) өткізілетін тағамдық және жемдік тұз йодталуға тиіс.

Йодталмаған ас тұзын әкелу, өндіру және өткізу тәртібін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайды;

2) тұздағы йод құрамының нормалары, оның сапасы, қауіпсіздігі, йодтау әдістері, йод құрамы төмендеген кезде қайта йодтау процесі халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкес болуға тиіс;

3) осы баптың 4-тармағы 1) тармақшасының екінші және үшінші абзацтарында көзделген жағдайларды қоспағанда, Қазақстан Республикасының аумағында йодталмаған тұзды өндіруге, әкелуге, сондай-ақ өткізуге тыйым салынады;

4) жалған тұзды өндіруге, әкелуге, әкетуге және (немесе) өткізуге тыйым салынады.

5. Йодталған ас тұзына мынадай талаптар қойылады:

1) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасының аумағында сатуға арналған йодталған ас тұзы сәйкестігі туралы міндетті түрде расталуға жатады;

2) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес йодталған ас тұзын сәйкестігі туралы растаусыз әкелуге және өткізуге жол берілмейді.

6. Йод қосындыларымен байытылған тамақ өнімдерін өндіру, сондай-ақ оларды сақтау, тасымалдау және өткізу шарттары Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талаптарға сәйкес келуге тиіс.

7. Йодталған тұзды және йод қосындыларымен байытылған басқа да тамақ өнімдерін қаптауға, таңбалауға және сақтау мерзіміне мынадай талаптар қойылады:

1) йодталған тұзды және йод қосындыларымен байытылған басқа да тамақ өнімдерін қаптау, таңбалау Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талаптарға сәйкес жүзеге асырылады;

2) йодталған тұзды және йод қосындыларымен байытылған басқа да тамақ өнімдерін қаптау нормативтік құжаттарда көзделген мөлшерде ондағы йод құрамының сақталуын қамтамасыз етуге тиіс;

3) йодталған тұздың және йод қосындыларымен байытылған басқа да тамақ өнімдерінің қаптамасында Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған ақпараттан басқа, мемлекеттік және орыс тілдерінде мынадай мәліметтер: тағамдық және энергетикалық құндылығы; йод қосындыларының құрамы; мақсаты және қолданылу шарттары көрсетілуге тиіс;

4) сақтау шарттары мен мерзімдері;

5) йодталған тұз және йод қосындыларымен байытылған басқа да тамақ өнімдері қаптамада көрсетілген ақпаратқа сәйкес келуге тиіс;

6) йодталған тұз және йод қосындыларымен байытылған басқа да тамақ өнімдері белгіленген сақтау мерзімі өткеннен кейін кәдеге жаратуға, өнеркәсіптік қайта өңдеуге не қайта йодтауға жатады.

Йодталған тұзды және йод қосындыларымен байытылған басқа да жарамдылық мерзімі өткен тамақ өнімдерін өткізуге тыйым салынады.

8. Йод қосындыларымен байытылған тамақ өнімдерін өндіруді және сатуды жүзеге асыратын жеке және заңды тұлғалар тұтынушыларға олардың сапасы мен қауіпсіздігіне, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігіне кепілдік беруге тиіс.

118-бап. Халықтың денсаулығы және қоршаған орта

1. Мемлекеттік жоспарлаудың стратегиялық құжаттарын әзірлеу кезінде Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасында көзделген стратегиялық экологиялық сараптама шеңберінде денсаулық үшін қатерлерді бағалау жүргізілуге тиіс.

2. Қоршаған ортаның жай-күйін жақсарту мақсатында уәкілетті орган қоршаған ортаның жай-күйіне, оның ішінде орынжайлардың ішінде мониторинг жүргізу және халықтың денсаулығына ластағыш заттардың әсер ету қауіптерін өзектілендірілген бағалауды дайындау жүйесін құрады.

3. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қызмет органдары мен ұйымдары халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайтын тәртіпке сәйкес санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг жүргізеді.

Санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг нәтижелері (қоршаған орта объектілерінің жай-күйі) Қоршаған орта мен табиғи ресурстар мониторингінің бірыңғай мемлекеттік жүйесіне енгізіледі.

4. Халықтың хабардар болуын арттыру мақсатында уәкілетті орган атмосфералық ауаның ластану деңгейіне және қоршаған ортаның басқа да факторларына байланысты халықтың іс-әрекеттері туралы ұсынымдар әзірлейді және жергілікті атқарушы органдарға жібереді.

Жергілікті атқарушы органдар халықты атмосфералық ауаның жай-күйі туралы хабардар етуді қамтамасыз етеді.

5. Жергілікті атқарушы органдар атмосфералық ауаның ластануын азайту жөніндегі нысаналы көрсеткіштерді міндетті түрде белгілей отырып және жіті экологиялық проблемаларды ескеріп, оларға қол жеткізу жөніндегі шаралар кешенін әзірлей отырып, қоршаған орта сапасының нысаналы көрсеткіштерін бекітеді.

6. Халықтың денсаулығы мен қоршаған орта мәселелері мемлекеттік органдар мен қоғамдық ұйымдардың ведомствоаралық өзара іс-қимылы шеңберінде қарастырылады.

7. Тұрғын үй ғимараттарының орынжайларында және олардың тыс жергілікті атқарушы органдар халықтың демалуы үшін қолайлы жағдайлар жасауды қамтамасыз етеді.

Халықтың денсаулығына шудың теріс әсерін төмендету мақсатында, жеке тұлғалардың қалыпты демалуына және тыныштығына кедергі келтіретін шұғыл қажеттілікпен байланыссыз, жоғары шумен сүйемелденетін қызмет тұрғын үй ғимараттарының орынжайларында және олардан тыс күндізгі уақытта жүзеге асырылады және ол тәулігіне 8 сағаттан (жұмыс күндері сағат 9-дан ерте емес және сағат 20-дан кеш емес) аспауға тиіс.

8. Тұрғын үй ғимараттарының орынжайларында және тұрғын үй құрылысы аумақтарында көңіл көтеру орындарында жұмыс күндері сағат 22-ден таңғы сағат 6-ға дейін, мереке және демалыс күндері сағат 23-тен таңғы 10-ға дейін тыныштық режимі сақталуы тиіс.

Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган шуылға санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг жүргізуді ұйымдастырады.

Жергілікті атқарушы органдар тұрғын кварталдардағы шудың карталарын санитариялық-эпидемиологиялық мониторингтеу нәтижелеріне сәйкес әзірлеуді қамтамасыз етеді.

9. Халықтың шаруашылық-ауыз су мақсаты үшін жеке аулаларда орналасқан сумен жабдықтау көздерінен суды пайдалануына аумақтағы эпидемиологиялық жағдайды бағалау ескеріле отырып және халықтың денсаулығы үшін ықтимал қауіпті анықтай отырып, судың санитариялық-эпидемиологиялық сараптамасының нәтижелері бойынша жол беріледі.

Жергілікті атқарушы органдар санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг жүргізу үшін жеке аулаларда орналасқан су көздеріне қол жеткізуді қамтамасыз етеді.

119-бап. Санитариялық -эпидемиологиялық мониторинг

1. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг халықтың денсаулығы мен мекендеу ортасының жай-күйін, оларды талдауды, бағалауды және болжауды, сондай-ақ халық денсаулығының жай-күйі мен мекендеу ортасы факторларының әсері арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды айқындауды бақылаудың мемлекеттік жүйесі болып табылады.

2. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг жүргізудің мақсаты адам денсаулығына мекендеу ортасы (химиялық, физикалық, биологиялық) факторларының әсері туралы шынайы ақпарат алу, улану мен инфекциялық, паразиттік және кәсіптік аурулардың таралуының алдын алу бойынша орындалатын іс-шаралардың тиімділігін бағалау, олардың туындауын болжау мүмкіндігі болып табылады.

3. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг және орындалатын іс-шаралардың тиімділігін бағалау санитариялық-эпидемиологиялық нормалаудың мемлекеттік жүйесі құжаттарының талаптарына сәйкестігіне жүргізіледі.

4. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг зертханалық және аспаптық зерттеулердің (өлшеулердің), инфекциялық, паразиттік, инфекциялық емес және кәсіптік сырқаттанушылық көрсеткіштерінің нәтижелері бойынша санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауға жататын объектілер мен өнімдерге, қоршаған орта объектілеріне (топырақ, су, ауа) қатысты жүргізіледі.

5. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторингті халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайтын тәртіппен және жиілікпен мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қызмет органдары мен ұйымдары жүзеге асырады.

6. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг объектіге барумен (қоршаған орта объектілерінен үлгілерді іріктеу, физикалық факторларды өлшеу үшін) және бармай-ақ жүргізілуі мүмкін. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг нәтижелері тексерулер, профилактикалық бақылау және қадағалау жүргізу үшін негіз болып табылмайды.

7. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторингті жүргізу кезең-кезеңмен жүзеге асырылады және ол:

1) зертханалық және аспаптық зерттеу әдістерін қолдана отырып, мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауға жататын объектілерге жүргізілген санитариялық-эпидемиологиялық тексеру нәтижелері бойынша халықтың денсаулығы мен адамның мекендеу ортасының жай-күйі туралы деректерді (цифрлық, талдамалық) жинауды, өңдеуді, жүйелеуді;

2) санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау және бақылау өнімдері мен объектілерін зертханалық және аспаптық зерттеу нәтижелері негізінде адамның денсаулығы мен мекендеу ортасы арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы өзгеруінің себептері мен жағдайларын талдауды және анықтауды;

3) санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг жүйесіндегі зертханалық бақылауды оңтайландыру үшін мекендеу ортасы факторларын идентификаттауды және денсаулық бұзылуының жетекші көрсеткіштерін іріктеуді;

4) инфекциялық және жаппай инфекциялық емес аурулар (улану) анықталған жағдайда олардың пайда болу және таралу себептері мен жағдайларын анықтауды;

5) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығын қамтамасыз ету мақсатында санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг жүргізу бойынша ведомствоаралық өзара іс-қимылды;

6) адамның мекендеу ортасының өзгеруіне байланысты халық денсаулығы жай-күйінің өзгеруін бағалауды және болжауды;

7) халық денсаулығына зиянды факторлар әсерінің алдын алу және жою бойынша кезек күттірмейтін және ұзақ мерзімді іс-шараларды айқындауды;

8) ауданның, қаланың, облыстың және республиканың санитариялық-эпидемиологиялық мониторингінің ақпараттық-талдау жүйелерін, желілерін, бағдарламалық материалдарын және деректер базасын құруды және санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг деректерін сақтауды қамтиды.

8. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг деректері санитариялық-эпидемиологиялық қызмет органдарының, жергілікті атқарушы және басқа да мемлекеттік органдардың жұмысында пайдаланылады.

9. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг нәтижелері бойынша:

1) өзгерістердің даму динамикасын, бағыттылығын және қарқындылығын сипаттайтын мәліметтер, баяндамалар, ұсынымдар, ғылыми болжамдар, диаграммалар, кестелер жасалады;

2) Қазақстан Республикасының аумағында халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығын қамтамасыз ету саласындағы Қазақстан Республикасы заңнамасының бұзылуын жою мақсатында басқарушылық шешімдер қабылданады.

10. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг нәтижелері жарты жылдықтың, жылдың қорытындылары бойынша халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның және оның аумақтық органдарының ресми интернет-ресурсында орналастырылады.

11. Бақылаудағы объектілер мен қоршаған орта объектілерінің сырқаттанушылық көрсеткіштері артқан, жай-күйінің көрсеткіштері нашарлаған жағдайларда санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг нәтижелері басқарушылық шешімдер қабылдау үшін мүдделі мемлекеттік органдардың қарауына шығарылады.

16-тарау. Ұлттық алдын алу тетігі

120-бап. Ұлттық алдын алу тетігі

1. Ұлттық алдын алу тетігі ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылардың қызметі арқылы жұмыс істейтін, азаптаулардың және басқа да қатыгез, адамгершілікке жатпайтын немесе ар-намысты қорлайтын іс-әрекеттер мен жазалау түрлерінің алдын алу жүйесі түрінде қолданылады.

2. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылар өз қызметі шеңберінде мәжбүрлеп емдеуге арналған ұйымдарға (мамандандырылған туберкулезге қарсы ұйымдарға, медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларын қолдануға арналған психикалық денсаулық саласындағы медициналық көмекті көрсететін денсаулық сақтау ұйымдары (мәжбүрлеп емдеуге арналған жалпы үлгідегі психиатриялық стационар, мамандандырылған үлгідегі психиатриялық стационар, жіті бақыланатын мамандандырылған үлгідегі психиатриялық стационар) және осы қатысушылардың болуы үшін Қазақстан Республикасының заңдарында айқындалған өзге де ұйымдарға барады.

3. Адам құқықтары жөніндегі уәкіл, сондай-ақ Үйлестіру кеңесі іріктейтін Қазақстан Республикасы азаматтарының құқықтарын, заңды мүдделерін қорғау жөніндегі қызметті жүзеге асыратын қоғамдық байқау комиссиялары мен қоғамдық бірлестіктердің мүшелері, заңгерлер, әлеуметтік қызметкерлер, дәрігерлер ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылар болып табылады.

4. Адам құқықтары жөніндегі уәкіл ұлттық алдын алу тетігі қатысушыларының қызметін үйлестіреді, ұлттық алдын алу тетігі қатысушыларының қажетті әлеуеті мен кәсіби білімін қамтамасыз ету үшін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шаралар қабылдайды.

5. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылардың алдын ала болу жөніндегі шығыстарын өтеу Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын тәртіппен бюджет қаражатынан жүзеге асырылады.

121-бап. Үйлестіру кеңесі

1. Ұлттық алдын алу тетігінің қызметін тиімді үйлестіруді қамтамасыз ету мақсатында Адам құқықтары жөніндегі уәкіл жанынан Үйлестіру кеңесі құрылады.

Адам құқықтары жөніндегі уәкілді қоспағанда, Үйлестіру кеңесінің мүшелерін Адам құқықтары жөніндегі уәкіл құратын комиссия Қазақстан Республикасы азаматтарының арасынан сайлайды.

2. Адам құқықтары жөніндегі уәкіл:

Адам құқықтары жөніндегі уәкіл жанындағы Үйлестіру кеңесі туралы ережені; ұлттық алдын алу тетігіне қатысушыларды іріктеу қағидаларын;

алдын ала болу үшін ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылардан топтарды қалыптастыру қағидаларын;

алдын ала болу бойынша әдістемелік ұсынымдарды;

алдын ала болу қорытындылары бойынша жыл сайынғы жинақталған баяндаманы дайындау қағидаларын бекітеді.

3. Үйлестіру кеңесі Біріккен Ұлттар Ұйымының Азаптауларға қарсы комитетінің Азаптаулардың және басқа да қатыгез, адамгершілікке жатпайтын немесе ар-намысты қорлайтын іс-әрекеттер мен жазалау түрлерінің алдын алу жөніндегі кіші комитетімен өзара іс-қимыл жасайды.

122-бап. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушыларға қойылатын талаптар

1. Мыналар:

1) Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен өтелмеген немесе алынбаған соттылығы бар;

2) қылмыстық құқық бұзушылық жасады деп күдік келтірілгендер немесе айыпталғандар;

3) сот әрекетке қабілетсіз немесе әрекет қабілеті шектеулі деп таныған адамдар;

4) судьялар, адвокаттар, мемлекеттік қызметшілер мен әскери қызметшілер, сондай-ақ құқық қорғау және арнаулы мемлекеттік органдардың қызметкерлері;

5) психиатрда және (немесе) наркологта есепте тұрған адамдар ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылар бола алмайды.

2. Қылмыстық жауаптылықтан сондай-ақ Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 35-бабы бірінші бөлігінің 3), 4), 9), 10) және 12-тармақтары және 36-бабы негізінде қасақана қылмыс жасағаны үшін қылмыстық жауаптылықтан босатылған адамдар; теріс себептер бойынша мемлекеттік және әскери қызметтен, соттардан босатылған немесе теріс себептер бойынша адвокаттар алқасынан шығарылған; құқық қорғау және арнаулы мемлекеттік органдардан, босатылған; адвокаттық қызметпен айналысуға арналған лицензиясынан айырылған адамдар да ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылар бола алмайды.

123-бап. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушының құқықтары

1. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушы:

1) алдын ала болуға жататын ұйымдарда ұсталатын адамдардың саны, осындай ұйымдардың саны және олардың орналасқан жері туралы ақпарат алуға;

2) алдын ала болуға жататын ұйымдарда ұсталатын адамдармен қарым-қатынас жасауға, сондай-ақ оларды ұстау шарттарына қатысты ақпаратқа қол жеткізуге;

3) құрылған топтардың құрамында белгіленген тәртіппен алдын ала болуды жүзеге асыруға;

4) алдын ала болуға жататын ұйымдарда ұсталатын адамдармен және (немесе) олардың заңды өкілдерімен куәларсыз, жеке өзі немесе қажет болған кезде аудармашы арқылы, сондай-ақ ұлттық алдын алу тетігі қатысушысының пікірі бойынша тиісті ақпарат бере алатын кез келген басқа адаммен әңгімелесулер өткізуге;

5) алдын ала болуға жататын ұйымдарды кедергісіз таңдауға және онда болуға;

6) азаптауларды және басқа да қатыгез, адамгершілікке жатпайтын немесе ар-намысты қорлайтын іс-әрекеттер мен жазалау түрлерін қолдану туралы хабарлар мен шағымдарды қабылдауға құқылы.

2. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушы заңды қызметті жүзеге асыру кезінде тәуелсіз болып табылады.

124-бап. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушының міндеттері

1. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушы өз өкілеттіктерін орындау кезінде Қазақстан Республикасының заңнамасын сақтауға міндетті.

2. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушысы алдын ала болуға жататын ұйымдардың қызметіне араласуына жол берілмейді.

3. Алдын ала болу жөніндегі топқа кіретін ұлттық алдын алу тетігіне қатысушысы бейтараптығына күмән туғызатын мән-жайлар болған кезде, ол алдын ала болуға қатысудан бас тартуға міндетті.

4. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушы азаптауларды және басқа да қатыгез, адамгершілікке жатпайтын немесе ар-намысты қорлайтын іс-әрекеттер мен жазалау түрлерін қолдану туралы қабылданатын хабарламалар мен шағымдарды Адам құқықтары жөніндегі уәкіл айқындайтын тәртіппен тіркеуге міндетті.

Қабылданған хабарламалар мен шағымдар Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен Адам құқықтары жөніндегі уәкілдің қарауына беріледі.

Қабылданған және берілген хабарламалар мен шағымдар туралы ақпарат алдын ала болу нәтижелері бойынша есепке енгізіледі.

5. Осы Кодекстің ережелерін бұзған ұлттық алдын алу тетігіне қатысушы Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жауаптылықта болады.

125-бап. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушының өкілеттіктерін тоқтату

Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушының өкілеттіктері:

1) осы Кодекстің ережелері бұзылған;

2) өз өкілеттігін тоқтату туралы жазбаша өтініш жасаған;

3) ол қайтыс болған не оны қайтыс болды деп жариялау туралы сот шешімі заңды күшіне енген;

4) Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге тұрақты тұруға кеткен;

5) Қазақстан Республикасының азаматтығынан айырылған;

6) соттың айыптау үкімі заңды күшіне енген;

7) Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген өзге де жағдайлар басталған кезде тоқтатылады.

126-бап. Алдын ала болудың түрлері мен кезеңділігі

1. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылардың алдын ала болуы:

1) төрт жылда кемінде бір рет тұрақты негізде жүргізілетін мерзімді алдын ала болу ;

2) алдыңғы кезеңдік алдын ала болу нәтижелері бойынша ұсынымдарды іске асыру мониторингі, сондай-ақ ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылар әңгімелесулер өткізген адамдарды алдын ала болуға жататын ұйымдардың әкімшіліктері тарапынан қудалаудың алдын алу мақсатында кезеңдік алдын ала болулардың арасындағы кезеңде жүргізілген аралық алдын ала болулар;

3) азаптауларды және басқа да қатыгез, адамгершілікке жатпайтын немесе ар-намысты қорлайтын іс-әрекеттер мен жазалау түрлерін қолдану туралы келіп түскен хабарламалардың негізінде жүргізілетін арнайы алдын ала болу деп бөлінеді.

2. Үйлестіру кеңесі бөлінген бюджет қаражаты шегінде алдын ала болуға жататын ұйымдардың мерзімдері мен тізбесін айқындайды.

127-бап. Алдын ала болу тәртібі

1. Алдын ала болуды Адам құқықтары жөніндегі уәкілдің келісімі бойынша Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын тәртіппен Үйлестіру кеңесі ұлттық алдын алу тетігінің қатысушыларынан құратын топтар жүргізеді.

2. Алдын ала болу үшін топтарды қалыптастыру кезінде ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылардың ешқайсысы да тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүліктік жағдайына, жынысына, нәсіліне, ұлтына, тіліне, дінге көзқарасына, нанымына, тұрғылықты жеріне байланысты немесе кез келген өзге де мән-жайлар бойынша қандай да бір кемсітушілікке ұшырамайды.

3. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету алдын ала болуға жататын ұйымдардың әкімшілігіне жүктеледі. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылардың құқыққа сыйымсыз әрекеттері орын алған жағдайда, алдын ала болуға жататын ұйымдар әкімшілігінің басшысы Адам құқықтары жөніндегі уәкілді жазбаша хабардар етеді.

4. Әрбір алдын ала болу нәтижелері бойынша топтың атынан Үйлестіру кеңесі бекіткен нысан бойынша жазбаша есеп жасалады, оған алдын ала болуды жүзеге асырған топтың барлық мүшелері қол қояды. Ерекше пікірі бар топ мүшесі оны жазбаша ресімдейді және есепке қоса береді.

128-бап. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылардың жыл сайынғы жинақталған баяндамасы

1. Үйлестіру кеңесі ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылардың алдын ала болу нәтижелері бойынша есептерін ескере отырып, олардың жыл сайынғы шоғырландырылған баяндамасын дайындайды.

2. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылардың жыл сайынғы шоғырландырылған баяндамасына сондай-ақ:

уәкілетті мемлекеттік органдарға алдын ала болуға жататын ұйымдарда ұсталатын адамдармен қарым-қатынас жағдайларын жақсарту және азаптаулардың және басқа да қатыгез, адамгершілікке жатпайтын немесе ар-намысты қорлайтын іс-әрекеттер мен жазалау түрлерінің алдын алу жөніндегі ұсынымдар;

Қазақстан Республикасының заңнамасын жетілдіру жөніндегі ұсыныстар енгізіледі.

Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылардың жыл сайынғы шоғырландырылған баяндамасына өткен жылғы алдын ала болу жөніндегі қаржылық есеп қоса беріледі.

3. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылардың жыл сайынғы шоғырландырылған баяндамасы қарау үшін уәкілетті мемлекеттік органдарға жіберіледі және оны Үйлестіру кеңесі бекіткен күннен бастап бір айдан кешіктірілмейтін мерзімде Адам құқықтары жөніндегі уәкілдің интернет-ресурсында орналастырылады.

129-бап. Құпиялылық

1. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылар адамның алдын ала болу барысында өздеріне белгілі болған жеке өмірі туралы мәліметтерді осы адамның келісімінсіз жария етуге құқылы емес.

2. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылардың алдын ала болу барысында адамның жеке өмірі туралы өздеріне белгілі болған мәліметтерді осы адамның келісімінсіз жария етуі Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жауаптылыққа әкеп соғады.

130-бап. Уәкілетті мемлекеттік органдардың ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылармен өзара іс-қимылы

1. Мемлекеттік органдар мен олардың лауазымды адамдары ұлттық алдын алу тетігіне қатысушыларға олардың заңды қызметті жүзеге асыруына жәрдем көрсетеді.

Бірде-бір мемлекеттік органның немесе лауазымды адамның азаптауларды және басқа да қатыгез, адамгершілікке жатпайтын немесе ар-намысты қорлайтын іс-әрекеттер мен жазалау түрлерін қолдану фактілері туралы ұлттық алдын алу тетігіне қатысушыларға хабарлағаны үшін Қазақстан Республикасы азаматтарының құқықтары мен бостандықтарын шектеуге құқығы жоқ.

Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылардың заңды қызметіне кедергі келтіретін лауазымды адамдар Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жауаптылықта болады.

2. Уәкілетті мемлекеттік органдар ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылардың жыл сайынғы шоғырландырылған баяндамасын алған күннен бастап үш ай ішінде Адам құқықтары жөніндегі уәкілге алынған баяндамаларды қарау нәтижелері бойынша қабылданған шаралар туралы жазбаша нысанда хабарлайды.

3. Ұлттық алдын алу тетігіне қатысушылардың алдын ала болу нәтижелері бойынша есептері негізінде Адам құқықтары жөніндегі уәкіл Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен уәкілетті мемлекеттік органдарға немесе лауазымды адамдарға адамның және Қазақстан Республикасы азаматының құқықтары мен бостандықтарын бұзған лауазымды адамға қатысты тәртіптік немесе әкімшілік іс жүргізуді не қылмыстық істі қозғау туралы өтінішхатпен жүгінуге құқылы.

3-БӨЛІМ. МЕДИЦИНАЛЫҚ КӨМЕК КӨРСЕТУДІ ҰЙЫМДАСТЫРУ

17-тарау. Медициналық көмек көрсетуді ұйымдастырудың жалпы ережелері

131-бап. Медициналық көмекті ұйымдастыру

1. Медициналық көмекті ұйымдастыруды уәкілетті орган, орталық атқарушы органдар және әскери-медициналық (медициналық) бөлімшелері бар өзге де орталық мемлекеттік органдар, облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдары жүзеге асырады, медициналық көмек көрсетуді осы Кодексте белгіленген тәртіппен денсаулық сақтау субъектілері жүзеге асырады.

2. Меншік нысанына және ведомстволық тиесілігіне қарамастан, медициналық көмек көрсететін денсаулық сақтау субъектілері:

- 1) уақтылы және сапалы медициналық көмек көрсетуді;
- 2) барынша дәлелденген тиімділігі мен қауіпсіздігі бар профилактика, диагностика, емдеу және медициналық оңалту әдістерін қолдануды;
- 3) төтенше жағдайлар, әскери жанжалдар мен терроризм актілері жағдайындағы жұмысқа дайындықты;
- 4) айналадағыларға қауіп төндіретін аурулардың, сондай-ақ кәсіптік аурулардың профилактикасы, алдын алу, диагностикалау, емдеу және медициналық оңалту жөніндегі іс-шаралардың жүргізілуін;
- 5) адамдарға медициналық көмектің нысандары мен түрлері туралы тегін, жедел және дәйекті ақпарат берілуін;
- 6) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің және гигиеналық нормативтердің сақталуын;
- 7) басқа да денсаулық сақтау ұйымдарымен өзара іс-қимылын және өз қызметіндегі сабақтастықты;
- 8) салауатты өмір салтын және дұрыс тамақтануды қалыптастыруды;

9) бастапқы медициналық құжаттаманы жүргізуді және "Мемлекеттік құпиялар туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарын және қызмет ерекшелігін ескере отырып, уәкілетті орган белгілеген нысандар бойынша және тәртіппен есептер беруді;

10) мыналарды:

халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органға айналадағыларға қауіп төндіретін инфекциялық аурулар, улану жағдайлары туралы;

медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік органға босанғаннан кейін күнтізбелік қырық екі күн ішінде жүкті, босанатын, босанған әйелдердің қайтыс болу, пациенттерге жоспарлы нысанда медициналық көмек (медициналық-санитариялық алғашқы және мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялық медициналық көмек) көрсеткен кезде олардың кенеттен қайтыс болу жағдайлары туралы;

азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органға төтенше жағдайлардың медициналық-санитариялық салдарының туындау қатері және (немесе) туындауы туралы;

ішкі істер органдарына жаңадан алған жарақаттар, жараланулар, криминалдық аборттар, тұрмыстық зорлық-зомбылық бойынша келген адамдар туралы, айналадағыларға қауіп төндіретін аурулар жағдайлары туралы ақпаратты (шұғыл хабарламаны) ұсынуды қамтамасыз етуге міндетті.

3. Денсаулық сақтау субъектілері Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына, медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарттарына, уәкілетті орган бекітетін медициналық көмек көрсету қағидаларына, сондай-ақ клиникалық хаттамаларға сәйкес медициналық көмек көрсетеді.

132-бап. Медициналық көмек көрсету деңгейлері

1. Қазақстан Республикасында медициналық көмек көрсетудің үш деңгейлі жүйесі белгіленген:

Бастапқы деңгей – амбулаториялық, стационарды алмастыратын жағдайларда, үйде медициналық-санитариялық алғашқы көмек мамандарының медициналық көмек көрсету деңгейі.

Екінші деңгей – амбулаториялық, стационарды алмастыратын және стационарлық жағдайларда, оның ішінде бастапқы деңгейде медициналық көмек көрсететін мамандардың жолдамасы бойынша мамандандырылған медициналық көмекті жүзеге асыратын бейінді мамандардың медициналық көмек көрсету деңгейі.

Үшінші деңгей – жоғары технологиялық медициналық көрсетілетін қызметтерді қолдана отырып, стационарлық және стационарды алмастыратын жағдайларда, оның ішінде бастапқы және екінші деңгейлердегі мамандардың жолдамасы бойынша мамандандырылған медициналық көмекті жүзеге асыратын бейінді мамандардың медициналық көмек көрсету деңгейі.

133-бап. Медициналық көмек нысандары

Медициналық көмек мынадай нысандарда көрсетіледі:

1) шұғыл – денсаулыққа елеулі зиянды болғызбау және (немесе) өмірге төнген қауіпті жою үшін кезек күттірмейтін медициналық араласуды қажет ететін кенеттен болған қатты аурулар мен жағдайлар, созылмалы аурулардың асқынуы кезінде көрсетілетін медициналық көмек;

2) кезек күттірмейтін – пациенттің өміріне анық қауіп төндіретін, кенеттен болған қатты аурулар және жағдайлар, созылмалы аурулары асқынған кезде көрсетілетін медициналық көмек;

3) жоспарлы – көмек көрсетуді белгілі бір уақытқа кейінге қалдыру пациенттің жай-күйінің нашарлауына әкеп соқтырмайтын, пациенттің өміріне қауіп төндірмейтін аурулар мен жағдайлар кезінде, сондай-ақ профилактикалық іс-шараларды жүргізу кезінде көрсетілетін медициналық көмек.

134-бап. Медициналық көмек көрсету шарттары

1. Медициналық көмек:

тәулік бойы медициналық байқауды және емдеуді көздемейтін, оның ішінде тәулік бойы жұмыс істейтін стационарлардың қабылдау бөлімшелеріндегі амбулаториялық жағдайларда;

тәулік бойы медициналық байқауды, емдеуді, күтімді, сондай-ақ тамақтандыра отырып төсек-орын беруді көздейтін стационарлық жағдайларда, оның ішінде емдеуді бастағаннан кейін бірінші тәуліктің ішінде тәулік бойы байқауды көздейтін "бір күндік" терапия және хирургия жағдайларында;

тәулік бойы медициналық байқау мен емдеуді қажет етпейтін және төсек-орын бере отырып, күндізгі уақытта медициналық байқау мен емдеуді көздейтін стационарды алмастыратын жағдайларда;

үйде: медицина қызметкерін, мобильдік бригаданы шақырған, медицина қызметкерлерінің белсенді патронажы кезінде, үйде (үйдегі стационар) емдеуді ұйымдастырған кезде;

санаторийлік-курорттық ұйымдарда;

медициналық ұйымнан тыс: жедел медициналық көмек бригадасын шақыру орны бойынша, санитариялық автокөлікпен және санитариялық авиациямен тасымалдау кезінде, сондай-ақ медициналық пойыздарда, жылжымалы (далалық) медициналық кешендерде, далалық госпитальдарда, трассалық медициналық-құтқару пункттерінде және қашықтан медициналық қызметтер көрсету кезінде көрсетіледі.

2. Бейіндер бойынша бастапқы, қайталама және үшінші деңгейлерде пациенттерге медициналық көмек көрсету маршрутын денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органы уәкілетті орган бекітетін медициналық көмек көрсету қағидалары мен стандарттарына сәйкес белгілейді.

135-бап. Ауылдық денсаулық сақтау деңгейінде медициналық көмекті ұйымдастыру ерекшеліктері

1. Денсаулықты нығайту, профилактика, емдеу және оңалту жөніндегі қызметтер ауылдық денсаулық сақтаудың барлық деңгейлерінде ауыл тұрғындары үшін қолжетімді болуға тиіс.

2. Ауылдық денсаулық сақтау деңгейінде медициналық-санитариялық алғашқы және мамандандырылған медициналық көмектің қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін жылжымалы медициналық кешендер, медициналық пойыздар және қашықтықтан медициналық қызмет көрсету құралдары пайдаланылады.

3. Ауылдық денсаулық сақтау үшін медициналық көмектің көлемін жоспарлау кезінде географиялық шалғайлығы, халықтың тығыздығы, демографиялық көрсеткіштер, жыныстық-жас құрамының ерекшеліктері және медициналық көмектің қолжетімділігіне әсер ететін өзге де өлшемшарттар ескеріледі.

4. Ауыл тұрғындарына медициналық көмек көрсетудің барлық деңгейлерінде медициналық көмектің қолжетімділігін қамтамасыз етуді денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдары жүзеге асырады.

136-бап. Медициналық көмектің түрлері

Мыналар:

- 1) жедел медициналық көмек;
- 2) дәрігерге дейінгі медициналық көмек;
- 3) алғашқы медициналық-санитариялық көмек;
- 4) мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялық медициналық көмек;
- 5) медициналық оңалту;
- 6) паллиативтік медициналық көмек, медициналық көмек түрлері болып табылады:

137-бап. Жедел медициналық көмек

1. Жедел медициналық көмек – өмірге қауіп төндіретін жіті аурулар мен жағдайлар кезінде, сондай-ақ оқиға болған жерде және (немесе) медициналық ұйымға бару жолында денсаулыққа елеулі зиян келтірмеу үшін шұғыл және кезек күттірмейтін нысанда медициналық көмекті ұйымдастыру жүйесі.

2. Медициналық авиацияны тарту арқылы жедел медициналық көмек:

пациенттің орналасқан жері бойынша медициналық ұйымда медициналық бұйымдардың және (немесе) тиісті біліктілігі бар мамандардың болмауына байланысты медициналық көмек көрсету мүмкін болмаған кезде;

медициналық көмек көрсетудің екінші және үшінші деңгейіндегі мамандарды нысаналы жерге жеткізу қажет болған кезде;

науқасты пациенттің орналасқан жері бойынша медициналық көмек көрсету мүмкін болмаған және тиімсіз болған кезде медициналық көмек көрсетудің екінші және үшінші деңгейіндегі медициналық ұйымдарға тасымалдау үшін;

кейіннен транспланттау үшін ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) тиісті медициналық ұйымға тасымалдау үшін көрсетіледі.

3. Медициналық авиация:

ауыр жағдайдағы пациентті шетелдік клиникалардан отандық клиникаларға жеткізген;

медициналық көмек көрсетуді қажет ететін пациентті медициналық көмек көрсетудің екінші және үшінші деңгейіндегі медициналық ұйымдардан емдеуді жалғастыру үшін пациентті тұрғылықты жері бойынша медициналық ұйымдарға жеткізген жағдайларда пайдаланылуы мүмкін.

4. Жедел медициналық көмек, оның ішінде санитариялық авиацияны тарта отырып медициналық көмек көрсету қағидаларын уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

5. Жедел медициналық көмек көрсетудің қолжетімділігі мен уақтылылығын қамтамасыз етуді денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдары жүзеге асырады.

138-бап. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек

1. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек – денсаулықты насихаттауды, пациенттің жағдайын бағалауды, дәрігерге дейінгі диагноз қоюды, дәрігерге дейінгі араласулар жоспарын құруды, дәрігерге дейінгі манипуляциялар мен процедуралар орындауды және науқастарға, мүгедектер мен хал үстіндегі адамдарға күтім жасауды қамтитын орта медицина қызметкерлері дербес немесе мультидисциплинарлық команданың құрамында көрсететін медициналық көмек.

2. Орта медицина қызметкерлері уәкілетті орган айқындайтын дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету қағидаларына сәйкес медициналық көмек көрсетеді.

3. Дәрігерге дейінгі медициналық көмекке қолжетімділікті денсаулық сақтаудың жергілікті мемлекеттік органдары қамтамасыз етеді.

139-бап. Алғашқы медициналық-санитариялық көмек

1. Алғашқы медициналық-санитариялық көмек – адам, отбасы және қоғам деңгейінде көрсетілетін аурулар мен жағдайлардың профилактикасын, диагностиканы, емдеуді қамтитын, халықтың мұқтаждарына бағдарланған медициналық көмекке бірінші қол жеткізу орны, оның ішінде:

1) кең таралған ауруларды диагностикалау, емдеу және басқару;

2) халықтың нысаналы топтарын (балаларды, жасөспірімдерді, ересектерді) профилактикалық қарап-тексеру;

3) аурулар қаупінің мінез-құлықтық факторларын ерте анықтау және мониторингтеу және анықталған қауіп факторларын төмендету дағдыларына үйрету;

4) иммундау;

5) саламатты өмір салтын қалыптастыру және насихаттау;

6) репродуктивті денсаулығын сақтау жөніндегі іс-шаралар;

7) жүкті әйелдерді антенаталдық бақылау және босанғаннан кейінгі және кеш босану кезеңін бақылау;

8) инфекциялық аурулар ошақтарындағы санитариялық-эпидемияға қарсы және санитариялық-профилактикалық іс-шаралар.

2. Алғашқы медициналық-санитариялық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарының жұмыс қағидаттары:

1) отбасылық қызмет көрсету қағидаты;

2) алғашқы медициналық-санитариялық көмектің аумақтық қолжетімділігі;

3) осы баптың 2-тармағының 2) тармақшасына сәйкес аумақтық қолжетімділік шегінде медициналық ұйымды еркін таңдау;

4) пациенттің медициналық көмек сапасына қанағаттануы;

5) меншік нысанына және ведомстволық тиесілігіне қарамастан, тең құқылық және адал бәсекелестік;

6) профилактиканы, диагностиканы және емдеуді қамтитын алғашқы медициналық-санитариялық көмек қызметтерін көрсету пакеттері олардың орналасқан жеріне қарамастан, барлық пациенттерге қолжетімді болады.

3. Алғашқы медициналық-санитариялық көмекті жалпы практика дәрігерлері/отбасылық дәрігерлер, учаскелік терапевтер, педиатрлар, фельдшерлер, акушерлер, кеңейтілген практика/жалпы практика/отбасылық мейіргерлер, учаскелік медицина мейіргерлері, әлеуметтік қызметкерлер, денсаулық сақтау саласындағы психологтар көрсетеді.

4. Жеке тұлғалар алғашқы медициналық-санитариялық көмек алу үшін алғашқы медициналық-санитариялық көмек көрсететін денсаулық сақтау субъектілеріне бекітіледі.

Жеке тұлғаларды медициналық-санитариялық алғашқы көмек ұйымдарына бекіту тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек алу құқықтарын және медициналық көмек көрсету бойынша денсаулық сақтау ұйымдарының міндеттемелерін тіркеу болып табылады.

5. Алғашқы медициналық-санитариялық көмек ұйымдарында шұғыл көмек көрсету үшін кезек күттірмейтін көмек бөлімшелері (пункттері) құрылады.

6. Жеке тұлғаларды алғашқы медициналық-санитариялық көмек ұйымдарына бекіту қағидаларын уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

7. Алғашқы медициналық-санитариялық көмектің қолжетімділігін қамтамасыз етуді денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдары жүзеге асырады.

140-бап. Мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялық медициналық көмек

1. Мамандандырылған медициналық көмекті диагностиканың, емдеудің, медициналық оңалтудың арнайы әдістерін талап ететін аурулар кезінде, оның ішінде

қашықтықтан медициналық қызмет көрсету құралдарын пайдалана отырып бейінді мамандар көрсетеді.

2. Мамандандырылған медициналық көмек медициналық көмек көрсетудің екінші және үшінші деңгейлерінде көрсетіледі.

3. Жоғары технологиялық медициналық көмек ғылыми дәлелденген тиімділігі мен қауіпсіздігі бар диагностикалау мен емдеудің инновациялық және (немесе) бірегей әдістерін және медициналық ғылым және ғылым мен техниканың сабақтас салаларының жетістіктері негізінде әзірленген технологияларды қолдануды талап ететін аурулар кезінде бейінді мамандар көрсететін мамандандырылған медициналық көмектің бір бөлігі болып табылады.

4. Жоғары технологиялық медициналық көмек түрлерін айқындау тәртібін және олардың тізбесін, сондай-ақ оған сәйкес жоғары технологиялы медициналық көмек түрлері мамандандырылған медициналық көмек қызметтерінің тізбесіне өтетін өлшемшарттарды уәкілетті орган айқындайды.

5. Мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялы медициналық көмек көрсету қағидаларын уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

141-бап. Медициналық оңалту

1. Медициналық оңалту уәкілетті орган белгілеген тізбе бойынша көрсетілетін туа біткен аурулармен ауыратын адамдарға, қатты жағдайлардан, хирургиялық араласулардан, жарақаттардан, сондай-ақ олардың салдарынан кейін көрсетіледі.

2. Туа біткен ауруларды, қатты жағдайлардан, хирургиялық араласулардан, жарақаттардан кейін медициналық оңалту бастапқы, қайталама, үшінші деңгейлі медициналық ұйымдардың амбулаториялық, стационарлық, стационарды алмастыратын жағдайларда негізгі ауруды емдеу кезінде көрсетіледі.

3. Туа біткен ауруларды, қатты жағдайлардың, хирургиялық араласулардың, жарақаттардың салдарын медициналық оңалту пациентті оңалтудың жеке бағдарламасының медициналық бөлігіне сәйкес оңалту әлеуеті есепке алына отырып көрсетіледі және бастапқы, қайталама, үшінші деңгейлі медициналық ұйымдардың амбулаториялық, стационарлық, стационарды алмастыратын жағдайларда, сондай-ақ үйде, санаторийлік-курорттық ұйымдарда уәкілетті орган бекіткен тәртіппен көрсетіледі.

4. Мультидисциплинарлық топтың қорытындысы бойынша оңалту әлеуеті жоқ пациентке медициналық оңалту көрсетілмейді.

5. Медициналық абилитация – мүгедек балалардың қалыптаспаған функциялары мен дағдыларын игеруге немесе орнын басуға және оларды қоғамға интеграциялауға бағытталған медициналық оңалту процесі. Медициналық абилитация туа біткен функционалдық шектеуі бар балалар үш жасқа толғанға дейін жүргізіледі.

6. Медициналық оңалтуды көрсету тәртібін уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

142-бап. Паллиативтік медициналық көмек

1. Паллиативтік медициналық көмекті халықтың санаты бойынша дәрігердің басшылығымен уәкілетті орган белгілеген тізбе бойынша денсаулық сақтау ұйымдарының дербес мамандандырылған құрылымдық бөлімшелерінде, амбулаториялық, стационарлық, стационарды алмастыратын жағдайларда және үйде мейіргерлер көрсетеді.

2. Емделмейтін аурулармен ауыратын пациенттердің ауырсынуы мен азабын жеңілдету әртүрлі ауырсынуды басу әдістерін, оның ішінде есірткі және психотроптық дәрілік заттарды қолдана отырып жүзеге асырылады.

3. Паллиативтік көмек көрсету тәртібін уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

143-бап. Мейіргерлік қызмет

1. Мейіргерлік қызмет мейіргерлердің және кеңейтілген практика мейіргерлерінің немесе мультдисциплинарлық командалардың шеңберінде жүзге асыратын мейіргерлік күтімді қамтиды.

Мейіргер – мейіргер ісі саласындағы техникалық және кәсіптік медициналық білімі бар, мейіргерлік күтімді дербес немесе кеңейтілген практика мейіргерінің немесе дәрігердің супервизиясымен жүзеге асыратын маман.

Кеңейтілген практика мейіргері – мейіргер ісі саласында орта білімнен кейінгі немесе жоғары білімі бар, мейіргерлік күтім шеңберінде кеңейтілген функцияларды жүзеге асыратын маман.

2. Мейіргерлік күтім тәулік бойы дәрігерлік бақылауды талап етпейтін жағдайларда, денсаулық сақтау ұйымдарының мамандандырылған құрылымдық бөлімшелерінде (бөлімшелерде, палаталарда, төсектерде, кабинеттерде), стационарлық, стационарды алмастыратын жағдайларда және үйде, оның ішінде мобильдік бригадаларды пайдалана отырып, дербес мамандандырылған медициналық ұйымдарда (мейіргерлік күтім ауруханаларында) жүзеге асырылады.

3. Мейіргерлер және кеңейтілген практика мейіргерлері Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына, мейіргерлік күтім көрсету қағидаларына сәйкес мейіргерлік күтімді жүзеге асырады, сондай-ақ клиникалық мейіргерлік нұсқауларды басшылыққа алады.

4. Клиникалық мейіргерлік нұсқауларды кәсіби медициналық қауымдастықтар жүйелі негізде әзірлейтін және жаңартып отыратын белгілі бір клиникалық саладағы алдыңғы қатарлы тәжірибе бойынша ғылыми-дәлелденген ұсынымдарды білдіреді.

5. Кеңейтілген практика мейіргерлері клиникалық хаттамаларға және клиникалық мейіргерлік нұсқауларға сәйкес пациенттің/клиенттің жағдайын мейіргерлік бағалауды, мейіргерлік диагнозды қоюды, мейіргерлік араласу жоспарын тағайындауды және тиімділік мониторингін қамтитын тәуелсіз кәсіби мейіргерлік күтімді жүзеге асыруға құқылы.

6. Мейіргерлік күтім көрсету қағидаларын уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді. Көрсетілген қағидаларға сәйкес мейіргерлік күтімді жүзеге асыру кезінде мейіргерлер

мен кеңейтілген практика мейіргерлерінің құқықтары, міндеттері мен жауапкершілігі белгіленеді.

7. Мейіргерлік күтімнің қолжетімділігін қамтамасыз етуді денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдары жүзеге асырады.

144-бап. Медициналық көмек көрсетудің интеграцияланған моделі

1. Медициналық көмек көрсетудің интеграцияланған моделі – өмір сүру ұзақтығын арттыру мақсатында аурудың асқынуының алдын алу, уақтылы анықтау, емдеу және өршу қаупін азайту үшін адамның бүкіл өміріне арналған кешенді медициналық және әлеуметтік қызметтер көрсетуді ұйымдастыру моделі.

2. Медициналық көмек көрсетудің интеграцияланған моделі уәкілетті орган бекітетін клиникалық хаттамаларға, медициналық көмек көрсету стандарттары мен қағидаларына сәйкес мультидисциплинарлық тәсіл арқылы іске асырылады.

145-бап. Қашықтан медициналық қызметтер көрсетудің ерекшеліктері

1. Қашықтан медициналық қызметтер көрсету:

1) консультациялық көмек көрсету, оның ішінде ғылыми-зерттеу институттарының, ғылыми орталықтардың, университеттік клиникалардың мамандарының, сондай-ақ шетелдік клиникалардың консультациялық көмек көрсетуі;

2) пациентті медициналық көмек көрсетудің жоғары деңгейіне көзбе-көз кездесу консультациясына жіберудің орындылығы;

3) бастапқы деңгейдегі және ауылдық денсаулық сақтау мамандарына екінші және үшінші деңгейдегі мамандардың практикалық көмек көрсетуі;

4) емдеу-диагностикалық іс-шаралардың тиімділігін бағалау, пациенттің денсаулық жағдайын медициналық бақылау;

5) диагнозды нақтылау, түзету және пациентті қадағалап қараудың одан әрі тактикасын айқындау және емдеу-диагностикалық іс-шараларды тағайындау;

6) пациентті медициналық көмек көрсетудің жоғары деңгейіне тасымалдау мүмкіндігін, оның ішінде медициналық авиация құралдарын пайдаланудың орындылығын айқындау;

7) қашықтан консилиумдарды ұйымдастыру;

8) медициналық оңалту қызметін көрсету үшін ұсынылады.

2. Қашықтан медициналық қызметтерді көрсетілетін дәрігердің пациенттің денсаулығының жай-күйі және диагнозы туралы қорытындысы ресми құжат болып табылады және медициналық оңалту қызметін көрсеткен маманның электрондық цифрлық қолтаңбасын пайдалана отырып, осы баптың 1-тармағының 8) тармақшасында көзделген жағдайларда дәрігердің электрондық цифрлық қолтаңбасын пайдалана отырып пациенттің электрондық денсаулық паспортына енгізілуге жатады.

3. Қашықтан медициналық қызметтер көрсететін дәрігерлер (мамандар) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жауаптылықта болады.

4. Сертификатталған жылжымалы медициналық құрылғылар пациенттің физиологиялық параметрлері мен денсаулығының жай-күйін бағалау үшін пайдаланылады.

5. Қашықтан медициналық қызметтер Қазақстан Республикасының дербес деректерді қорғау саласындағы заңнамасында белгіленген талаптарды және медицина қызметкерінің құпиясын сақтай отырып жүзеге асырылады.

6. Қашықтан медициналық қызметтерді ұйымдастыру, ұсыну және ақы төлеу тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

146-бап. Зертханалық диагностика

1. Зертханалық диагностика – пациенттерден алынған және ауруды диагностикалауға, емдеу тиімділігін бақылауға және емдеуді түзетуге бағытталған биоматериалдарды зертханалық зерттеулер кешені.

2. Зертханалық диагностиканы жүргізуді ұйымдастыру стандартын уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

3. Зертханалық зерттеулердің өлшеу сапасын сырттай бағалауды референс-зертханалар уәкілетті орган айқындаған тәртіппен бақылайды және орындайды.

4. Референс-зертханалардың тізбесін, олардың қызметі туралы ережені, сондай-ақ оларды таңдауға қойылатын өлшемшарттар мен талаптарды уәкілетті орган айқындайды.

5. Зертханалық диагностиканың қолжетімділігін қамтамасыз етуді денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдары жүзеге асырады.

147-бап. Патологиялық-анатомиялық диагностика

1. Патологиялық-анатомиялық диагностика хирургиялық операция және (немесе) биопсия (операциялық-биопсиялық материал) арқылы алынған пациенттердің ағзаларындағы (ағзаларының фрагменттеріндегі), тіндері мен жасушаларындағы, сондай-ақ патологиялық-анатомиялық ашу барысында мәйіттің тіндеріндегі, ағзалары мен жасушаларындағы өзгерістердің жиынтығын талдау арқылы диагноз қою мақсатында жүргізіледі.

2. Патологиялық-анатомиялық ашу қайтыс болу себептерін анықтау және аурудың диагнозын нақтылау мақсатында уәкілетті орган бекітетін нысан бойынша қайтыс болу фактісін куәландыратын құжатты бере отырып жүргізіледі.

3. Патологиялық-анатомиялық диагностика тікелей қарап-тексеру (макроскопиялық зерттеулер), үлкейткіш аспаптарды (микроскопиялық зерттеулер) пайдалана отырып зерттеулер, өзге де технологиялар, сондай-ақ клиникалық-анатомиялық салыстыру нәтижелеріне негізделеді.

4. Мынадай:

1) ана мен нәресте өлімі;

2) өлі туу;

3) науқастың стационарда болу ұзақтығына қарамастан өлімге әкеп соққан аурудың қорытынды клиникалық диагнозын және (немесе) өлімнің тікелей себептерін анықтау мүмкін болмаған;

4) қайтыс болған пациентке стационарлық жағдайда тірі кезінде қойылған диагноз болмаған кезде бір тәуліктен аз медициналық көмек көрсету;

5) дәрілік препараттарды немесе диагностикалық препараттарды шамадан тыс дозалауға немесе көтере алмауға күдік келтіру;

б) мыналармен байланысты:

тірі кезінде қойылған диагноз болмаған жағдайда, аса қауіпті инфекциялармен;

қан және (немесе) оның компоненттерін құю операциясы кезінде немесе одан кейін профилактикалық, диагностикалық, аспаптық, анестезиологиялық, реанимациялық, емдеу іс-шараларын жүргізумен;

ісіктің тірі кезінде гистологиялық верификациясы болмаған кезде онкологиялық аурумен байланысты қайтыс болған жағдайларды қоспағанда, зорлық-зомбылықпен өлтірді деген күдік болмаған және жұбайының (зайыбының), жақын туыстарының немесе заңды өкілдерінің жазбаша өтініші не адам өзінің тірі кезінде, оның ішінде діни себептер бойынша берген жазбаша ерік білдіруі болған кезде, мәйітті патологиялық-анатомиялық ашуды жүргізбестен беруге рұқсат етіледі.

5. Қайтыс болған адамның жұбайының (зайыбының), жақын туыстарының немесе заңды өкілінің талап етуі бойынша патологиялық-анатомиялық ашуды тәуелсіз сарапшы (сарапшылар) уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүргізуі мүмкін.

6. Қайтыс болу себебі және сырқаттану диагнозы туралы патологиялық-анатомиялық қорытындыны жұбайына (зайыбына), жақын туыстарына немесе заңды өкілдеріне, ал олар болмаған кезде қайтыс болған адамның өзге де туыстарына не заңды өкіліне, сондай-ақ осы Кодекстің 279-бабының 4-тармағының 3) тармақшасында көзделген жағдайларда құқық қорғау органдарының талап етуі бойынша медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік орган береді.

7. Патологиялық-анатомиялық диагностика көрсетуді ұйымдастырудың стандартын уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

8. Патологиялық-анатомиялық ашу нәтижелері туралы қорытындыға қайтыс болған адамның жұбайы (зайыбы), жақын туысы немесе заңды өкілі Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен сотқа шағымдануы мүмкін.

9. Патологиялық-анатомиялық ашу қайтыс болған адамның денесіне ізгі ықтияттылықпен қарай отырып және оның сыртқы анатомиялық қалпын барынша сақтай отырып жүргізіледі.

148-бап. Дәстүрлі медицина, халық медицинасы (емшілік)

1. Дәстүрлі медицина әдістеріне гомеопатия, гирудотерапия, мануалды терапия, рефлексотерапия, фитотерапия және табиғаттан алынатын құралдармен емдеу жатады.

2. Медициналық білімі бар, тиісті лицензия алған адамдардың дәстүрлі медицина саласындағы қызметке құқығы бар.

3. Халық медицинасы (емшілік) – халық жинақтаған емшілік құралдар, сондай-ақ тәсілдер, дағдылар және дәстүрлі медицина әдістерін қолданбай, денсаулықты сақтау, аурулардың алдын алу мен оларды емдеу үшін оларды практикада қолдану туралы эмпирикалық мәліметтердің жиынтығы.

4. Екі және одан да көп адамдарды тарта отырып, оның ішінде бұқаралық ақпарат құралдарын пайдаланып, емшілік сеанстарын өткізуге тыйым салынады.

149-бап. Денсаулық сақтау технологияларын бағалау

1. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде өтеу тізбелеріне енгізуге (алып тастауға) ұсынылатын денсаулық сақтау технологиялары денсаулық сақтау технологияларын бағалау объектілері болып табылады.

2. Денсаулық сақтау технологияларын бағалауды жүргізу және оларды қолдану тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

150-бап. Пациенттердің құқықтары

1. Пациенттің осы Кодекстің 12-тарауында көрсетілген құқықтардан басқа:

1) профилактика, диагностика, емдеу процесінде өзіне лайықты ілтипат жасалып, өзінің мәдени және жеке басының құндылықтарына құрмет көрсетілуіне;

2) қандай да бір кемсітушілік факторларының ықпалынсыз, тек қана медициналық өлшемшарттар негізінде айқындалатын кезектілікпен медициналық көмек алуға;

3) дәрігерді немесе тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) шұғыл және кезек күттірмейтін көмек көрсету жағдайларын қоспағанда, міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек көрсететін медициналық ұйымды таңдауға, ауыстыруға;

4) медициналық ұйымда аудио- және (немесе) бейнебақылау және жазба жүргізілетіндігі туралы хабарландырылуына;

5) отбасының, туыстары мен достарының, сондай-ақ діни бірлестіктер қызметшілерінің тарапынан қолдау көрсетілуіне;

6) медициналық технологиялардың қазіргі деңгейі қаншалықты мүмкіндік берсе, сондай шамада дерт зардабының жеңілдетілуіне;

7) өзінің денсаулық жағдайы туралы ақпарат (ұсынылатын және баламалы емдеу әдістерінің ықтимал қатері мен артықшылықтары туралы деректер, емделуден бас тартудың ықтимал салдары туралы мәліметтер, пациентке түсінікті болатын нысандағы диагноз, емдік іс-шаралардың болжамы мен жоспары туралы ақпарат, сондай-ақ оны үйіне шығару немесе басқа медициналық ұйымға ауыстыру себептерінің түсіндірмесі) алуға және тәуелсіз пікір естуге және консилиум өткізілуіне;

8) көру және (немесе) есту қабілеттері бұзылған адамдар үшін қолжетімділігі ескеріле отырып, өз құқықтары мен міндеттері туралы, көрсетілетін қызметтер, көрсетілетін ақылы қызметтердің құны мен бірлесіп төлеудің мөлшері, олардың ұсынылу тәртібі туралы, тағайындалған дәрілік зат туралы; өзіне медициналық қызмет көрсететін медицина қызметкерлері туралы ақпаратты алуға;

9) оқу процесіне қатысудан, сондай-ақ емдік-диагностикалық рәсімдердің өткізілуі кезінде үшінші тұлғалардың қатысуынан бас тартуға құқығы бар;

10) Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген өзге де құқықтары бар.

2. Пациенттің құқықтары туралы ақпарат медициналық ұйымдардың көрнекі үгіт орналасатын жерлерінде орналастырылады.

3. Медициналық көмек хабардар етілген пациенттің ерікті түрдегі ауызша немесе жазбаша келісімі алынғаннан кейін көрсетіледі. Инвазиялық араласулар кезінде пациенттің ерікті түрдегі жазбаша келісімі уәкілетті орган бекіткен нысан бойынша жасалады.

4. Пациент өз денсаулығының жай-күйі туралы ақпаратты хабарлау қажет болатын адамды тағайындай алады. Денсаулықтың жай-күйі туралы ақпарат оның денсаулығының жай-күйі ескеріле отырып, пациенттен жасырылуы және пациенттің жұбайына (зайыбына), оның жақын туыстарына немесе заңды өкілдеріне хабарлануы мүмкін.

5. Пациенттердің құқықтарын қорғауды денсаулық сақтау органдары, ұйымдары, қоғамдық бірлестіктер өз құзыреті шегінде жүзеге асырады.

151-бап. Пациенттердің міндеттері

1. Пациент осы Кодекстің 12-тарауында көрсетілген міндеттерден басқа:

1) өз денсаулығын сақтауға және нығайтуға шаралар қолдануға;

2) медицина қызметкерлерімен қатынаста сыйластық пен сабырлық көрсетуге;

3) диагноз қою және ауруды емдеу үшін қажетті бүкіл ақпаратты дәрігерге хабарлауға; медициналық араласуға келісім бергеннен кейін медицина қызметкерінің нұсқамаларын мүлтіксіз орындауға;

4) медициналық ұйымның ішкі тәртібінің қағидаларын сақтауға және мүлкіне ұқыпты қарауға, медициналық көмек алу кезінде медицина персоналымен ынтымақтастықта болуға;

5) диагностика мен емдеу процесінде, сондай-ақ айналасындағыларға қауіп төндіретін аурулар не оларға күдік пайда болған жағдайларда, өз денсаулығы жай-күйінің өзгерісі туралы медицина қызметкерлерін уақытылы хабардар етуге;

б) басқа пациенттердің құқықтарын бұзатын іс-әрекеттер жасамауға;

7) Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген өзге де міндеттерді орындауға міндетті.

2. Осы баптың 1-тармағының 2), 3) және 5) тармақшаларында көрсетілген пациенттердің міндеттері науқас балаға стационарда күтім жасауды тікелей жүзеге асыратын ата-анасына немесе өзге де адамдарға қолданылады.

152-бап. Медициналық көмектен бас тарту құқығы

1. Осы Кодекстің 153-бабында көзделген жағдайларды қоспағанда, пациенттің немесе оның заңды өкілінің медициналық көмектен бас тартуға құқығы бар.

2. Медициналық көмектен бас тартқан кезде, пациентке немесе оның заңды өкіліне медицина қызметкері пациентке немесе оның заңды өкіліне түсінікті түрде аурудың ықтимал салдары туралы түсінік береді.

3. Медициналық көмектен бас тарту оның ықтимал салдары көрсетіле отырып, медициналық құжаттарға жазбамен, оның ішінде электрондық форматта ресімделеді және оған пациент не оның заңды өкілі, сондай-ақ медицина қызметкері қол қояды.

Пациент не оның заңды өкілі медициналық көмектен бас тартуға қол қоюдан бас тартқан жағдайда, медициналық құжаттамаға бұл туралы тиісті жазба, оның ішінде электрондық форматта жүзеге асырылады және оған медицина қызметкері қол қояды.

4. Кәмелетке толмаған адамның не әрекетке қабілетсіз адамның заңды өкілдері көрсетілген адамдардың өмірін және денсаулығын сақтап қалу үшін қажетті медициналық көмектен бас тартқан кезде, медициналық ұйым олардың мүдделерін қорғау үшін қорғаншы және қамқоршы органға және (немесе) сотқа жүгінуге құқылы.

153-бап. Пациенттің келісімінсіз медициналық көмек көрсету

1. Пациенттің келісімінсіз:

1) өз еркін білдіруге мүмкіндік бермейтін есеңгіреген, ес-түссіз жағдайдағы;

2) айналасындағыларға қауіп төндіретін аурулардан зардап шегуші;

3) психикасының ауыр түрде бұзылушылығы (ауру) бар;

4) психикасының бұзылушылығы (ауру) бар және қоғамға қауіпті әрекет жасаған адамдарға қатысты медициналық көмек көрсетуге жол беріледі.

2. Кәмелетке толмағандарға және сот әрекетке қабілетсіз деп таныған адамдарға қатысты медициналық көмек көрсетуге келісімді олардың заңды өкілдері береді.

3. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген адамдарға қатысты келісімсіз медициналық көмек көрсету туралы шешімді консилиум қабылдайды, ал консилиумды жинау мүмкін болмаған кезде – медициналық ұйымның лауазымды адамдарын кейіннен хабардар ете отырып, шешімді тікелей медицина қызметкері қабылдайды.

4. Пациенттің келісімінсіз медициналық көмек көрсету осы баптың 1-тармағында көзделген негіздер жойылғанға дейін жалғастырылады.

154-бап. Медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарттарын әзірлеуге қойылатын талаптар

1. Медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты – денсаулық сақтау саласындағы қолданыстағы заңнамаға сәйкес медициналық көмек көрсетуді

ұйымдастыру процестеріне қойылатын талаптарды және қағидаларды белгілейтін нормативтік құқықтық акт.

2. Медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты аурулардың (қызметтердің) бейіндері бойынша әзірленеді және мынадай талаптарды:

- 1) жалпы ережелерді;
- 2) медициналық көмек көрсететін ұйымдардың құрылымын;
- 3) медициналық көмек көрсететін ұйымдардың негізгі міндеттері және қызметінің бағыттарын;
- 4) оны көрсету деңгейлері, түрлері, нысандары мен шарттары бойынша медициналық көмек көрсету тәртібін;
- 5) қызметкерлердің ұсынылатын штатын;
- 6) медициналық бұйымдармен ұсынылатын жарактандыруды;
- 7) аурулар (қызметтер) бейіндерінің ерекшеліктерін ескере отырып өзгелерді де қамтиды.

3. Медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарттарын уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

18-тарау. Ведомстволық медицина

155-бап. Әскери қызметшілерді, ғарышкерлікке кандидаттарды, ғарышкерлерді, арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарының қызметкерлерін, олардың отбасы мүшелерін, құқық қорғау органдарының зейнеткерлерін, сондай-ақ әскери қызметтен, арнаулы мемлекеттік органдар қызметінен босатылған азаматтарды әскери-медициналық (медициналық) қамтамасыз ету

1. Әскери қызметшілерді, ғарышкерлікке кандидаттарды, ғарышкерлерді, арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарының қызметкерлерін, олардың отбасы мүшелерін, құқық қорғау органдарының зейнеткерлерін, сондай-ақ әскери қызметтен, арнаулы мемлекеттік қызметтен босатылған азаматтарды әскери-медициналық (медициналық) қамтамасыз ету Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

2. Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарда медициналық қарап-тексерулерді ұйымдастыру және жүргізу, әскери-медициналық (медициналық) көмек көрсету, санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылықты қамтамасыз ету, дәрілік заттармен және медициналық бұйымдармен жабдықтау әскери қызметтің ерекшеліктерін ескере отырып белгіленеді.

Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде медициналық көмек көрсету кезінде Қазақстан Республикасында тіркелген және тізбесін қорғаныс саласындағы мемлекеттік орган бекітетін әскери-медициналық мекемелердің (ұйымдардың) дәрілік формулярына енгізілмеген дәрілік заттарды пайдалануға жол беріледі.

3. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген адамдар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өзге денсаулық сақтау субъектілерінде тегін медициналық

көмектің кепілдік берілген шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек алуға құқылы.

156-бап. Әскери-дәрігерлік сараптама

1. Әскери-дәрігерлік сараптама – Қазақстан Республикасының Қарулы күштерінде, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарында, арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарында оңтайлы жиынтықтау және медициналық қамтамасыз етуді жетілдіру және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де мәселелерді шешу мақсатында жүзеге асырылатын ғылыми, әдістемелік, ұйымдастырушылық және практикалық іс-шаралар кешені болып табылатын медициналық қызметтің түрі.

2. Әскери-дәрігерлік сараптама Қарулы Күштерде, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарда, арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарында:

1) әскери қызметке немесе арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарындағы қызметке, сондай-ақ әскери жиындарға, арнаулы мемлекеттік органдардың жиындарына немесе денсаулық жағдайы бойынша есепке алу мақсатында азаматтардың жарамдылық санаттарын;

2) әскери қызмет өткерумен, арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарында және әскери жиындарда, арнаулы мемлекеттік органдардың жиындарында қызмет өткерумен (міндеттерді атқарумен) байланысты ауруының, мертігуінің (жаралануының, жарақаттануының, контузия алуының) (бұдан әрі – мертігу) және қайтыс болуының себепті байланыстарын;

3) әскери қызметшілер немесе қызметкерлер қызмет, әскери қызмет міндеттерін (қызметтік міндеттерді) атқару кезінде алған, мүгедектікке әкеп соқпаған мертігудің ауырлық дәрежесін;

4) Арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарына қызметке кіретін Қазақстан Республикасы азаматтарының, олардың қызметкерлерінің, сондай-ақ мемлекеттік авиацияға кіретін адамдардың және авиация персоналының жеке басының психикалық-физиологиялық қасиеттерін айқындау үшін жүргізіледі.

3. Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері, басқа да әскерлері мен әскери құралымдары, арнаулы мемлекеттік органдар мен ішкі істер органдары жанынан әскери-дәрігерлік сараптама жүргізу үшін штаттық және штаттан тыс (тұрақты және уақытша жұмыс істейтін) әскери-дәрігерлік комиссиялар құрылады.

Арнаулы мемлекеттік органдар үшін әскери-дәрігерлік сараптаманы Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздік органдарының және Мемлекеттік күзет қызметінің әскери-дәрігерлік комиссиясы жүргізеді.

Құқық қорғау органдары және Қазақстан Республикасы мемлекеттік фельдъегерлік қызметі үшін әскери-дәрігерлік сараптаманы Қазақстан Республикасы ішкі істер органдарының әскери-дәрігерлік комиссиясы жүргізеді.

Азаматтардың әскери қызметке жарамдылық дәрежесін айқындау үшін облыстарда, республикалық маңызы бар қалаларда, астанада, қалаларда және аудандарда жергілікті атқарушы органдардың шешімімен медициналық комиссиялар құрылады.

4. Әскери-дәрігерлік сараптама жүргізудің тәртібі, сондай-ақ әскери-дәрігерлік сараптама комиссиясының құрамы мен өкілеттіктері Әскери-дәрігерлік сараптама жүргізу қағидаларында және Әскери-дәрігерлік сараптама комиссиялары туралы ережеде айқындалады.

5. Азаматтардың Қазақстан Республикасының Қарулы Күштеріндегі, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарындағы әскери қызметке, арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарындағы, сондай-ақ мемлекеттік авиациядағы қызметке, әскери қызметке жарамдылық санаты медициналық куәландыру жүргізу арқылы айқындалады.

Медициналық куәландыруды жүргізу кезінде Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарында, арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарында, сондай-ақ мемлекеттік авиацияда қызмет өткеру үшін азаматтар денсаулығының жай-күйіне қойылатын талаптар қолданылады.

157-бап. Сот-медициналық, сот-психиатриялық және сот-наркологиялық сараптама

1. Сот-медициналық, сот-психиатриялық және сот-наркологиялық сараптама тағайындау және өндірісінің процесстік тәртібі Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процесстік кодексімен, Қазақстан Республикасының Азаматтық процесстік кодексімен, Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексімен белгіленген.

2. Сот сараптамасының аталған түрлерін ұйымдастыру және сот-сараптамалық зерттеулер жүргізу тәртібі Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі туралы заңнамамен белгіленген.

158-бап. Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметшілері мен азаматтарының жекелеген санаттарына медициналық көмек көрсету

1. Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметшілері мен азаматтарының жекелеген санаттарына медициналық көмек көрсету Қазақстан Республикасының Президенті Әкімшілігінің келісімі бойынша Қазақстан Республикасы Президентінің Іс басқармасы бекіткен тізбеге сәйкес жүзеге асырылады.

2. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген адамдарға медициналық көмек:

1) осы Кодекске сәйкес тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде;

2) "Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде;

3) Қазақстан Республикасы Президентінің Іс басқармасы айқындайтын түрлер мен көлемдер бойынша бюджет қаражаты есебінен көрсетіледі.

3. Осы баптың 2-тармағының 1) және 2) тармақшаларына сәйкес медициналық көмек көрсеткені үшін ақы төлеуді әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры жүзеге асырады.

4. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген адамдар тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде өзге де денсаулық сақтау субъектілерінде медициналық көмек алуға құқылы.

159-бап. Бас бостандығы шектелген, соттың үкімі бойынша бас бостандығынан айыру орындарында жазасын өтеп жүрген, ұсталған, қамауға алынған және арнаулы мекемелерге орналастырылған адамдарға медициналық көмек көрсету

Бас бостандығы шектелген, сондай-ақ соттың үкімі бойынша бас бостандығынан айыру орындарында жазасын өтеп жүрген, ұсталған, қамауға алынған және арнаулы мекемелерге орналастырылған адамдарға медициналық көмек уәкілетті органмен келісім бойынша ішкі істер органдары айқындайтын тәртіппен көрсетіледі. Аталған адамдар медициналық көмек алу кезінде Қазақстан Республикасы азаматтарының жоғарыда келтірілген барлық құқықтарын пайдаланады.

160-бап. Спортшылар мен жаттықтырушыларға медициналық көмек көрсету

1. Спортшылар мен жаттықтырушыларды медициналық қамтамасыз ету және оларға медициналық көмек көрсету уәкілетті органның келісімі бойынша дене шынықтыру және спорт саласындағы уәкілетті орган бекітетін спорттық іс-шараларды өткізу кезінде, спортшылардың қарқынды дене жүктемелерінен, ауруларынан және жарақаттануларынан кейін қалпына келтіру іс-шаралары кезеңінде спортшылар мен жаттықтырушыларды медициналық қамтамасыз ету және оларға медициналық көмек көрсету қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады.

2. Медициналық тексеріп-қараудан өтпеген спортшылар уәкілетті органның келісімі бойынша дене шынықтыру және спорт саласындағы уәкілетті орган бекітетін спорттық жарыстарға қатысу үшін спортшыларды медициналық қарап-тексеру қағидаларына сәйкес спорттық жарыстарға жіберілмейді.

3. Спорттық медицина ұйымдары денсаулық сақтау ұйымдарына жатады.

19-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы жекелеген қатынастарды реттеу

161-бап. Хирургиялық араласу, қанды, оның компоненттерін құю және диагностиканың инвазиялық әдістерін қолдану тәртібі

1. Хирургиялық араласу, қанды, оның компоненттерін құю және диагностиканың инвазиялық әдістерін қолдану хабардар етілген пациенттердің келісімімен қолданылады.

Сот әрекетке қабілетсіз деп таныған психикасының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға және кәмелетке толмағандарға хирургиялық араласу, қанды және оның компоненттерін құю, диагностиканың инвазиялық әдістері олардың хабардар етілген заңды өкілдерінің жазбаша келісімімен жүргізіледі.

2. Медицина қызметкерлері тіршілік көрсеткіштері бойынша хирургиялық араласуға кірісіп кеткен және оны тоқтату пациенттің өмірі мен денсаулығына қауіп төндіруіне байланысты мүмкін болмаған жағдайларды қоспағанда, келісім кері қайтарып алынуы мүмкін.

3. Хирургиялық араласуды, қан және оның компоненттерін құюды, диагностиканың инвазиялық әдістерін қолдануды кідірту пациенттің өміріне қауіп төндіретін, ал пациенттің немесе оның заңды өкілдерінің келісімін алу мүмкін болмаған жағдайларда, емдеуші дәрігер немесе консилиум пациентті немесе оның заңды өкілдерін қабылданған шаралар туралы кейіннен хабардар ете отырып, шешім қабылдайды.

162-бап. Ұрпақты болудың қосалқы әдістері мен технологиялары

1. Ұрпақты болудың қосалқы әдістері мен технологиялары – қолдану кезінде ұрықтанудың және эмбриондардың ерте дамуының жекелеген немесе барлық кезеңдері ана организмнен тыс жүзеге асырылатын (оның ішінде донорлық және (немесе) криоконсервацияланған жыныстық жасушаларды, ұрпақты болу ағзаларының тіндері мен эмбриондарды, сондай-ақ суррогат ана болуды пайдалана отырып) бедеулікті емдеу әдістері (жасанды инсеминациялау, жасанды ұрықтандыру және эмбриондарды импланттау).

2. Некеде тұратын әйел мен ер адамның медициналық араласуға екіжақты хабардар етілген ерікті түрдегі келісімі болған кезде ұрпақты болудың қосалқы әдістері мен технологияларын қолдануға құқығы бар.

3. Некеде тұрмайтын әйелдің немесе ер адамның медициналық араласуға хабардар етілген келісімі болған кезде ұрпақты болудың қосалқы әдістері мен технологияларын қолдануға құқығы бар.

4. Ұрпақты болудың қосалқы әдістері мен технологияларын жүргізудің тәртібі мен шарттарын уәкілетті орган айқындайды.

5. Жыныспен байланысты аурулардың тұқым қуалау мүмкіндігі болған жағдайларды қоспағанда, ұрпақты болудың қосалқы әдістері мен технологияларын пайдалану кезінде болашақ баланың жынысын таңдауға жол берілмейді.

6. Адамның эмбрионын коммерциялық, әскери және өнеркәсіптік мақсаттар үшін пайдалануға болмайды.

7. Қазақстан Республикасынан жыныстық жасушаларды, адам эмбрионын коммерциялық, әскери немесе өнеркәсіптік мақсаттарда әкетуге жол берілмейді.

163-бап. Клондау

Қазақстан Республикасында адамды клондауға - генетикалық жағынан бірдей түрлерді өсіруге тыйым салынады.

164-бап. Суррогат ана болу кезіндегі медициналық көмек

1. Суррогат ана болу сыйақы төлене отырып, суррогат ана мен ерлі-зайыптылар арасындағы шарт бойынша балаға (балаларға) жүкті болуды және мерзімінен бұрын босану жағдайларын қоса алғанда, бала (балалар) тууды білдіреді.

2. Медициналық-генетикалық зерттеп-қараудың нәтижелерін қоса алғанда, психикалық, соматикалық және ұрпақты болу денсаулығының қанағаттанарлық жай-күйі туралы медициналық қорытындыны алған жиырма жастан отыз бес жасқа дейінгі әйелдер суррогат ана бола алады.

3. Суррогат ананың, ықтимал ата-аналардың құқықтары мен міндеттері, баланың құқықтары және келісім жасасу тәртібі Қазақстан Республикасының неке-отбасы туралы заңнамасымен реттеледі.

165-бап. Жыныстық жасушалардың, ұрпақты болу ағзалары тінінің донорлығы

1. Он сегіз жастан отыз бес жасқа дейінгі, тәні мен психикасы сау, медициналық-генетикалық зерттеп-қараудан өткен азаматтардың жыныстық жасушалардың, ұрпақты болу ағзалары тінінің донорлары болуға құқығы бар.

2. Донорлардың өздерінің донорлық жыныстық жасушаларының, ұрпақты болу ағзалары тінінің кейінгі тағдыры туралы ақпаратқа құқығы жоқ.

3. Жыныстық жасушалардың, ұрпақты болу ағзалары тінінің донорлығын жүргізу тәртібі мен шарттарын уәкілетті орган айқындайды.

166-бап. Контрацепцияны пайдалану

1. Азаматтардың контрацепция, оның ішінде медициналық контрацепция әдістері мен құралдарын таңдауға, сондай-ақ олардан бас тартуға құқығы бар.

2. Азаматтарға денсаулығының жай-күйін, жасын және өзіндік ерекшеліктерін ескере отырып, контрацепцияның қолайлы әдістері мен құралдарын жеке іріктеу жөніндегі медициналық көмек көрсетіледі.

167-бап. Жүктілікті жасанды түрде үзу

1. Әйелдің жүктілікті жасанды түрде үзуге құқығы бар.

2. Жүктілікті жасанды түрде үзу әйелдің қалауы бойынша жүктіліктің он екі аптаға дейінгі мерзімінде жасалады.

Жүктілікті жасанды түрде үзудің алдын алу мақсатында дәрігерлер моральдық-этикалық, психологиялық және физиологиялық теріс салдарды, ықтимал асқынуларды түсіндіруге бағытталған әңгімелер өткізуге міндетті.

3. Әлеуметтік көрсетілімдер бойынша жүктілікті жасанды түрде үзу жүктіліктің жиырма екі аптаға дейінгі мерзімінде, ал жүкті әйелдің және (немесе) шарананың өміріне қауіп төндіретін медициналық көрсетілімдер болған кезде (шарананың дамуы мен жай-күйінің өмірмен сыйыспайтын туа біткен кемістігі түзелмейтін монотектік генетикалық аурулар болған кезде) - жүктіліктің мерзіміне қарамастан жасалады.

4. Кәмелетке толмаған адамның жүктілікті жасанды түрде үзуі олардың ата-аналарының немесе өзге де заңды өкілдерінің келісімімен жүргізіледі.

5. Заң белгілеген тәртіппен әрекетке қабілетсіз деп танылған кәмелетке толмаған адамның жүктілікті жасанды түрде үзуі, егер ол өзінің жай-күйі бойынша өз қалауын

білдіре алмаса, оның заңды өкілінің өтініші бойынша қабылданатын сот шешімі бойынша және заң белгілеген тәртіппен әрекетке қабілетсіз деп танылған кәмелетке толмаған адамның қатысуымен мүмкін болады.

6. Медициналық ұйымдарда әйелдің қалауы бойынша жүктілікті жасанды түрде үзуге дейін және одан кейін, контрацепция әдістері мен құралдарын жеке іріктеуді қоса алғанда, медициналық-әлеуметтік консультация өткізіледі.

7. Жүктілікті жасанды түрде үзудің тәртібін, медициналық және әлеуметтік көрсетілімдер, сондай-ақ қарсы көрсетілімдер тізбесін уәкілетті орган айқындайды.

8. Жүктілікті жасанды түрде үзуді заңсыз жүргізу Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жауапкершілікке алып келеді.

168-бап. Хирургиялық стерилизациялау

1. Қаламаған жүктіліктің алдын алу әдісі ретінде хирургиялық стерилизациялау отыз бес жастан асқан немесе кемінде екі баласы бар пациенттерге қатысты, ал медициналық көрсетілімдер мен кәмелеттік жастағы азаматтың келісімі болған жағдайда - жасына және балаларының бар-жоғына қарамастан жасалуы мүмкін.

2. Хирургиялық стерилизациялауды осы қызметті жүзеге асыруға лицензиясы бар денсаулық сақтау субъектілері осы операцияның біржола жасалатыны туралы міндетті түрде алдын ала хабардар ете отырып, пациенттің хабардар етілген келісумен ғана жүргізеді.

3. Хирургиялық стерилизациялауды жүргізудің тәртібі мен шарттарын уәкілетті орган айқындайды.

169-бап. Химиялық кастрациялау

1. Химиялық кастрациялау – пациенттің жыныстық құмарлықты төмендететін препараттарды қабылдауы және медициналық ұйымда сот шешімі негізінде жүзеге асырылады.

2. Пайдаланылатын дәрілік препараттың түрін, оны сот белгілеген қылмыстық-құқықтық ықпал ету шарасының қолданылу мерзімі шеңберінде енгізу кезеңділігін, сондай-ақ аталған шараны қолдану тәртібін Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасымен және Ішкі істер министрлігімен келісу бойынша уәкілетті орган айқындайды.

170-бап. Биологиялық өлімді анықтау. Мәйіт ағзаларының өмір тіршілігін қолдау жөніндегі жасанды шараларды тоқтату немесе жалғастыру жағдайлары

1. Биологиялық өлім өмірлік маңызды функциялар біржола өшетін, организм тіршілігінің тоқтауын білдіреді.

2. Биологиялық өлімді медицина қызметкері мынадай белгілердің жиынтығы негізінде анықтайды:

- 1) жүрек функциясының тоқтауы;
- 2) тыныс алудың тоқтауы;
- 3) орталық жүйке жүйесі жұмысының тоқтауы.

3. Өмірге дем берудің жасанды шаралары тек қана:

1) биологиялық өлім анықталған;

2) консилиум бас миының біржола семуін тіркеген кезде тоқтатылуы мүмкін.

4. Ағзалардың функцияларына дем беру бойынша жасанды шаралар:

1) транспланттау мақсатында мәйіттен ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) алу туралы шешім қабылданған;

2) жақын туыстарының және (немесе) заңды өкілдерінің қаржылық, оның ішінде денеге күтім жасау бойынша шығындарды өтеуге келісуі болған кезде ғана жалғастырылуы мүмкін.

171-бап. Эвтаназия

Қазақстан Республикасында эвтаназияны жүзеге асыруға тыйым салынады.

172-бап. Анатомиялық сый

1. Анатомиялық сый - әрекетке қабілетті адамның өз ағзаларын (ағзаларының бөліктерін) және (немесе) тіндерін (тіндерінің бөліктерін) тірі кезінде де, қайтыс болғаннан кейін де өз еркімен құрбандық етуі, оны тиісінше ресімдеген шарты немесе өсиеті арқылы адам жүзеге асырады.

2. Анатомиялық сый туралы мәліметтер жария етуге жатпайды.

3. Өсиет етілген ағзалардан (ағзалардың бөліктерінен) және (немесе) тіндерден (тіндердің бөліктерінен) басқа, табылған күннен бастап он күн ішінде танылмаған және сұрауы болмаған адамдардың мәйіттері де анатомиялық сый ретінде танылады.

4. Анатомиялық сый биологиялық-медициналық зерттеулер жүргізу үшін ғылыми, ғылыми-практикалық және оқу мақсаттарында пайдаланылуы мүмкін.

5. Анатомиялық сыйды жасау және оны денсаулық сақтау ұйымдарына берудің тәртібі мен шарттарын уәкілетті орган айқындайды.

173-бап. Жыныстық тиістілігін өзгерту

1. Психикасының бұзылушылығы (ауруы) бар адамдардан басқа, он сегіз жасқа толған, әрекетке қабілетті жыныстық сәйкестендіруде ауытқушылығы бар адамдардың жынысын ауыстыруға құқығы бар.

2. Жыныстық сәйкестендіруде ауытқушылығы бар адамдарды медициналық куәландыру және олардың жынысын ауыстыруды жүргізу тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

20-тарау. Негізгі инфекциялық аурулар кезінде медициналық көмек көрсету

1-параграф. Туберкулезбен ауыратын науқастарға медициналық-әлеуметтік көмек көрсету

174-бап. Туберкулезбен ауыратын науқастарға медициналық көмек көрсету

1. Мемлекет туберкулезбен ауыратын адамдарға:

1) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде медициналық көмекке және дәрі-дәрмекпен қамтамасыз етуге;

2) әлеуметтік және құқықтық қорғауға;

3) ауруының сипатына байланысты қандай да бір кемсітушілік нысандарына жол бермеуіне;

4) балалар арасында туберкулездің ауыр, қатты өршітін түрлерімен сырқаттануды төмендету жөніндегі профилактикалық іс-шараларды жүзеге асыруға кепілдік береді.

2. Туберкулездің жұқпалы түрімен ауыратын адамдар міндетті түрде ауруханаға жатқызылып, емделуге және оңалтылуға тиіс.

3. Қазақстан Республикасының азаматын туберкулездің жұқпалы түрімен ауырады деп тану зертханалық зерттеулердің нәтижелерін ескере отырып, денсаулық сақтау ұйымы қорытындысының негізінде жүзеге асырылады.

4. Қазақстан Республикасының азаматын туберкулездің жұқпалы түрімен ауырады деп тану мақсатында медициналық зерттеп-қарау жүргізу тәртібін уәкілетті орган белгілейді.

5. Туберкулездің жұқпалы түрімен ауырады деп танылған Қазақстан Республикасының азаматы денсаулық сақтау ұйымының шешіміне жоғары тұрған органға және (немесе) сотқа шағым жасауы мүмкін.

175-бап. Туберкулезбен ауыратын адамдарды мәжбүрлеп емдеуге жіберудің негізі мен тәртібі

1. Туберкулезбен ауыратын адамдарды мәжбүрлеп емдеу пациенттерді фтизиопульмонологиялық ұйымдарда оқшаулау арқылы туберкулезге қарсы және симптоматикалық емдеуді қамтиды және ол тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде жүзеге асырылады.

2. Туберкулезбен ауыратын адамдарды мәжбүрлеп емдеуге:

1) пациенттің медициналық құжаттамасында тіркелген, зертханалық әдіспен расталған туберкулез диагнозы бар адамның емдеуден бас тартуы және оны сендірудің барлық әдістерінің оң нәтижесінің болмауы;

2) пациенттің медициналық құжаттамасында тіркелген, өз бетінше кетуі және күнтізбелік ай ішінде туберкулезге қарсы препараттардың жеті тәуліктік дозасын қабылдауды себепсіз өткізу түріндегі емдеу режимін бұзуы негіздер болып табылады.

3. Туберкулезбен ауыратын, мәжбүрлеп емдеуде болған науқастар фтизиопульмонологиялық ұйымнан шығарылғаннан кейін тұрғылықты жері бойынша медициналық ұйымда есепке тұруға міндетті.

Мәжбүрлеп емдеуге жіберілген туберкулезбен ауыратын науқастарға медициналық көмек көрсету қағидаларын уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

4. Туберкулезбен ауыратын және емделуден жалтарып жүрген адамдарды мәжбүрлеп емдеу туралы шешімді сот Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес денсаулық сақтау ұйымдарының өтініші бойынша қабылдайды.

5. Туберкулезбен ауыратын, мәжбүрлеп емделуде жүрген туберкулезбен ауыратын науқастар Қазақстан Республикасы азаматтарының барлық құқықтарын

фтизиопульмонологиялық ұйымдарда болу режимін сақтау қажеттілігіне байланысты шектеулермен пайдаланады.

6. Туберкулезбен ауыратын, мәжбүрлеп емдеуге жіберілген адамның жұмыс орны сақталады.

Мәжбүрлеп емдеуде болу уақытында еңбек өтілі үзілмейді және ол жалпы еңбек өтіліне есептеледі.

7. Фтизиопульмонологиялық ұйымдарға мәжбүрлеп емдеуге жіберу соттылыққа әкеп соқтырмайды.

8. Мемлекеттік тұрғын үй қорынан алған тұрғын үйде тұратын, мәжбүрлеп емдеуге жіберілген туберкулезбен ауыратын адамның бүкіл емдеуде болу уақытында тұрғын үйі сақталады.

176-бап. Туберкулезбен ауыратын немесе туберкулезбен ауырған адамдарды әлеуметтік және құқықтық қорғау

1. Амбулаториялық емдеудегі туберкулезбен ауыратын адамдарға, сондай-ақ туберкулезбен ауырған адамдарға жергілікті атқарушы органдар олардың еңбек және тұрмыстық жағдайында көмек көрсетеді.

2. Туберкулезбен ауыратын балалар фтизиопульмонологиялық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарының орталық-дәрігерлік консультациялық комиссиясының шешімі бойынша жалпы негіздерде мектепте және басқа оқу орындарында оқуға жіберіледі.

3. Туберкулезбен ауыратын және ауырған адамдардың еңбек шартын тоқтатуға, сондай-ақ Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасында белгіленген жағдайларды қоспағанда, өзге құқықтары мен заңды мүдделерін шектеуге жол берілмейді.

Туберкулезбен ауыратын және ауырған адамдардың әскери қызметке, арнайы мемлекеттік және құқық қорғау органдары қызметіне, фельдъегерлік қызметке кіру, өткеру және қызметтен шығу ерекшеліктері Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалады.

4. Стигманы және кемсітушілікті болдырмау мақсатында туберкулезбен ауырған адамдар туралы қандай да бір деректерді бұқаралық ақпарат құралдарында жариялауға тыйым салынады.

5. Туберкулезбен ауыратын және ауырған адамдар туралы мәліметтерді жариялаған адамдар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес жауаптылықта болады.

2-параграф. АИТВ жұқтырған адамдарға медициналық-әлеуметтік көмек көрсету

177-бап. АИТВ жұқтырған адамдарға медициналық көмек көрсету

1. Мемлекет АИТВ жұқтырған адамдарға:

1) тегін негізде құпия медициналық зерттеп-қарау қолжетімділігіне және сапасына, динамикалық бақылауды қамтамасыз етуге, психологиялық-әлеуметтік, құқықтық және медициналық консультациялар беруге;

2) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде медициналық көмекке және дәрі-дәрмекпен қамтамасыз етуге;

3) АИТВ инфекциясының анадан ұрыққа және балаға берілу тәуекелін төмендету жөніндегі профилактикалық іс-шараларды жүзеге асыруға;

4) әлеуметтік құқықтық қорғауға;

5) аурудың сипатына байланысты қандай да бір кемсітушілік пен стигманың түрлеріне жол бермеуге кепілдік береді.

2. АИТВ жұқтырған Қазақстан Республикасының азаматтары, оралмандар, Қазақстан Республикасының аумағында тұрақты тұратын шетелдіктер, азаматтығы жоқ адамдар, босқындар мен пана іздеген адамдар және диагнозы белгіленбеген АИТВ жұқтырған аналардан туылған балалар динамикалық бақылауға және тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде дәрілік заттармен қамтамасыз етілуге тиіс.

3. Контактіге дейінгі және контактіден кейінгі АИТВ инфекциясы профилактикасын қажет ететін адамдар медициналық бақылауға және тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде дәрілік заттармен қамтамасыз етілуге жатады.

4. Бас бостандығы шектеулі, сот үкімі бойынша бас бостандығынан айыру орындарында жазасын өтеп жүрген, ұсталған, күзетпен қамауға алынған және арнайы мекемелерге орналастырылған АИТВ жұқтырған адамдардың, оның ішінде шетелдіктердің және азаматтығы жоқ адамдардың тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін алуға құқықтары бар.

178-бап. АИТВ жұқтырған адамдарды әлеуметтік және құқықтық қорғау

1. АИТВ жұқтырған адамдардың білім беру ұйымдарында оқуы, санаторийлік-курорттық ұйымдарда және сауықтыру білім беру ұйымдарында болуы шектелмейді.

АИТВ жұқтырған балалардың мектепте және басқа да ұйымдарда оқуы қамтамасыз етіледі.

2. Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасында белгіленген жағдайларды қоспағанда, еңбек шартын тоқтатуға, еңбек шартын жасасуға тыйым салуға, білім беру ұйымдарына және әлеуметтік мекемелерге қабылдауға, сондай-ақ АИТВ жұқтырған адамдардың құқықтары мен заңды мүдделеріне нұқсан келтіруге, сол сияқты олардың жақын туыстарының тұрғын үй және өзге де құқықтары мен мүдделеріне нұқсан келтіруге жол берілмейді.

3. Жұмыс берушінің қанмен, басқа биологиялық сұйықтықтармен және биоматериалдармен байланысқа түсетін, алдын ала және мерзімді медициналық қарап-тексерулерге жататын медицина қызметкерлерінен басқа, АИТВ-ға зерттеп-қарау нәтижелерін сұратуына жол берілмейді.

4. АИТВ инфекциясы анықталған жағдайда, "АИТВ инфекциясы" диагнозы белгіленген қызметкерлерді жұмыс беруші тері қабаттарының немесе сілемейдің бүтіндігінің бұзылуымен байланысты емес басқа жұмысқа ауыстыруы тиіс.

5. АИТВ жұқтырған, тері қабаттарының немесе сілемейдің бүтіндігінің бұзылуымен байланысты медициналық араласуды орындайтын медицина қызметкерлері тері қабаттарының немесе сілемейдің бүтіндігінің бұзылуымен байланысты емес басқа жұмысқа ауыстырылуы тиіс.

6. АИТВ жұқтырған адамдардың әскери қызметке, арнайы мемлекеттік және құқық қорғау органдары қызметіне кіру, өткеру және қызметтен шығу ерекшеліктері Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында айқындалады.

7. АИТВ инфекциясын жұқтыру медицина қызметкерлерінің және тұрмыстық қызмет көрсету саласы қызметкерлерінің қызметтік міндеттерін тиісінше орындамауы нәтижесінде болған адамдардың өміріне немесе денсаулығына келтірілген зиянды Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өтетуге құқығы бар.

179-бап. АИТВ-ға зерттеліп-қаралу

1. Қазақстан Республикасы азаматтарының, оралмандардың, Қазақстан Республикасының аумағында тұрақты және уақытша тұратын шетелдіктердің, азаматтығы жоқ адамдардың, босқындар мен пана іздеген адамдардың уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде денсаулық сақтау ұйымдарында осы денсаулық сақтау ұйымдарына қойылатын талаптарға сәйкес АИТВ инфекциясы мәселелері бойынша ерікті түрде анонимдік және (немесе) құпия медициналық зерттеп-қарауға және консультация алуға құқығы бар.

2. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде АИТВ инфекциясының болуына міндетті құпия медициналық зерттеліп-қаралуға:

1) қанның, оның компоненттерінің, ағзалардың (ағзалар бөліктерінің) және (немесе) тіндердің (тіндер бөліктерінің), жыныстық жасушалардың донорлары мен реципиенттері;

2) прокуратура, тергеу органдарының және (немесе) соттың сұрау салулары негізінде адамдар;

3) уәкілетті орган айқындаған тәртіппен клиникалық және эпидемиологиялық көрсетілімдер бойынша адамдар;

4) бас бостандығы шектеулі, сот үкімі бойынша жазасын бас бостандығынан айыру орындарында өтеп жүрген, ұсталған, қамауға алынған және арнайы мекемелерге орналастырылған адамдар жатады.

3. Кәмелетке толмағандарды АИТВ-ға медициналық куәландыру олардың заңды өкілдерінің келісуімен немесе олардың қалауы бойынша, әрекетке қабілетсіз адамдарды – олардың заңды өкілдерінің келісімімен жүргізіледі.

4. Шетелдік дипломатиялық өкілдіктердің қызметкерлері, шетелдік консулдық мекемелердің қызметкерлері мен Қазақстан Республикасының аумағында

артықшылықтар мен иммунитетті пайдаланатын өзге де адамдар АИТВ-ның бар-жоғына зерттеліп-қаралудан өздерінің келісулерімен ғана өтеді. Оларды зерттеп-қарау қажеттілігі туралы ұсынысты уәкілетті орган Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігімен алдын ала келіседі.

5. Медициналық зерттеп-қарау кезінде АИТВ инфекциясы фактісін анықтаған денсаулық сақтау ұйымдары зерттеліп-қаралатын адамды алынған нәтиже туралы жазбаша түрде хабардар етіп, өз денсаулығын және айналасындағылардың денсаулығын сақтауға бағытталған сақтық шараларын сақтау қажеттігі туралы ақпараттандырады, сондай-ақ емделуден жалтарғаны және басқа адамдарға жұқтырғаны үшін әкімшілік және қылмыстық жауаптылығы туралы ескертеді.

21-тарау. Негізгі инфекциялық емес аурулар кезінде медициналық көмек көрсету

1-параграф. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсету

180-бап. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдардың құқықтары

1. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдар Қазақстан Республикасының Конституциясында және осы Кодексте көзделген азаматтардың барлық құқықтары мен бостандықтарына ие болады.

Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығына (ауруларына) байланысты азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын жүзеге асыруын шектеуге Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларда ғана жол беріледі.

2. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсетілген кезде олар:

1) психикалық денсаулық саласында медициналық көмекті тұрғылықты жері бойынша, сондай-ақ қажет болған жағдайда тұрған жері бойынша алуға;

2) емдеудің кез келген сатысында медициналық құралдар мен әдістерді пайдаланудан, ғылыми зерттеулерден немесе оқу процесінен, суретке түсіруден, бейне жазудан немесе киноға түсуден бас тартуға;

3) дәрігерлік комиссияда жұмыс істеу үшін психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсетуге қатысатын маманды (оның келісуімен) шақыруға;

4) егер пациент он сегіз жасқа толмаған болса, жалпы білім беретін мектептің немесе интеллектуалдық дамуы бұзылған балаларға арналған арнаулы мектептің бағдарламасы бойынша білім алуға;

5) хат-хабар алысуға, бандерольдер, ақша, пошта аударымдарын алуға және жіберуге, телефонды пайдалануға, келушілерді қабылдауға, мерзімді баспа басылымдарына жазылуға;

б) ең қажетті заттарды иеленуге және сатып алуға, өз киімін пайдалануға;

7) күнделікті серуендеуге құқығы бар.

3. Жіті бақыланатын мамандандырылған үлгідегі психиатриялық ұйымдарда оларға қатысты медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары қолданылатын, психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдардың осы баптың 1 және 2-тармақтарында көрсетілген құқықтармен қатар:

1) қосымша тамақ сатып алуға;

2) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінен тыс медициналық қызметтер алуға;

3) жеңіл мүкәммал, киімдер, аяқ киімдер алуға;

4) қалааралық телефон байланысын пайдалануға;

5) қолма-қол ақшаны бақылау шотын пайдалануға құқығы бар.

Көрсетілген құқықтарды іске асыру осы құқықтар берілетін адамның қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

181-бап. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдардың құқықтары мен мүдделерін қорғау

1. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға оларға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсетілген кезде өзінің құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау үшін өз таңдауымен өкілді шақыруға құқылы. Өкілдікті ресімдеу Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен жүргізіледі.

2. Кәмелетке толмаған адамның немесе сот әрекетке қабілетсіз деп таныған адамның құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауды олардың заңды өкілдері жүзеге асырады.

3. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауды заңды өкіл жүзеге асырады.

4. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін медициналық ұйым осы Кодекстің 85-бабы 2-тармағының 3) тармақшасында және 183-бабының 5-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, адвокат немесе заңды өкілді шақыру мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

182-бап. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмекті ұйымдастыру

1. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмекті ұйымдастыру мақсатында мемлекет:

1) еңбек терапиясына, жаңа мамандықтарға оқытуға арналған өндірістік-емдеу объектілері мен құрылымдық бөлімшелерді, сондай-ақ мүгедектерді қоса алғанда, психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарды осы ұйымдарда еңбекке орналастыру үшін еңбек жағдайлары жеңілдетілген арнайы өндірістер, цехтар немесе учаскелер ашады;

2) психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға медициналық-әлеуметтік оңалтуды тұрғылықты жері бойынша ұйымдастыруды және жүргізуді қамтамасыз етеді, ал қажет болған жағдайда пациенттің қалауы бойынша анонимді түрде жүзеге асырылатын болады.

2. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар кәмелетке толмаған адамдарға, сондай-ақ сот әрекетке қабілетсіз деп таныған адамдарға медициналық-әлеуметтік оңалту олардың заңды өкілдерінің келісуімен өткізіледі.

183-бап. Психиатриялық куәландыру

1. Психиатриялық куәландыру зерттеп-қаралатын адамның психикалық, мінез-құлқының бұзылушылығын (ауруларын) анықтау, психикалық денсаулық саласында медициналық көмектің қажеттігін анықтау мақсатында, сондай-ақ қамқорлық туралы мәселені шешу, еңбекке уақытша жарамсыздықты айқындау, кәсіби жарамдылығына, оның ішінде әскери-дәрігерлік сараптама жүргізу үшін жүргізіледі.

2. Психиатриялық куәландыруды, сондай-ақ профилактикалық қарап-тексеруді:

куәландыру себептерін көрсете отырып, зерттеп-қаралатын адамның жазбаша келісімімен немесе оның заңды өкілдерінің жазбаша өтініші бойынша;

кәмелетке толмаған адамға немесе сот әрекетке қабілетсіз деп таныған адамға қатысты олардың заңды өкілдерінің жазбаша келісімімен;

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес әскери-дәрігерлік сараптама жүргізу кезінде психиатр дәрігер жүргізеді.

Зерттеп-қаралатын адамды психиатриялық куәландырудың деректері мен оның психикалық денсаулық жағдайы туралы қорытынды медициналық құжаттамада тіркеледі, онда психиатр-дәрігерге көріну себептері мен медициналық ұсынымдар да көрсетіледі.

3. Зерттеп-қаралатын адамның немесе кәмелетке толмаған адамның заңды өкілі қарсылық білдірген немесе келісімі болмаған жағдайда куәландыру қорғаншылық және қамқоршылық органының шешімі бойынша жүргізіледі, оған сотқа шағым жасалуы мүмкін.

4. Осы баптың 5-тармағының 1) тармақшасында көзделген жағдайларды қоспағанда, психиатриялық куәландыру жүргізетін дәрігер зерттеп-қаралатын адамға және оның заңды өкіліне өзін психиатр ретінде таныстыруға міндетті.

5. Зерттеп-қаралатын адам психикалық бұзылуы (ауруы) асқынған деп жорамалдауға негіз болатын әрекеттер жасаған кезде, оған өзінің келісуінсіз немесе заңды өкілінің келісуінсіз психиатриялық куәландыру жүргізілуі мүмкін, бұл:

1) оның өзіне және айналасындағыларға тікелей қауіп төндіруіне;

2) оның дәрменсіздігіне, яғни тиісті күтім болмаған жағдайда негізгі тіршілік қажеттіліктерін өз бетінше қанағаттандыруға қабілетсіздігіне;

3) егер адамға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсетілмей қалған болса, психикалық жай-күйінің нашарлауы салдарынан оның денсаулығына елеулі зиян келуіне байланысты туындайды.

6. Егер зерттеп-қаралатын адам осы Кодекстің 193-бабының 2-тармағында көзделген тәртіппен динамикалық бақылауда тұрса, оған оның заңды өкілінің келісуінсіз психиатриялық куәландыру жүргізілуі мүмкін.

7. Адамға психиатриялық сараптама және психиатриялық куәландыру Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізіледі.

8. Осы баптың 5-тармағында көзделген жағдайларда психиатриялық куәландыру туралы шешімді психиатр-дәрігерлер комиссиясы адамның заңды өкілін хабардар ете отырып, қабылдайды.

9. Осы баптың 6-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, адамды өзінің келісуінсіз немесе оның заңды өкілінің келісуінсіз психиатриялық куәландыру туралы шешімді мұндай куәландыру үшін осы баптың 5-тармағында санамаланған негіздердің бар-жоғы туралы мәліметтер қамтылған өтініш бойынша психиатр-дәрігер қабылдайды.

10. Психиатриялық куәландыру туралы өтініш жазбаша түрде болуы, онда мұндай куәландырудың қажеттігін негіздейтін толық мәліметтер және ол адамның (не оның заңды өкілінің) психиатр-дәрігерге көрінуден бас тартуы туралы деректер қамтылуы тиіс. Психиатр-дәрігер шешім қабылдау үшін қажетті қосымша мәліметтер сұратуға құқылы, психиатр-дәрігер өтініште осы баптың 5-тармағында көзделген мән-жайлардың жоқ екенін анықтап немесе жазбаша түрде негіздей отырып, психиатриялық куәландырудан бас тартады.

11. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымға орналастырылған кәмелетке толмаған немесе сот әрекетке қабілетсіз деп таныған адам осы бапта көзделген тәртіппен психиатр-дәрігерлер комиссиясының міндетті түрде куәландыруына жатады.

12. Кәмелетке толмаған адам немесе сот әрекетке қабілетсіз деп таныған адам емделуге жатқызу мерзімін ұзарту туралы мәселені шешу үшін алғашқы алты ай ішінде кемінде айына бір рет психиатр-дәрігерлер комиссиясының куәландыруына жатады. Ауруханада жату мерзімін алты айдан астам уақытқа ұзарту туралы шешім Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасында белгіленген тәртіппен психиатр-дәрігерлер комиссиясының өтініші негізінде сот шешімі бойынша шығарылады.

13. Психиатр-дәрігерлер комиссиясы немесе психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымның әкімшілігі кәмелетке толмаған адамның немесе сот әрекетке қабілетсіз деп таныған адамның заңды өкілдері оларды

ауруханаға жатқызу кезінде жолсыздықтарға жол берілгенін анықтаған жағдайда ұйымның әкімшілігі көрсетілген мән-жайлар анықталған сәттен бастап жиырма төрт сағат ішінде бұл туралы прокурорға және қамқорлыққа алынған адамның тұрғылықты жері бойынша қорғаншылық және қамқоршылық органына хабарлайды.

184-бап. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға медициналық көмек көрсету

1. Мемлекет:

1) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде шұғыл және жоспарлы психикалық денсаулық саласында медициналық көмек беруге;

2) психиатриялық сараптамаға, еңбекке уақытша жарамсыздықты айқындауға;

3) психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға әлеуметтік-тұрмыстық көмек көрсетуге және еңбекке орналасуына жәрдемдесуге;

4) ерекше қажеттіліктері бар адамдар үшін тең мүмкіндіктерді қамтамасыз етуге бағытталған медициналық бағдарламалар мен шараларды жүзеге асыруға кепілдік береді.

2. Психиканың, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) диагнозын денсаулық сақтау саласындағы заңнамаға, сондай-ақ аурулардың қолданыстағы сыныптамасында белгіленген өлшемшарттарға сәйкес психиатр-дәрігер, медициналық-санитариялық алғашқы көмек дәрігері қояды. Мәжбүрлі тәртіппен емдеуге жатқызылған адамға диагнозды психиатр-дәрігерлер комиссиясы қояды. Диагнозды азаматтардың қоғамда қабылданған моральдық, мәдени, саяси және діни құндылықтармен келіспеуіне негіздеуге не оның психикалық денсаулық жағдайына тікелей байланысы жоқ өзге де себептерге негіздеуге болмайды.

3. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адамның диагностикасы және оны емдеу үшін Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасында рұқсат етілген медициналық құралдар мен әдістер қолданылады.

4. Медициналық құралдар мен әдістер ауырсыну ауытқуларының сипатына қарай диагностикалық және емдеу мақсаттарында ғана қолданылады және оларды адамды жазалау түрінде пайдалануға тыйым салынады.

5. Дәрігер психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамға, егер ол жазылған ақпараттың мәнін дұрыс қабылдай алатын болса немесе оның заңды өкіліне психиканың, мінез-құлқының бұзушылығы (ауруының) сипаты, емдеу мақсаттары мен әдістері туралы жазбаша ақпаратты, сондай-ақ ұсынылатын емдеудің ұзақтығы, болуы мүмкін ауруды сезіну, жанама әсерлер туралы және күтілетін нәтижелер туралы деректерді психиатриялық куәландыру жүргізілген кезден бастап қырық сегіз сағат ішінде береді. Медициналық құжаттамада берілген ақпарат туралы жазба жасалады. Қалған жағдайларда бұл ақпарат осы Кодекстің 279-бабының 4-тармағына сәйкес ұсынылуы мүмкін.

6. Осы баптың 7-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адамды емдеу оның немесе оның заңды өкілдерінің келісімін алғаннан кейін жүргізіледі.

7. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адамның келісуінсіз немесе оның заңды өкілінің келісуінсіз емдеу Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген негіздер бойынша медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларын қолданған кезде ғана, сондай-ақ осы Кодекстің 153-бабының 1-тармағында көзделген негіздер бойынша ауруханаға мәжбүрлеп жатқызған кезде жүргізілетін болады. Ауруханаға шұғыл жатқызуды қоспағанда, мұндай жағдайларда емдеу психиатр-дәрігерлер комиссиясының шешімі бойынша жүзеге асырылады. Адамды оның келісуінсіз ауруханаға жатқызу кезінде психиатр-дәрігерлер комиссиясының емдеу тәртібі туралы шешімді қабылдауы оны емдеуге жатқызған сәттен бастап қырық сегіз сағат ішінде қамтамасыз етілуі тиіс.

8. Осы баптың 7-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адамның немесе оның заңды өкілінің ұсынылып отырған емдеуден бас тартуға немесе оны тоқтатуға құқығы бар.

9. Емделуден бас тартқан адамға не оның заңды өкіліне емдеуді тоқтатудың ықтимал зардаптары түсіндірілуі тиіс. Емделуден бас тарту оның ықтимал зардаптары туралы мәліметтер көрсетіле отырып, психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адамның немесе оның заңды өкілінің және психиатр-дәрігердің қолы қойылып, медициналық құжаттамаға жазбамен ресімделеді.

185-бап. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымның стационарына емдеуге жатқызу

1. Адамда психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығының (ауруының) болуы және психиатр-дәрігердің зерттеп-қарау жүргізу немесе оны стационар жағдайында емдеу қажеттігі туралы шешімі стационарға емдеуге жатқызу үшін негіз болып табылады.

2. Осы Кодекстің 153-бабында көзделген жағдайларды қоспағанда, адамды стационарға емдеуге жатқызу оның өтініші бойынша немесе оның жазбаша келісуімен ерікті түрде жүзеге асырылады.

3. Кәмелетке толмаған адам стационарға өзінің заңды өкілінің жазбаша келісуімен емдеуге жатқызылады.

4. Емдеуге жатқызу туралы шешім қабылданған сәттен бастап жиырма төрт сағат ішінде прокурорға жазбаша хабарланып, заңды өкілі қарсы болған немесе ол болмаған жағдайда кәмелетке толмаған адамды стационарға емдеуге жатқызу қорғаншылық және қамқоршылық органының шешімі бойынша жүргізіледі, ол туралы сотқа шағым жасалуы мүмкін.

5. Адамды емдеуге жатқызуға алынған келісім медициналық құжаттамаға сол адамның немесе оның заңды өкілінің және психиатр-дәрігердің қолы қойылған жазбамен ресімделеді.

6. Стационарға мәжбүрлеп емдеуге жатқызуға сот шешімінің негізінде жол беріледі.

Сот шешім шығарғанға дейін адамды стационарға мәжбүрлеп емдеуге жатқызуға осы Кодекстің 153-бабы 1-тармағының 2), 3) және 4) тармақшаларында көзделген жағдайларда ғана жол беріледі.

Сот шешімінсіз мәжбүрлеп емдеуге жатқызудың әрбір жағдайында психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымның әкімшілігі адамды стационарға орналастырған кезден бастап Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес қырық сегіз сағат ішінде прокурорға жазбаша хабарлама жібереді, сондай-ақ жұбайы (зайыбы), жақын туыстары және (немесе) заңды өкілдері туралы мәліметтер болған кезде оларға хабарлайды.

7. Адамның стационарда мәжбүрлеу тәртібінде болуы оны емдеуге жатқызу үшін негіздер сақталатын уақыт ішінде ғана жалғастырылады.

8. Стационарға мәжбүрлеу тәртібінде емдеуге жатқызылған адам алғашқы алты ай ішінде оны емдеуге жатқызу мерзімін ұзарту туралы мәселені шешу үшін психиатр-дәрігерлер комиссиясының кемінде айына бір рет куәландыруына жатады. Емдеуге жатқызу мерзімін алты айдан астам уақытқа ұзарту мәжбүрлеп емдеуге жатқызу және емдеу мерзімін ұзарту қажеттілігі туралы психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымның өтініші негізінде сот шешімі бойынша жүргізіледі, оған психиатр-дәрігерлер комиссиясының қорытындысы қоса беріледі.

9. Мәжбүрлеу тәртібінде емдеуге жатқызылған адамды кезектен тыс куәландыру пациенттің өзінің немесе оның заңды өкілінің қалауы бойынша жүргізілуі мүмкін.

Осы Кодекстің 153-бабының 1-тармағында көзделген негіздер бойынша стационарға емдеуге жатқызылған адам емдеуге жатқызылған кезден бастап қырық сегіз сағат ішінде емдеуге жатқызудың негізділігі туралы шешім қабылдайтын психиатр-дәрігерлер комиссиясының міндетті түрде куәландыруына жатады. Емдеуге жатқызу негізсіз деп танылып, емдеуге жатқызылған адам стационарда қалғысы келмеген жағдайларда, ол дереу шығарылуға тиіс.

10. Мәжбүрлеп емдеуге жатқызуға келіспеген жағдайда психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адам немесе оның заңды өкілі сотқа жүгінуге құқылы.

186-бап. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымның стационарынан шығару

1. Стационардан шығару адам сауыққан немесе оның психикалық жай-күйі одан әрі стационарлық емдеуді қажет етпейтіндей жақсарғаннан кейін, сондай-ақ стационарға орналастыру үшін негіз болған зерттеп-қарау немесе сараптама аяқталғаннан кейін жүргізіледі.

2. Стационарда өз еркімен жатқан адамды одан шығару өзінің жеке өтініші, оның заңды өкілінің өтініші бойынша немесе оны емдеуші дәрігердің шешімі бойынша жүргізіледі.

3. Стационарға мәжбүрлеу тәртібінде емдеуге жатқызылған адамды одан шығару психиатр-дәрігерлер комиссиясының қорытындысы, сот шешімі не прокурордың қаулысы бойынша жүргізіледі.

4. Соттың ұйғарымы бойынша медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары қолданылған адамды шығару сот ұйғарымы бойынша ғана жүргізіледі.

5. Стационарға өз еркімен орналастырылған пациентті, егер психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымның психиатр-дәрігерлер комиссиясы осы Кодекстің 153-бабының 1-тармағында көзделген оны мәжбүрлеу тәртібінде емдеуге жатқызудың негіздерін анықтайтын болса, одан шығарудан бас тартылуы мүмкін. Мұндай жағдайда оның стационарда болуы, емдеуге жатқызу мерзімін ұзарту және оны стационардан шығару туралы мәселені осы Кодекстің 183-бабының 8 және

9-тармақтарында және осы баптың 3-тармағында белгіленген тәртіппен шешіледі.

187-бап. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамға қатысты медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары

1. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар, қоғамға қауіпті іс-әрекеттер жасаған адамға қатысты медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары сот шешімі бойынша, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген негіздер бойынша және тәртіппен қолданылады.

2. Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарында:

1) амбулаториялық жағдайларда мәжбүрлеп бақылау және психиатрда емделу;

2) жалпы үлгідегі психиатриялық стационарда мәжбүрлеп емдеу;

3) мамандандырылған үлгідегі психиатриялық стационарда мәжбүрлеп емдеу;

4) жіті бақыланатын мамандандырылған үлгідегі психиатриялық стационарда мәжбүрлеп емдеу түрінде жүзеге асырылады.

3. Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларын қолдану үшін стационарға орналастырылған адам стационарда болған бүкіл кезеңінде еңбекке жарамсыз деп танылады.

4. Психикасының және мінез-құлқының бұзылушылығы бар, мәжбүрлеп емдеуде жатқан адамдардың пайдалануы үшін жеке және заңды тұлғалардан түсетін ақшалай

қаражатты, оның ішінде зейнетақы төлемдері мен жіті бақыланатын мамандандырылған үлгідегі мемлекеттік психиатриялық ұйымның қолма-қол ақшаның бақылау шотына аударылатын мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақыларды пайдалану қағидаларын уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

5. Жіті бақыланатын мамандандырылған үлгідегі мемлекеттік психиатриялық ұйымның қолма-қол ақшаның бақылау шотының қаражатын пайдалану жөніндегі есепке алумен есептілік, сондай-ақ олардың пайдаланылуын бақылау Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

6. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы бар адамдарды мәжбүрлеп емдеу түрінде психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымды күзету осы ұйымның әкімшілігіне жүктеледі және Қазақстан Республикасының күзет қызметі саласындағы заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

7. Жіті бақыланатын мамандандырылған үлгідегі мемлекеттік психиатриялық ұйымды күзету Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі айқындаған тәртіпке сәйкес уәкілетті органмен бірлесіп жүзеге асырылады.

8. Жіті бақыланатын мамандандырылған үлгідегі мемлекеттік психиатриялық ұйымды инженерлік-техникалық күзет құралдарымен жабдықтауды уәкілетті орган Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі уәкілетті органмен бірлесіп айқындаған тәртіпке сәйкес жүзеге асырады.

188-бап. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға қатысты медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары

1. Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары қылмыстық құқық бұзушылықтар жасаған, емделуге мұқтаж деп танылған психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамға, сондай-ақ әкімшілік құқық бұзушылық жасаған және ерікті емделуден жалтаратын адамдарға қатысты сот шешімі бойынша қолданылады.

2. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымдарға мәжбүрлеп емдеуге жіберу соттылыққа әкеп соқтырмайды.

Мәжбүрлеп емдеуде болу уақыты еңбек өтілін үзбейді және жалпы еңбек өтіліне есепке жатқызылады.

3. Мемлекеттік тұрғын үй қорынан берілген тұрғын үйде тұратын мәжбүрлеп емдеуге жіберілген адамдардың тұрғын үйі емделуде болған бүкіл уақытында сақталады.

4. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар мәжбүрлеп емдеуде жатқан адамның:

1) мәжбүрлеп емдеуге арналған ұйымдардың ішкі тәртіп қағидаларымен және осы ұйымда болу тәртібін регламенттейтін өзге құжаттармен танысуға;

2) хат-хабар алысуға, жібірілімдер, бандерольдер, ақша, пошта аударымдарын алуға және жіберуге, телефонды пайдалануға, келушілерді қабылдауға, мерзімді баспа басылымдарына жазылуға;

3) тамақтануға, материалдық-тұрмыстық және медициналық қызметтер алуға;

4) Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес жұмысқа орналасуға;

5) дербес жеке шотындағы қаражаттың есебінен тамақ өнімдерін және алғашқы қажеттілік заттарын, сондай-ақ мәжбүрлеп емдеуге арналған ұйымның аумағында сақтауға және пайдалануға тыйым салынбаған өзге де заттарды сатып алуына;

6) ішкі тәртіп қағидаларында айқындалған тәртіппен жақын туыстарымен кездесуге ;

7) шектеусіз хат алмасуға;

8) сәлем-сауқат алуға, ішкі тәртіп қағидаларында айқындалған тәртіппен жіберілімдер жіберуге және оларды алуға;

9) олардың жеке шотына есепке жатқызылатын ақша аударымдарын алуға;

10) күнделікті серуендеуге;

11) ұйым қызметкерлерінің әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органға, прокуратура органдарына, сотқа шағым жасауға құқығы бар.

5. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының , мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар, ұйымда мәжбүрлеп емдеуде жатқан адам:

1) белгіленген ішкі тәртіп қағидаларын сақтауға;

2) мәжбүрлеп емдеуге арналған ұйым әкімшілігінің және медицина персоналының заңды талаптарын орындауға;

3) тағайындалған емдеуді қабылдауға;

4) ұйымның мүлкіне ұқыпты қарауға;

5) мәжбүрлеп емдеуге арналған ұйымда тазалық пен тәртіпті сақтауға, сондай-ақ оның аумағын аптасына кемінде екі сағат жинастыруды жүзеге асыру;

6) жеке гигиенаны сақтауға міндетті.

189-бап. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының , мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адамдарды мәжбүрлеп емдеуге рәсімдеу

1. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының , мінез – құлқының бұзылушылығына (аурулары) байланысты мәжбүрлеп емдеуге рәсімделетін адамға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымның медициналық куәландыру күні мен орны туралы хабарланады.

Хабарлама табысталғаны туралы хабарланып, тапсырысхатпен, телеграммамен жіберіледі.

2. Психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйым медициналық куәландыру күні мен орны туралы тиісті түрде (дәлелді себептердің болуын қоспағанда) хабарлаған және психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымның уәжді қорытындысы негізінде медициналық куәландырудан жалтарған адамды мәжбүрлеп емдеу үшін ішкі істер органдары күштеп әкеледі.

3. Күштеп әкелу тек жұмыс күндері сағат тоғыздан он сегізге дейін үш сағаттан аспайтын мерзімге мәжбүрлеп зерттеп-қарау өткізілетін орынға медициналық куәландырудан жалтарған адамды мәжбүрлеп әкелу жолымен жүзеге асырылады.

4. Адамның келу мүмкіндігінен айыратын ауру, жақын туыстарының қайтыс болуы, табиғи зілзала, белгіленген мерзімде келу мүмкіндігінен айыратын өзге де себептер медициналық куәландыруға адамның келмеуінің дәлелді себептері болып табылады. Белгіленген мерзімде шақырту бойынша келуге кедергі келтіретін дәлелді себептердің бар екендігі туралы әкелінетін адам мәжбүрлеп әкелуге бастама жасаушыға хабардар етуге міндетті.

5. Күштеп әкелу туралы қорытынды күштеп әкелінетін адамға күштеп әкелуді орындаудың алдында жарияланады, бұл қорытындыдағы оның қолымен расталады.

Әкелінетін адам қол қоюдан бас тартқан жағдайда ол туралы қорытындыда белгі жасалады.

190-бап. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамды мәжбүрлеп емдеуді ұйымдастыру

1. Ұйымда мәжбүрлеп емдеуде жатқан, психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адам Қазақстан Республикасының Конституциясында көзделген азаматтардың барлық құқықтары мен бостандықтарына ие.

2. Ұйымда мәжбүрлеп емдеуде жатқан, психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адамның құқықтары мен бостандықтарын жүзеге асыруды шектеуге Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларда ғана жол беріледі.

3. Ұйымда мәжбүрлеп емдеуде жатқан, психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адам өзінің қалауы бойынша жұмыспен қамтамасыз етіледі, оған Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасы қолданылады.

4. Мәжбүрлеп емдеуге арналған ұйымда мәжбүрлеп емдеу кезеңінде зерттеп-қарауға арналған мәжбүрлеп емдеуге жатқызу уақыты есептеледі.

5. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамды мәжбүрлеп емдеуге арналған

ұйымда ұстау шарттары уәкілетті орган бекітетін ішкі тәртіп қағидаларында белгіленеді.

6. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымда мәжбүрлеп емделуде жатқан, ішкі тәртіп қағидаларын бұзатын немесе емделуден жалтаратын психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адам егер оның әрекеттері айналасындағылардың өмірі мен денсаулығына немесе өзіне тікелей қауіп төндірсе, арнайы палатаға орналастырылады. Арнайы палатаға орналастыру адамды орналастырған сәттен бастап жиырма төрт сағат ішінде прокурорға хабарлай отырып, мәжбүрлеп емдеуге арналған ұйым басшысының жазбаша өкімі бойынша он тәулікке дейінгі мерзімге жүргізіледі. Басшы жұмыс орнында болмаған жағдайда, арнайы палатаға орналастыру туралы шешімді кейіннен басшыны ақпараттандыра отырып, мәжбүрлеп емдеуге арналған ұйымның лауазымы бойынша жоғары қызметкері қабылдайды, ол арнайы палатада ұстау мерзімдерін жазбаша өкімде айқындайды.

7. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адамның мәжбүрлеп емдеуге арналған ұйымнан өз бетінше кетуі, сол сияқты ұйымға белгіленген мерзімде келмеуі емдеуден жалтару болып табылады және Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауаптылыққа алып келеді. Оны мәжбүрлеп емдеуге жеткізуді Қазақстан Республикасының ішкі істер органдары сот қаулысының негізінде жүзеге асырады.

Психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адамның мәжбүрлеп емдеуге арналған ұйымда өз бетінше болмаған кезеңі емдеу мерзіміне есептелмейді.

8. Құқық бұзушылық жасағаны және (немесе) материалдық залал келтіргені үшін ұйымда мәжбүрлеп емдеуде жатқан, психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адам Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жауаптылықта болады.

191-бап. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адамдарды мәжбүрлеп емдеуге арналған ұйымнан шығару

1. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адам:

1) сот айқындаған мәжбүрлеп емдеу мерзімі өткен кезде;

2) соттың қаулысы бойынша мәжбүрлеп емдеуге кедергі келтіретін ілеспелі ауыр сырқаттардың анықталуына байланысты;

3) соттың қаулысы бойынша сәтті емделуіне байланысты мерзімінен бұрын, бірақ кемінде алты ай өткен соң мәжбүрлеп емдеуді тоқтатады және мәжбүрлеп емдеуге арналған ұйымнан шығарылады.

2. Ұйымда мәжбүрлеп емдеуде жатқан, психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адам емдеуден жалтарған жағдайда, емделуге жатқызу мерзімі ұйым әкімшілігінің медициналық қорытындыға негізделген өтінішінің негізінде соттың шешімі бойынша, бірақ бір жылдан аспайтын мерзімге ұзартылуы мүмкін. Бұл ретте ұйымда болу уақыты екі жылдан аспауға тиіс.

3. Мәжбүрлеп емдеуге арналған ұйымнан шығарылған адамға ұйымның сақтау камерасында алып қойылған және сақталатын құжаттары, ақшасы мен заттары қайтарылады.

4. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды пайдалануға байланысты психикасының , мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адамдардың еңбек шарттары Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасында айқындалады.

5. Мәжбүрлеп емдеуге арналған ұйымнан шығарылатын адамдар туралы ұйымның әкімшілігі тұрмыстық жағдайына және жұмысқа орналасуына жәрдем көрсету үшін тұрғылықты жері бойынша жергілікті атқарушы органға және бақылауды қамтамасыз ету үшін тұрғылықты жері бойынша денсаулық сақтау ұйымына хабарлайды.

6. Соттың қаулысы бойынша емделіп шыққан ретінде мерзімінен бұрын шығарылғандардан басқа, мәжбүрлеп емдеуге арналған ұйымнан шығарылған соң мәжбүрлеп емдеуге жатқызылған адам тұрғылықты жері бойынша психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымға есепке тұруға және уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен оларда бір қалыпта ұстауға арналған емделуден өтуге міндетті.

Есепке тұрудан және бір қалыпта ұстауға арналған емделуден жалтарған жағдайда адамды ішкі істер органдары күштеп алып келуі мүмкін.

7. Мәжбүрлеп емдеуге арналған ұйымнан шығарылған адамды жұмысқа орналастыру және тұрмыс жағдайына көмек тұрғылықты жері бойынша жүзеге асырылады және жергілікті атқарушы органдарға жүктеледі.

192-бап. Психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсету кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету шаралары

1. Стационарлық жағдайларда психикалық денсаулық саласында медициналық көмекті емдеуге жатқызылған адам мен басқа да адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз етудің неғұрлым шектеулі жағдайларында медицина персоналы оның құқықтары мен заңды мүдделерін сақтай отырып, жүзеге асырылады.

2. Емдеуге мәжбүрлеп жатқызылып, стационарда болған кезде емдеуге жатқызылған адамға күш қолданып, қысым жасау және оны оқшаулау шаралары, психиатр-дәрігердің пікірінше, оның өзіне немесе басқа адамдарға тікелей қауіп төндіретін іс-әрекеттерін өзге әдістермен болғызбау мүмкін болмаған жағдайда, әдістермен және сол уақыт кезеңінде ғана қолданылады және ол медицина персоналының тұрақты бақылауымен жүзеге асырылады. Күш қолданып, қысым жасау

немесе оқшаулау шараларының түрлері мен қолданылу уақыты туралы медициналық құжаттамада жазба жасалып, оның заңды өкіліне хабарланады.

3. Құқық қорғау органдарының қызметкерлері медицина қызметкерлеріне мәжбүрлеп куәландыруды, мәжбүрлеп емдеуге жатқызуды жүзеге асырған кезде жәрдемдесуге, емдеуге жатқызылатын адамды қарап-тексеру мақсатында оның қасына бару үшін, сондай-ақ емдеуге жатқызылған адам (емдеуге жатқызылуға тиіс адам) тарапынан айналасындағылардың өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін жағдайларда қауіпсіз жағдайларды қамтамасыз етуге міндетті.

193-бап. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарды динамикалық байқау

1. Осы баптың 2-тармағында көзделген жағдайларда психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (ауруы) бар адамның немесе оның заңды өкілінің келісуіне қарамастан, психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға динамикалық байқау белгіленетін болады және ол психиатр-дәрігердің тұрақты қарап-тексеруі арқылы адамның психикалық денсаулығының жай-күйін байқауды және оған қажетті медициналық әлеуметтік көмек көрсетуді көздейді.

2. Динамикалық байқау бұзылушылығы созылмалы немесе тұрақты болып, ауыр, өзгермейтін сипат алған, асқынған ауру белгілері жиі болатын адамға белгіленетін болады.

3. Динамикалық байқау, сондай-ақ психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға динамикалық байқауды тоқтату қағидаларын уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

4. Психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамның психикалық жай-күйі өзгерген кезде осы Кодекстің 183-бабында көзделген негіздер бойынша және тәртіппен өзінің келісуінсіз немесе өз заңды өкілінің келісуінсіз куәландырылуы мүмкін. Мұндай жағдайларда психиатр-дәрігерлер комиссиясының шешімі бойынша психикасының, мінез-құлқының бұзылушылығы (аурулары) бар адамдарға динамикалық байқау қайта жалғастырылуы мүмкін.

2-параграф. Орфандық аурулар кезінде медициналық көмек көрсету

194-бап. Орфандық аурулар кезінде медициналық көмек көрсету

1. Орфандық (сирек кездесетін) ауруларға адамның өміріне қауіп төндіретін немесе мүгедектікке әкеп соғатын, кездесу жиілігі ресми айқындалған деңгейден аспайтын, сирек кездесетін ауыр сырқаттар жатады.

2. Орфандық ауруларды емдеу тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде жүзеге асырылады.

3. Орфандық аурулардың және оларды емдеуге арналған дәрілік (орфандық) заттардың тізбесін мынадай өлшемшарттарды:

Қазақстан Республикасында таралуын;

осындай емдеуді жүргізу үшін Қазақстан Республикасының аумағында әзірленген және тіркелген дәрілік заттар бар (курабельді пациенттер) жүйелі емдеудің қажеттілігін ;

әзірленген және әлемде бар, бірақ Қазақстан Республикасының аумағында қолдануға тіркелмеген дәрілік заттарды қолдана отырып, жүйелі емдеудің қажеттілігін; әлемде емдеу үшін әзірленген дәрілік заттары жоқ аурулардың болуы;

медициналық терапияның болмауына байланысты (инкурабельді пациенттер) паллиативтік көмек көрсету қажеттілігін ескере отырып, уәкілетті орган бекітеді.

4. Орфандық аурулардың және оларды емдеуге арналған дәрілік заттардың тізбесін қалыптастыру қағидаларын уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

22-тарау. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтары

195-бап. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтары

1. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтары жергілікті атқарушы органдардың шешімімен құрылады.

2. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарының қызметін ұйымдастыру тәртібін және уақытша бейімделу және детоксикация орталығының ішкі тәртіп қағидаларын Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігімен келісім бойынша айқындайды.

196-бап. Тұлғаларды уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарына орналастыру негіздері

Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарына адамдарды орналастырудың негізі болып наркологиялық ұйымның персоналы жүргізген адамның алкогольдік масаң күйінде (интоксикация) табылып орналастырғандығы туралы медициналық куәландыру қорытындысы болып табылады.

197-бап. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарына орналастырылған адамдарды қабылдау және тіркеу

1. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарына орналастырылатын адамдарды қабылдау және тіркеу, жеке тексеріп-қарау, медициналық куәландыру жүргізу тәртібі, сондай-ақ алып қоюға жататын заттардың тізбесі уақытша бейімдеу және детоксикация орталықтарының қызметін ұйымдастыру қағидаларына сәйкес айқындалады.

2. Алкогольдік масаң (интоксикация) күйдегі адамдарды уақытша бейімделу және детоксикация орталығына орналастыру туралы тұрғылықты жері бойынша жақын туыстарына дереу хабарланады.

Шетелдікті уақытша бейімделу және детоксикация орталығына орналастыру кезінде медицина персоналы бұл туралы Қазақстан Республикасының Бас

прокуратурасына, Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігіне, Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік комитетіне және Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігіне хабарлайды.

198-бап. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарында ұстау режимі

1. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарында ұсталушы адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ететін және олардың өз бетімен кету мүмкіндігін болдырмайтын режим белгіленеді. Үй-жайларды ұстау шарттары, жабдықтауға қойылатын талаптар уақытша бейімделу және детоксикация орталығының ішкі тәртіп қағидаларымен айқындалады.

2. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарына орналастырылған ер адамдар әйелдерден бөлек орналастырылады.

3. Уақытша бейімделу орталықтарына орналастырылған кәмелетке толмағандар олардың заңды өкілдерінің келісімімен тиісті медициналық ұйымның бейінді бөлімшелеріне жатқызылады.

4. Инфекциялық және паразиттік аурулармен ауыратын адамдар уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарына орналастырылған басқа адамдармен ұсталынбайды.

199-бап. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарына орналастырылған адамдардың құқықтары мен міндеттері

1. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарына орналастырылған адамдар:

1) олардың құқықтары мен міндеттері, ұстау режимі туралы ақпарат алуға;

2) уақытша бейімделу және детоксикация орталығындағы болу кезінде жеке басының қауіпсіздігіне;

3) материалдық-тұрмыстық және медициналық-санитариялық қызметтерді алуға;

4) олардың құқықтары мен заңды мүдделерін бұзу мәселелері бойынша наркологиялық ұйымның медицина персоналына, сондай-ақ полиция, прокуратура органдарына, сотқа жүгінуге құқылы.

2. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарына орналастырылған адамдар Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігімен келісім бойынша бекіткен уақытша бейімделу және детоксикация орталығының ішкі тәртіп қағидаларын сақтауға міндетті.

200-бап. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарына орналастырылған адамдарды босату

1. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарына орналастырылған адамдар қабылданған сәттен бастап тәулік ішінде орталықта қосымша бақылау мен емдеуді қажет етпейтін жағдайын жақсартуға қол жеткізгеннен кейін дереу босатылуға тиіс.

2. Босатылған адамдарға, сақталуы заңсыз болып табылатын заттардан басқа, олардан сақтауға алынған құжаттар, ақша мен заттар қолхатпен қайтарылады.

3. Уақытша бейімделу және детоксикация орталықтарына орналастырылатын адамдар атыс қаруын немесе суық қаруды, жарылғыш, күшті әсер ететін немесе улы заттарды, есірткі құралдарын, психотроптық заттар мен олардың прекурсорларын заңсыз сақтаған кезде шешімдер Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қабылданады.

4. Шығару кезінде адамға оның Уақытша бейімделу және детоксикация орталығында болғаны туралы анықтама беріледі.

23-тарау. Медициналық көмектің көлемі

201-бап. Медициналық көмек көлемі

Медициналық көмек мынадай:

1) осы Кодекстің 202-бабына сәйкес ұсынылатын тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін білдіретін, ең төмен;

2) "Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ұсынылатын міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмекті білдіретін, базалық;

3) мыналарды:

заңды және жеке тұлғалардың ерікті жарналарының қаражаты есебінен көрсетілетін ерікті медициналық сақтандыру шеңберіндегі медициналық көмекті;

ақылы қызметтер көрсету және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де көздер есебінен көрсетілетін медициналық көмекті;

әскери қызметшілерге, ғарышкерлікке кандидаттарға, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарының қызметкерлеріне, олардың отбасы мүшелеріне, құқық қорғау органдарының зейнеткерлеріне, әскери қызметтен, арнаулы мемлекеттік органдардағы қызметтен босатылған адамдарға, сондай-ақ мемлекеттік қызметшілер мен Қазақстан Республикасы азаматтарының жекелеген санаттарына Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген қаражат есебінен әскери-медициналық (медициналық) мекемелерде (ұйымдарда) көрсетілетін медициналық көмекті қамтитын қосымша медициналық көмектің көлемінде ұсынылады.

202-бап. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі

1. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі Қазақстан Республикасының азаматтарына, оралмандарға, босқындарға, Қазақстан Республикасының аумағында тұрақты тұратын шетелдіктерге және азаматтығы жоқ адамдарға бюджет қаражаттары есебінен ұсынылады, барынша дәлелденген тиімділігі бар профилактикалық, диагностикалық және емдік медициналық қызметтер көрсетуді, сондай-ақ дәрілік қамтамасыз етуді қамтиды.

Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің тізбесін Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітеді.

Қазақстан Республикасында уақытша болатын шетелдіктер мен баспана іздеген адамдардың, азаматтығы жоқ адамдардың егер Қазақстан Республикасының заңдарында және Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарда өзгеше көзделмесе, уәкілетті орган айқындайтын тізбеге сәйкес айналасындағыларына қауіп төндіретін қатты аурулар кезінде тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін алуға құқығы бар.

2. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлеміне кіретін медициналық көмек Қазақстан Республикасының аумағында клиникалық практикаға жіберілген медицина қызметкерлерінің клиникалық хаттамасының негізінде көрсетіледі.

3. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлеміне:

1) жедел медициналық көмек;

2) алғашқы медициналық-санитариялық көмек;

3) уәкілетті орган айқындайтын тізбе бойынша амбулаториялық жағдайдағы мамандандырылған медициналық көмек;

4) уәкілетті орган айқындайтын тізбе бойынша стационарды алмастыратын жағдайдағы мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялы медициналық көмек;

5) уәкілетті орган айқындайтын тізбе бойынша жоспарлы нысанда стационар жағдайындағы мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялы медициналық көмек;

6) шұғыл нысанда сақтандырылмаған адамдар үшін уәкілетті орган айқындайтын тізбе бойынша стационар жағдайындағы мамандандырылған көмек, оның ішінде тәулік бойы стационардың қабылдау бөлімінде емдеуді талап етпейтін, диагнозды белгіленгенге дейін емдік-диагностикалық іс-шараларды жүргізу;

7) уәкілетті орган айқындайтын аурулар тізбесі бойынша паллиативтік медициналық көмек және мейіргерлік күтім;

8) негізгі ауруды емдеу кезінде қалпына келтіру емі және медициналық оңалту, сондай-ақ кеш қалпына келтіру кезеңінде туберкулезбен ауыратын және туберкулезбен ауырған науқастарды қалпына келтіріп емдеу және медициналық оңалту;

9) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлеміне кіретін медициналық көмекті көрсету кезінде патологиялық-анатомиялық диагностика, сондай-ақ патологиялық-анатомиялық ашу;

10) ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіндердің бөліктерін) транспланттау мақсатында ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіндердің бөліктерін) алу үшін мәйітті дайындау, алу, консервациялау, дайындау, сақтау, тасымалдау кіреді.

4. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде дәрілік заттармен, медициналық бұйымдармен, мамандандырылған емдік өнімдермен, иммундық-биологиялық препараттармен қамтамасыз ету:

1) денсаулық сақтау ұйымдарының дәрілік формулярларына сәйкес стационар және стационарды алмастыратын жағдайларда жедел көмек, сондай-ақ мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялы медициналық көмек көрсету кезінде;

2) алғашқы медициналық-санитариялық көмек көрсету кезінде – Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітетін қарсы профилактикалық егулер жүргізілетін аурулар тізбесіне сәйкес;

3) алғашқы амбулаториялық жағдайларда медициналық-санитариялық көмек және мамандандырылған көмек көрсету кезінде уәкілетті орган бекітетін белгілі бір аурулары (жай-күйлері) бар Қазақстан Республикасы азаматтарының жекелеген санаттарын тегін және (немесе) жеңілдікпен қамтамасыз етуге арналған дәрілік заттар, медициналық бұйымдар мен мамандандырылған емдік өнімдердің тізбесіне сәйкес жүзеге асырылады.

5. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін ұсыну кезінде денсаулық сақтау субъектілері Қазақстан Республикасында тіркелген дәрілік заттар, медициналық бұйымдар мен бейімделген емдік өнімдерді пайдаланады. Дәрілік заттар Қазақстандық ұлттық дәрілік формулярға енгізілген болуы тиіс.

Уәкілетті орган айқындаған тәртіппен нақты бір пациенттің өмірлік көрсетілімі бойынша медициналық көмек көрсету не сирек кездесетін (орфандық) аурулары және (немесе) жай-күйлері бар пациенттердің шектелген контингентіне медициналық көмек көрсету үшін Қазақстан Республикасында тіркелмеген дәрілік заттарды және медициналық бұйымдарды қолдануға жол береді.

6. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде денсаулық сақтау субъектілерінен көрсетілетін қызметтерді сатып алуды әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры және бюджеттік бағдарламалардың әкімшілері жүзеге асырады.

7. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін көрсету кезінде шығындарды өтеуді (көрсетілетін қызметтерге ақы төлеуді) әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры және бюджеттік бағдарламалардың әкімшілері жүзеге асырады.

8. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде шарттар жасасуға басым құқыққа аккредиттелген денсаулық сақтау ұйымдары ие болады.

203-бап. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін қалыптастыру қағидаттары

1. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі әмбебаптық, қолжетімділік, дәлелділік, шынайылық және реттеушілік қағидаттарының негізінде қалыптастырылады.

2. Әмбебаптық қағидаты осы Кодекстің 202-бабының 1-тармағында көрсетілген адамдардың табыс деңгейіне және әлеуметтік мәртебесіне қарамастан, медициналық көмектің ең төменгі көлемімен жалпыға бірдей және тең қамтуды білдіреді.

3. Қолжетімділік қағидаты осы Кодекстің 202-бабының 1-тармағында көрсетілген адамдардың Қазақстан Республикасының аумағында тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін алу мүмкіндігін білдіреді.

4. Дәлелділік қағидаты тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің тізбесіне енгізілген медициналық көрсетілетін қызметтердің және дәрілік заттардың тиімділігі мен қауіпсіздігі туралы ғылыми дәлелденген деректердің болуын білдіреді.

5. Шынайылық қағидаты тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің мемлекеттік бюджет параметрлеріне сәйкестігін білдіреді.

6. Реттеушілік қағидаты тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін көрсету кезінде ұсынылатын медициналық көрсетілетін қызметтерге тарифтерді және дәрілік заттардың шекті бағаларын мемлекеттік реттеуді білдіреді.

204-бап. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде медициналық көмек көрсету мақсаттары

Мыналар:

- 1) аурулардың диагностикасы мен емдеу;
- 2) созылмалы аурулардың асқынуларын, ағзалар мен тіндердің зақымдарын бақылау;
- 3) аурулардың ерте сатыларда өршуінің және олардың салдарының алдын алу;
- 4) жүктілік және босану кезіндегі медициналық күтім;
- 5) пациенттерде өз денсаулығын бақылау дағдыларын қалыптастыру;
- 6) терминалды (түпкілікті) ауру сатысындағы жазылмайтын науқастарға медициналық күтім тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде медициналық көмек көрсетудің мақсаттары болып табылады.

205-бап. Денсаулық сақтау саласындағы ең төменгі әлеуметтік стандарттар

Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі, халыққа көрсетілетін денсаулық сақтау қызметтерінің қолжетімділігін қамтамасыз ету "Ең төменгі әлеуметтік стандарттар және олардың кепілдіктері туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес денсаулық сақтау саласындағы ең төменгі әлеуметтік стандарттар болып табылады.

206-бап. Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмек

1. Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде:

1) мыналар:

тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде профилактикалық қарап-тексерулерді қоспағанда, уәкілетті орган белгілеген тәртіппен және кезеңділікпен профилактикалық медициналық қарап-тексерулерді;

алғашқы медициналық-санитариялық көмек дәрігерлердің жолдамасы бойынша бейінді мамандардың қабылдаулары мен консультациялары;

созылмалы аурулары бар адамдарды уәкілетті орган белгілеген тәртіппен және кезеңділікпен бейінді мамандардың динамикалық байқауын;

уәкілетті орган айқындайтын тізбе бойынша халықтың жекелеген санаттарына шұғыл және жоспарлы нысанда стоматологиялық көмек көрсетуді;

диагностикалық қызметтерді, оның ішінде уәкілетті орган айқындайтын тізбе бойынша зертханалық диагностиканы қамтитын амбулатория жағдайындағы мамандандырылған медициналық көмек;

2) стационарды алмастыратын жағдайларда мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялы медициналық көмек (тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде ауруларды емдеу жағдайларын қоспағанда);

3) стационар жағдайында жоспарлы нысанда мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялы медициналық көмек (тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде ауруларды емдеу жағдайларын қоспағанда);

4) шұғыл нысанда стационар жағдайындағы мамандандырылған көмек, оның ішінде тәулік бойы стационар жағдайында емдеуді талап етпейтін, диагноз белгіленгенге дейін тәулік бойы стационардың қабылдау бөлімінде емдік-диагностикалық іс-шараларды жүргізу (тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде ауруларды емдеу жағдайларын қоспағанда);

5) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберіндегі жағдайларды қоспағанда, негізгі ауруды емдеу кезінде қалпына келтіру емі және медициналық оңалту, сондай-ақ кеш қалпына келтіру кезеңінде қалпына келтіріп емдеу және медициналық оңалту;

6) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлеміне кірмейтін патологиялық-анатомиялық диагностика ұсынылады.

2. Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек көрсету кезінде дәрілік заттармен, медициналық бұйымдармен, мамандандырылған емдік өнімдермен, иммундық-биологиялық препараттармен қамтамасыз ету:

1) денсаулық сақтау ұйымдарының дәрілік формулярларына сәйкес стационар және стационарды алмастыратын жағдайда мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялы медициналық көмек;

2) уәкілетті орган бекітетін белгілі бір аурулары (жай-күйлері) бар азаматтардың жекелеген санаттарына арналған дәрілік заттар, медициналық бұйымдардың тізбесіне сәйкес амбулатория жағдайында алғашқы медициналық-санитариялық және мамандандырылған медициналық көмек көрсету кезінде жүзеге асырылады.

3. Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек көрсету кезінде денсаулық сақтау субъектілері Қазақстан Республикасында тіркелген, Қазақстандық ұлттық дәрілік формулярға енгізілген дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды, бейімделген емдік өнімдерді, иммундық-биологиялық препараттарды пайдаланады.

Уәкілетті орган айқындаған тәртіппен нақты бір пациенттің өмірлік көрсетілімі бойынша медициналық көмек көрсету не сирек (орфандық) аурулары және (немесе) жай-күйлері бар пациенттердің шектелген контингентіне медициналық көмек көрсету үшін Қазақстан Республикасында тіркелмеген дәрілік заттарды және медициналық бұйымдарды қолдануға жол беріледі.

4. Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде денсаулық сақтау субъектілерінен көрсетілетін қызметтерді сатып алуды әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры жүзеге асырады.

5. Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде шығындарды өтеуді (көрсетілетін қызметтерге ақы төлеу) әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры жүзеге асырады.

6. Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде шарттар жасасуға басым құқыққа аккредиттелген денсаулық сақтау ұйымдары ие болады.

207-бап. Ерікті медициналық сақтандыру шеңберіндегі медициналық көмек

Ерікті медициналық сақтандыру тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлеміне енгізілген медициналық көрсетілетін қызметтерді және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмектің көлемін, сондай-ақ шығыстарын сақтандыру компаниясы өтейтін қосымша бағдарламаларды алуға мүмкіндік беретін жеке сақтандыру түрі болып табылады.

Ерікті медициналық сақтандыру бағдарламасы:

сақтандырушы жалпы сақтандыру сомасын немесе көрсетілетін медициналық қызметтердің әрбір түрі бойынша жекелеген сақтандыру сомаларын көрсете отырып, ақы төлейтін ерікті сақтандыру шартының шеңберіндегі медициналық көрсетілетін қызметтердің;

сақтандырушы (сақтандырылған) медициналық көрсетілетін қызметтер алатын денсаулық сақтау ұйымдарының тізбесін көздейді.

Медициналық көрсетілетін қызметтердің тізбесін сақтандыру ұйымы сақтандырушымен (сақтандырылған) келісу бойынша белгілейді.

208-бап. Ақылы қызметтерді көрсету және өзге де көздер есебінен ұсынылатын медициналық көмек

1. Ақылы негізде ұсынылатын медициналық көмекті (ақылы медициналық көрсетілетін қызметтер) денсаулық сақтау субъектілері шарттық негізде денсаулық сақтау саласындағы стандарттарға сәйкес көрсетеді.

2. Ақылы медициналық қызметтерді қалыптастыру көздері азаматтардың өз қаражаты, ерікті медициналық сақтандыру қаражаты, жұмыс берушілердің қаражаты және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де көздер болып табылады.

3. Ақылы медициналық көрсетілетін қызметтер адамдарға:

1) пациенттердің бастамасы бойынша, оның ішінде алғашқы медициналық-санитариялық көмек және денсаулық сақтау ұйымдары мамандарының жолдамасыз медициналық-санитариялық алғашқы көмек, диагностикалық және емдік қызметтер көрсету;

2) денсаулық сақтау ұйымдарының дәрілік формулярына енгізілмеген дәрілік заттармен емдеу;

3) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмектің тізбесіне кірмейтін медициналық зерттеулер жүргізу;

4) тиісті жолдамасыз санаторийлік-курорттық ұйымдарда көрсетілетін қалпына келтіру емі және медициналық оңалту;

5) медициналық көрсетімдерсіз медициналық-генетикалық зерттеулер;

6) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде көзделмеген және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесі үстінен медициналық зерттеп-қарау;

7) шарт бойынша, оның ішінде ерікті медициналық сақтандыру бойынша медициналық көмек көрсету;

8) осы Кодекстің 86-бабының 1 және 2-тармақтарында көзделген жағдайларды қоспағанда, шетелдіктерге және азаматтығы жоқ адамдарға медициналық көмек көрсету кезінде ұсынылады.

4. Ақылы медициналық емес көрсетілетін қызметтер адамдарға қосымша сервистік көрсетілетін қызметтер (жайлылығы жоғары палаталарда болуды қоса алғанда, қосымша тұрмыстық және сервистік қызметтер; медициналық көрсетімдерге негізделмеген қосымша күтім; қосымша тамақтандыру; палаталар мен кабинеттерді медициналық емес жабдықтың қосымша түрлерімен жарақтандыру: телефон, теледидар, ұйымдық техника, тоңазытқыш; көлік және басқа да көрсетілетін қызметтер) кезінде ұсынылады.

5. Ақылы көрсетілетін қызметтердің түрлерін және оларға арналған бағалар прейскурантын денсаулық сақтау субъектілері көрнекі ақпарат, оның ішінде интернет-ресурстар арқылы халықтың назарына жеткізеді.

6. Ақылы қызметтер көрсету кезінде денсаулық сақтау субъектілері уәкілетті орган бекіткен нысандар бойынша денсаулық сақтау жүйесінің медициналық ақпараттық жүйелерінде бастапқы есепке алу және есептілік құжаттамасын жүргізуді жүзеге асырады.

7. Денсаулық сақтау ұйымы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен олар жүгінген сәттен бастап адамдарға уақытылы және сапалы ақылы медициналық қызметтер көрсеткені үшін жауапты болады.

8. Денсаулық сақтау субъектілерінің ақылы қызметтер көрсету тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

9. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде көрсетілетін медициналық көмекті ақылы негізде ұсынуға тыйым салынады.

24-тарау. Донорлық және транспланттау

1-параграф. Қан және оның компоненттерінің донорлығы

209-бап. Донорлық, қан, оның компоненттерін және қан препараттарын дайындау

1. Донорлық функцияны жүзеге асыру арқылы азаматтардың денсаулығын сақтауға донорлардың ерікті түрде қатысуы қанның, оның компоненттерінің донорлығы болып табылады.

2. Донорлық функцияны жүзеге асыру үшін донорларды тарту өтеусіз немесе өтеулі негізде жүргізіледі.

Өтеулі негізде донорларды тарту донорлық функцияны өтеусіз негізде орындайтын донорлар болмаған кезде жүзеге асырылады.

3. Қан және оның компоненттерін дайындау процесі мыналарды:

1) донор қанын алу процесі болып табылатын қан донациялауды;

2) жекелеген қан компоненттерін (плазмалар, жасушалар) алу процесі болып табылатын қан компоненттерін донациялауды қамтиды.

4. Қанды дайындау және қайта өңдеу процесінде:

1) қанның одан жасушалар және жасушасыз орта компоненттері түрінде бөлінген қанның құрамдас бөліктері болып табылатын қан компоненттері;

2) қан компоненттерін қайта өңдеу кезінде алынған дәрілік заттар болып табылатын қан препараттары алынады.

210-бап. Донорлық, қанды, оның компоненттерін дайындау мен қан препараттарын өндіру саласындағы қызметті жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымдары мен өзге де ұйымдар

1. Аллогенді донорлардан қанды, оның компоненттерін дайындауды, өңдеуді, сақтауды және өткізуді тиісті лицензиясы бар мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдары жүзеге асырады.

2. Қан препараттарын өндіруді тиісті лицензиясы бар ұйымдар жүзеге асырады.

3. Донорлық, қанды, оның компоненттері мен препараттарын дайындау саласындағы қызметті жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымдары мен өзге де ұйымдар олардың сапасы үшін Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен жауаптылықта болады, сондай-ақ қанды, оның компоненттерін мынадай мақсаттар:

1) клиникалық қолдану;

2) қан препараттарын өндіру;

3) ин витро диагностикасы үшін реагенттер және (немесе) медициналық бұйымдарға шығыс материалдарын (оның ішінде клиникалық қолдануға жарамсыз қан компоненттерінен) дайындау үшін өткізеді.

4. Қазақстан Республикасының аумағында төтенше немесе соғыс жағдайы енгізілген жағдайда, донорлықты ұйымдастыру Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

211-бап. Донорлық қанның, оның компоненттері мен препараттарының қауіпсіздігі мен сапасын қамтамасыз ету

1. Донорлық қанның, оның компоненттері мен препараттарының қауіпсіздігі уәкілетті орган бекіткен донорларды медициналық қуәландыруға, медициналық қолдану үшін қан өнімдерін өндіру кезіндегі қауіпсіздікке және сапаға қойылатын белгіленген талаптарды сақтау арқылы қамтамасыз етіледі.

Қан қызметі саласында қызметті жүзеге асыратын ұйымдарда орындалатын зертханалық зерттеулер сапасына бағалау жүргізуді уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен республикалық қан қызметінің референс-зертханасы жүзеге асырады.

Республикалық қан қызметінің референс-зертханасы туралы ережені уәкілетті орган бекітеді.

2. Тиісінше таңбаланбаған донорлық қанды, оның компоненттерін, препараттарын пайдалануға және өткізуге тыйым салынады.

3. Донорлық қанды, оның компоненттерін және препараттарын құюды жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымдары мен медицина қызметкерлері оларды қауіпсіз қолдану жөніндегі тиісті талаптардың, сондай-ақ трансфузиялық көмек көрсету тәртібінің сақталуын қамтамасыз етуге міндетті.

212-бап. Донорлардың құқықтары мен міндеттері

1. Он сегіз жасқа толған, тиісті медициналық қуәландырудан өткен және қарсы көрсетілімдері жоқ, медициналық мақсаттарда қан және оның компоненттерін донациялауды жүзеге асыруға ерікті түрде ниет білдірген жеке тұлға донор болуға құқылы.

2. Донор:

1) қан мен оның компоненттерін донациялауды өтеусіз жүзеге асыруға;

2) қан мен оның компоненттерін уәкілетті орган белгілеген мөлшерде ақылы донациялауды жүзеге асыруға;

3) медициналық зерттеп-қарау нәтижелерімен танысуға;

4) осы Кодекске сәйкес көтермеленуге құқылы.

3. Донор қазіргі немесе бұрын ауырған барлық аурулары туралы өзіне белгілі мәліметтерді, сондай-ақ есірткі, психотроптық заттарды, сол тектестер мен прекурсорларды пайдаланғаны туралы хабарлауға міндетті.

213-бап. Донорды медициналық зерттеп-қарау

1. Қан мен оның компоненттерін донациялау алдында донор тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен міндетті түрде тегін медициналық зерттеп-қараудан өтеді.

2. Донорлық функцияны жүзеге асыру үшін денсаулық жағдайы туралы анықтамалар мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарында тегін негізде беріледі.

3. Қан және оның компоненттерінің донорын медициналық куәландыруы тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде жүзеге асырылады.

214-бап. Жұмыс берушілер мен ұйымдардың қан және оның компоненттерінің донорлығын дамыту бойынша донорға берілетін кепілдіктері, құқықтары мен міндеттері

1. Қызметкер медициналық зерттеп-қарау және қан және (немесе) оның компоненттерін донациялау кезінде жұмыс күндері орташа жалақысы сақтала отырып, жұмыстан босатылады.

2. Өтеусіз негізде қанды және (немесе) оның компоненттерін донациялауды жүзеге асырған донорға орташа жалақысы сақтала отырып, қосымша бір демалыс күн беріледі, бұл жыл сайынғы еңбек демалысына қосылуы мүмкін. Осы кепілдіктер донациялау кезінен бастап бір жыл бойы жарамды.

Қанды және (немесе) оның компоненттерін донациялау болмаған кезде қосымша демалыс күні берілмейді.

3. Егер донор болып табылатын қызметкер жұмыс берушімен келісім бойынша қанды және (немесе) оның компоненттерін донациялау күндері жұмысқа шықса, оның орташа айлық жалақысы сақтала отырып, өзінің қалауы бойынша басқа демалыс күні беріледі не бұл күн жыл сайынғы еңбек демалысына қосылуы мүмкін.

4. Донор болып табылатын қызметкерді қанды және (немесе) оның компоненттерін донациялау күндері түнгі уақыттағы жұмыстарға, үстеме жұмыстарға, ауыр жұмыстарға, еңбек жағдайлары зиянды және (немесе) қауіпті жұмыстарға тартуға жол берілмейді.

5. Донор болып табылатын әскери қызметшілер, құқық қорғау және арнаулы мемлекеттік органдардың қызметкерлері, сондай-ақ студенттер (оқушылар) қанды және (немесе) оның компоненттерін донациялау күндері нарядтарда, вахталарда тұрудан және қызметтің басқа да түрлерін атқарудан және оқу-тәрбие процесінен босатылады.

6. Донорларды көтермелеу Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

7. Қанның және (немесе) оның компоненттерінің донациясын өтеусіз негізде жүзеге асырған донор қанның және (немесе) оның компоненттерін донациялағаннан кейін өз қанының көлемі мен организмінің энергетикалық шығындарын толтыру үшін таңдауы бойынша тегін тамақ не уәкілетті орган белгілейтін мөлшерде оның ақшалай баламасын алады.

Қанды және (немесе) оның компоненттерін донациялау болмаған кезде қанның және (немесе) оның компоненттерін донациялағаннан кейін өз қанының көлемі мен организмінің энергетикалық шығындарын толтыру үшін тегін тамақ не оның ақшалай баламасы берілмейді.

8. Қан және оның компоненттерінің донациясын ақылы негізде орындаған қанның, оның компоненттерінің донорына қанды, оның компоненттерін дайындау саласында қызметті жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымы уәкілетті орган белгілейтін тәртіппен және мөлшерде ақы төлейді. Қан және оның компоненттерінің донациясын ақылы негізде орындайтын донорларға ақы төлеу тәртібін, өлшемшарттары мен мөлшерлерін уәкілетті орган белгілейді.

9. Жұмыс берушілер мен ұйымдардың басшылары донорлықты дамытуды қамтамасыз ететін жағдайлар жасау мақсатында:

1) денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдарына, мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарына Қазақстан Республикасының азаматтарын донорлар қатарына тартуда жәрдемдесуге;

2) қанның, оның компоненттерін алу үшін қажетті үй-жайларды өтеусіз беруге және жағдай жасауға;

3) донор болып табылатын қызметкерді зерттеп-қарау және қанның, оның компоненттерін донациялау күні жұмыстан кедергісіз босатуға;

4) донор болып табылатын қызметкерге осы Кодексте белгіленген кепілдіктерді беруге міндетті.

10. Жұмыс берушілер мен ұйымдар басшыларының донорларды қосымша көтермелеуге құқығы бар.

2-параграф. Ағзаларды (ағзалардың бөлігін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөлігін) транспланттау

215-бап. Ағзаларды (ағзалардың бөлігін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөлігін) транспланттау және оларды алу шарттары

1. Адам, адамның мәйіті немесе жануар ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) транспланттау бойынша донорлар болуы мүмкін.

2. Адамның ағзаларын (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерін (тіннің бөліктерін) мәжбүрлеп алуға және оларды ауыстырып салуға тыйым салынады.

3. Адамның ағзаларын (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерін (тіннің бөліктерін) сатып алуға-сатуға тыйым салынады. Сатып алу фактісі анықталған жағдайда, жауапкершілік Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес айқындалады.

4. Реципиентпен туыстық байланыстағы немесе онымен тіні үйлесетін адам транспланттау бойынша тірі донор болуы мүмкін.

5. Тірі донор жан-жақты медициналық зерттеп-қараудан өтуге және өзінен ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) алуға болатындығы туралы консилиумның қорытындысын алуға тиіс.

6. Кәмелетке толмаған немесе әрекетке қабілетсіз адам болып табылатын адамнан ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) алуға тыйым салынады.

7. Тірі донордан ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) алу гемопоэздік дің жасушаларын қоспағанда, оның нотариат куәландырған жазбаша келісуімен ғана жүзеге асырылуы мүмкін.

8. Егер алу кезінде денсаулық сақтау ұйымына осы адам тірі кезінде немесе заңды өкілдері ол өлгеннен кейін оның ағзаларын (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерін (тіннің бөліктерін) уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен реципиентке транспланттау үшін алуға келіспейтінін мәлімдегені туралы хабарланған болса, мәйіттен ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) алуға жол берілмейді.

Егер консилиум тіркеген өлім фактісінің даусыз дәлелдемелері болса, мәйіттен транспланттау үшін ағзалар (ағзалардың бөліктері) және (немесе) тіндер (тіннің бөліктері) алынуы мүмкін.

Өлім туралы қорытынды биологиялық өлімнің немесе бас миының біржола семуінің (мидың өлімінің) расталуы негізінде уәкілетті орган айқындаған тәртіппен беріледі.

9. Транспланттау үшін жұп ағзаның бірі, олардың болмауы денсаулықтың біржола бұзылуына әкеп соқтырмайтын ағзаның бір бөлігі немесе тін ғана алынуы мүмкін.

10. Кейіннен транспланттау үшін ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) алуды қамтамасыз ететін адамдардың биологиялық өлімді немесе бас миының біржола семуін растауға қатысуына тыйым салынады.

11. Ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) транспланттауды қамтамасыз ету үшін:

ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) транспланттауды күту парағы;

ағзалар (ағзалардың бөліктері) және (немесе) тіндер (тіннің бөліктері) реципиенттерінің;

ағзалар (ағзалардың бөліктері) және (немесе) тіндер (тіннің бөліктері) донорларының;

өлгеннен кейін оның ағзаларын (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерін (тіннің бөліктерін) донорлығына қарсы адамдар тіркелімі қалыптастырылады.

12. Ағзалар (ағзалардың бөліктері) және (немесе) тіндер (тіннің бөліктері) реципиенттерінің, сондай-ақ ағзалар (ағзалардың бөліктері) және (немесе) тіндер (тіннің бөліктері) донорларының, өлгеннен кейін оның ағзаларының (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерінің (тіннің бөліктерін) донорлығына қарсы адамдар тіркелімдерін қалыптастыру және жүргізу тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

216-бап. Ағзаларды (ағзалардың бөлігін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөлігін) транспланттау тәртібі

1. Ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) транспланттау қажеттілігі туралы медициналық қорытындыны тиісті денсаулық сақтау ұйымының консилиумы береді.

2. Денсаулығының жай-күйі бойынша дұрыс шешім қабылдауға қабілетсіз реципиентке ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) транспланттау оның жұбайының (зайыбының) не жақын туыстарының бірінің немесе заңды өкілдерінің келісуімен жүргізіледі.

Транспланттау жүргізуді кешеуілдету реципиент өміріне қауіп төндіретін, ал осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген адамдар болмаған немесе олардың тұрған жері жоқ немесе оны анықтау мүмкін болмаған айрықша жағдайларда транспланттауды жүргізу туралы шешімді дәрігерлер консилиумы, ал оны жинау мүмкін болмаған жағдайда транспланттауды жүзеге асыратын дәрігер медициналық құжаттамаға жазбаларды ресімдей отырып және ол туралы кейіннен бір тәулік ішінде денсаулық сақтау ұйымының лауазымды адамдарын хабардар ете отырып қабылдайды.

3. Донордан ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) транспланттау тыйым салынатын аурулардың тізбесін уәкілетті орган бекітеді.

4. Ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және тіндерді (тіннің бөліктерін) алу, консервациялау, дайындау, сақтау, тасымалдау және ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және тіндерді (тіннің бөліктерін) транспланттау тиісті мамандық бойынша медициналық қызметті жүзеге асыруға лицензия болған кезде денсаулық сақтау ұйымдарында жүзеге асырылады.

Осы тармақ меншік нысанына және ведомстволық тиістілігіне қарамастан тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде, сондай-ақ пациенттердің өз қаражаты есебінен және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де қаражаттар есебінен ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) транспланттауды орындауға үміткер денсаулық сақтау ұйымдарына қолданылады.

5. Транспланттау мақсатында мәйіттен ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және тіндерді (тіннің бөліктерін) алу және консервациялау уәкілетті орган айқындайтын транспланттау жөніндегі үйлестіру орталығымен келісім бойынша донор ұйымында жүргізіледі.

Транспланттау мақсатында мәйіттен көру ағзаларын алу және консервациялау да сот-медициналық сараптама ұйымдарында уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен сот-медициналық сараптама органдарымен келісім бойынша жүргізіледі.

6. Ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және тіндерді (тіннің бөліктерін) алу, дайындау, сақтау, консервациялау, тасымалдау, донордан реципиентке транспланттау жүргізу тәртібі мен шарттарын уәкілетті орган айқындайды.

7. Денсаулық сақтау субъектілері стационарға жүгінген, түскен немесе жарақаттың және (немесе) мидың қан айналымының жіті бұзылысы себебі бойынша кома жағдайында емделудегі адамдар туралы мәліметті келіп түскен немесе комаға түскен сәттен бастап, уәкілетті орган айқындайтын транспланттау жөніндегі үйлестіру орталығына, сондай-ақ денсаулық сақтау субъектісінің орналасқан жері бойынша транспланттауды үйлестірушіге жедел хабарлауға міндетті.

Денсаулық сақтау субъектілерінің басшылары аталған норманы орындамағаны үшін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес жауапты болады.

8. Денсаулық сақтау субъектілерінің осы баптың 7-тармағын іске асыруын бақылауды жергілікті мемлекеттік денсаулық сақтауды басқару органы және медициналық көрсетілетін қызметтердің (көмектің) сапасы саласындағы мемлекеттік орган жүзеге асырады.

9. Осы бап ұрпақты болу тіндерін (жыныстық жасушаларды) қамтитын, адамның өсіп-өну процесіне қатысы бар ағзаларға (ағзалардың бөліктеріне) және (немесе) тіндерге (тіннің бөліктеріне), сондай-ақ қанға, оның компоненттеріне, гемопозддік дін жасушаларына, биомедициналық мақсаттарда пайдалану үшін адам және (немесе) жануар организмнің жасушаларына қолданылмайды.

217-бап. Ағзалардың (ағзалардың бөлігін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөлігін) транспланттауды үйлестіру және сүйемелдеу

1. Транспланттауды үйлестіру және сүйемелдеу мәселелерімен айналысатын денсаулық сақтау ұйымы және оның қызметі туралы ережені уәкілетті орган айқындайды.

Транспланттауды үйлестіру және сүйемелдеу – транспланттау мақсатында ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) алуды, консервациялауды, дайындауды, сақтау мен тасымалдауды реттеуді, сондай-ақ оны зертханалық сүйемелдеуді қамтитын ұйымдастырушылық процесс.

2. Транспланттау кезінде тіндердің иммунологиялық үйлесімділігін айқындау донорлық, қанды, оның компоненттерін және препараттарын дайындау саласындағы қызметті жүзеге асыратын ұйымдардың жанындағы құрылымдық бөлімше ретінде жұмыс істейтін тіндік типтеу зертханаларында (HLA-зертханалары) орындалады.

Ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) транспланттау кезінде тіндік үйлесімділікті айқындау қағидаларын және HLA-зертханаларының қызметі туралы ережені уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

3. Транспланттау кезінде тіндердің иммунологиялық үйлесімділігін айқындау халыққа транспланттау және гематологиялық көмек көрсететін ұйымнан зерттеуге жіберу негізінде жүзеге асырылады.

4. Тіндер банкінің қызметі биологиялық материалдардың қорын түзуге және олармен транспланттауды жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымдарын қамтамасыз етуге бағытталған.

5. Тіндер банкінің қызметін жүзеге асыру тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

218-бап. Ағзалар (ағзалардың бөліктері) және (немесе) тіндер (тіннің бөліктері) донорының және реципиентінің құқықтары

1. Осы Кодекстің 212-бабында көзделген құқықтардан басқа, донор:

1) денсаулық сақтау ұйымдарынан ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) алу бойынша алдағы араласуға байланысты өзінің денсаулығында орын алуы ықтимал асқынулар туралы толық ақпаратты талап етуге;

2) ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) алу бойынша жүргізілген араласуға байланысты денсаулық сақтау ұйымдарында тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде ем алуға, оның ішінде дәрі-дәрмек емін алуға;

3) ағзалар (ағзалардың бөліктері) және (немесе) тіндер (тіннің бөліктері) донорларының тіркеліміне енгізу үшін тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық зерттеп-қараудан өтуге;

4) ағзаларды (ағзалардың бөлігін), тіндерді (тіннің бөлігін) донациялауды өтеусіз негізде жүзеге асыруға құқылы.

2. Реципиент:

1) денсаулық сақтау ұйымдарынан ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) транспланттау бойынша алдағы араласуға байланысты өзінің денсаулығында орын алуы ықтимал асқынулар туралы толық ақпаратты талап етуге;

2) донорлық ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) алу және ауыстырып салу бойынша жүргізілген араласуға байланысты денсаулық сақтау ұйымында тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде ем алуға, оның ішінде дәрі-дәрмек емін алуға;

3) күту парағына енгізу үшін тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық зерттеп-қараудан өтуге құқылы.

3. Денсаулық сақтау ұйымдарының медицина және өзге де қызметкерлеріне донор және (немесе) реципиент туралы мәліметтерді жария етуге тыйым салынады.

219-бап. Жұмыс берушілер мен ұйымдар басшыларының ағзалардың (ағзалардың бөліктері) және (немесе) тіндердің (тіннің бөліктері) донорлығын дамытуды қамтамасыз ететін жағдайлар жасау жөніндегі міндеттері

1. Жұмыс берушілер мен ұйымдардың басшылары ағзалардың (ағзалардың бөліктерінің) және (немесе) тіндердің (тіннің бөліктерінің) донорлығын дамытуды қамтамасыз ететін жағдайлар жасау мақсатында:

1) денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдарына, денсаулық сақтау ұйымдарына азаматтарды ағзалардың (ағзалардың бөліктерінің) және (немесе) тіндердің (тіннің бөліктерінің) донорлары қатарына тартуына жәрдемдесуге;

2) ағзалардың (ағзалардың бөліктерінің) және (немесе) тіндердің (тіннің бөліктерінің) доноры болып табылатын қызметкерді жұмыстан кедергісіз босатуға міндетті.

2. Ағзалардың (ағзалардың бөліктерінің) және (немесе) тіндердің (тіннің бөліктерінің) доноры болып табылатын қызметкерге Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес орташа жалақысы сақтала отырып, транспланттау мақсатында ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) алу жүргізілетін медициналық ұйымға жету және ол жерден тұратын жеріне бару күндеріне кететін уақыт есепке алына отырып, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес еңбекке уақытша жарамсыздық парағы беріледі.

3. Жұмыс берушілер мен ұйымдар басшыларының ағзалардың (ағзалардың бөліктерінің) және (немесе) тіндердің (тіннің бөліктерінің) донорларын қосымша көтермелеуге құқығы бар.

220-бап. Гемопоздтік дің жасушалары (сүйек кемігі) донорларының тіркелімі

1. Гемопоздтік дің жасушаларын транспланттауды қамтамасыз ету мақсатында гемопоздтік дің жасушалары (сүйек кемігі) донорларының тіркелімін қалыптастыру және жүргізу уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады.

2. Гемопоздтік дің жасушалары донорын, оның ішінде халықаралық тіркелімдерден іздеу және жандандыру және гемопоздтік дің жасушаларын реципиентке дейін тасымалдау бойынша шығындарды өтеу тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

221-бап. Жасанды ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) транспланттау

1. Жасанды ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) транспланттау:

1) ағзалық жетіспеушілік;

2) донорлық ағзалар (ағзалардың бөліктері) және (немесе) тіндер (тіннің бөліктері) болмаған;

3) жасанды ағзаларды және тіндерді транспланттау үшін қарсы көрсетілімдер болмаған кезде жүзеге асырылады.

2. Жасанды ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) транспланттауға арналған көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдер тізбесін уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

3. Жасанды ағзалары (ағзалардың бөліктері) және (немесе) тіндері (тіннің бөліктері) бар Қазақстан Республикасының азаматтары қажет болған кезде уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен донорлық ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөліктерін) транспланттауға арналған күту парағына енгізіледі.

3-параграф. Адамның ағзаларын және тіндерін, гемопоздiк дiң жасушаларын (сүйек кемiгiн), қаны және оның компоненттерiн, жасушаларының, тiндерiнiң, биологиялық сұйықтықтары мен сөлдерiнiң үлгiлерiн әкелу, әкету

222-бап. Адамның ағзаларын және тiндерiн, гемопоздiк дiң жасушаларын (сүйек кемiгiн), донорлық лимфоциттерiн, жыныстық жасушаларын, эмбриондарын әкелу, әкету үшiн негiздер

1. Адамның ағзалары мен тiндерiн, гемопоздiк дiң жасушаларын (сүйек кемiгiн), донорлық лимфоциттерiн Қазақстан Республикасының аумағына әкелу:

- 1) денсаулық сақтау ұйымдарында транспланттау қажет болған;
- 2) Қазақстан Республикасының аумағында диагностикалық зерттеулер қажет болған ;
- 3) бiрлескен ғылыми зерттеулер жүргiзген кезде жүзеге асырылады.

2. Адамның ағзалары мен тiндерiн, гемопоздiк дiң жасушаларын (сүйек кемiгiн), донорлық лимфоциттерiн Қазақстан Республикасының аумағынан әкету:

1) Қазақстан Республикасының шегiнен тыс жердегi Қазақстан Республикасының азаматына, сондай-ақ шетелде тұратын және транспланттауды күтiп жүрген реципиенттерге медициналық көмек көрсету қажет болған кезде;

2) Қазақстан Республикасы азаматтарының Қазақстан Республикасының шегiнен тыс жердегi жақын туыстары мен жұбайына (зайыбына) медициналық көмек көрсету қажет болған кезде;

3) диагностикалық зерттеулер қажет болған кезде;

4) бiрлескен ғылыми зерттеулер жүргiзген кезде;

5) Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарда көзделген жағдайларда;

6) Қазақстан Республикасының аумағында тұратын донордың гемопоздiк дiң жасушаларын, сүйек кемiгiн, донорлық лимфоциттерiн шетелде тұратын және транспланттауды күтiп жүрген реципиентке транспланттауды жүргiзу қажет болған кезде жүзеге асырылады.

3. Осы баптың 1-тармағының 1) тармақшасында және 2-тармағының 1), 2) және 5) тармақшаларында көзделген жағдайларда, адамның ағзаларын, тiндерiн Еуразиялық экономикалық одақтың мүшелерi болып табылмайтын мемлекеттерден Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге және Қазақстан Республикасының аумағынан осы мемлекеттерге әкетуге арналған лицензияны уәкiлеттi орган медициналық қызметке арналған лицензияға сәйкес "трансплантология", "гематология" мамандығы бойынша қызметiн жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымдарының өтiнiшi бойынша адамның ағзалары мен тiндерi экспорт немесе iшкi тұтыну үшiн шығару кедендiк рәсiмдерiмен орналастырылған жағдайларда бередi.

4. Кедендiк аумақта қайта өңдеу, кедендiк аумақтан тыс қайта өңдеу және iшкi тұтыну үшiн қайта өңдеу кедендiк рәсiмдерiнiң қолданысын аяқтау мақсатында

адамның ағзалары және тіндері кедендік аумақта кедендік қайта өңдеу, кедендік аумақтан тыс қайта өңдеу, ішкі тұтыну үшін қайта өңдеу кедендік рәсімдерімен орналастырылған жағдайларда және кері экспорт пен кері импорт кедендік рәсімдерімен орналастырылған жағдайда, оларды Еуразиялық экономикалық одақтың мүшелері болып табылмайтын мемлекеттерден Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге және Қазақстан Республикасының аумағынан осы мемлекеттерге әкетуге арналған қорытындыны (рұқсат беру құжатын) уәкілетті орган береді.

5. Туыстас емес транспланттауды жүргізу мақсатында гемопоэздік дің жасушаларын, сүйек кемігін, донорлық лимфоциттерді Еуразиялық экономикалық одақтың мүшелері болып табылмайтын мемлекеттерден Қазақстан Республикасының аумағына әкелу және Қазақстан Республикасының аумағынан осы мемлекеттерге әкету уәкілетті орган берген қорытындының (рұқсат беру құжатының) негізінде жүзеге асырылады.

6. Жыныстық жасушалар мен эмбриондарды Еуразиялық экономикалық одақ мүшелері болып табылмайтын мемлекеттерден Қазақстан Республикасының аумағына әкелу және Қазақстан Республикасының аумағынан осы мемлекеттерге әкету уәкілетті орган берген қорытындының (рұқсат беру құжатының) негізінде мынадай жағдайларда:

1) Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау ұйымдарында экстракорпоралдық ұрықтандыру қажет болған;

2) диагностикалық зерттеулер қажет болған;

3) бірлескен ғылыми зерттеулер жүргізу;

4) Қазақстан Республикасының шегінен тыс жердегі Қазақстан Республикасының азаматын экстракорпоралдық ұрықтандыру қажет болған;

5) Қазақстан Республикасы азаматтарының Қазақстан Республикасының шегінен тыс жердегі жақын туыстары мен олардың жұбайына (зайыбына) экстракорпоралдық ұрықтандыру жүргізу қажет болған;

6) Қазақстан Республикасының аумағында тұратын донорға, шетелде тұратын реципиентке экстракорпоралдық ұрықтандыру жүргізу қажет болған;

7) Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарда көзделген жағдайларда жүзеге асырылады.

7. Жеке тұлғалардың адамның ағзалары мен тіндерін, жыныстық жасушалары мен эмбриондарын, гемопоэздік дің жасушаларын, сүйек кемігін, донорлық лимфоциттерін әкелуіне және әкетуіне жол берілмейді.

8. Адамның әкелуге және әкетуге арналған тіндері мен ағзаларын биологиялық қауіпсіздік тұрғысынан зерттеу, консервациялау және тасымалдау тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

223-бап. Адамның қан және оның компоненттерін, биологиялық материалдарының үлгілерін әкелу, әкету үшін негіздер

1. Қазақстан Республикасының аумағына адамның қан және оның компоненттерін, биологиялық материалдарының үлгілерін әкелу:

1) Қазақстан Республикасының аумағында медициналық көмек көрсету қажет болған кезде;

2) Қазақстан Республикасының аумағында диагностикалық зерттеулер жүргізу қажет болған кезде;

3) бірлескен ғылыми зерттеулер жүргізу кезінде;

4) шетелде тұратын донордың және Қазақстан Республикасында тұратын реципиенттің тін үйлесімділігін растау үшін HLA-жүйесі бойынша зертханалық зерттеулер жүргізу, сондай-ақ гемопоэздік дің жасушаларын транспланттау шеңберінде реципиенттің иммундық стимуляциясын жүргізу қажет болған кезде жүзеге асырылады.

2. Қазақстан Республикасының аумағынан адамның қан және оның компоненттерін, биологиялық материалдарының үлгілерін әкету:

1) Қазақстан Республикасының шегінен тыс жердегі Қазақстан Республикасының азаматына, сондай-ақ шетелде тұратын реципиенттерге медициналық көмек көрсету қажет болған кезде;

2) Қазақстан Республикасы азаматтарының Қазақстан Республикасының шегінен тыс жердегі жақын туыстары мен олардың жұбайына (зайыбына) медициналық көмек көрсету қажет болған кезде;

3) диагностикалық зерттеулер қажет болған кезде;

4) бірлескен ғылыми зерттеулер жүргізген кезде;

5) Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарда көзделген жағдайларда;

6) Қазақстан Республикасының халқын қан препараттарымен қамтамасыз ету үшін (келісімшарттық фракциялау) Қазақстан Республикасының қан қызметі саласында қызметін жүзеге асыратын мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарында дайындалған қан компоненттерінен плазмалық қан препараттарын шетелдік өндірушінің зауыттарында өндіру үшін қан компоненттерін шетелге жіберілген кезде;

7) Қазақстан Республикасында тұратын донордың және шетелде тұратын реципиенттің тін үйлесімділігін растау үшін HLA-жүйесі бойынша зертханалық зерттеулер жүргізу, сондай-ақ гемопоэздік дің жасушаларын транспланттау шеңберінде реципиенттің иммундық стимуляциясын жүргізу қажет болған кезде;

8) адам қанының компоненттерін және (немесе) биологиялық материалдарының үлгілерін реагенттерді және (немесе) ин витро диагностикасы үшін медициналық бұйымдарға шығыс материалдарын дайындау кезінде пайдаланылатын шикізат ретінде шетелге жіберу кезінде жүзеге асырылады.

3. Осы баптың 1 және 2-тармақтарында көзделген жағдайлардан басқа, адамның қан және оның компоненттерін, биологиялық материалдарының үлгілерін әкелу және әкету

қажетті биологиялық қасиеттері бар қан және оның компоненттері болмаған жағдайларда ғана жүзеге асырылатын алмасу тәртібімен жүзеге асырылуы мүмкін.

4. Осы баптың 1-тармағының 1) тармақшасында және 2-тармағының 1), 2) және 5) тармақшаларында көзделген жағдайларда, қан және оның компоненттерін Еуразиялық экономикалық одақтың мүшелері болып табылмайтын мемлекеттерден Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге және Қазақстан Республикасының аумағынан осы мемлекеттерге әкетуге арналған лицензияны уәкілетті орган медициналық қызметке арналған лицензияға сәйкес "қан дайындау" мамандығы бойынша қызметті жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымдарының өтініші бойынша қан және оның компоненттерін экспорт немесе ішкі тұтыну үшін шығару кедендік рәсімдерімен орналастырылған жағдайларда береді.

5. Кедендік аумақта қайта өңдеу, кедендік аумақтан тыс қайта өңдеу және ішкі тұтыну үшін қайта өңдеу кедендік рәсімдерінің қолданысын аяқтау мақсатында қан және оның компоненттері кедендік аумақта қайта өңдеу, кедендік аумақтан тыс қайта өңдеу, ішкі тұтыну үшін қайта өңдеу кедендік рәсімдерімен орналастырылған жағдайларда және кері экспорт пен кері импорт кедендік рәсімдерімен орналастырылған жағдайда, оларды Еуразиялық экономикалық одақтың мүшелері болып табылмайтын мемлекеттерден Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге, Қазақстан Республикасының аумағынан осы мемлекеттерге әкетуге арналған қорытындыны (рұқсат беру құжаты) уәкілетті орган береді.

6. Диагностикалық және ғылыми мақсаттарда пайдаланылатын, зерттеулердің сапасына сыртқы бақылау жүргізуге, оның ішінде референс-зерттеулер жүргізуге арналған немесе биомедициналық зерттеулер және (немесе) клиникалық зерттеулер жүргізу процесінде алынған адамның биологиялық материалдарының үлгілерін Қазақстан Республикасының аумағына әкелу және Қазақстан Республикасының аумағынан әкету уәкілетті орган берген қорытынды (рұқсат беру құжаты) негізінде жүзеге асырылады.

7. Осы баптың 1-тармағының 4) тармақшасын және 2-тармағының 7) тармақшасын қоспағанда, жеке тұлғалардың адамның қаны мен оның компоненттерін, биологиялық материалдарының үлгілерін әкелуіне және әкетуіне жол берілмейді.

224-бап. Адамның ағзаларын және тіндерін, қаны мен оның компоненттерін әкелу, әкету тәртібі

1. Осы Кодекстің 222-бабының 3-тармағында және 223-бабының 4-тармағында көрсетілген денсаулық сақтау ұйымдарының адамның ағзаларын және тіндерін, қаны мен оның компоненттерін Еуразиялық экономикалық одақтың мүшелері болып табылмайтын мемлекеттерден Қазақстан Республикасының аумағына әкелуі және Қазақстан Республикасының аумағынан осы мемлекеттерге әкетуі "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңында айқындалған тәртіппен

берілетін лицензия немесе қорытынды (рұқсат беру құжаты) негізінде жүзеге асырылады.

2. Уәкілетті орган адамның тіндерін, қан және оның компоненттерін әкелуге, әкетуге арналған лицензияны беру немесе беруден бас тарту туралы шешімді үш жұмыс күні ішінде, ал адамның ағзаларын әкелуге, әкетуге арналған лицензияны беру немесе беруден бас тарту туралы шешімді бір жұмыс күні ішінде қабылдайды.

3. Кедендік аумақта қайта өңдеу, кедендік аумақтан тыс қайта өңдеу және ішкі тұтыну үшін қайта өңдеу кедендік рәсімдерінің қолданысын аяқтау мақсатында адамның ағзалары мен тіндері, қан және оның компоненттері кедендік аумақта қайта өңдеу, кедендік аумақтан тыс қайта өңдеу, ішкі тұтыну үшін қайта өңдеу кедендік рәсімдерімен орналастырылған жағдайларда және кері экспорт пен кері импорт кедендік рәсімдерімен орналастырылған жағдайда, адамның ағзалары мен тіндерін, қаны мен оның компоненттерін әкелуге, әкетуге қорытындыны (рұқсат беру құжатын) беруден бас тарту туралы шешімді уәкілетті орган үш жұмыс күні ішінде қабылдайды.

4-БӨЛІМ. ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ САЛАСЫНДАҒЫ БІЛІМ БЕРУ ҚЫЗМЕТІ МЕН ҒЫЛЫМИ ҚЫЗМЕТ

25-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметі

225-бап. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметінің субъектілері және оны жүзеге асыру шарттары

1. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметі медициналық және фармацевтикалық білім беру ұйымдарында және денсаулық сақтау саласындағы білім беру бағдарламаларын іске асыратын өзге де білім беру ұйымдарында жүзеге асырылады.

2. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру мыналарды:

1) медициналық мамандықтар бойынша іске асырылатын медициналық білім беру бағдарламаларын;

2) фармацевтикалық мамандықтар бойынша іске асырылатын фармацевтикалық білім беру бағдарламаларын;

3) қоғамдық денсаулық мамандарын және өзге де денсаулық сақтау мамандарын даярлау бағдарламаларын қамтиды.

Коммерциялық емес акционерлік қоғам ұйымдық-құқықтық нысанында құрылған денсаулық сақтау саласындағы білім беру бағдарламаларын іске асыратын жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі ұйымдар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қызметтің барлық салаларында дербестікке ие және оқыту, зерттеу және шығармашылық бостандығы қағидаттарын басшылыққа алады.

3. Мыналар:

1) денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымының құрылымында симуляциялық кабинеттің (орталықтың) болуы;

2) дәрігерлерді даярлау кезінде – жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі ұйымда интеграцияланған және жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім беру бағдарламаларын (резидентура, докторантура) іске асыру;

3) клиникалық базаларда білім алушыларды даярлау кезеңінде білікті медицина қызметкерлері қатарынан тәлімгерлерді тарту;

4) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі ұйымдарда ғылыми ұйымдармен және денсаулық сақтау ұйымдарымен жасалған шарттар негізінде жұмыс істейтін университеттік клиникаларды және (немесе) интеграцияланған академиялық медициналық орталықтарды қалыптастыру медициналық мамандықтар бойынша медициналық білім беру бағдарламаларын іске асырудың міндетті шарты болып табылады.

4. Университеттік клиникалар, резидентура базалары және клиникалық базалар медициналық мамандықтар бойынша денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымдарының ғылыми-практикалық базалары болып табылады.

Университеттік клиника, интеграцияланған академиялық медициналық орталық, денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымдарының резидентура базасы және клиникалық базалары туралы ережелерді және оларға қойылатын талаптарды уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

Университеттік клиникалар, денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымдарының резидентура базасы және клиникалық базалары денсаулық сақтау саласындағы белгіленген талаптар мен стандарттарға, сондай-ақ университеттік клиникаға, резидентура базасына және клиникалық базаға қойылатын талаптарға көрсетілетін медициналық қызметтердің сәйкестігін тану мақсатында, осы Кодекстің 25-бабы 4-тармағында белгіленген аккредиттеу рәсіміне жатады.

5. Денсаулық сақтау саласындағы ғылыми ұйымдар мен білім беру ұйымдарының тұрақты дамудың стратегиялық мақсаттарына жету шеңберінде шетелдік жоғары оқу орындарымен және білім беру, ғылыми, клиникалық қызмет саласындағы медициналық ұйымдармен шарттар жасасуға құқығы бар.

Денсаулық сақтау саласындағы ғылыми ұйымдар мен білім беру ұйымдарының стратегиялық әріптестікті жүзеге асыру тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

6. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметінің сапасын қамтамасыз ету жөніндегі іс-қимылды үйлестіру үшін уәкілетті орган аккредиттеген денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымдары бірлестіктерінің:

1) Денсаулық сақтау саласындағы білім беру деңгейлері бойынша мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарды, үлгілік оқу жоспарлары мен бағдарламаларын, денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметінің сапасын қамтамасыз етуге бағытталған нұсқаулықтар мен ұсынымдарды әзірлеуге;

2) консультациялық-кеңес және сараптама ұйымдарында, уәкілетті органдар қалыптастыратын жұмыс топтарында білім беру және денсаулық сақтау саласындағы субъектілердің мүдделерін білдіруге құқығы бар.

226-бап. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметінің ерекшеліктері

1. Денсаулық сақтау жүйесі үшін кәсіптік ғылыми-педагог, медицина және фармацевтика кадрларын, қоғамдық денсаулық мамандарын және өзге де кәсіпқойларды даярлау және олардың біліктілігін арттыру денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметінің міндеттері болып табылады.

2. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру деңгейлері бойынша мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарды уәкілетті орган бекітеді және оқу жүктемесінің көлеміне (кредиттер санына) және түлектің құзыреттілігіне қойылатын жалпы талаптардың жиынтығын айқындайды.

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттардың талаптарына сәйкес, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы кәсіптік стандарттарда белгіленген біліктілік деңгейіне қойылатын талаптарды ескере отырып білім беру бағдарламаларын дербес әзірлейді.

Білім беру бағдарламаларының тізбесі денсаулық сақтау саласындағы білім беру деңгейлері бойынша білім беру бағдарламалары тізілімінде болады. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру деңгейлері бойынша білім беру бағдарламалары тізілімін жүргізу және тізілімге енгізу тәртібі уәкілетті орган айқындаған тәртіппен жүзеге асырылады.

3. Дәрігерлік кадрларды даярлау үздіксіз интеграцияланған медициналық білім беру бағдарламалары бойынша жүзеге асырылады. Үздіксіз интеграцияланған медициналық білім беру бағдарламалары бойынша оқуды аяқтаған соң қорытынды аттестаттаудан өткен түлекке "магистр" дәрежесі беріледі. Интернатурада оқуды аяқтаған соң кәсіптік даярлық бағалауынан өткен түлекке "дәрігер" біліктілігі беріледі.

Интернатура үздіксіз интеграцияланған медициналық білім беру шеңберінде клиникалық мамандықтар бойынша білім алушыларды даярлау нысаны болып табылады, оның шеңберінде олар тәлімгердің қадағалауымен жалпы медициналық практикадан өтеді, соның нәтижесінде жалпы медицина саласында білім мен клиникалық тәжірибе алады.

4. Резидентурада оқу кезеңінде резидент-дәрігерлерді қоспағанда, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары, жоғары оқу орнынан кейінгі және қосымша білімнің білім беру бағдарламаларын меңгерген адамдар үшін мемлекеттік үлгідегі білім туралы құжат, ал медициналық мамандықтар бойынша маман сертификаты да денсаулық сақтау саласындағы кәсіптік қызметті жүзеге асыру үшін негіз болып табылады.

5. Жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық және фармацевтикалық білім беру резидентураны, магистратураны және докторантураны қамтиды.

"Магистр" дәрежесі бар адамдардың клиникалық емес бейіндегі докторантураға түсуге құқығы бар.

Резидентурада оқуды аяқтаған адамдардың клиникалық бейіндегі докторантураға түсуге құқығы бар.

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім беру ұйымдарында резидентура және клиникалық бейіндегі докторантура бағдарламаларын қамтитын үздіксіз интеграцияланған жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім беру бағдарламалары іске асырылуы мүмкін.

6. Ауыл жастары қатарынан "Білім туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 26-бабы 8-тармағының 3) тармақшасында белгіленген квота шегінде медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша оқуға түскен азаматтар ауыл жастары қатарынан азаматтарға берілетін квота шегінде медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша оқуға түскен азаматтарды және денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органның мемлекеттік білім беру тапсырысының негізінде медициналық мамандықтар бойынша оқуға түскен азаматтарды жұмысқа дербес бөлу жөніндегі комиссияның шешіміне сәйкес техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары білім беру ұйымдарын бітіргеннен кейін кемінде үш жыл меншік нысанына қарамастан денсаулық сақтау ұйымдарында жұмыс істеуге міндетті.

7. Мемлекеттік білім беру тапсырысының негізінде медициналық және фармацевтикалық мамандықтарға оқуға түскен азаматтар ауыл жастары қатарынан азаматтарға берілетін квота шегінде медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша оқуға түскен азаматтарды және денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органның мемлекеттік білім беру тапсырысының негізінде медициналық мамандықтар бойынша оқуға түскен азаматтарды жұмысқа дербес бөлу жөніндегі комиссияның шешіміне сәйкес техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарын бітіргеннен кейін меншік нысанына қарамастан денсаулық сақтау ұйымдарында, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында, әскери-медициналық (медициналық) бөлімшелерде, орталық атқарушы органдардың және өзге де орталық мемлекеттік органдардың бөлімдері мен мекемелерінде кемінде үш жыл жұмыс істеуге міндетті.

8. Мемлекеттік білім беру тапсырысының негізінде медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша философия докторлары бағдарламалары (PhD) бойынша оқуға түскен азаматтар ауыл жастары қатарынан азаматтарға берілетін квота шегінде медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша оқуға түскен азаматтарды және денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органның мемлекеттік білім беру тапсырысының негізінде медициналық мамандықтар бойынша оқуға түскен азаматтарды жұмысқа дербес бөлу жөніндегі комиссияның шешіміне сәйкес меншік нысанына қарамастан жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру

ұйымдарында, ғылыми ұйымдарда, денсаулық сақтау ұйымдарында оқуды бітіргеннен кейін кемінде үш жыл жұмыс істеуге міндетті.

9. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің қосымша білім және дағдылар көлемін алуы қосымша және формальды емес білім беру арқылы жүзеге асырылады.

Қосымша білім беру қосымша білім берудің оқу білім беру бағдарламаларын іске асыратын және танылған аккредиттеу органдарының тізіліміне енгізілген аккредиттеу органдарында институционалдық аккредиттеуден өткен медициналық білім беру және ғылым ұйымдарында жүзеге асырылады.

Медициналық мамандықтар бойынша қосымша білім беруді және клиникалық бейіндегі мамандарға тағылымдама нысанында формальды емес білім беруді жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары және жоғары медицина колледждері аккредиттелген университеттік клиникалардың базасында және клиникалық базаларда жүзеге асырады.

Медицина және фармацевтика кадрларының біліктілігін арттыру, медициналық және фармацевтикалық ғылымның бағыттары бойынша докторлықтан кейінгі бағдарламаларды іске асыру тәртібін, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы қосымша білім беру бағдарламасын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын уәкілетті орган айқындайды.

10. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымдары ғылыми-педагогикалық кадрларды аттестаттау тәртібін және оларға қойылатын талаптарды айқындайды. Ғылыми-педагогикалық кадрларды аттестаттау бес жылда бір рет жүргізілуге тиіс. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымдары ғылыми-педагогикалық кадрлардың педагогикалық, зерттеу және кәсіптік құзыреттілігін тұрақты арттыруды қамтамасыз етеді.

Мемлекеттің жүз пайыз қатысуымен жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім беру ұйымдарының ғылыми-педагогикалық кадрларының бюджет қаражатының есебінен біліктілігін арттыруға құқығы бар.

227-бап. Резидентура

1. Резидентура бағдарламаларын іске асыруды резидентура базалары болып табылатын клиникалық базаларда (резидентура базаларында) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары жүзеге асырады. Резидентура бағдарламалары тізбесін уәкілетті орган бекітетін медициналық мамандықтар бойынша іске асырылады.

Резидентура мамандықтары бойынша оқытудың ұзақтығын уәкілетті орган айқындайды.

2. Резидентураның мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартын "Білім туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 56-бабының 1-тармағына сәйкес уәкілетті

орган бекітеді және резидентура мамандықтары бойынша оқу жүктемесінің көлеміне (кредиттер санына) және түлектердің біліктілігіне қойылатын жалпы талаптардың жиынтығын айқындайды.

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы Қазақстан Республикасының мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының талаптарына сәйкес, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы кәсіптік стандарттарда белгіленген біліктілік деңгейлеріне қойылатын талаптарға сәйкес дербес әзірлейді.

Білім беру резидентура бағдарламаларының тізбесі денсаулық сақтау саласындағы білім беру деңгейлері бойынша білім беру бағдарламалары тізілімінде қамтылады.

3. Резидентурада білім алушы адам кәсіптік біліктілігін өзгерту мақсатында бағдарламаны Қазақстан Республикасының Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты негізінде жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары дербес әзірлеген қысқартылған білім беру бағдарламаларына және формальды білімді оқытудың бұрын қол жеткізілген нәтижелерін тану ескеріле отырып, бітірушілердің біліктілік деңгейіне қойылатын талаптарға сәйкес меңгереді.

4. Резидентурада дайындық резидент дәрігерлерді медициналық қызмет көрсетуге жеке қатысуға тарта отырып теория мен клиникалық практиканы интеграциялау және тәлімгердің қадағалауымен пациенттерге көмек көрсету бойынша қызмет үшін жауапкершілік негізінде жүзеге асырылады. Дайындық процесінде дағдыларды, білім мен тәжірибені меңгеруіне қарай резидент-дәрігердің жауапкершілігінің өсіп келе жатқан дәрежесі қамтамасыз етіледі.

Мемлекеттік тапсырысты орналастыру, оқуға қабылдау және резидентурада медицина кадрларын даярлау қағидаларын уәкілетті орган бекітеді.

5. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы, резидентура базасы мен резидент-дәрігер арасында жасалатын резидентура базасында оқыту туралы шарт резидент-дәрігерлерді оқытудың және резидентура базасында қызметтерді ұсынуға тартудың құқықтық негізі болып табылады. Резидентура базасында оқыту туралы үлгілік шарттың нысанын уәкілетті орган бекітеді.

Резидентурада оқыту жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы, резидентура базасы мен резиденттің тең жауапкершілігі кезінде резидент-дәрігерлерге, жұмыс орындарын беруді және өтемақы төлемдерін төлеуді көздейді.

Резидентура базасында оқудан өту кезеңінде резидент-дәрігерге еңбек тәртібі қағидалары, еңбек қауіпсіздігі мен оны қорғау жөніндегі талаптар қолданылады.

6. Резидентураның кәсіптік оқу бағдарламасын меңгеру үздіксіз интеграцияланған медициналық білім беру бағдарламасын аяқтаған және "дәрігер" біліктілігін алған азаматтарды дербес клиникалық практикаға жіберудің міндетті шарты болып табылады.

Барлық деңгейлердегі резидентура базаларының әкімшілігі мен медицина персоналы резиденттерді даярлауды ұйымдастыруға және оның сапасына ортақ жауапкершілікте болады.

228-бап. Медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушыларды және түлектерді бағалау

1. Медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушылардың білімі мен дағдыларын және түлектердің кәсіптік даярлығын бағалау:

1) тиісті мамандық бағдарламалары бойынша түлектердің құзыреттілігіне қойылатын талаптарға;

2) салалық біліктілік шеңберіне және кәсіптік стандарттарға негізделеді.

2. Медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау оқудың аралық нәтижелеріне сәйкес жүргізіледі.

Білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау білім беру бағдарламасындағы теориялық және практикалық оқытудың мазмұнына қарай бір немесе екі кезеңде жүргізіледі.

Білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалауды медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушылардың білімі мен дағдыларына және түлектердің кәсіптік даярлығына бағалау жүргізуге уәкілетті орган аккредиттеген ұйым жүргізеді.

3. Медициналық білім беру бағдарламалары бойынша түлектердің кәсіптік даярлығын бағалау оқыту мамандықтары бойынша, сондай-ақ оқудың түпкілікті нәтижелеріне сәйкес жүргізіледі және мынадай екі кезеңді:

1) білімді тәуелсіз бағалауды;

2) практикалық дағдыларды бағалауды қамтиды.

Түлектердің кәсіптік даярлығын бағалауды медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушылардың білімі мен дағдыларына және түлектердің кәсіптік даярлығына бағалау жүргізуге уәкілетті орган аккредиттеген ұйым жүргізеді.

Медициналық білім беру бағдарламалары бойынша түлектердің кәсіптік даярлығын бағалау қорытынды аттестаттау (мемлекеттік емтихан) құрылымына кіреді. Медициналық білім беру бағдарламаларының түлектерін қорытынды аттестаттаудың оң нәтижелері маман сертификатын алуға құқық береді.

4. Медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау қағидаларын, түлектердің кәсіптік даярлығын бағалау қағидаларын уәкілетті орган айқындайды.

229-бап. Қазақстан Республикасы медицина қызметкерінің кәсіптік аянты

Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және үздіксіз интеграцияланған медициналық білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын

білім беру ұйымдарының түлектері мынадай мазмұндағы Қазақстан Республикасы медицина қызметкерінің кәсіптік антын қабылдайды:

"Медицина қызметкерінің құрметті атағын ала отырып, өз ұстаздарым мен әріптестерімнің алдында адам денсаулығын сақтау жолындағы ұлы іске адал әрі қалтқысыз қызмет етуге салтанатты түрде ант етемін. Өз қызметімде денсаулығы ең жоғары құндылық болып табылатын өз пациенттерімнің мүдделерін ғана басшылыққа аламын деп ант етемін. Жасына, жынысына, ұлтына, діни сеніміне, әлеуметтік жағдайы мен азаматтығына қарамастан, мұқтаж болған әрбір адамға бірдей ынта-жігермен және шыдамдылықпен медициналық көмек көрсетуге ант етемін. Медицина қызметкерінің құпиясын сақтауға, оны ешқашан пайдакүнемдік мақсатта пайдаланбауға ант етемін. Өз білімім мен дағдыларымды ұдайы жетілдіруге, өзіме де, өз шәкірттеріме де талапшыл болуға, ешқашан риясыз көмек көрсетуден бас тартпауға және егер оны пациенттің мүддесі талап етсе, әріптестеріммен кеңесуге ант етемін. Қазақстандық медицинаның игі дәстүрлерін сақтауға және байытуға, мені медициналық өнерге баулыған адамдарға алғыс білдіре отырып, оларды құрметтеуге ант етемін".

26-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы ғылыми қызмет

230-бап. Ғылыми қызметтің субъектілері

1. Денсаулық сақтаудағы ғылыми қызмет субъектілері биомедициналық зерттеулерді жүзеге асыратын жеке және заңды тұлғалар болып табылады.

Денсаулық сақтау саласындағы ғылыми ұйымдарға ғылыми, ғылыми-техникалық және инновациялық қызметті, сондай-ақ денсаулық сақтаудағы ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар жүргізуді жүзеге асыратын заңды тұлғалар жатады.

Денсаулық сақтау ұйымына ғылыми орталық және ғылыми-зерттеу институты мәртебесін уәкілетті орган береді. Уәкілетті орган ғылыми, ғылыми-техникалық және инновациялық қызметтің нәтижелілігін бағалау нәтижелері бойынша денсаулық сақтау ұйымының ғылыми орталық және ғылыми-зерттеу институты мәртебесін сақтау туралы шешімді қабылдайды.

Денсаулық сақтау саласындағы ғылыми ұйымдарға мәртебе беру мен қайта қарау тәртібін, сондай-ақ ғылыми, ғылыми-техникалық және инновациялық қызметтің нәтижелігіне бағалау жүргізу тәртібін ғылым саласындағы уәкілетті органмен келісу бойынша денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган айқындайды.

2. Денсаулық сақтау саласындағы ғылыми қызмет субъектілері биомедициналық зерттеулерді халықаралық деңгейде және Қазақстан Республикасында қабылданған стандарттарды және биомедициналық зерттеулерді жүргізуге қойылатын талаптарды, биоэтикалық нормаларды сақтай отырып жүргізеді.

231-бап. Ғылыми қызметті басқару

1. Уәкілетті орган биомедициналық зерттеулерді үйлестіруді және оның даму мониторингін жүзеге асырады.

2. Уәкілетті орган:

1) қолданбалы ғылыми зерттеулер бағдарламаларының жобаларына;

2) аяқталған ғылыми-медициналық бағдарламалардың нәтижелеріне;

3) Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларын алуға ұсынылатын ғылыми жұмыстарға;

4) денсаулық сақтау практикасына енгізу үшін жоспарланатын ғылыми-медициналық әзірлемелерге ғылыми-медициналық сараптама жүргізуді ұйымдастырады.

Ғылыми-медициналық сараптама жүргізу тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

232-бап. Биомедициналық зерттеулер

1. Биомедициналық зерттеулер тірі адамдар мен жануарларға (зерттеу субъектілеріне), тірі және қайтыс болған адам мен жануардың биологиялық үлгілеріне, сондай-ақ клиникалық-эпидемиологиялық деректерді және өзге де медициналық ақпаратты пайдалану негізінде жүргізілуі мүмкін.

Биомедициналық зерттеулер іргелі және қолданбалы биомедициналық зерттеулерді қамтиды. Қолданбалы биомедициналық зерттеулер медициналық-биологиялық зерттеулерді, клиникаға дейінгі (клиникалық емес) зерттеулерді, клиникалық зерттеулер мен қоғамдық денсаулық саласындағы зерттеулерді қамтиды.

2. Биомедициналық зерттеулердің мақсаттары үшін адам эмбриондарын жасауға және адамды клондауға тыйым салынады.

3. Адам эмбрионын немесе адамның шаранасын зерттеу кезінде немесе одан кейін адам эмбриондары немесе адамның ұрығы бұзылатын биомедициналық зерттеулерге тыйым салынады.

4. Клиникалық зерттеулер медициналық-биологиялық эксперименттердің, клиникаға дейінгі (клиникалық емес) зерттеулердің оң нәтижелері алынған жағдайда жүргізіледі.

5. Қолданбалы биомедициналық зерттеулер мынадай талаптар бір мезгілде сақталған:

1) биомедициналық зерттеулер жаңа ғылыми деректер алуға және оларды практикалық денсаулық сақтауға енгізуге бағытталған;

2) зерттеу субъектісінің мүдделерін қорғау және оның медициналық ақпаратының құпиялылығы қамтамасыз етілген;

3) зерттеу субъектісінің немесе оның заңды өкілінің зерттеуге қатысуға немесе оның биологиялық үлгілерін және медициналық ақпаратын, оның ішінде ғылыми мақсаттарда биобанкті толтыру үшін пайдалануға келісімі алынған;

4) дәрілік заттардың, медициналық бұйымдардың интервенциялық клиникалық зерттеулері уәкілетті органның рұқсатымен жүргізілетін кезде ғана жүргізілуі мүмкін.

6. Адамдардың мынадай санаттары:

1) кәмелетке толмағандар;

2) жүкті әйелдер;

3) әрекетке қабілетсіз адамдар;

4) биомедициналық зерттеулерге қатысуы өздерінің оқуымен байланысты жағдайларда білім алушы адамдар;

5) бөгденің көмегіне мұқтаж жасына байланысты зейнеткерлер;

6) әскери қызметшілер және құқық қорғау органдарының және арнаулы мемлекеттік органдардың қызметкерлері;

7) биомедициналық зерттеулер жүргізілетін медициналық ұйымдардың персоналы;

8) қылмыстық-атқару жүйесінің мекемелерінде ұсталатын адамдар үшін биомедициналық зерттеулер өзге адамдарға жүргізілмейтін және мұндай биомедициналық зерттеулерге қатысу оларға биомедициналық зерттеумен байланысты тәуекелдер мен қолайсыздықтардан басым түсетін тікелей пайда әкеледі деп күтуге ғылыми негіздер болған жағдайда ғана жүргізіледі.

7. Биомедициналық зерттеуге қатысуға келісім алынған кезде ерік білдірген адамға немесе пациентке, кәмелетке толмаған адамның заңды өкіліне, әрекетке қабілетсіз адамның қорғаншысына:

1) медициналық технология, фармакологиялық немесе дәрілік зат, медициналық зерттеудің мәні мен ұзақтығы туралы;

2) медициналық технологияның, фармакологиялық немесе дәрілік заттың қауіпсіздік дәрежесі, тәуекелдері және күтілетін тиімділігі туралы;

3) медициналық технологияны, фармакологиялық немесе дәрілік затты қолданудың денсаулықтың жай-күйіне күтілмеген әсері жағдайындағы әрекеттер туралы;

4) денсаулықты сақтандыру шарттары туралы ақпарат берілуге тиіс.

Бұл ретте, зерттеулер басталғанға дейін ерік білдірген адамға немесе пациентке, кәмелетке толмаған адамның заңды өкіліне, әрекетке қабілетсіз адамның қорғаншысына зерттеудің кез келген сатысында биомедициналық зерттеулерден бас тарту мүмкіндігі туралы хабар берілуге тиіс.

8. Биомедициналық зерттеулер кез келген сатыда:

1) зерттеулерге қатысушы кәмелетке толмаған адамның, оның заңды өкілінің, әрекетке қабілетсіз адамның қорғаншысының, пациенттің немесе ерік білдірген адамның талап етуі бойынша;

2) ерік білдірген адамның немесе пациенттің, кәмелетке толмаған адамның, әрекетке қабілетсіз адамның өміріне, денсаулығына қауіп төнген жағдайда тоқтатылады.

9. Биоэтика жөніндегі комиссияның оң қорытындысы, ал интервенциялық клиникалық зерттеулер үшін зерттеуге қатысушылардың өмірі мен денсаулығын сақтандыру туралы құжаттарды ресімдеу де биомедициналық зерттеулер жүргізудің міндетті шарты болып табылады.

10. Биомедициналық зерттеулер жүргізу қағидаларын және зерттеу орталықтарына қойылатын талаптарды уәкілетті орган айқындайды.

11. Диагностиканың, емдеу мен медициналық оңалтудың жаңа әдістерін қолдану қағидаларын уәкілетті орган айқындайды.

233-бап. Биоэтика жөніндегі комиссиялар

1. Биоэтика жөніндегі комиссия биомедициналық зерттеулер жүргізуге байланысты құжаттарға биомедициналық зерттеулерге қатысушылардың қауіпсіздігін және құқықтарының қорғалуын қамтамасыз ету мақсатында оларды жоспарлау кезеңінде, орындалу барысында және аяқталғаннан кейін биоэтикалық сараптама жүргізетін тәуелсіз сараптама органы болып табылады.

2. Қазақстан Республикасында Биоэтика жөніндегі орталық комиссия және биоэтика жөніндегі жергілікті комиссиялар жұмыс істейді.

3. Биоэтика жөніндегі орталық комиссия мынадай міндеттерді орындау үшін уәкілетті органның жанынан құрылады:

1) заманауи денсаулық сақтауды дамыту және инновациялық медициналық технологияларды енгізу тұрғысынан биоэтика мәселелері бойынша талдау және мамандар мен халыққа ақпарат беру;

2) шетелде шығарылған дәрілік заттарға, медициналық бұйымдарға интервенциялық клиникалық зерттеулер, сондай-ақ Қазақстан Республикасының аумағында орналасқан екі және одан да көп зерттеу орталықтарында жүргізілетін дәрілік заттарға, медициналық бұйымдарға интервенциялық және интервенциялық емес клиникалық зерттеулер жүргізуге қорытындылар беру;

3) жүргізу үшін Биоэтика жөніндегі орталық комиссия қорытынды берген және уәкілетті органның рұқсаты берілген биомедициналық зерттеулер барысына биоэтикалық мониторингті жүзеге асыру;

4) биоэтика жөніндегі жергілікті комиссиялардың қызметін үйлестіру және олардың қызметінің Биоэтика жөніндегі орталық комиссия бекіткен стандарттарға сәйкестігін бағалау;

5) биоэтика мәселелері жөніндегі құжаттарды әзірлеуге қатысу;

6) биоэтика жөніндегі жергілікті комиссияларды сертификаттауды жүзеге асыру.

4. Биоэтика жөніндегі орталық және жергілікті комиссиялар пәнаралық негізде қалыптастырылады және медициналық, гуманитарлық кәсіптердің, қоғамдық ұйымдардың өкілдерінен және құқық саласындағы мамандардан тұрады.

5. Биоэтика жөніндегі орталық комиссияның құрамын және ол туралы ережені уәкілетті орган бекітеді.

6. Биоэтика жөніндегі жергілікті комиссиялар мынадай міндеттерді орындау үшін денсаулық сақтау ұйымдарының жанынан құрылады:

1) осы баптың 3-тармағының 2) тармақшасында көрсетілген жағдайларды қоспағанда, биомедициналық зерттеулер жүргізуге қорытындылар беру;

2) жүргізу үшін осы биоэтика жөніндегі жергілікті комиссия қорытынды берген және уәкілетті органның рұқсаты берілген биомедициналық зерттеулер барысына биоэтикалық мониторингті жүзеге асыру;

3) Биоэтика жөніндегі орталық комиссияға ол айқындаған тәртіппен жыл сайынғы есепті ұсыну.

7. Биоэтика жөніндегі жергілікті комиссияның құрамы және ол туралы ереже жанынан осы комиссия құрылатын денсаулық сақтау саласындағы ұйымның бірінші басшысының бұйрығымен Биоэтика жөніндегі орталық комиссиямен келісу бойынша бекітіледі.

8. Биоэтика жөніндегі жергілікті комиссиялардың Биоэтика жөніндегі орталық комиссия беретін биоэтикалық комиссиялар қызметінің стандарттарға сәйкестік сертификаты болған жағдайда биомедициналық зерттеулер жүргізуге қорытындылар беруге құқығы бар.

9. Биоэтикалық сараптаманың нәтижелерімен келіспейтін өтініш берушінің апелляциясын өтініш берушінің өзінің қатысуымен және тәуелсіз сараптамаларды тарта отырып Комиссия қарайды.

10. Биоэтика жөніндегі комиссиялар қызметінің талаптарына сәйкестік сертификатының қолданылу мерзімін және оны беру тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

234-бап. Биобанктер

1. Биобанк Биоэтика жөніндегі орталық комиссияның оң қорытындысы негізінде денсаулық сақтау ұйымының, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының және ғылыми ұйымның базасында құрылады.

2. Биобанктерде сақталатын биологиялық материалдар Қазақстан Республикасының заңнамасына, биоэтика нормаларына сәйкес, сынаманы дайындауға, тасымалдауға, зертханалық өңдеуге және сақтауға қойылатын барлық талаптар сақтала отырып жиналуға тиіс.

3. Биобанктерді құру тәртібін және қызметінің қағидаларын уәкілетті орган айқындайды.

5-БӨЛІМ. ФАРМАЦЕВТИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ, ДӘРІЛІК ЗАТТАР МЕН МЕДИЦИНАЛЫҚ БҰЙЫМДАРДЫҢ АЙНАЛЫСЫ

27-тарау. Фармацевтикалық қызмет көрсетулер

235-бап. Фармацевтикалық қызмет көрсетулердің түрлері

Фармацевтикалық қызмет мынадай түрлерді:

- 1) дәрілік заттардың өндірісін;
- 2) медициналық бұйымдардың өндірісін;
- 3) дәрілік препараттарды дайындауды;
- 4) медициналық бұйымдарды дайындауды;
- 5) дәрілік заттарды көтерме саудада өткізуді;

- 6) медициналық бұйымдарды көтерме саудада өткізуді;
- 7) дәрілік заттарды бөлшек саудада өткізуді;
- 8) медициналық бұйымдарды бөлшек саудада өткізуді қамтиды.

236-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндіру

1. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сериялап шығару үшін қажет болатын, шикізатты, материалдарды, жартылай фабрикаттарды, жабдықты, жиынтықтауыштарды сатып алуға және технологиялық процеске, оның ішінде оның сатыларының бірін жүзеге асыруға, өндірілген өнімді сақтауға, өткізуге, сондай-ақ оларға қоса жүретін барлық бақылау түріне байланысты барлық жұмыстардың жиынтығын қамтитын фармацевтикалық қызмет дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндіру болып табылады.

2. Дәрілік заттарды Қазақстан Республикасының аумағында өндіруді дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілер Қазақстан Республикасының және (немесе) Еуразиялық экономикалық одақтың тиісті өндірістік практикасына (GMP) сәйкес және Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен алынған лицензия негізінде жүзеге асырады.

Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілер дәрілік заттарды өндіру кезінде тиісті өндірістік практика (GMP) талаптарын сақтауға міндетті.

3. Дәрілік затты өндіруші дәрілік заттардың тұрақтылығын зерттеуді, оларды сақтау және қайта бақылау мерзімін белгілеуді уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүргізеді.

Медициналық бұйымдарды өндіруші медициналық бұйымдардың тұрақтылығын зерттеуді, оларды сақтау мерзімін белгілеуді халықаралық стандарттарға сәйкес жүргізеді.

4. Мынадай:

1) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды мемлекеттік тіркеу, жабдық пен технологиялық процестерді баптау және іске қосу кезінде сараптама жүргізуге, клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық зерттеулер жүргізуге, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды келісімшарттық өндіруге және экспортқа өндіруге арналған дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды қоспағанда, Қазақстан Республикасында мемлекеттік тіркеуден өтпеген, сондай-ақ пациенттің аутологиялық биологиялық материалдарын немесе өзіне тікелей арнайы таңдалған оның донорын пайдалана отырып, жеке қолдану үшін өндірілген үздік терапияның дәрілік заттарын;

2) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндіру құқығына лицензиясыз;

3) тиісті өндірістік практика мен медициналық бұйымдарды өндіру қағидаларын бұза отырып, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндіруге тыйым салынады.

5. Өндірілген және әкелінетін дәрілік заттар:

1) өзінің құрамында тізбесін уәкілетті орган бекітетін, Қазақстан Республикасында қолдануға тыйым салынған бояғыштар мен қосалқы заттар болмауға тиіс;

2) дәрілік заттарды өндіруші әзірлеген және сараптама кезінде уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен мемлекеттік сараптама ұйымымен келісілген дәрілік заттардың сапасы жөніндегі нормативтік құжатқа сәйкес бақылауға жатқызылуға тиіс;

3) Қазақстан Республикасының және (немесе) Еуразиялық экономикалық одақтың тиісті өндірістік практикасы (GMP) талаптарынан төмен емес жағдайларда өндірілген және дәрілік затты мемлекеттік тіркеу, қайта тіркеу және оның тіркеу дерекнамасына өзгерістер енгізу кезінде мәлімделген фармацевтикалық субстанциядан (активті фармацевтикалық субстанциядан) өндірілуге тиіс.

Қазақстан Республикасының аумағында экспортқа ғана өндірілетін дәрілік заттар Қазақстан Республикасында мемлекеттік тіркелуге және өткізілуге жатпайды.

6. Өндірілген және әкелінетін медициналық бұйымдар медициналық бұйымды мемлекеттік тіркеу, қайта тіркеу және оның тіркеу дерекнамасына өзгерістер енгізу мақсаттары үшін медициналық бұйымның сараптамасы кезінде медициналық бұйымды өндіруші ұсынған медициналық бұйымның нормативтік құжатына сәйкес бақылауға жатқызылуға тиіс.

Қазақстан Республикасының аумағында экспортқа ғана өндірілетін медициналық бұйымдар Қазақстан Республикасында мемлекеттік тіркелуге және өткізілуге жатпайды.

7. Патенттелген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндіру және өткізу Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

8. Диагностика жүргізуге немесе емдеуге арналған медициналық бұйымдарды өндіру олардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, оларды функционалдық мақсатына сәйкес пайдалануды көздеуге және диагностиканың немесе емдеудің алынған нәтижелерін түсіндіру кезінде пайдаланушының қателесу тәуекелін болғызбауға тиіс.

9. Дәрілік заттарды өндіруші штатында Қазақстан Республикасының және (немесе) Еуразиялық экономикалық одақтың тиісті өндірістік практикасы (GMP) талаптарына сәйкес міндеттерді орындауға жауапты болатын, өндірушінің кемінде бір уәкілетті адамының болуын қамтамасыз етеді.

237-бап. Дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды дайындау

Дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды дайындауды дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды дайындауға лицензиясы бар, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілер уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырады. Дайындалған дәрілік препараттар уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен дәріханаішілік бақылауға жатады.

238-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды көтерме және бөлшек саудада өткізу

1. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды көтерме саудада өткізуді дәріхана қоймаларында көтерме саудада өткізуге тиісті лицензияны алған не "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен медициналық бұйымдар қоймасы арқылы қызметін бастағаны туралы хабардар еткен дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілер жүзеге асырады.

2. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды бөлшек саудада өткізуді дәріханаларда, дәріхана пункттерінде, жылжымалы дәріхана пункттерінде бөлшек саудада өткізуге тиісті лицензияны алған не "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен оптика және медициналық бұйымдар дүкендері арқылы қызметін бастағаны туралы хабардар еткен дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілер жүзеге асырады.

3. Дәрілік заттарды бөлшек саудада өткізуді жүзеге асыратын дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілер тиісті дәріханалық практика (GPP) талаптарын сақтауға міндетті.

Дәрілік заттарды көтерме саудада өткізуді жүзеге асыратын дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілер тиісті дистрибьюторлық практика (GDP) талаптарын сақтауға міндетті.

Лицензия алған не "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен қызметін бастағаны туралы хабардар еткен дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілерге уәкілетті орган бекітетін тізбеге сәйкес дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарға жатпайтын тауарларды көтерме және бөлшек саудада өткізуге рұқсат етіледі.

4. Мынадай:

1) Қазақстан Республикасында мемлекеттік тіркеуден өтпеген;

2) сапасы Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасында белгіленген тәртіппен сәйкестік сертификатымен расталмаған;

3) Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасының талаптарына сәйкес келмейтін;

4) жарамдылық мерзімі өткен;

5) денсаулық сақтау ұйымдарында медицина қызметкерлері өткізетін;

6) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды уақытша сақтау қоймалары арқылы дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды көтерме және бөлшек саудада өткізуге тыйым салынады.

5. Дәрігердің рецепті бойынша босатуға арналған дәрілік заттарды рецептісіз өткізуге тыйым салынады.

Дәрілік заттарды рецептімен босатуға жатқызу қағидаларын, рецептілерді жазу, есепке алу және сақтау қағидаларын уәкілетті орган бекітеді.

6. Аудан орталығынан шалғайдағы, дәріханалар жоқ елді мекендерде дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өткізуді жеке және заңды тұлғалар алғашқы медициналық-санитариялық, консультациялық-диагностикалық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарындағы дәріхана пункттері және жылжымалы дәріхана пункттері арқылы жүзеге асыра алады. Дәріхана пункттері болмаған кезде дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды бөлшек саудада өткізу алғашқы медициналық-санитариялық, консультациялық-диагностикалық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдары арқылы жүзеге асырылуы мүмкін. Фармацевтикалық білімі бар мамандар болмаған жағдайда, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды бөлшек саудада өткізуді жүзеге асыру үшін оларды өткізу үшін оқытудан өткен медициналық білімі бар мамандарға рұқсат етіледі.

7. Тіркеу куәлігінің мерзімі өткенге дейін Қазақстан Республикасының аумағына әкелінген және онда өндірілген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар Қазақстан Республикасының аумағында шектеусіз қолданылады, айналысқа түседі және пайдаланылады.

28-тарау. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы

239-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласының жүйесі

Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласының бірыңғай жүйесіне:

1) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік орган және оның аумақтық бөлімшелері;

2) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік сараптама ұйымы және оның аумақтық бөлімшелері;

3) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы денсаулық сақтау субъектілері кіреді.

240-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды әзірлеу

1. Дәрілік заттарды әзірлеу жаңа белсенді заттарды немесе олардың жаңа құрамаларын іздеуді және (немесе) жасауды, фармакологиялық қасиеттерін кейіннен зерделеуді, фармацевтикалық әзірлеуді, клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық зерттеулерді, сондай-ақ дәрілік заттарды өнеркәсіптік өндіру технологияларын әзірлеуді қамтиды.

2. Дәрілік заттарды әзірлеу олардың қауіпсіздігі мен тиімділігін қамтамасыз ететін тиісті фармацевтикалық практикалардың талаптары сақтала отырып жүзеге асырылады.

3. Медициналық бұйымдарды әзірлеу техникалық шешімді іздеуді және (немесе) жасауды, тәжірибелік үлгілерді ойлап табуды, жобалауды, конструкциялауды және сынауды, сондай-ақ медициналық бұйымдарды өнеркәсіптік өндіру технологияларын әзірлеуді қамтиды.

4. Медициналық бұйымдарды әзірлеу олардың қауіпсіздігі мен тиімділігін қамтамасыз ететін халықаралық стандарттардың талаптары сақтала отырып жүзеге асырылады.

5. Дәрілік зат пен медициналық бұйымды әзірлеушінің құқықтары Қазақстан Республикасының заңнамасымен қорғалады.

241-бап. Дәрілік заттарды клиникаға дейінгі (клиникалық емес) зерттеулер және медициналық бұйымдардың биологиялық әсерін бағалауды зерттеулер (сынаулар)

1. Дәрілік заттарды клиникаға дейінгі (клиникалық емес) зерттеулердің мақсаты олардың фармакологиялық белсенділігі мен қауіпсіздігінің дәлелдемелерін ғылыми әдістермен алу болып табылады.

Медициналық бұйымдардың биологиялық әсерін бағалауды зерттеулер (сынаулар) медициналық бұйым материалдарының адам организмімен жанасуы нәтижесінде туындайтын кез келген ықтимал жағымсыз биологиялық қарсылықтың қолайлылығын айқындау үшін жүргізіледі.

2. Клиникаға дейінгі (клиникалық емес) зерттеулерді жүргізу тәртібін және медициналық бұйымдардың биологиялық әрекетін бағалаудың клиникаға дейінгі базаларына қойылатын талаптарды уәкілетті орган айқындайды.

Клиникаға дейінгі (клиникалық емес) зерттеулер Қазақстан Республикасының және (немесе) Еуразиялық экономикалық одақтың тиісті зертханалық практикасына (GLP) сәйкес жүзеге асырылады.

Клиникаға дейінгі (клиникалық емес) зерттеулер материалдарының және оларды жүргізу шарттарының Қазақстан Республикасының және (немесе) Еуразиялық экономикалық одақтың тиісті зертханалық практикасы (GLP) талаптарына сәйкестігін бағалау уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен фармацевтикалық инспекция шеңберінде жүзеге асырылады.

242-бап. Медициналық бұйымдарды техникалық жағынан сынау

1. Медициналық бұйымдарды техникалық жағынан сынау оларды медициналық бұйымды өндірушінің құжаттамасында көзделген тағайындамаға сәйкес пайдалану кезінде сынаулар және (немесе) сапасы мен қауіпсіздігін тексеру үшін деректерді бағалау мен талдау нысанында жүргізіледі.

2. Медициналық бұйымдарды техникалық жағынан сынау Қазақстан Республикасының сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу туралы заңнамасында айқындалған тәртіппен техникалық сынауларды жүргізуге аккредиттелген ұйымдарда жүргізіледі.

3. Техникалық сынауларды жүргізу тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

243-бап. Дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды клиникалық зерттеулер және тірі организмнен тыс (in vitro) диагностика үшін клиникалық-зертханалық сынаулар

1. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды клиникалық зерттеулер зерттелетін фармакологиялық немесе дәрілік заттың клиникалық және (немесе)

фармакологиялық-динамикалық әсерлерін анықтау немесе растау және (немесе) жағымсыз реакцияларды анықтау үшін және (немесе) дәрілік заттардың сіңірілуін, таралуын, биотрансформациялануын және шығарылуын зерделеу, медициналық бұйымдардың қауіпсіздігін және (немесе) функционалдық сипаттамаларын және (немесе) қауіпсіздігі мен тиімділігін белгілеу үшін медициналық бұйымның қолайсыз оқиғаларын (оқыс оқиғаларын) бағалау мақсатында субъект ретінде адамның қатысуымен жүргізіледі.

Тірі организмнен тыс (in vitro) диагностика үшін медициналық бұйымдарды клиникалық-зертханалық сынаулар медициналық бұйымның тірі организмнен тыс (in vitro) диагностика үшін сәйкестігін белгілеу үшін талдамалық сипаттамаларға, клиникалық тиімділікке (егер қолдануға болатын болса) жүргізіледі.

2. Клиникалық зерттеулер Қазақстан Республикасының және (немесе) Еуразиялық экономикалық одақтың тиісті клиникалық практикасы (GCP) қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады.

3. Клиникалық зерттеулердің жеделдетілген сараптамасы (бұдан әрі – жеделдетілген рәсім):

1) төтенше жағдайларды болдырмауға арналған дәрілік заттарға;

2) орфандық препараттарға;

3) пациенттің аутологиялық биологиялық материалдарын немесе өзіне тікелей арнайы таңдалған оның донорын пайдалана отырып, жеке қолдану үшін өндірілген үздік терапияның дәрілік заттарына жүргізіледі.

4. Жеделдетілген рәсімді жүргізу кезінде дәрілік заттардың қауіпсіздігіне, тиімділігі мен сапасына қойылатын талаптар төмендетілмеді.

5. Өтініш беруші уәкілетті орган растаған, жеделдетілген рәсім бойынша сараптама жүргізудің қажеттілігі мен мүмкіндігінің негізді дәлелдемелерін ұсынады.

6. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарға клиникалық зерттеулер, тірі организмнен тыс (in vitro) диагностика үшін медициналық бұйымдарды клиникалық-зертханалық сынауларды жүргізу тәртібін және клиникалық базаларға қойылатын талаптарды уәкілетті орган айқындайды.

244-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарға сараптама

1. Клиникалық зерттеулер жүргізуге арналған материалдардың, тіркеу дерекнамасы материалдарының, регламенттелетін сапаға сәйкестікке зертханалық сынаулардың, фармакологиялық қадағалау деректерінің, медициналық бұйымдардың қауіпсіздігі, сапасы мен тиімділігін мониторингілеудің негізінде уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылатын, тіркеуге дейінгі және тіркеуден кейінгі кезеңдерде дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың қауіпсіздігін, сапасы мен тиімділігін, "пайда-қатер" арақатынасын кешенді бағалау дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарға сараптама болып табылады.

2. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарға сараптама мемлекеттік монополияға жатады және оны дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік сараптама ұйымы жүзеге асырады.

Мемлекеттік монополия субъектісі өндіретін және (немесе) өткізетін тауарлардың (жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің) бағаларын монополияға қарсы органмен келісу бойынша уәкілетті орган белгілейді.

3. Фармацевтикалық субстанциялардың (белсенді фармацевтикалық субстанциялардың), дәрілік шикізаттың, дәрілік өсімдік шикізатының, дәрілік заттардың немесе медициналық бұйымдардың балк-өнімдерінің, бірегей дәрілік препараттардың, биотехнологиялық дәрілік препараттардың, иммунологиялық дәрілік препараттардың (иммундық-биологиялық дәрілік препараттардың), қайта өндірілген дәрілік препараттардың (генериктердің), гомеопатиялық дәрілік препараттардың, биоаналогтық дәрілік препараттардың (биоаналогтардың, биотектес дәрілік препараттардың, биосимилярлардың) және медициналық бұйымдардың қауіпсіздігіне, сапасы мен тиімділігіне қойылатын талаптар дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарға сараптама жүргізу кезінде уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен қойылады.

4. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарға сараптаманың теріс қорытындысына:

1) сараптама жүргізу процесінде өтініш берушіге ескертулер берілгеннен кейін уәкілетті орган айқындаған тәртіппен белгіленген мерзімдерде тіркеу дерекнамасының толық жинақталымының ұсынылмауы;

2) өтініш берушінің анық емес мәліметтер ұсынуы;

3) күтілетін пайданың дәрілік препаратты қолдануға байланысты ықтимал қатерлерге қатынасының қолайлы болып табылмауы;

4) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопөясында немесе Қазақстан Республикасының аумағында қолданылады деп танылған фармакопөяларда регламенттелген немесе бұрын тіркелген баламаларымен салыстырғанда сапасы мен қауіпсіздігінің неғұрлым төмен көрсеткіштері;

5) дәрілік заттың құрамында Қазақстан Республикасында қолдануға тыйым салынған заттар мен материалдардың болуы;

6) қатты дәрілік нысандардың құрамында консерванттардың болуы;

7) сараптама сатыларының бірінің теріс нәтижелерін және (немесе) бейінді ұйымдар сарапшыларының теріс қорытындыларын алу;

8) өндірістің нақты жағдайлары мен сапаны қамтамасыз ету жүйесінің сапаны қамтамасыз ету жүйесін бағалау нәтижелері бойынша мәлімделген қауіпсіздікті, тиімділік пен сапаны қамтамасыз ететін талаптарға сәйкес келмеуі;

9) Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес сапаны қамтамасыз ету жүйесін бағалау мақсатында кәсіпорында (өндірістік алаңда) болуды ұйымдастырудан өтініш берушінің бас тартуы;

10) дәрілік заттардың ұтымсыз құрамаларын анықтау;

11) өтініш берушінің дәрілік препараттың клиникалық тиімділігі мен қауіпсіздігін дәлелдемеуі;

12) дәрілік препарат сапасының расталмауы;

13) дәрілік препаратты қолданудың тіркеуден кейінгі кезеңде дәрілік препараттың бекітілген жалпы сипаттамасында сипатталған шарттары сақталған кезде "пайда-қатердің" дәлелденген қолайсыз арақатынасы немесе терапиялық тиімділіктің болмауының анықталуы;

14) фармакологиялық қадағалаудың деректері бойынша дәрілік заттардың пайдасы мен қатердің қолайсыз арақатынасын көрсететін оның ішінде дәрілік препараттың бекітілген жалпы сипаттамасында көрсетілген деректермен салыстырғанда жағымсыз реакцияларды репортациялау жиілігінің едәуір артуын көрсететін анықталған фактілер.

15) препараттың сапалық және сандық құрамының мәлімделгенге сәйкес келмеуі немесе нарықта айналыста болу кезеңінде дәрілік препарат сапасының оны тіркеу кезінде мәлімделгенге бірнеше рет сәйкес келмеуі;

16) тіркеу куәлігін ұстаушының фармакологиялық қадағалау бойынша міндеттемелерді немесе тіркеу рәсімі шеңберіндегі міндеттемелерді орындамауы;

17) енгізілген өзгерістердің дәрілік препараттың "пайда-қатер" арақатынасына кері әсерін тигізуі негіз болып табылады.

245-бап. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопеясы

1. Қазақстан Республикасының фармацевтика нарығындағы дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың сапасы мен қауіпсіздігі Қазақстан Республикасы Мемлекеттік фармакопеясының талаптарымен белгіленеді.

2. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопеясы әлемнің жетекші фармакопеяларының талаптарымен үйлесімді етіледі және олардың стандарттарының өзгеруі мен Қазақстан Республикасының фармацевтика нарығының даму ерекшеліктеріне байланысты кезең-кезеңмен жаңартылуға жатады.

3. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопеясында тиісті құжаттар (монографиялар) болмаған кезде уәкілетті орган таныған, әлемнің жетекші фармакопеяларының ағымдағы басылымдары қолданылады.

4. Қазақстан Республикасы Мемлекеттік фармакопеясының жалпы баптарында:

1) фармацевтикалық субстанциялардың (активті фармацевтикалық субстанциялардың), дәрілік заттардың сапасына;

2) реагенттерге, стандартты үлгілерге, олардың сапасын бақылау үшін қолданылатын сынаулардың әдістері мен әдістемелеріне;

3) қаптама материалдарына және контейнерлерге қойылатын жалпы талаптар айқындалады.

5. Қазақстан Республикасы Мемлекеттік фармакопеясының жекеше баптарында фармацевтикалық субстанциялардың (активті фармацевтикалық субстанциялардың), дәрілік заттардың сапасына қойылатын нақты талаптар айқындалады.

6. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопеясы мемлекеттік тіркеу, қайта тіркеу және тіркеу дерекнамасына өзгерістер енгізу кезінде дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндіруді, дайындауды, өткізуді, сақтауды, олардың сапасын бақылауды, оларға сараптама жүргізуді жүзеге асыратын жеке және заңды тұлғалар үшін міндетті талап болып табылады.

7. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопеясын дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік сараптама ұйымы әзірлейді.

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопеясын әзірлеу, ресімдеу, келісу, бекіту және оған өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

8. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопеясының құрылымы, монографиялардың ресімделуі, бөлімдер мен фармакопеялық құжаттардың (монографиялардың) нөмірленуі, символдар, формулалардың жазылуы бойынша уәкілетті орган таныған, әлемнің жетекші фармакопеяларына сәйкес болуға тиіс.

246-бап. Қазақстан Республикасында тіркелген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың сапасын бағалау

1. Қазақстан Республикасында тіркелген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың сапасын бағалау дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар сапасының оларды Қазақстан Республикасында тіркеуге негіз болған тіркеу дерекнамасының, сапа жөніндегі нормативтік құжаттардың деректеріне сәйкестігін айқындау арқылы жүргізіледі.

2. Қазақстан Республикасында тіркелген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың сапасын бағалау мемлекеттік монополияға жатады және оны дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік сараптама ұйымы жүзеге асырады.

Мемлекеттік монополия субъектісі өндіретін және (немесе) өткізетін тауарларға (жұмыстарға, көрсетілетін қызметтерге) бағаларды уәкілетті орган монополияға қарсы органмен келісу бойынша белгілейді.

247-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды таңбалау

1. Дәрілік заттар тұтынушылық қаптамасына (бастапқы және қайталама) қазақ және орыс тілдерінде жақсы оқылатын қаріппен басылған таңбасымен, медициналық қолдану жөніндегі нұсқаулығымен (қосымша парақ) айналысқа түсуге тиіс.

2. Медицина қызметкерлері үшін уәкілетті органның және дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік сараптама ұйымының интернет-ресурстарында дәрілік заттың мемлекеттік тіркеу кезінде уәкілетті орган бекіткен жалпы сипаттамасы орналастырылады.

3. Медициналық бұйымдар тікелей медициналық бұйымдарға және (немесе) тұтынушылық қаптамаға басылған таңбасымен, медициналық бұйымға арналған медициналық қолдану жөніндегі нұсқаулығымен немесе пайдалану құжатымен айналысқа түсуге тиіс.

4. Қымбат тұратын орфандық (сирек кездесетін) дәрілік препараттардың шектеулі санын әкелу кезінде стикерлерді пайдалануға жол беріледі.

Тұтынушылық қаптамаға стикерлерді жапсыру уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады.

5. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды таңбалау қағидаларын уәкілетті орган бекітеді.

Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды медициналық қолдану жөніндегі нұсқаулықты жасау мен ресімдеу тәртібін, дәрілік заттың жалпы сипаттамасын уәкілетті орган айқындайды.

248-бап. Үздік терапияның дәрілік заттарын қолдану

1. Үздік терапиялық дәрілік заттар өндірілуі және қолданылу тәсілі бойынша:

1) сериялық қағидат бойынша фармацевтикалық өндіріс жағдайында өнеркәсіптік тәсілмен (әдеттегі тәсіл) өндірілген;

2) пациенттің аутологиялық биологиялық материалдарды немесе оның донорын жеке қолдануға арналған, тікелей өзіне арнайы іріктелген болып бөлінеді.

2. Үздік терапиялық дәрілік заттарды қолдануға рұқсат, қолдану және қолданудың тиімділігі мен қауіпсіздігінің мониторингі тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

3. Үздік терапиялық дәрілік заттар осы Кодекстің 243-бабында белгіленген тәртіппен клиникалық зерттеулерге жатады.

4. Өнеркәсіп жағдайында өндірілген, оған қатысты медициналық қызметтер нарығына рұқсат алу үшін клиникалық зерттеулердің оң нәтижесі алынған үздік терапиялық дәрілік заттар осы Кодекстің 23-бабында белгіленген дәрілік заттар немесе медициналық бұйымдар Мемлекеттік тіркеу тәртібіне сәйкес мемлекеттік тіркеуге жатады.

5. Жеке қолдану үшін өндірілген, оған қатысты клиникалық зерттеулердің оң нәтижесі алынған үздік терапиялық дәрілік заттар мемлекеттік тіркеу ресімдерінсіз сараптама ұйымы қорытындысының негізінде медициналық қызметтер нарығына рұқсат етіледі.

6. Айрықша жағдайларда жеке қолдану үшін өндірілген үздік терапияның дәрілік заттары:

1) Биоэтика жөніндегі жергілікті комиссияның оң қорытындысы болған;

2) үздік терапияның дәрілік затын қолдану пациентке тікелей пайда алып келетінін күтуге ғылыми негіздеменің болған;

3) пациенттің немесе оның заңды өкілінің үздік терапияның дәрілік заттарын қолдануға ақпараттық келісімі болған жағдайда нарықта (Hospital exemption) дәрілік заттарға рұқсат берудің стандартты рәсімдерінен алып тастау шеңберінде клиникалық зерттеулерді жүргізбей қолданылады.

Үздік терапияның дәрілік заттарын тағайындайтын дәрігер көрсетілген шарттардың орындалуын қамтамасыз етеді және нарықта (Hospital exemption) дәрілік заттарға рұқсат берудің стандартты рәсімдерінен алып тастау шеңберінде Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік сараптамалық ұйымға және Биоэтика жөніндегі комиссияға үздік терапияның дәрілік заттарын қолданудың нәтижелері бойынша есеп ұсынады.

7. Нарыққа (Hospital exemption) дәрілік заттарды қолдану рұқсаттың стандарттық рәсімінен алып тастау шеңберінде үздік терапиялық дәрілік заттар тәртібін, сондай-ақ Hospital exemption шеңберінде емдеуді жүзеге асыру құқығы бар медициналық ұйымдардың тізбесін уәкілетті орган айқындайды.

249-бап. Тиісті фармацевтикалық практикалар жөніндегі фармацевтикалық инспекторат

1. Тиісті фармацевтикалық практикалар жөніндегі фармацевтикалық инспекторат дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік органның және оның аумақтық бөлімшелерінің құрылымдық бөлімшесі және (немесе) денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган айқындайтын дәрілік заттарға арналған тиісті фармацевтикалық практикаларда және оларды қолдану қаупіне қарай медициналық бұйымдар сапасының менеджмент жүйесін енгізуге, қолдауға және бағалауға қойылатын талаптардың сақталуына инспекцияны жүзеге асыратын ұйым болып табылады.

2. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік орган тиісті фармацевтикалық практикалар жөніндегі фармацевтикалық инспектораттың қызметін үйлестіреді.

Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік орган және оның аумақтық бөлімшелері тиісті фармацевтикалық практикалар талаптарына сәйкестікке сертификаттар (қорытындылар) береді немесе оларды кері қайтарып алады.

3. Фармацевтикалық инспекция мынадай жағдайларда:

1) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектінің сертификат (қорытынды) алуға немесе оның қолданысын ұзартуға арналған өтінімі негізінде, сондай-ақ тиісті фармакологиялық қадағалау практикасына (GVP) сәйкес;

2) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектінің өтініші негізінде, сондай-ақ фармацевтикалық инспекцияны жүргізу бағдарламасына сәйкес дәрілік препараттарды лицензиялау, тіркеу, қайта тіркеу, сараптама жүргізу немесе дәрілік препараттардың қауіпсіздігіне, сапасы мен тиімділігіне байланысты тергеп-тексерулер жүргізу мақсатында;

3) анықталған сәйкессіздіктердің жойылғанын растау мақсатында бұрын жүргізілген фармацевтикалық инспекцияның нәтижелері бойынша;

4) объектінің дәрілік заттардың айналысы саласындағы тиісті фармацевтикалық практикалардың талаптарына сәйкестігін растайтын сертификатты (бұдан әрі – сертификат) алған субъектілердің растау үшін мемлекеттік органның басшысы бекіткен инспекциялар кестесіне сәйкес кемінде екі жылда бір рет;

5) тиісті клиникалық практика бойынша мынадай жағдайларда:

дәрілік заттарды тіркеумен байланысты клиникалық есептерге сараптама жүргізу барысында өтініш беруші дәрілік заттарға жүргізілген клиникалық зерттеулерге (сынауларға) қатысты тіркеу дерекнамасында ұсынған мәліметтердің нақтылығына күмән тудыратын фактілерді анықтаған;

қолданудың ықтимал қаупінің 3, 2 б класындағы дәрілік заттарға, медициналық бұйымдарға және имплантацияланатын медициналық бұйымдарға клиникалық зерттеулерді жүргізу басталғанға дейін, оның барысында немесе оны аяқтағаннан кейін ;

Қазақстан Республикасының және (немесе) ЕАЭО-ның тиісті фармакологиялық қадағалау практикалары қағидаларында көзделген жағдайларда тіркеу куәлігін ұстаушының фармакологиялық қадағалау жүйесіне инспекция жүргізіледі.

4. Объектінің мынадай талаптарға сәйкестігі туралы сертификаттың қолданылу мерзімі:

тиісті өндірістік практикаға (GMP) – үш жылды;

тиісті дистрибьюторлық практикаға (GDP), тиісті зертханалық практикаға (GLP) – үш жылды;

тиісті дәріханалық практикаға (GPP) – алғашқы екі ретте бес жылды құрайды, кейіннен растау кезінде мерзімсіз болады.

5. Тиісті дәріханалық практика (GPP) талаптарына сәйкестігі тұрғысынан – дәріханалар, тиісті дистрибьюторлық практика (GDP) талаптарына сәйкестігі тұрғысынан – дәріханалық (дистрибьюторлық) қоймалар, тиісті өндірістік практика (GMP) талаптарына сәйкестігі тұрғысынан – дәрілік заттарды өндіру жөніндегі ұйымдар, тиісті зертханалық практика (GLP) талаптарына сәйкестігі тұрғысынан – клиникаға дейінгі (клиникалық емес) зерттеулерді жүзеге асыратын ұйымдар, тиісті клиникалық практика (GCP) талаптарына сәйкестігі тұрғысынан – денсаулық сақтау ұйымдары

жүзеге асыратын клиникалық зерттеулер, тиісті фармакологиялық қадағалау практикасы (GVP) талаптарына сәйкестігі тұрғысынан – дәрілік заттарды тіркеу куәліктерін ұстаушылар фармацевтикалық инспекциялауға жатады.

6. Фармацевтикалық инспекциялауды жүргізу уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады.

7. Фармацевтикалық инспекция шеңберінде іріктеу мен сараптама жүргізу, дәрілік заттардың қауіпсіздігі мен сапасын бағалау жүзеге асырылуы мүмкін.

8. Дәрілік заттардың іріктелген үлгілерін сақтау және тасымалдау шарттары олар бойынша сараптама, дәрілік заттардың осы үлгілерінің қауіпсіздігі мен сапасын бағалау жүргізілетін параметрлерді өзгертпеуге тиіс.

Тиісті фармакологиялық практикалар бойынша фармацевтикалық инспектор дәрілік заттар үлгілерінің сақталуын және қауіпсіздігі мен сапасына сараптама, бағалауды жүзеге асыру орнына жеткізудің уақтылығын қамтамасыз етеді.

9. Медициналық бұйымдарға инспекция жүргізу уәкілетті орган айқындаған тәртіппен оларды қолданудың ықтимал қатеріне қарай медициналық бұйымдардың сапасына менеджмент жүйесін енгізуге, қолдауға және бағалауға қойылатын талаптарға сәйкес жүзеге асырылады.

250-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың бағаларын мемлекеттік реттеу

1. Қазақстан Республикасында тіркелген және айналыста болатын дәрілік заттардың бағаларын мемлекеттік реттеу уәкілетті орган бекіткен, дәрілік заттардың бағаларын реттеу қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады.

2. Уәкілетті орган жартыжылдықта бір реттен жиілетпей, есепті жартыжылдықтан кейінгі айдың оныншы күнінен кешіктірмей, көтерме және бөлшек саудада өткізу үшін дәрілік заттың саудалық атауына арналған шекті бағаларды есептеу әдістемесін, баға қалыптастыруға негіз болған деректер туралы ақпаратты көрсете отырып, оларды бекітеді.

3. Уәкілетті орган тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттың немесе медициналық бұйымның саудалық атауына арналған шекті бағаны, тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттың халықаралық патенттелмеген атауына немесе медициналық бұйымның техникалық сипаттамасына арналған шекті бағаны бекітеді.

4. Уәкілетті орган осы баптың 2 және 3-тармақтарында көрсетілген ақпаратты есепке алуды және бір жүйеге келтіруді электрондық түрде, енгізілген өзгерістерді ескере отырып және алдыңғы нұсқаларды сақтап, осы мәліметтерге электрондық форматта ашық қол жеткізу мүмкіндігін бере отырып, хронологиялық тәртіппен тұрақты негізде жүргізеді.

Осы баптың 2 және 3-тармақтарында көрсетілген ақпарат дәрілік заттарға арналған шекті бағалар бекітілген жылдан кейінгі жылдан бастап бес жыл бойы сақталады.

251-бап. Медициналық көмектің ең төмен, базалық және қосымша көлемдерін көрсетуге арналған дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу

1. Медициналық көмектің ең төменгі, базалық және қосымша көлемін көрсетуге арналған дәрілік заттар – халықаралық патенттелмеген атауларымен, ал пациенттің қабылдауына болмайтын жағдайда Қазақстандық ұлттық формуляр шеңберінде дәрігерлік-консультациялық комиссияның қорытындысы және облыстың, республикалық маңызы бар қаланың және астананың жергілікті өкілді органының шешімі негізінде саудалық атауларымен сатып алынады. Көп компонентті дәрілік зат сатып алынған жағдайда оның құрамы көрсетіледі.

2. Уәкілетті орган берген қорытындының (рұқсат беру құжатының) негізінде Қазақстан Республикасының аумағына әкелінген тіркелмеген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды қоспағанда, тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу үшін бөлінетін бюджет қаражатын және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру қаражатын оңтайлы және тиімді жұмсау мақсаттарында дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар уәкілетті орган белгілегеннен аспайтын бағалар бойынша сатып алынады.

3. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмекті көрсетуге арналған дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен және тәсілдермен, оның ішінде дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу веб-порталы арқылы жүзеге асырылады.

4. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде шарттар жасасуға артықшылықты құқыққа:

1) дәрілік заттарды сатып алу және дәрілік заттарды берудің ұзақ мерзімді шарттарын жасасу кезінде тиісті өндірістік практиканың (GMP);

2) дәрілік заттарды, фармацевтикалық көрсетілетін қызметтерді сатып алу және дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сақтау және тасымалдау жөніндегі ұзақ мерзімді шарттарды жасасу кезінде тиісті дистрибьюторлық практиканың (GDP);

3) фармацевтикалық көрсетілетін қызметтерді, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды есепке алу және өткізу бойынша көрсетілетін қызметтерді сатып алу кезінде тиісті дәріханалық практиканың (GPP) талаптарына объектінің сәйкестігі туралы сертификаты бар, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілер, оның ішінде дәрілік препараттарды дайындауға құқығы бар дәріханалар ие болады.

252-бап. Бірыңғай дистрибьютор

1. Бірыңғай дистрибьюторды Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайды.

Мыналар:

1) өнім берушілерді таңдау;

2) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды беру, сондай-ақ плазмалық қан препараттарын, оның ішінде келісімшарттық фракцияға бөлу шеңберінде өндірістік препараттарды жеткізуге және өндіруге шарттарды жасасу;

3) дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды жеткізуге, сондай-ақ плазмалық қан препараттарын, оның ішінде келісімшарттық фракцияға бөлу шеңберінде өндіруге және жеткізуге, сондай-ақ өндірушіден, оның ішінде шетелдік өндірушіден плазмалық қан препараттарын (келісімшарттық фракцияға бөлу) өндіруге ұзақ мерзімді шарттарды жасасу;

4) уәкілетті орган айқындайтын тізбе бойынша дәрілік заттармен және медициналық бұйымдармен қамтамасыз ету;

5) уәкілетті орган айқындайтын тізбе бойынша дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды, плазмалық қан препараттарын, оның ішінде келісімшарттық фракцияға бөлу шеңберінде, сақтау және тасымалдау жөніндегі көрсетілетін қызметтерді, сондай-ақ өндірушіден, оның ішінде шетелдік өндірушіден плазмалық қан препараттарын (келісімшарттық фракцияға бөлу) өндіру жөніндегі көрсетілетін қызметтерді сатып алу;

б) фармацевтикалық көрсетілетін қызметтерді сатып алу;

7) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды есепке алу және өткізу жөніндегі көрсетілетін қызметтерді сатып алу;

8) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде медициналық бұйымдарды сатып алуды ұйымдастыру бірыңғай дистрибьютор қызметінің негізгі нысанасы болып табылады.

253-бап. Бірыңғай дистрибьютордың дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу қағидаттары

Мыналар:

1) сатып алуды жүргізу рәсіміне қатысу үшін әлеуетті өнім берушілерге тең мүмкіндіктер беру;

2) әлеуетті өнім берушілер арасындағы адал бәсекелестік;

3) сатып алу процесінің жариялылығы мен ашықтығы;

4) отандық тауар өндірушілерді қолдау дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу қағидаттары болып табылады.

254-бап. Бірыңғай оператордың өкілеттілігі

Бірыңғай оператор:

1) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу веб-порталын құруды, дамытуды, қолдауды және оған жүйелік-техникалық қызмет көрсетуді жүзеге асырады;

2) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу веб-порталын дамыту жөніндегі жобаларды басқаруды жүзеге асырады;

3) денсаулық сақтау субъектілеріне дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу веб-порталын пайдалану бойынша қызметтер көрсетеді;

4) денсаулық сақтау субъектілеріне дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу веб-порталының жұмыс істеуі мәселелері бойынша консультациялық көмек көрсетеді;

5) мемлекеттік сатып алу жүйесі субъектілерінің дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу веб-порталына орналастырылған электрондық ақпараттық ресурстарын сақтаудың ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз етеді;

6) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды, фармацевтикалық көрсетілетін қызметтерді сатып алуды ұйымдастыру және жүргізу тәртібіне сәйкес дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу веб-порталын ақпараттық толықтыруды жүзеге асырады;

7) мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерін, мемлекеттік электрондық ақпараттық ресурстарды интеграциялау және ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мәселелері бойынша уәкілетті субъектілермен өзара іс-қимыл жасайды.

255-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сақтау, тасымалдау және жою

1. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар уәкілетті орган бекіткен дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сақтау және тасымалдау қағидаларына сәйкес олардың қауіпсіздігін, сапасы мен тиімділігін сақтауды қамтамасыз ететін жағдайларда сақталады және тасымалданады.

2. Дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдардың жарамдылық мерзімін ұзартуға тыйым салынады.

3. Дәрілік заттарды тасымалдауды және сақтауды жүзеге асыратын дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілер тиісті дистрибьюторлық практиканың (GDP) немесе тиісті дәріханалық практиканың (GPP) талаптарын сақтауға міндетті.

4. Жарамсыз болып қалған, жарамдылық мерзімі өткен дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар жалған және Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес келмейтін басқа да дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар саудада өткізуге және медициналық қолдануға жарамсыз деп саналады және дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілер өз иелігіндегі осындай дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жоюға тиіс.

256-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды Қазақстан Республикасының аумағына әкелу тәртібі

1. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды Қазақстан Республикасының аумағына әкелу Қазақстан Республикасының кеден заңнамасына және (немесе) Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік реттеу саласындағы халықаралық шарттары мен актілеріне сәйкес, уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады.

2. Осы баптың 3-тармағында және осы Кодекстің 258-бабында көрсетілген жағдайларды қоспағанда, Қазақстан Республикасында мемлекеттік тіркеуден өтпеген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге рұқсат етілмейді.

3. Егер Қазақстан Республикасында тіркелмеген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар:

- 1) клиникалық зерттеулер жүргізуге;
- 2) мемлекеттік тіркеу, қайта тіркеу және тіркеу дерекнамасына өзгерістер енгізу кезінде дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарға сараптама жүргізуге;
- 3) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды мемлекеттік тіркеуді жүзеге асыруға;
- 4) медициналық қолдану және сатып алу мүмкіндігімен нақты пациенттің тіршілік көрсеткіштері бойынша медициналық көмек көрсетуге не сирек кездесетін және (немесе) аса ауыр патологиясы бар пациенттердің шектеулі контингентіне медициналық көмек көрсетуге;
- 5) оларды одан әрі өткізу құқығынсыз көрмелер өткізуге;
- 6) төтенше жағдайларды болғызбауға және (немесе) олардың салдарын жоюға;
- 7) инновациялық медициналық технологияларды енгізуге;
- 8) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды берудің ұзақ мерзімді шарттары шеңберіндегі дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды қоспағанда, Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас ассамблеясы құрған халықаралық ұйымдар беретін және (немесе) Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы терең саралаудан өткізілген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды бірыңғай дистрибьютордың сатып алуына;
- 9) медициналық бұйымның құрамына немесе құрылғысына кіретін және медициналық бұйымның құрамынан немесе құрылғысынан тыс дербес пайдалануға арналмаған жинақтауыш зат ретінде пайдалануға арналған болса, оларды уәкілетті орган берген қорытындының (рұқсат беру құжатының) негізінде Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге;
- 10) радиоактивті, биологиялық және химиялық заттардың (вакциналар, антидоттар) әсерінің профилактикасы және оның салдарын емдеуге жол беріледі.

4. Уәкілетті орган айқындайтын жекелеген жағдайларды қоспағанда, мемлекеттік тіркеуден өтпеген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды гуманитарлық көмек ретінде Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге тыйым салынады.

Гуманитарлық көмекке (жәрдем беруге) немесе төтенше жағдайлар кезіндегі көмекке арналған дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар (оның ішінде тіркелмегендері) уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен берілетін қорытындының (рұқсат беру құжатының) негізінде Қазақстан Республикасына әкелінеді.

5. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасының талаптарына сәйкес келмейтін, Қазақстан Республикасының аумағына әкелінген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар тәркіленуге және жойылуға жатады.

257-бап. Дәрілік заттарды және медициналық бұйымдарды Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге рұқсат етілген адамдар

Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды Қазақстан Республикасының аумағына уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен әкелуді:

1) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндіруге лицензиясы бар дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілер;

2) дәрілік заттарды көтерме саудада өткізуге лицензиясы бар не медициналық бұйымдарды көтерме саудада өткізуді қызметін бастағаны туралы хабарлама бойынша жүзеге асыратын денсаулық сақтау субъектілерінің тізіліміне енгізілген, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілер;

3) осы Кодекске сәйкес дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды әзірлеу және мемлекеттік тіркеу үшін ғылыми-зерттеу ұйымдары, зертханалар;

4) мемлекеттік тіркеу кезінде сараптама жүргізу, клиникалық зерттеулер және (немесе) сынаулар жүргізу үшін және Қазақстан Республикасында дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндірушілердің көрмелеріне қатысу үшін дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды шетелдік өндірушілер, олардың уәкілетті өкілдіктері (филиалдары) немесе олардың сенім білдірілген жеке және заңды тұлғалары;

5) медициналық қызметті жүзеге асыру үшін денсаулық сақтау ұйымдары жүзеге асыра алады.

258-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды, сондай-ақ клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық зерттеулердің биологиялық материалын, фармацевтикалық субстанциялардың (активті фармацевтикалық субстанциялардың) және олардың қоспаларының стандартты үлгілерін жеке пайдалану және өзге коммерциялық мақсаттар үшін Қазақстан Республикасының аумағына әкелу

1. Егер дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар:

1) жеке тұлғалардың жеке пайдалануына;

2) Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағына келген көлік құралдарының жолаушылары мен экипаж мүшелерін, пойыз бригадаларын және көлік құралдарының жүргізушілерін емдеуге;

3) халықаралық мәдени, спорттық іс-шараларға қатысушыларды және халықаралық экспедицияларға қатысушыларды емдеуге арналған болса, олар Қазақстан Республикасының аумағына уәкілетті органның рұқсатынсыз әкелінеді.

2. Осы баптың 1-тармағында көзделген жағдайларда, Қазақстан Республикасында тіркелмеген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге жол беріледі.

3. Клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық зерттеулердің биологиялық материалы, фармацевтикалық субстанциялардың (активті фармацевтикалық субстанциялардың) және олардың қоспаларының стандартты үлгілері Қазақстан Республикасының аумағына уәкілетті органның рұқсатынсыз әкелінеді.

4. Клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық зерттеулердің биологиялық материалын, фармацевтикалық субстанциялардың (активті фармацевтикалық субстанциялардың) және олардың қоспаларының стандартты үлгілерін Қазақстан Республикасының аумағына әкелуді:

1) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндірушілер;

2) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды шетелдік өндірушілер, олардың уәкілетті өкілдіктері (филиалдары) немесе олардың сенім білдірілген жеке және заңды тұлғалары;

3) денсаулық сақтау, білім және ғылым саласындағы ғылыми-зерттеу ұйымдары, зертханалар жүзеге асырады.

259-бап. Уәкілетті орган мен кеден ісі саласындағы уәкілетті органның өзара іс-қимылы

1. Осы Кодекстің 256-бабының 3 және 4-тармағында және 258-бабында көзделген жағдайларды қоспағанда, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды Еуразиялық экономикалық одақтың Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасымен тұспа-тұс келетін кедендік шекарасы арқылы өткізу кезінде кеден ісі саласындағы уәкілетті органға мемлекеттік тіркеу күні мен нөмірі көрсетіле отырып, әкелінетін дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың әрқайсысының мемлекеттік тіркелгені туралы уәкілетті орган растаған мәліметтер ұсынылуға тиіс.

2. Кеден ісі саласындағы уәкілетті орган дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды Еуразиялық экономикалық одақтың Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасымен тұспа-тұс келетін кедендік шекарасы арқылы Қазақстан Республикасының аумағына әкелу және Еуразиялық экономикалық одақтың Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасымен тұспа-тұс келетін кедендік шекарасы арқылы Қазақстан Республикасының аумағынан әкету туралы мәліметтерді уәкілетті органға ұсынады.

260-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды, сондай-ақ клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық зерттеулердің биологиялық материалын, фармацевтикалық субстанциялардың (активті фармацевтикалық субстанциялардың) және олардың қоспаларының стандартты үлгілерін Қазақстан Республикасының аумағынан әкету тәртібі

1. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды Қазақстан Республикасының аумағынан әкету уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады.

2. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар:

1) Қазақстан Республикасының аумағынан кететін жеке тұлғалардың емделу курсына қажетті мөлшерде жеке пайдалануы үшін;

2) алғашқы көмек дәрі қобдишасының құрамында;

3) көрмелер өткізу үшін уәкілетті органның рұқсаты бойынша әкелінген көрмелік үлгілер;

4) клиникаға дейінгі (клиникалық емес) немесе клиникалық зерттеулер жүргізу үшін әкелінген медициналық бұйымдар Қазақстан Республикасының аумағынан уәкілетті органмен келісусіз;

5) уәкілетті органмен келісу бойынша қорғаныс саласындағы уәкілетті орган айқындаған тізбе бойынша әскери қызметшілер мен арнаулы мемлекеттік органдардың қызметкерлері пайдаланатын медициналық қобдишаның құрамында әкетілуі мүмкін.

3. Төтенше жағдайларды жоюға қатысу үшін Қазақстан Республикасының аумағынан кететін медициналық және авариялық-құтқару ұйымдары мен құралымдарының материалдық-техникалық құралдарының құрамында дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды Қазақстан Республикасының аумағынан әкету уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады.

4. Клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық зерттеулердің биологиялық материалдары, фармацевтикалық субстанциялардың (активті фармацевтикалық субстанциялардың) және олардың қоспаларының стандартты үлгілері Қазақстан Республикасының аумағынан уәкілетті органның рұқсатынсыз әкетілуі мүмкін.

5. Клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық зерттеулердің биологиялық материалын, фармацевтикалық субстанциялардың (активті фармацевтикалық субстанциялардың) және олардың қоспаларының стандартты үлгілерін Қазақстан Республикасының аумағынан әкетуді:

1) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндірушілер;

2) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды шетелдік өндірушілер, олардың уәкілетті өкілдіктері (филиалдары) немесе олардың сенім білдірілген жеке және заңды тұлғалары;

3) денсаулық сақтау, білім және ғылым саласындағы ғылыми-зерттеу ұйымдары, зертханалар жүзеге асырады.

261-бап. Медициналық бұйымдарды монтаждау, жөндеу, оларға техникалық және метрологиялық қызмет көрсету

1. Медициналық бұйымдарды монтаждауды, жөндеуді, оларға техникалық және метрологиялық қызмет көрсетуді Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес

осындай жұмыстарды орындауға құқығы бар жеке немесе заңды тұлғалар жүзеге асырады.

2. Медициналық бұйымдардың жөндеуден кейінгі қауіпсіздік деңгейі медициналық бұйымдардың техникалық паспортында белгіленген қауіпсіздік деңгейінен төмен болмауға тиіс.

3. Денсаулық сақтау ұйымдарында пайдаланылатын медициналық мақсаттағы өлшем құралдарын метрологиялық қамтамасыз етуді ұйымдастыру Қазақстан Республикасының өлшем бірлігін қамтамасыз ету туралы заңнамасына сәйкес реттеледі.

4. Өлшем құралы болып табылатын медициналық бұйым Қазақстан Республикасының өлшем бірлігін қамтамасыз етудің мемлекеттік жүйесінің тізіліміне енгізілуге жатады және оны Қазақстан Республикасының өлшем бірлігін қамтамасыз ету туралы заңнамасына сәйкес қолдануға рұқсат етіледі.

Өлшем құралы болып табылатын медициналық бұйымдардың тізбесін техникалық реттеу және метрология саласындағы мемлекеттік реттеуді жүзеге асыратын уәкілетті мемлекеттік органмен келісу бойынша уәкілетті орган бекітеді.

262-бап. Медициналық бұйымдардың тиімділігіне, қауіпсіздігі мен сапасына қойылатын жалпы талаптар

1. Медициналық бұйымдар өндіруші айқындаған олардың мақсатына сәйкес келетін жағдайларда және мақсаттарда пайдалану кезінде және қажет болған жағдайда пайдаланушының техникалық білімін, тәжірибесін, білім алуын немесе арнайы даярлығын, клиникалық және физикалық жағдайын ескере отырып, олар өндіруші айқындаған мақсатқа сәйкес әрекет ететіндей және оларды қолдануға байланысты тәуекел пайдаланушы үшін пайдамен салыстыру кезінде қолайлы болып табылған жағдайда пайдаланушы мен үшінші тұлғалар үшін қауіпсіз болатындай етіп жобаланады және дайындалады.

2. Медициналық бұйымдар тасымалдау кезінде және қолдану жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес сақтау процесінде олардың пайдалану сипаттамалары мен тиімділігі бұзылмайтындай етіп жобаланады, дайындалады және буып-түйіледі.

3. Медициналық бұйымдар өндіруші көздегендей тиімді болуы тиіс, және пайдаланудың қалыпты жағдайларында олар өндіруші айқындаған мақсат бойынша қолдану мақсаттарына сәйкес болатындай етіп жобалануы және дайындалуы тиіс.

4. Медициналық бұйымның пайдалану сипаттамалары мен тиімділігі өндіруші айқындаған пайдалану мерзімі ішінде пайдаланушылардың және үшінші тұлғалардың өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін деңгейге дейін өзгертілмеуге тиіс, медициналық бұйымның қалыпты пайдалану жағдайында пайда болуы мүмкін әсерлерге ұшырауы және техникалық қызмет көрсету қолдану жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес жүргізіледі.

5. Әрбір медициналық бұйым үшін осы медициналық бұйымды және оның өндірушісін, шыққан елін сәйкестендіру үшін қажетті ақпарат, сондай-ақ медициналық бұйымның қауіпсіздігіне, оның функционалдық қасиеттері мен пайдалану сипаттамаларына қатысты пайдаланушыға (кәсіби немесе кәсіби емес) арналған ақпарат беріледі. Мұндай ақпарат медициналық бұйымның өзінде, қаптамада немесе қолдану жөніндегі нұсқаулықта орналастырылады.

263-бап. Қолданудың ықтимал қатерінің дәрежесіне қарай медициналық бұйымдардың қауіпсіздігін сыныптау және қауіпсіздігін қайта сыныптау

1. Қазақстан Республикасында қолданылатын медициналық бұйымдар қолданудың ықтимал қатерінің дәрежесіне қарай сыныптарға және Қазақстан Республикасының медициналық бұйымдар номенклатурасына сәйкес түрлерге бөлінеді.

2. Қолданудың ықтимал қатерінің дәрежесіне қарай медициналық бұйымдарды сыныптау қағидаларын уәкілетті орган бекітеді.

3. Қолданудың ықтимал қатерінің дәрежесі бойынша медициналық бұйымдардың сыныбын уәкілетті орган мемлекеттік тіркеу кезінде бекітеді. Әрбір медициналық бұйым бір сыныпқа ғана жатқызылуы мүмкін.

4. Қазақстан Республикасының медициналық бұйымдар номенклатурасын қалыптастыру және жүргізу тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

5. Уәкілетті орган медициналық бұйымдар жұмысының негізіне алынған қағидаттарды, құбылыстарды, медициналық әдістемелерді егжей-тегжейлі есепке алуға негізделген өзгерістерді сыныптамаға енгізе алады.

264-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды қолдануды тоқтата тұру, оған тыйым салу немесе айналыстан алып қою не олардың қолданылуын шектеу

1. Уәкілетті орган:

1) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасының талаптарына сәйкес келмеген;

2) дәрілік затты медициналық қолдану жөніндегі нұсқаулықта көрсетілмеген, дәрілік заттардың адам денсаулығы үшін қауіпті жағымсыз реакциялары анықталған немесе нұсқаулықта көрсетілген елеулі жағымсыз реакциялары немесе төмен терапиялық тиімділік (терапиялық әсердің болмауы) жағдайларының анықталу жиілігі артқан немесе "пайда-қатердің" қолайсыз арақатынасы бар елеулі жағымсыз реакциялардың анықталуына байланысты оны тоқтата тұру және (немесе) басқа елдердің нарығынан кері қайтарып алу туралы ақпарат болған;

3) медициналық бұйымдарды қолдану процесінде оларды қолдану қауіпсіздігіне әсер ететін, конструкциясының, жұмыс істеу қағидатының, өндірістік орындалуының ақаулары анықталған;

4) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды қолданудың қауіпсіздігіне, сапасы мен тиімділігіне әсер ететін, оларды өндірудің бекітілген процесі бұзылған;

5) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды қолдануға байланысты пациенттің немесе тұтынушының денсаулығына зиян келтіру туралы деректер болған;

6) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды қолданудың қауіпсіздік деңгейін төмендетуді қамтамасыз ететін, өндіріс технологиясы мен сапаны бақылаудың ғылыми-техникалық деңгейінің жеткіліксіздігі туралы деректер алынған;

7) тіркеу куәлігін ұстаушы дәрілік зат пен медициналық бұйымды қолдануды тоқтата тұру, тіркеу куәлігін кері қайтарып алу немесе айналыстан алып қою не оның қолданылуын шектеу туралы өтініш жасаған;

8) дәрілік заттар фармацевтикалық инспекция нәтижелері бойынша анықталған, Қазақстан Республикасының және (немесе) Еуразиялық экономикалық одақтың тиісті фармацевтикалық практикаларының талаптарына сәйкес келмеген;

9) дәрілік заттың тіркеу куәлігін ұстаушы фармакологиялық қадағалау жөніндегі міндеттемелерін және медициналық бұйымды өндіруші медициналық бұйымдардың қауіпсіздігін, сапасы мен тиімділігін мониторингтеу жөніндегі міндеттемелерін орындамаған жағдайларда, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды қолдануды, өткізуді немесе өндіруді тоқтата тұруы немесе оған тыйым салуы, сондай-ақ айналыстан алып қою немесе олардың қолданылуын шектеу туралы шешім қабылдауы мүмкін.

2. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды қолдануды тоқтата тұру, оған тыйым салу немесе айналыстан алып қою не олардың қолданылуын шектеу қағидаларын уәкілетті орган бекітеді.

265-бап. Жалған, контрафактілік дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар

1. Қазақстан Республикасының аумағында жалған дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндіруге, әкелуге, сақтауға, қолдануға және өткізуге тыйым салынады.

2. Жалған, контрафактілік дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жойылуға жатады.

3. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілер жалған дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндіргені, сақтағаны, таратқаны, өткізгені үшін Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауаптылықта болады.

4. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың жалғандығына (сипаттамалары және (немесе) шығу көзі туралы анық емес мәліметтерді ұсыну) жалған өнімді өндіру үшін дайындалған және соған арналған аксессуарлар, бөліктер және материалдар да жатады.

5. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың жалғандығын болғызбауды және оған қарсы күресті уәкілетті орган мүдделі мемлекеттік органдармен, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндіруші ұйымдармен, денсаулық сақтау субъектілерімен және қоғамдық ұйымдармен бірге жүзеге асырады.

6. Уәкілетті орган жалған дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарға қарсы күресте халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асырады.

266-бап. Фармакологиялық қадағалау және медициналық бұйымдардың қауіпсіздігін, сапасы мен тиімділігін мониторингтеу

1. Уәкілетті орган Қазақстан Республикасының аумағында фармакологиялық қадағалау жүйесінің жұмыс істеуін қамтамасыз етеді және медициналық бұйымдардың қауіпсіздігін, сапасы мен тиімділігін мониторингтеуді жүргізеді.

2. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік сараптама ұйымы халық денсаулығын сақтауды және пациенттердің қауіпсіздігін арттыруды қамтамасыз ету мақсатында:

денсаулық сақтау және дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілерден, тұтынушылардан келіп түсетін, дәрілік заттың жағымсыз реакциялары, медициналық бұйымның қолайсыз оқиғалары (оқыс оқиғалары) туралы хабарламаларды жинауды, талдауды, бағалауды және верификациялауды;

Қазақстан Республикасындағы фармакологиялық қадағалау және медициналық бұйымдардың қауіпсіздігін, сапасы мен тиімділігін мониторингтеу деректерінің негізінде, дәрілік заттардың тіркеу куәліктерін ұстаушылар, медициналық бұйымдарды өндірушілер беретін деректердің, басқа да дереккөздерден алынатын деректердің негізінде дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың "пайда-қатер" арақатынасын бағалауды жүргізеді.

3. Фармакологиялық қадағалауды және медициналық бұйымдардың қауіпсіздігіне, сапасы мен тиімділігіне мониторинг жүргізу тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

4. Фармакологиялық қадағалауды және медициналық бұйымдардың қауіпсіздігін, сапасы мен тиімділігін мониторингтеуді денсаулық сақтау субъектілері, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілер, сондай-ақ дәрілік заттардың тіркеу куәліктерін ұстаушылар және медициналық бұйымдарды өндірушілер, медициналық бұйымдарға сервистік қызмет көрсету жөніндегі ұйымдар жүргізеді.

5. Денсаулық сақтау субъектілері жағымсыз реакциялардың, оның ішінде дәрілік препаратты қолдану жөніндегі нұсқаулықта көрсетілмеген жағымсыз реакциялардың байқалу фактілері туралы, дәрілік препараттың басқа дәрілік препараттармен өзара әрекеттесу ерекшеліктері туралы, мөлшерден асыра қолдану, дәріге тәуелділік, теріс пайдалану туралы, дәрілік препарат тиімділігінің болмауы немесе төмен болуы туралы және медициналық бұйымдардың қолайсыз оқиғалары (оқыс оқиғалары) туралы уәкілетті органға жазбаша және уақтылы ақпарат беруге міндетті.

Дәрілік заттың тіркеу куәлігін ұстаушы және медициналық бұйымды өндіруші уәкілетті органға дәрілік препараттың қауіпсіздігі туралы мәліметтерді толық көлемде ұсынуға, сондай-ақ уәкілетті органға дәрілік препаратты немесе медициналық

бұйымды қолдану кезіндегі жағымсыз реакциялардың және (немесе) қолайсыз оқиғалардың (оқыс оқиғалардың) байқалу фактілері туралы уақтылы ақпарат беруге міндетті.

6. Уәкілетті орган дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды Қазақстан Республикасының аумағында қолдануды тоқтата тұру, оған тыйым салу немесе айналыстан алып қою не олардың қолданылуын шектеу туралы шешімдер қабылдау кезінде басқа елдердегі фармакологиялық қадағалау және медициналық бұйымдардың қауіпсіздігін, сапасы мен тиімділігін мониторингтеу деректерін ескереді.

267-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар туралы ақпарат

Қазақстан Республикасының аумағында қолдануға және пайдалануға рұқсат етілген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар туралы, мемлекеттік тіркеуден өтпеген, Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасының талаптарына сәйкес келмейтін дәрілік заттар туралы, мемлекеттік тіркеу туралы шешімді кері қайтарып алу туралы, сондай-ақ дәрігердің рецептісі бойынша босатылатын дәрілік препараттар туралы ақпарат медицина және фармацевтика қызметкерлеріне арналған мамандандырылған баспасөз басылымдарында беріледі.

268-бап. Қазақстандық ұлттық дәрілік формуляр

1. Қазақстандық ұлттық дәрілік формуляр дәрілік заттардың фармакологиялық-терапиялық және (немесе) анатомиялық-терапиялық жіктемесінің негізінде әзірленеді.

2. Қазақстандық ұлттық дәрілік формулярды қалыптастыру үшін Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың мемлекеттік тізілімі пайдаланылады.

3. Дәрілік зат Қазақстан Республикасының аумағында тіркелген әрбір саудалық атауын көрсете отырып халықаралық патенттелмеген атауымен Қазақстандық ұлттық дәрілік формулярға енгізіледі.

4. Қазақстандық ұлттық дәрілік формулярды қалыптастыру қағидаларын уәкілетті орган әзірлеп бекітеді.

269-бап. Дәрілік заттарды ұтымды пайдалану

1. Дәрілік заттарды ұтымды пайдалану формулярлық жүйені дамыту арқылы медициналық көмектің сапасын және емдеу нәтижелерін жақсарту үшін жүргізіледі.

2. Формулярлық жүйе қауіпсіз, тиімді, экономикалық тұрғыдан қолжетімді дәрілік заттарды оңтайлы пайдалануды қамтамасыз етеді. Формулярлық жүйенің қызметі уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады.

3. Денсаулық сақтау ұйымдары дәрілік заттардың ұтымды пайдаланылуын, клиникалық фармакологтарды, клиникалық фармацевтерді даярлауды және дәрілік заттарды ұтымды пайдалану бойынша денсаулық сақтау саласындағы мамандардың біліктілігін ұдайы арттыруды қамтамасыз етеді.

270-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды ілгерілету этикасы

1. Қауіпсіз, сапалы және тиімді дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды дәрілік затты немесе медициналық бұйымды әзірлеушіден және (немесе) өндірушіден бастап тұтынушы қолданғанға дейін ілгерілету процесінде жүзеге асырылатын, адал бәсекелестік пен барлық қатысушы тараптардың жауаптылығына негізделген қызмет дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды ілгерілету этикасы болып табылады.

2. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды ілгерілету этикасы уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады.

3. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды ұтымды пайдалану мақсатында денсаулық сақтау субъектілері, кәсіптік қауымдастықтардың мүшелері, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілер дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды ілгерілету этикасы мынадай шарттарын сақтауға міндетті:

1) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды нарыққа ілгерілету қауіпсіз, сапалы және тиімді дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарға қатысты берілетін ақпараттың толықтығы мен дәлдігін қамтамасыз етуге тиіс;

2) пациенттер, фармацевтика және медицина қызметкерлері дәрілік заттар туралы және олардың жанама әсерлері туралы қажетті әрі қолжетімді ақпарат алуға тиіс;

3) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды нарыққа ілгерілету этикалық нормалар сақтала отырып, объективті болуға және Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасының талаптарына сәйкес жүзеге асырылуға тиіс;

4) жарнамадағы мәліметтер мен деректер анық және ғылыми тұрғыдан расталған болуға тиіс.

4. Дәрілік заттарды тағайындайтын медицина қызметкерлеріне дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды жарнамалауға қатысуға, сондай-ақ өзі көрсететін қызметтер үшін сыйақы алуға жеке мүдделілік таныту мақсатында дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды бөлшек саудада өткізетін белгілі бір объектілерді ұсынуға тыйым салынады.

Медицина қызметкерлері өз құзыреті шегінде пациенттің қабылдауына болмайтын жағдайларды қоспағанда, тиісті медициналық көрсетілімдер болған кезде халықаралық патенттелмеген атауларымен дәрілік заттарға рецептілер жазып беруге міндетті.

Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды бөлшек саудада өткізетін объектілердің мамандары дәрілік затты босату кезінде сатып алушыға (пациентке) қолында бар, жазып берілген рецептіге сәйкес келетін дәрілік препараттарды өзіндегі дәрілік заттардың барлығын, олардың құны мен қолдану ерекшеліктерін атап көрсете отырып, ұсынуға міндетті.

5. Күн сайынғы дәрігерлік конференциялар, ғылыми-практикалық конференциялар және (немесе) мамандандырылған семинарлар өткізуді қоспағанда, медициналық ұйымдарда және денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымдарында дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндірушілер және (немесе) дистрибьюторлар

өкілдерінің дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды ілгерілетуіне тыйым салынады.

Күн сайынғы дәрігерлік конференция – медициналық ұйымның өткен тәуліктегі жұмысты қорытындылау, клиникалық жағдайларды талқылау және талдау, сондай-ақ ұжымға медицина ғылымы мен клиникалық практиканың жаңа жетістіктері туралы ақпарат беру мақсатындағы жоспарлы кеңесі.

6-БӨЛІМ. ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ САЛАСЫНДАҒЫ КАДРЛЫҚ САЯСАТ

29-тарау. Денсаулық сақтау саласындағы кадрлық ресурстар

271-бап. Денсаулық сақтау саласындағы кадрлық ресурстарды ұлттық есепке алу жүйесі

1. Денсаулық сақтау саласындағы кадрлық ресурстарды есепке алудың ұлттық жүйесі (кәсіби тіркелімі) дербестендірілген есепке алуды, сондай-ақ медицина және фармацевтика қызметкерлерінің үздіксіз кәсіби дамуын қамтамасыз ету мақсатында тіркеу, есепке алу, көші-қон, кету үшін база болып табылады.

2. Денсаулық сақтау қызметкерлерінің кәсіби тіркелімі деректерінің негізінде еңбек нарығы мен адами ресурстардың дамуына мониторинг пен оны болжамдау, кадрлар даярлығын жоспарлау жүзеге асырылады.

3. Медицина қызметкерлері Денсаулық сақтау саласындағы кадрлық ресурстарды есепке алудың ұлттық жүйесінде міндетті тіркелуге жатады. Маман сертификаты есепке алу жүйесінде тіркелген жағдайда жарамды.

4. Денсаулық сақтау саласындағы кадрлық ресурстарды есепке алуды жүргізу жөніндегі ұлттық үйлестірушіні уәкілетті орган айқындайды.

272-бап. Денсаулық сақтау саласындағы біліктіліктің салалық жүйесінің ерекшеліктері

1. Денсаулық сақтау саласындағы біліктіліктің салалық жүйесі – бұл еңбек нарығы тарапынан денсаулық сақтау қызметкерлерінің біліктілігіне және денсаулық сақтау саласындағы білім беру жүйесі тарапынан біліктілік ұсынымына сұранысты құқықтық және институционалдық реттеу тетіктерінің жиынтығы, ол мыналарды:

1) денсаулық сақтау саласындағы біліктіліктің салалық шеңберін;

2) денсаулық сақтау саласындағы кәсіби стандарттарды;

3) денсаулық сақтау саласындағы білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын;

4) денсаулық сақтау саласындағы мамандарды сертификаттау жүйесін;

5) денсаулық сақтау қызметкерлерін үздіксіз кәсіптік дамыту жүйесін қамтиды.

2. Денсаулық сақтау саласындағы біліктіліктің салалық шеңберін Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі 117-бабының 4-тармағына сәйкес уәкілетті орган және жұмыс берушілер бірлестігі әзірлейді және қайта қарайды.

3. Денсаулық сақтау саласындағы кәсіби стандарттар медицина және фармацевтика мамандықтары бойынша әзірленеді.

273-бап. Денсаулық сақтау саласындағы кадрлық саясатты іске асыру қағидаттары
Денсаулық сақтау саласындағы кадрлық саясатты іске асыру:

1) кәсіптік медициналық қауымдастықтарды, жұмыс берушілерді, медицина және фармацевтика кадрларын қоса алғанда, мемлекеттің және кәсіптік медициналық қауымдастықтың медициналық көмекті уақтылы және сапалы көрсетудегі ортақ жауапкершілігі;

2) денсаулық сақтау саласындағы нақты қажеттіліктерді қанағаттандыру мақсатында денсаулық сақтау саласындағы кадрлық ресурстарды реттеу;

3) денсаулық сақтау саласындағы кадрлық ресурстарды оқытуды (даярлауды) жүзеге асыруды бақылау және жәрдемдесу;

4) денсаулық сақтау саласындағы кадрлық ресурстар әлеуетін ұтымды және тиімді жүзеге асыру;

5) денсаулық сақтау саласындағы әкімшілік кадрлық ресурстардың мәртебесін нығайту;

6) денсаулық сақтау жүйесінің ағымдағы және болашақ қажеттіліктерін ескере отырып, кадрлық ресурстарды даярлау;

7) денсаулық сақтау саласындағы кадрлық ресурстарын даярлау бағдарламаларын үздіксіз жетілдіру;

8) денсаулық сақтау саласындағы кадрлық ресурстардың білімін, құзыреттіліктерін, кәсіби даярлығын тәуелсіз бағалау;

9) кәсіптік қауымдастықтарды дамыту;

10) медицина қызметкерлерінің әлеуметтік қорғалуы;

11) денсаулық сақтау саласына қажетті кадрлық ресурстарға қолжетімділік;

12) қызметкерлердің тиісті құзыреттілігі мен бейіндерін қалыптастыру;

13) үздіксіз кәсіби даму (өмір бойы білім алу);

14) денсаулық сақтау саласындағы кадрлық ресурстардың өнімділігін арттыру;

15) әлеуметтік тану қағидаттарына негізделеді.

2. Денсаулық сақтау саласындағы кадрлық саясат:

1) республикалық деңгейде – денсаулық сақтау саласындағы кадрлық ресурстарды басқарудың ұлттық саясатын бекітетін уәкілетті орган;

2) өңірлік деңгейде – денсаулық сақтау саласындағы кадрлық ресурстарды басқарудың өңірлік саясатын бекітетін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдары;

3) денсаулық сақтау ұйымдары деңгейінде – корпоративтік кадрлық саясатты іске асыратын денсаулық сақтау ұйымдары деңгейінде қалыптастырылады.

3. Медицина және фармацевтика кадрларын даярлауды жоспарлауды уәкілетті орган, орталық атқарушы органдар және әскери-медициналық (медициналық) бөлімшесі бар өзге де орталық мемлекеттік органдар, сондай-ақ саланың қажеттілігін

ескере отырып, өзінің құзыреті шегінде денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдары жүзеге асырады.

274-бап. Денсаулық сақтау қызметкерлерін үздіксіз кәсіби дамыту

1. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің үздіксіз кәсіби дамуы кәсіби білім мен дағдыларды, медициналық көмектің қауіпсіздігін арттыру мақсатында мамандардың қажеттіліктерін ескеретін қосымша құзыреттіліктерді меңгеруін жетілдіруге бағытталған.

2. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің үздіксіз кәсіби даму нәтижелерін қосымша және бейресми білім алу туралы кәсіби тіркелімнің есепке алу деректерінің, сондай-ақ кәсіби даму бойынша өзге іс-шаралардың, құзыреттілігі деңгейі, практикалық жұмыс өтілінің негізінде кәсіптік қауымдастық растайды.

3. Медицина және фармацевтика қызметкерінің үздіксіз кәсіби даму нәтижелерін растау кәсіби стандартта белгіленген біліктілік деңгейіне қойылатын талаптарды және денсаулық сақтау қызметкерлерінің лауазымдық міндеттеріне қойылатын талаптарды ескере отырып жүргізіледі.

4. Кәсіптік медициналық қауымдастықтар қосымша және бейресми білім берудің кәсіби стандарттарын және жалпы білім беру бағдарламаларын әзірлеуге қатысады.

5. Кәсіптік медициналық қауымдастықтар үздіксіз кәсіби даму жетістіктерінің негізінде медицина және фармацевтика қызметкерінің біліктілігін тиісті растамағаны үшін жауапты болады.

6. Кәсіптік қауымдастықтың маманның біліктілігін растаудың белгіленген тәртібін бұзуы фактілері анықталған жағдайда уәкілетті орган кәсіптік қауымдастықты аккредиттеуден айырады.

30-тарау. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің мәртебесі

275-бап. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің мәртебесі және олардың құқықтары

1. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің еңбек заңнамасында және өзге де нормативтік құқықтық актілерде көзделген негізгі кепілдіктерге, оның ішінде:

1) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген тәртіппен қажетті медициналық бұйымдармен қамтамасыз етуді қоса алғанда, қызметкердің еңбек міндеттерін орындау үшін тиісті жағдайлар жасауға;

2) Денсаулық жағдайы бойынша еңбек міндеттерін орындау мүмкін болмаған кезде және ұйымды таратуға байланысты қызметкерлердің штатын қысқартумен байланысты қызметкерлері жұмыстан шығарылған кезде жұмыс берушінің немесе осы мақсаттарға заңнамада көзделген бюджет қаражатының есебінен біліктілігін арттыруға немесе кәсіби біліктілігін өзгертуге;

3) біліктілік деңгейіне сәйкес келетін еңбекақы алуға;

4) біліктілік деңгейіне, жұмыстың ерекшелігі мен күрделілігіне, еңбек көлемі мен сапасына, сондай-ақ қызметтің нақты нәтижелеріне сәйкес еңбегін ынталандыруға;

5) кәсіптік қауымдастықтарды құруға;

6) медицина қызметкері тарапынан ұқыпсыз немесе немқұрайлы қарау болмаған кезде пациенттің өмірі мен денсаулығына зиян келтірілгені үшін кәсіптік жауапкершілікті сақтандыруға;

7) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес лауазымдық міндеттерін орындау кезінде өміріне және денсаулығына келтірілген зиянды өтеуге;

8) медициналық қызметке рұқсат беру құжаттары болған кезде жеке медициналық практиканы және фармацевтикалық қызметті жүзеге асыруға;

9) шұғыл медициналық көмек көрсету үшін пациентті жақын орналасқан медициналық ұйымға тасымалдаған жағдайда, заңды және жеке тұлғаларға тиісті байланыс құралдарын кедергісіз және тегін пайдалануға;

10) жүріп-тұру сипатындағы қызметіне байланысты көлік шығыстарын өтетуге құқығы бар.

2. Медициналық қызметпен айналысуға техникалық және кәсіби, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білімі бар және медициналық мамандықтар бойынша маман сертификатымен расталған қызметкерлердің құқығы бар.

3. Резидент дәрігерлердің оқу кезеңінде тәлімгердің қадағалауымен маман сертификатына сәйкес медициналық ұйымдарда жұмыс істеуге құқығы бар.

4. Мамандығы бойынша жұмыс өтілінде үш жылдан артық үзілісі болған маман сертификаты бар медицина қызметкерлері уәкілетті орган аккредиттеген ұйымда біліктілігін арттырғаннан, тағылымдамадан өткеннен және кәсіби даярлықтан өткеннен кейін клиникалық практикаға жіберіледі.

5. Шетелде медициналық білім алған адамдар нострификациялаудың оң нәтижелерінен кейін, маман сертификаты беріле отырып, уәкілетті орган аккредиттеген ұйымда кәсіби даярлығын бағалағаннан кейін медициналық немесе фармацевтикалық қызметпен айналысуға жіберіледі.

Шетелде медициналық білім алған адамдардың кәсіби даярлығын бағалау Медициналық білім беру бағдарламалары түлектерінің кәсіби даярлығын бағалау қағидаларына сәйкес жүргізіледі.

6. Медицина қызметкері тарапынан ұқыпсыз немесе немқұрайлы қарау болмаған кезде пациенттің өмірі мен денсаулығына зиян келтіру медициналық ұйымдардың ішкі аудит жүйесі, сарапшылардың тәуелсіз бағалауы немесе медиациялар немесе жеке тәртіппен сот талқылаулары арқылы жүйелі түрде жүргізілетін медициналық талдау арқылы айқындалады.

276-бап. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің міндеттері

1. Медицина және фармацевтика қызметкерлері қызметін қолданыстағы заңнамаға сәйкес жүзеге асырады және медициналық әдеп және деонтология қағидадтарын басшылыққа ала отырып:

1) аурулардың профилактикасына, денсаулықты нығайтуға жәрдемдесуге, Қазақстан Республикасының халқы арасында саламатты өмір салтын насихаттауға;

2) өзінің біліктілігіне, қызметтік және лауазымдық міндеттеріне сәйкес медициналық көмек көрсетуге;

3) қажет болған жағдайларда басқа бейіндегі және біліктілігі одан да жоғары мамандарды консультация үшін тартуға;

4) медицина қызметкерінің құпиясын сақтауға, халықтың аурулары, жеке және отбасы өмірі туралы мәліметтерді жарияламауға;

5) кәсіби деңгейін үздіксіз арттыруға;

6) Денсаулық сақтау саласындағы кадрлық ресурстарды ұлттық есепке алу жүйесінде тіркелуге;

7) өз құзыреті шегінде пациенттің қабылдауына болмайтын жағдайларды қоспағанда, тиісті медициналық көрсетілімдер болған кезде халықаралық патенттелмеген атауларымен дәрілік заттарға рецептілер жазып беруге міндетті.

2. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің, дәрілік заттардың медициналық ұйымдар басшыларының:

1) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды жарнамалауға қатысуға;

2) өзі көрсететін қызметтер үшін сыйақы алуға жеке мүдделілік таныту мақсатында дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды бөлшек саудада өткізетін белгілі бір объектілерді пациенттерге ұсынуға;

3) күн сайынғы дәрігерлік конференциялар, ғылыми-практикалық конференциялар және (немесе) мамандандырылған семинарлар өткізуді қоспағанда, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды өндірушілер және (немесе) дистрибьюторлар өкілдерінің дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды ілгерілетуіне құқығы жоқ.

277-бап. Әлеуметтік кепілдіктер. Медицина және фармацевтика қызметкерлерін әлеуметтік қорғау

1. Ауылдық жерлерде және кенттерде, аудандық маңызы бар қалаларда жұмыс істейтін мемлекеттік медициналық ұйымдардың медицина қызметкерлеріне әлеуметтік қолдау шаралары көзделеді:

1) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жергілікті атқарушы органдардың шешімі бойынша міндетті тұрғын үй, оның ішінде қызметтік тұрғын үй беру;

2) жергілікті атқарушы орган белгілеген тәртіппен міндетті жәрдемақы төлеу;

3) жергілікті атқарушы органдардың шешімі бойынша коммуналдық шығыстарды өтеу бойынша әлеуметтік қолдау көрсету және басқа да жеңілдіктер;

4) өзге де шаралар.

2. Мемлекеттік медициналық ұйымдардың медицина және фармацевтика қызметкерлерінің халықтың әлеуметтік жағынан әлсіз топтарынан кейін жергілікті

бюджеттер қаражатының есебінен әлеуметтік қолдау шараларын және қосымша жеңілдіктермен ынталандырушы төлемдерді алуына басым құқығы бар.

3. Жергілікті атқарушы органдар медицина қызметкерінің беделін арттыру және олардың жеке және кәсіби өсуін қамтамасыз ету үшін жергілікті бюджет қаражатының есебінен оларға ынталандырушы төлемдерді бере отырып, "Кәсібі бойынша үздік" мәртебесін береді.

4. Осы Кодексте көзделген жағдайларды қоспағанда, мемлекеттік органдар мен лауазымды адамдардың, сондай-ақ Қазақстан Республикасы азаматтарының тарапынан медицина және фармацевтика қызметкерлерінің кәсіптік қызметіне араласуға тыйым салынады.

278-бап. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің еңбек қатынастары

Денсаулық сақтау ұйымдары қызметкерлерінің еңбек қатынастары Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасында реттеледі.

279-бап. Медицина қызметкерінің құпиясы

1. Дербес медициналық деректер, медициналық көмекке жүгіну фактісі, адамның денсаулығының жай-күйі, оның ауруының диагнозы туралы ақпарат пен оны зерттеп-қарау және (немесе) емдеу кезінде алынған өзге де мәліметтер медицина қызметкерінің құпиясын құрайды.

2. Осы баптың 3 және 4-тармақтарында белгіленген жағдайлардан басқа, оқыту, кәсіптік, қызметтік және өзге де міндеттерді орындау кезінде медицина қызметкерінің құпиясын құрайтын мәліметтер белгілі болған адамдардың оларды жария етуіне жол берілмейді.

3. Пациенттің немесе оның заңды өкілінің хабардар етілген келісімімен медицина қызметкерінің құпиясын құрайтын мәліметтерді ғылыми зерттеулер жүргізу, осы мәліметтерді оқыту процесінде пайдалануға жол беріледі.

4. Медицина қызметкерінің құпиясын құрайтын мәліметтерді адамның немесе оның заңды өкілінің келісімінсіз беруге мынадай жағдайларда:

1) өзінің жай-күйіне байланысты өз еркін білдіруге қабілетсіз адамды зерттеп-қарау және емдеу мақсатында;

2) айналасындағыларға қауіп төндіретін аурулардың таралу қаупі болған кезде, оның ішінде қан және оның компоненттерінің донорлығы, ағзаларды (ағзалардың бөліктерін) және (немесе) тіндердің (тіндердің бөліктерін) транспланттау кезінде;

3) тергеу немесе сот талқылауын жүргізуге байланысты анықтау және алдын ала тергеу органдарының, прокурордың, адвокаттың және (немесе) соттың сұратуы бойынша;

4) кәмелетке толмаған адамға немесе әрекетке қабілетсіз адамға медициналық көмек көрсету кезінде оның заңды өкілдерін хабардар ету үшін;

5) Қазақстан Республикасы азаматының денсаулығына зиян құқыққа қарсы әрекеттер салдарынан келтірілді деп есептеуге негіздер болған кезде;

6) адамда психикалық ауытқушылықтар мен сексуалдық зорлық-зомбылыққа бейімділік анықталған кезде;

7) медициналық қызметтер (көмек) көрсету сапасына мемлекеттік бақылау, медициналық көрсетілетін қызметтердің сапасы мен көлемі жөніндегі шарттық міндеттемелерге мониторинг жүргізу кезінде;

8) "Прокуратура туралы" Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен прокуратура органдары тексерулер жүргізу кезінде жол беріледі.

5. Мыналар:

1) мұндай электрондық ақпараттық ресурстар барлау, қарсы барлау қызметімен және күзетілетін адамдар мен объектілердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі күзет іс-шараларымен байланысты, берілуі Қазақстан Республикасының мемлекеттік құпиялар туралы заңнамасына сәйкес жүзеге асырылатын ақпаратты қамтитын жағдайларды қоспағанда, электрондық ақпараттық ресурстың резервтік көшірмесін ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы уәкілетті орган айқындайтын тәртіпке және мерзімдерге сәйкес электрондық ақпараттық ресурстарды резервтік сақтаудың бірыңғай платформасына сақтауға беру;

2) медициналық көмек көрсету және құқық қорғау органдарының қызметін жүзеге асыру мақсатында ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып ақпарат алмасу медицина қызметкерінің құпиясын жария ету болып табылмайды.

6. Пациенттің денсаулығы туралы деректер медицина қызметкеріне байланысты емес себептер бойынша жалпыға қолжетімді болған жағдайлар медицина қызметкерінің құпиясын бұзу болып табылмайды.

7. Жеке тұлғалардың (пациенттердің) жеке өміріне қатысты, оның ішінде медицина қызметкерінің құпиясын құрайтын дербес деректерді заңсыз жинағаны және өңдегені үшін лауазымды адамдар Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жауаптылықта болады.

280-бап. Қазақстан Республикасының медицина және фармацевтика қызметкерлерінің Ар-намыс кодексі

1. Қазақстан Республикасының медицина және фармацевтика қызметкерлерінің Ар-намыс кодексі (бұдан әрі – Ар-намыс кодексі) Қазақстан Республикасы медицина және фармацевтика қызметкерлерінің қоғам алдында өзінің қызметі үшін моральдық жауапкершілігін айқындайды.

2. Ар-намыс кодексін уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

7-БӨЛІМ. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

281-бап. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасын бұзғаны үшін жауаптылық

Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасын бұзу Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауаптылыққа әкеп соғады.

282-бап. Осы Кодексті қолданысқа енгізу тәртібі

Мыналарды:

1) 2021 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін 58-баптың 10-тармағының 1) тармақшасын;

2) 2021 жылғы 1 шілдеден бастап қолданысқа енгізілетін 116-баптың 2-тармағының 15) тармақшасын;

3) 2022 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін 58-баптың 10-тармағының 2) тармақшасын;

4) дәрілік заттарды шығару жөніндегі ұйымдар, дәріханалық қоймалар үшін 2021 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін 236-баптың 2-тармағының екінші бөлігін және 238-баптың 3-тармағының екінші бөлігін;

5) дәріханалар үшін 2023 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін 238-баптың 3-тармағының бірінші бөлігін;

6) 2023 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін 238-баптың 4-тармағының 5) тармақшасын қоспағанда, осы Кодекс алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

2. Осы Кодекстің 238-бабы 4-тармағының 5) тармақшасын қолданысқа енгізгенге дейін осы тармақша мынадай редакцияда қолданылады деп белгіленсін:

"5) осы баптың 6-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, денсаулық сақтау ұйымдарында медицина қызметкерлері;"

3. Осы Кодекстің 238-бабының 6-тармағы 2022 жылғы 31 желтоқсанға дейін қолданылады деп белгіленсін.

4. Қазақстан Республикасының мынадай заңдарының күші жойылды деп танылсын:

1) "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 18 қыркүйектегі кодексі (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2009 ж., № 20-21, 89-құжат; 2010 ж., № 5, 23-құжат; № 7, 32-құжат; № 15, 71-құжат; № 24, 149, 152-құжаттар; 2011 ж., № 1, 2, 3-құжаттар; № 2, 21-құжат; № 11, 102-құжат; № 12, 111-құжат; № 17, 136-құжат; № 21, 161-құжат; 2012 ж., № 1, 5-құжат; № 3, 26-құжат; № 4, 32-құжат; № 8, 64-құжат; № 12, 83-құжат; № 14, 92, 95-құжаттар; № 15, 97-құжат; № 21-22, 124-құжат; 2013 ж., № 1, 3-құжат; № 5-6, 30-құжат; № 7, 36-құжат; № 9, 51-құжат; № 12, 57-құжат; № 13, 62-құжат; № 14, 72, 75-құжаттар; № 16, 83-құжат; 2014 ж., № 1, 4-құжат; № 7, 37-құжат; № 10, 52-құжат; № 11, 65-құжат; № 14, 84, 86-құжаттар; № 16, 90-құжат; № 19-I, 19-II, 96-құжат; № 21, 122-құжат; № 23, 143-құжат; 2015 ж., № 1, 2-құжат; № 7, 33-құжат; № 10, 50-құжат; № 19-II, 102-құжат; № 20-IV, 113-құжат; № 20-VII, 115-құжат; № 22-I, 143-құжат; № 22-V, 156-құжат; № 23-II, 170-құжат; 2016 ж., № 6, 45-құжат; № 8-II, 67, 70-құжаттар; № 23, 119-құжат; 2017 ж., № 1-2, 3-құжат; № 4, 7-құжат; № 9, 22-құжат; № 13, 45-құжат; № 22-III, 109-құжат; № 23-III, 111-құжат; № 24, 115-құжат; 2018 ж., № 10, 32-құжат; № 14, 42-құжат; № 15, 47-құжат; № 19, 62-құжат);

2) "Алкоголизмге, нашақорлық пен уытқұмарлық дертіне шалдыққан ауруларды еріксіз емдеу туралы" 1995 жылғы 7 сәуірдегі Қазақстан Республикасының Заңы (Қазақстан Республикасы Жоғары Кеңесінің Жаршысы, 1995 ж., № 3-4, 32-құжат; Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2004 ж., № 23, 142-құжат; 2010 ж., № 24, 152-құжат; 2012 ж., № 8, 64-құжат, 2013 ж., № 13, 62-құжат; 2014 ж., № 19-ІІ, 96-құжат);

3) "Йод тапшылығы ауруларының алдын алу туралы" 2003 жылғы 14 қазандағы Қазақстан Республикасының Заңы (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2003 ж., № 19-20, 149-құжат; 2006 ж., № 1, 5-құжат; 2007 ж., № 4, 95-құжат; 2011 ж., № 11, 102-құжат; 2012 ж., № 14, 92-құжат; 2013 ж., № 14, 75-құжат; 2014 ж., № 1, 4-құжат; № 23, 143-құжат; 2018 ж., № 24, 93-құжат).

*Қазақстан Республикасының
Президенті*

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК